Otto

327

A. D. Hoecjiorn Lehn

faar Bussfor i [illegible]

[illegible]

16/12

1834.

Graf Gramma[illegible]
v. [illegible]

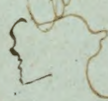
Troern Claus
Lange

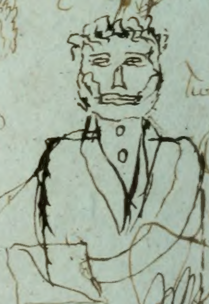

Tutto

Det Græske Sprogs

Grammatik,

til Skolernes Brug

udarbeidet

af

Frederik Lange,

Candidat i Theologien.

Anden forbedrede og tildeels omarbeidede Udgave.

Kjøbenhavn.

Paa den Gyldendalske Boghandlings Forlag

trykt hos Peter Thr. Brünnich.

1830.

Forord.

Da i Foraaret 1829 den foregaaende Udgave af denne Bog, som udkom i Sommeren 1826, var saanær udsolgt, at der maatte tænkes paa uopholdeligt at foranstalte en ny Udgave, befandt jeg mig paa en Reise i Udlandet. Jeg anmodede derfor min Ven Hr. Magister **C. W. Elberling** om at lede Arbeidets Gang, der ikke taalte nogen Opsættelse, og da der i det Enkelte vilde være Adskilligt at berigtige, bortskjære, tilføie og overhovedet at forbedre, saa gav jeg ham heri fuldkommen Raadighed; i Anlæget af det Hele troede jeg at Intet burde forandres; en Revision af Syntaxen forbeholdt jeg mig selv, da jeg, inden Trykningen rykkede saa langt frem, vilde være vendt tilbage. Med den uegennyttigste Beredvillighed overtog Hr. **Elberling** det Hverv at

file og forbedre et fremmed Arbeide. Hvor store Fortjenester hans Revision har af hele Formlæren, er det ikke her Stedet at udvikle, ligesom det vilde være overflødigt at udpege Enkeltheder; kun eet Afsnit tillader jeg mig at gjøre opmærksom paa, nemlig Fortegnelsen over de anomale Verber, der ved Hr. Elberlings Omhue ikke blot er bleven renset for mange ubeviislige Former, som endnu havde vedligeholdt sig i den foregaaende Udgave, men ogsaa ved en fuldstændigere Opstilling af de episke Former har vundet endnu mere i Gehalt og Brugbarhed end i Omfang.

Syntaxen er bleven ganske omarbeidet. Det Maal, som jeg allerede i den foregaaende Udgave havde foresat mig, ikke at give et løst Aggregat af enkeltstaaende Bemærkninger, men saavidt muligt et Hele, der i organisk forbundne, let overskuelige Rækker sammenknyttede det Enkelte, har jeg søgt at opfatte endnu skarpere, og overalt stræbt efter den størst mulige Bestemthed og Klarhed. Blandt de mange Enkeltheder tillader jeg mig kun at gjøre opmærksom paa Fremstillingen

af Kasuslæren, der, som et Forsøg paa at løse en saare vanskelig Opgave paa en hidtil uforsøgt Maade, vel tør gjøre Fordring paa en skaansommere Bedømmelse. Det ligger i Tingens Natur, at et Forsøg af den Art først ved gjentagne Bearbeidelser kan vinde en fuldkomnere Fasthed og Consequents. Iøvrigt maa jeg, hvad Brugen af denne syntaktiske Deel angaaer, endnu bemærke, at den kun er bestemt for de modnere Disciple, og at det er disse, som jeg har ønsket at give en Syntax i Hænde, der paa den ene Side var udarbeidet med Bestemthed og Strenghed nok til at den kunde beskjeftige og interessere dem, og paa den anden Side var saa tydelig og overskuelig, at de fuldkomment kunde fatte og forstaae den. De syntaktiske Regler og Bemærkninger, der tidligere maatte være nødvendige, vil den Lærer, der er fortroelig med Syntaxen, let kunne bibringe Disciplen mundtligt under Læsningen. At lade Disciplen lære her et, hist et andet Afsnit, kan ikke lade sig gjøre, da Fremstillingen aldeles ikke er beregnet paa en saadan fragmentarisk Brug. — Ogsaa med Hensyn paa

denne Deel af Bogen skylder jeg Hr. Elberling i høi Grad min Tak, ikke blot for den Velvillie og Omhue, hvormed han har besørget Correcturen, men ogsaa for de mange Bemærkninger og Meddelelser, hvormed han ideligen er kommen mig til Hjælp.

Som Anhang til denne Bog agter jeg om kort Tid at udgive "Materialier til at indøve den Græske Formlære", en Samling af Exempler til at oversætte fra Græsk paa Dansk og fra Dansk paa Græsk, som Læsebog for de første Begyndere. Den vil med Anmærkninger og Ordregister udgjøre omtrent fire til fem Ark.

Borchs Collegium i Mai Maaned 1830.

F. Lange.

Indledning.

1. Det Græske Sprog havde, som alle Sprog, forskjellige Mundarter (διάλεκτοι). Disse nedstamme alle fra eet og samme gammelgræske Ursprog, som ved Folkets Udbredelse hos de forskjellige Stammer antog en forskjellig Charakteer. De to Hoveddialekter ere den Joniske (ἡ Ἰωνική, Ἰάς) og den Doriske (ἡ Δωρική, Δωρίς). Jonerne paa Lilleasiens Vestkyst elskede de bløde Former og sammendyngede derfor Vokalerne. Dorerne i Peloponnes, Sicilien og Storgrækenland foretrak de haardere Toner, ligesom ogsaa Æolerne paa Lilleasiens nordvestlige Kyst og omliggende Øer (ἡ Αἰολική, Αἰολίς). Med Skjønsomhed undgik Atikerne (de oprindelige Joner) baade det Bløde i den Joniske Dialekt og det Haarde i den Doriske, og den Attiske Dialekt (ἡ Ἀττική, Ἀτθίς) blev efterhaanden ved udmærkede Forfattere uddannet til en høi Grad af Fuldkommenhed.

Anmærkning. Dog skete denne Affondring, ifolge Tingens Natur, ikke med saadan Strænghed, at man ikke i een af disse Dialekter støder paa Former, der ere dannede efter den Analogie, der ellers er den herskende i en anden Dialekt; og derfor kan man f. Ex. tale om Dorismer hos Attiske Skribenter, Atticismer hos Joniske o. s. v.

2. Men ogsaa fra den Tidsalder, som gik forud for denne Dialektaffondring, have vi ikke faa skriftlige Mindesmærker, især i de Homeriske Digte. Sproget i disse bliver for os at betragte som det Græske Ursprog. Den største Deel af de forskjellige Former, der siden bleve charakteristiske for denne eller hiin Dialekt, findes her ved Siden af hinanden. Man har kaldet dette Sprog den episke Dialekt, fordi hine ældste Skrifter henhøre til den episke Digtart, og fordi de senere episke Digtere ogsaa i Sproget efterlignede det Homeriske Mønster.

3. Saalænge de enkelte Græske Stater bevarede deres politiske Selvstændighed, skrev enhver Forfatter i den Dialekt, i hvilken han var opdragen eller som han foretrak, naar man undtager, at Digterne (især de episke og dramatiske) brugte den Dialekt, i hvilken de første Mesterværker i deres Digtart vare forfattede. Men da Grækerne kom under Macedonernes Herredømme og derved bleve bragte til en politisk Eenhed, blev den Attiske Dialekt (eftersom Athen imidlertid ved sin politiske og videnskabelige Overvægt var blevet Middelpunktet for den Græske Cultur) Hofsprog og almindeligt Bogsprog, i hvilket alle Græske Stammers og Landes Prosaister næsten udelukkende skreve. En nødvendig Følge af denne almindelige Udbredelse var det, at Dialekten tabte Mere og Mere af sin Eiendommelighed, hvilket gav Grammatikerne Anledning til at skjelne mellem det, som var ægte Attisk, og det, som tilhørte den almindelige Dialekt (ἡ κοινὴ eller Ἑλληνική). — Omtrent paa samme Tid dannede sig, især i Alexandria, hvor Macedonere, Ægyptere, Jøder o. A. boede i Fællesskab, en egen Dialekt, der optog Bestanddele og Eiendommeligheder fra disse forskjellige Nationers Sprog; man har kaldet den den Alexandrinske, og deri er den Græske Oversættelse af det Gamle Testamente (Septuaginta) affattet. Beslægtet hermed er det Nye Testamentes Idiom, som man har kaldet det Hellenistiske Sprog, fordi man kaldte de Barbarer (Ikke-Grækere), især Asiater, Syrere o. A., der talede Græsk (ἑλληνίζειν), Hellenister (Ἑλληνισταί).

4. I det Grammatiken fornemmelig fremstiller den meest dannede Dialekt, den Attiske (eller, rettere sagt, den af Grammatikerne kaldte almindelige Dialekt), tilføier den billigen det meest Charakteristiske af den episke Dialekt, som Grundlaget for al Græsk Sprogkundskab.

Om Bogstaverne og andre Tegn.

§. 1.

Det Græske Sprog har 24 Bogstaver:

	Udtale		Navn
Α α	a	Ἄλφα	Alpha
Β β	b	Βῆτα	Beta
Γ γ	g	Γάμμα	Gamma
Δ δ	d	Δέλτα	Delta
Ε ε	e (kort)	Ἒ ψιλόν	Epsilon
Ζ ζ	ds	Ζῆτα	Zeta
Η η	e (langt)	Ητα	Eta
Θ ϑ θ	th	Θῆτα	Theta
Ι ι	i	Ἰῶτα	Iota (ikke Jota)
Κ κ	k	Κάππα	Cappa
Λ λ	l	Λάμβδα	Lambda
Μ μ	m	Μῦ	My
Ν ν	n	Νῦ	Ny
Ξ ξ	x	Ξῖ	Xi
Ο ο	o (kort)	Ὂ μικρόν	Omicron
Π π	p	Πῖ	Pi
Ρ ϱ	r	Ῥῶ	Rho
Σ σ ς*)	s	Σίγμα	Sigma

*) σ bruges i Begyndelsen og Midten af et Ord, ς blot i Enden.

	Udtale		Navn
Τ τ	t	Ταῦ	Tau
Υ υ	y	Ὗ ψιλόν	Ypsilon
Φ φ	f	Φῖ	Phi
Χ χ	ch	Χῖ	Chi
Ψ ψ	ps	Ψῖ	Psi
Ω ω	o (langt)	Ὦ μέγα	Omega

Anmærkning. Blandt Forkortelsestegnene ere de almindeligste: ȣ for ου; ϛ (stigma) for στ; ϑ for σθ; χ for σχ.

§. 2.

Om Udtalen.

Γ lyder foran et andet γ og foran κ, χ, ξ som ng, f. Ex. ἐγγύς enggys; σύγκρισις syngkrisis.

Z udtales som et blødt ds, f. Ex. τράπεζα trapedsa.

I er blot Vokalen i, ikke Konsonanten j; altsaa ἴαμβος udtales i=ambos.

Nygrækerne udtale η, ει, οι, υ som i, αι som æ, αυ og ευ foran Vokaler, liquidæ og mediæ som av og ev, foran andre Konsonanter som af og ef. Deres Udtale følge mange Lærde (Reuchlin). Imidlertid kan denne Udtale ligesaalidet som den, vi her følge (Erasmus), bevises i det Hele at være den samme, som den, de dannede Grækere have fulgt i Grækenlands blomstrende Periode.

§. 3.

Konsonanterne.

1. Konsonanterne inddeles
   a) efter de Organer, der især sættes i Bevægelse, naar man udtaler dem, i

1] labiales, Læbebogstaver: β, π, φ, ψ, μ
2] linguales, Tungebogstaver: δ, τ, ϑ, ζ, λ, ν, ϱ, σ
3] palatinæ, Ganebogstaver: γ, κ, χ, ξ.

b) efter deres Egenskaber i
1] semivocales, halvlydende, der atter deles i
a. liquidæ, flydende, λ, μ, ν, ϱ
b. den enkelte Hvislelyd σ.
2] mutæ, stumme, der atter deles i
a. aspiratæ, stærkt beaandede, φ, χ, ϑ
b. mediæ, svagt beaandede, β, γ, δ
c. tenues, ikke beaandede, π, κ, τ.

2. Z, ξ, ψ ere Tegn for to Konsonanter, nemlig ζ for δς, ξ for γς eller κς eller χς, ψ for βς eller πς eller φς, og kaldes derfor Dobbeltkonsonanter.

§. 4.

Vokaler og Diphthonger.

1. Vokalerne ere enten korte (ἕ, ὄ) eller lange (ῆ, ῶ) eller ubestemte (ᾰ, ῐ, ῠ).

2. Diphthongerne ere enten 1) egentlige, nemlig αι, ει, οι, υι, αυ, ευ, ηυ, ου, ωυ, f. Ex. Φαῖδρος Faidros, Νεῖλος Neilos, Γλαῦκος Glaukos, Μοῦσα Musa; eller 2) uegentlige, nemlig ᾳ, ῃ, ῳ, i hvilke iota er skrevet under Vokalerne (iota subscriptum), uden at forandre disses Udtale; f. Ex. σοφίᾳ sofia, τιμῇ time.

Anmærkning. Ved Uncialbogstaver sættes ι ved Siden, dog uden at forandre Lyden; f. Ex. THI ΣΟΦΙΑΙ ɔ: τῇ σοφίᾳ.

§. 5.

Om Spiritus.

1. Enhver Vokal, der begynder et Ord, beaandes (aspireres) enten stærkt eller svagt. I det første Tilfælde faaer den Tegnet (῾) — spiritus asper — der lyder i Udtalen som et h; i det sidste Tilfælde Tegnet (᾿) — spiritus lenis — der ikke høres i Udtalen. F. Ex. ἱστορία historia, ὕδωρ hydor, ἐγώ ego, Ἀπόλλων Apollon.
2. Begynder en Diphthong Ordet, saa sættes Spiritus over den sidste Vokal; f. Ex. Εὐριπίδης, οἶος.
3. Spiritus asper staaer ogsaa over ethvert ρ, hvormed et Ord begynder, og to ρ i Midten af et Ord faae ῥῤ; f. Ex. ῥήτωρ rhetor, Πύῤῥος Pyrrhus.

Ex. O. I det ældste Sprog, især i den Æoliske Dialekt, brugtes desuden en anden Aspiration, det saakaldte Æoliske Digamma — Ϝ —, der lød som h eller v, f. Ex. Ϝελένη Helene, Ϝοῖνος vinum, Ϝέλεα Velia; ogsaa i Midten af Ordet, f. Ex. ὄϜις ovis, αἰϜών ævum. Spor af Digamma findes endnu hos Homer. (See f. Ex. ndfr. under Elision.)

Mange Vokaler, der ellers aspireres, forekomme hos Homer med sp. lenis, f. Ex. ἆλτο af ἅλλομαι, ἴκμενος af ἱκνέομαι, ἠέλιος for ἥλιος.

§. 6.

Om Qvantiteten.

1. En Stavelse er lang enten af Naturen eller ved Position.
2. Af Naturen lang er den Stavelse, der 1) har en lang Vokal, som γῆ, eller 2) en Diphthong,

som den næstsidste i *βασίλειος, ἐπᾴδω,* eller 3) er opstaaet ved en Sammentrækning af to Vokaler, som den første i *ἄκων* (istf. *ἀέκων*), *ἱρός* (istf. *ἱερός*).

3. **Lang ved Position** er en Stavelse, naar to eller flere Konsonanter eller et Dobbeltbogstav følger umiddelbart paa dens Vokal; f. Ex. den næstsidste i *λέγεσθαι, μέγιστος, νομίζω.*

Anmærkning. Naar de Konsonanter, der følge efter Vokalen, ere mutæ foran liquidæ, da gjøre de ingen Position, f. Ex. i *ἄτεκνος, δύσποτμος*; med mindre det er *β, γ, δ* foran *λ, μ* eller *ν*, thi disse gjøre Position; f. Ex. i *πέπλεγμαι, τετράβιβλος, εὔοδμος.*

4. De øvrige Stavelser, hvis Qvantitet ikke er bestemt ved de foregaaende Regler (altsaa med *α, ι, υ* uden gyldig Position), kunne kun bestemmes ved Digternes (især de Attiske Digteres) Brug.

§. 7.

Om Accenterne.

1. Ethvert Ord har **Tonen** (accentus) paa een af sine Vokaler. Tonetegnene, Accenterne, ere to: ´Acutus (*ὀξεῖα*) og ˜Circumflexus (*περισπωμένη*). Over enhver Vokal, som ikke har Tonen, skulde staae `Gravis (*βαρεῖα*), men den udelades som overflødig, f. Ex. *σώματος* for *σώμὰτὸς*.

Anmærkning. I Diphthongerne staaer Accenten over den sidste Vokal; f. Ex. *οἴκου.*

2. Acutus staaer baade over de lange og korte Vokaler; Circumflexus kun over de af **Naturen** lange.

3. Acutus kan staae over een af de tre sidste Stavelser; Circumflexus kun over een af de to sidste.

Anmærkning. Eftersom enten 1) Akuten, eller 2) Cirkumflexen, eller 3) Gravis staaer paa Ordets sidste Vokal, kaldes det:

Oxytonon — θεός, ὅς, τετυφώς
Perispomenon — φιλῶ, νοῦς
Barytonon — τύπτω, πρᾶγμα, πράγματα.

Barytona ere atter, eftersom enten Akuten staaer 1) paa den næstsidste eller 2) paa den tredjesidste, eller 3) Cirkumflexen staaer paa den næstsidste,

Paroxytona — τύπτω, τετυμμένος
Proparoxytona — τυπτόμενος, ἄνθρωπος
Properispomena — πρᾶγμα, φιλοῦσα.

4. Naar Akuten staaer over et Ords sidste Stavelse i Sammenhæng foran andre Ord, saa svækkes Eftertrykket, og Gravis sættes i dens Sted. Men i Enden af en Periode bliver Akuten; f. Ex.

Ὀργὴ δὲ πολλὰ δρᾷν ἀναγκάζει κακά.

5. Nogle smaae Ord staae i Mening og Udtale saa nøie forbundne med det efterfølgende Ord, at de selv blive ubetonede. Disse (procliticæ, ἄτονα) ere:

οὐ (οὐκ, οὐχ) ikke, ὡς som, εἰ dersom, ἐν i, εἰς (ἐς) til, ἐξ (ἐκ) af,

og disse Nominativer af Articulus præpositivus: ὁ, ἡ, οἱ, αἱ.

Anmærkning. Ved forandret Stilling eller forandret Betydning faae nogle af disse Accent; f. Ex. κακοὶ ὥς som feige; οὔ naar det staaer ene som benægtende Partikel: nei!

§. 8.

Hvor ethvert Ord har Tonen, læres ved Opmærksomhed, Øvelse og af Ordbøger. Hvilket To-

netegn, Accent, man paa ethvert Sted skal sætte, læres af efterfølgende Regler:

1. Naar den sidste Stavelse er af Naturen lang og har Tonen, saa har den Cirkumflex
   1] i Kontractions-Tilfældene; f. Ex. ἀληθοῦς af ἀληθέος, φιλῶ af φιλέω.
   2] i Genitiv- og Dativ-Endelserne i alle Deklinationer; f. Ex. τιμῆς, τιμαῖν, τιμῶν, φηγῷ, νεῶν, θηρῶν, παιδοῖν.
   3] i Vokativ-Endelserne οι og ευ; f. Ex. Λητοῖ, βασιλεῦ.
   4] i Adverbial-Endelsen ως; f. Ex. σοφῶς, ἁρπακτικῶς.
   5] i adskillige Eenstavelses-Ord; f. Ex. πῦρ, βοῦς, πᾶς, νῦν o. s. v.

   men i alle øvrige Tilfælde Akut.
2. Naar den næstsidste Stavelse er af Naturen lang og har Tonen, saa har den stedse Cirkumflex, hvis den sidste Stavelse er kort eller kun ved Position lang; f. Ex. ῥῆμᾰ, οἶνος, βῶλαξ (ᾰκος). Er derimod den sidste Stavelse af Naturen lang, saa har den næstsidste lange Akut; f. Ex. ῥήτωρ, οἴνη, ψύχω, θώραξ (ᾱκος).
3. Naar den tredjesidste Stavelse har Tonen, saa kan den kun have Akut, hvad enten den er lang eller kort; f. Ex. ἄνθρωπος, κόρακος. Men er den sidste Stavelse lang enten af Naturen eller ved Position, saa kan Accenten ikke staae paa den tredjesidste, men rykkes frem paa den næstsidste; f. Ex. ἀνθρώπου, ἐριβῶλαξ (ᾰκος).

Anmærkning. Endelserne οι og αι betragtes, med Hensyn paa de to foregaaende Regler, som korte, f. Ex. τύπτομαι, ἄνθρωποι, προφῆται, πῶλοι. (Med Hensyn paa Regel 3 gjælder det Samme om ω i den saakaldte Attiske Deklinations Endelser; f. Ex. πόλεως, ἀνώγεων.)

Undtagelser herfra ere 1) den 3die Person i Optativ paa οι og αι; f. Ex. φεύγοι, ποιήσαι; 2) Adverb. οἴκοι hjemme; 3) de med Enklitika sammensatte Ord, f. Ex. οἴμοι vee mig.

§. 9.

Om Accenten i Deklinationerne.

Hvor Accenten staaer i Nominativ, der staaer den ogsaa i de andre Kasus, naar ingen af de foregaaende Regler hindrer det.

Fra denne Regel afviger

I den 1ste Deklination*)

a) **Genitiv Pluralis**, der stedse har Accenten paa Endestavelsen, hvor den endog staaer i Nominativ; f. Ex. *Μοῦσα* G. *Μουσῶν*; πολίτης G. πολιτῶν; τρίαινα G. τριαινῶν; — undtagen i Ordene χρήστης, οἱ ἐτησίαι og ἀφύη, G. χρήστων o. s. v.

b) Fæminina af **Adjectiverne** af 3 **Endelser** paa ος, der, saa ofte det kan skee, sætte Accenten paa samme Sted, hvor den staaer i Maskulinet; f. Ex. Nom. Masc. ἐλεύθερος, Fæm.

*) De mere specielle Afvigelser, saavel i denne som i de andre Deklin., overlades til egen Opmærksomhed. Nogle ville i det Følgende blive antydede.

ἐλευθέρα, Plur. N. Masc. ἐλεύθεροι, Fæm. ἐλεύθεραι, Gen. Masc. og Fæm. ἐλευθέρων.

I den 3die Deklination

Eenstavelses-Ord, der faste Accenten i Genitiv og Dativ i alle Numeri paa Endestavelsen; f. Ex. κίς Gen. κιός Dat. κιί, Gen. Dual. κιοῖν, Gen. Pl. κιῶν, Dat. Pl. κισί; θήρ, θηρός, θηρί, θηροῖν, θηρῶν, θηρσί.

Undtag. Herfra undtages

1) **Participierne**, f. Ex. θείς, θέντος; ὤν, ὄντος;
2) **Pluralet af Adjekt.** πᾶς, f. Ex. πάντων, πᾶσι (Sing. παντός, παντί).
3) **Genitiv Pluralis** af nogle faa Substantiver, som παῖς, θώς, φῶς, οὖς, f. Ex. παίδων, θώων o. s. v.
4) Nogle, som først **ved Kontraction** ere blevne Eenstavelses-Ord; f. Ex. ἦρ (ἔαρ) Gen. ἦρος Dat. ἦρι.

§. 10.

Om Accenten i Verberne.

Accenten staaer i Verberne altid saa **langt tilbage fra Enden**, som muligt. [Saaledes staaer den da regelmæssigt f. Ex. i παιδεύω, ἐπαίδευον, παιδευέτω, παιδευθήσομαι, ἐπαιδευσάμην, παιδευθῶ (έω); φέρω, ἔφερον, προσφέρω, πρόσφερε.]

Undtagelser herfra gjøre:

1) Aoristus 2

a] i Infin. Act., Partc. Act. og Infin. Med.; f. Ex. τυπεῖν, τυπών, τυπέσθαι.

b] i 2. Sing. Imper. Act. i εἰπέ, ἐλθέ, εὑρέ; og (hos Attikerne) λαβέ, ἰδέ.

c] i 2. Sing. Imperat. Med. sædvanligen; f. Ex. τυποῦ, λαθοῦ. (Herved maa dog bemærkes, at Imperativerne ved Sammensætninger igjen følge de almindelige Regler; f. Ex. ἄπελθε, εἴσιδε, ἐπιλάθου.)

2) Perf. Pass. i Infin. og Partc.,

3) Alle Infinitiver paa ναι,

4) Aor. 1. Inf. Act. paa αι, og 3 Sing. Opt. Act. paa οι og αι have stedse Accenten paa den næstsidste Stavelse; f. Ex. τετύφθαι, πεποιῆσθαι, τετυμμένος, πεποιημένος; τετυφέναι, τυφθῆναι, τυπῆναι; ποιῆσαι, φυλάττοι, φυλάξαι, ποιήσαι.

5) Alle Participier paa ς Gen. τος, undtagen Part. Aor. 1. Act. paa ας, have Akut paa Endestavelsen; f. Ex. τετυφώς, τυφθείς, τυπείς, διδούς, δεικνύς.

Anmærkn. Participierne have (ligesom Adjekt. i Fæmininet, see §. 9. b.) deres Accent i de andre Genera paa samme Sted, som i Maskulinet, f. Ex.

φυλάττων,	φυλάττουσα,	φυλάττον
τιμήσων,	τιμήσουσα,	τιμῆσον
τετυφώς,	τετυφυῖα,	τετυφός.

6) Ved Sammensætninger kan Accenten aldrig gaae tilbage over Augmentet; f. Ex. ἀνέσταν, ἀνέσχον. Bortfalder derimod Augmentet, indtræder Hovedreglen, f. Ex. ἔμβαλε istf. ἐνέβαλε, πρόσβη istf. προσέβη.

§. 11.

Om Accentens Tilbagekastning (Encliticæ).

1. Nogle Een- og To-Stavelses-Ord staae ofte baade i Mening og Udtale saa noie forbundne med det foregaaende Ord, at de selv tabe Tonen og kaste deres Accent tilbage paa hiint. Saadanne (Encliticæ) ere især:

   a) Det ubestemte Pronomen τὶς, τὶ, gjennem alle Kasus, tilligemed de dertil hørende Former τοῦ, τῷ.

   b) Følgende casus obliqui af de Personl. Pronom. μοῦ, μοί, μέ, σοῦ, σοί, σέ, οὗ, οἷ, ἕ, μίν, νίν, og nogle af dem, der begynde med σφ.

   c) Præs. Indik. af Verberne εἰμί (er) og φημί (siger); undtagen den 2den Pers. Singul.

   d) De ubestemte Adverbier: πώς, πή, ποί, πού, ποθί, ποθέν, ποτέ.

   e) Partiklerne πώ, τέ, τοί, θήν, γέ, κέ eller κέν, νύ eller νύν, πέρ, ῥά, og den uadskillelige Partikel δέ.

2. Er det forangaaende Ord et Proparoxytonon eller et Properispomenon, saa kaste Encliticæ deres Accent, dog altid som Akut, tilbage paa dettes Endestavelse; f. Ex. ἄνθρωπός ἐστι; σῶμά μου; og er det foregaaende et tonløst Ord, da kastes Accenten paa dette, f. Ex. εἴ τις.

3. Er derimod det foregaaende Ord et Oxytonon, Perispomenon eller Paroxytonon, saa tjener

dets Accent tillige for Enclitica, og Akuten gaaer da ved et Oxytonon ikke som ellers over til Gravis, f. Ex. ἀνήρ τις, φιλῶ σε, ἄνδρα τε.

Anmærkn. Dog er et Paroxytonons Accent ikke tilstrækkelig for Tostavelses-Encliticæ, men disse beholde da deres egen Accent; f. Ex. λόγος ποτέ; ἐναντίος σφίσιν; det Samme finder Sted, naar det forangaaende Ord er apostropheret; f. Ex. πολλοὶ δ' εἰσίν.

4. Af flere paa hinanden følgende Encliticæ bliver ved bestandig Tilbagekasten kun den sidste uden Accent; f. Ex. εἴ τίς τινά φησί μοι παρεῖναι.

5. Naar paa Encliticæ hviler **Eftertryk**, eller naar de **begynde Sætningen**, saa beholde de deres Accent.

§. 12.

Om Adskillelses-Tegnene.

De for det Græske Sprog særegne Adskillelses-Tegn ere:

(·) oventil i Linien, som indbefatter vort Kolon og Semikolon; f. Ex. οὐκ ἦλθεν· ἀλλά —

(;) Spørgsmaalstegn.

(,) Diastole eller Hypodiastole, som tjener til at adskille enklitisk forbundne Ord, for ei at forvexle dem med andre; f. Ex. ὅ, τι — τό, τε, forskjellige fra Partiklerne ὅτι, τότε.

Om Bogstavernes Forandring.

§. 13.

A. Konsonanterne.

Til at forebygge den ved Sammenstod af to eller flere Konsonanter fremkommende Mislyd tjente følgende Midler:

a. Bortkastelse.

1. Af 3 Konsonanter bortkastes den ene, med mindre den første eller sidste er en liquida: *τέτυφθε* for *τέτυφσθε*; *λέλεχθε* for *λέλεχσθε*; derimod *σκληρός*, *πεμφθείς*.

   Undtagelse. I Sammensætninger kunne 3 Konsonanter staae ved Siden af hinanden; f. Ex. *δύσ-φθαρτος*, *ἔκ-πτωσις*, *ἐκ-ψύχω*.

2. *Δ*, *τ*, *θ*, *ζ*, bortkastes foran *σ*; f. Ex. *ᾄσω* for *ᾄδσω*; *πείσω* for *πείθσω*; *σώμασι* for *σώματσι*.

3. N bortkastes foran *σ* og *ζ* næsten altid, f. Ex. *δαίμοσι* for *δαίμονσι*; *μησί* for *μηνσί*; *συζυγία* for *συνζυγία*.

   Undtagelse. Præposit. *ἐν* bliver uforandret, f. Ex. *ἐνσείω*, *ἐνζεύξας*. *Σύν* forandrer *ν* foran et enkelt *σ* til *σ*; f. Ex. *συσσιτία* for *συνσιτ.*

   Anmærkn. Naar foran *σ* er bortkastet *νδ*, *ντ* eller *νθ*, saa forlænges den forangaaende korte Vokal, saaledes at *ε* bliver til *ει*, *ο* til *ου*, og *α*, *ι*, *υ* udtales lange; f. Ex. *σπείσω* for *σπένδσω*; *ἑκοῦσι* for *ἑκόντσι*; *τύψασι* for *τύψαντσι*.

b. Indskydelse.

Sjeldent indskydes en Konsonant, f. Ex. β og δ mellem μ, ν og ρ, λ; som i μεσημβρία for μεσημρια; ἀνδρός for ἀνρος. Hyppigere en Vokal; f. Ex. πατράσι for πατρσι; μητράσι for μητρσι.

Anmærkn. For at befordre Vellyden blive adskillige (især λ, μ, ν, ρ, σ og τ) fordobblede. *P* i Begyndelsen af et Ord fordobbles kun da, naar det i Sammensætningen kommer efter en enkelt Vokal, men efter en Diphthong ikke; f. Ex. ἔρρεπον, περίρροος af ῥέπω og ῥέω sammensat med ἐ og περί; derimod εὔρωστος af εὐ og ῥώννυμι.

c. Forandring.

1. Kun de Mutæ, der have samme Egenskab, kunne staae ved hinanden; altsaa Tenues kun ved Tenues, Mediæ kun ved Mediæ, Aspiratæ (hvortil ogsaa hører enhver aspireret Vokal) kun ved Aspiratæ; og ved Forandringer retter den første sig efter den sidste; f. Ex. ἑπτά, ἕβδομος; ὀκτώ, ὄγδοος; τύπτω, ἐτύφθην; πλέκω, πλεχθείς; γράφω, γραπτός, γράβδην; οὐχ ὁ (οὐκ); ἀφαιρέω (ἀπό αἱρέω).

Undtagelse 1. Kun Præpos. ἐκ bliver uforandret foran alle Konsonanter; f. Ex. ἐκθεῖναι, ἐκδοῦναι.

Undtagelse 2. Aspiratæ blive aldrig fordobblede, men have deres beslægtede Tenues forved sig; f. Ex. Σαπφώ for Σαφφω; Βάκχος; Πιτθεύς.

Anmærkn. 1. To umiddelbart paa hinanden følgende Stavelser begynde i Almindelighed ikke med Aspirater, men den første bliver Tenuis; f. Ex. πεφίληκα, κεχώρηκα; ikke φεφίλ., χεχώρ.

Undtagelse. Uforandret bliver den første Aspirat, naar den anden Stavelse er:

a) den passiviske Endelse -θην, og hvad dertil hører; f. Ex. ἐχύθην, ἐθρέφθην, θαφθείς; undtagen i θύω offrer og τίθημι sætter; f. Ex. ἐτύθην, τεθείς.

b) Adverbial-Endelserne θεν og θι; f. Ex. πανταχόθεν, ὅθεν, ὅθι.

c) adspireret formedelst spir. asp.; f. Ex. ἔθηχ' ἡμῖν.

d) i de fleste Sammensætninger; f. Ex. ἀνθοφόρος, ἀμφιχέω, ἐφυφαίνω.

Anmærkn. 2. Sjeldent forandres af to Aspirater den sidste. Dog er det Regel i Imperativerne paa θι; f. Ex. θέτι, τύφθητι.

2. Δ, τ, θ, ζ foran δ, τ, θ, ζ og μ forandres til σ; f. Ex. ἥδ-ομαι, ἥσ-θην; πείθω, ἐπείσ-θην; ἐρείδ-ω, ἤρεισ-μαι; πείθ-ω, πέπεισ-μαι.

3. Β, π, φ foran μ forandres til μ; f. Ex. λείπ-ω, λέλειμ-μαι; γράφ-ω, γραμ-μή; τρίβ-ω, τρίμ-μα.

4. Κ og χ foran μ forandres til γ; f. Ex. πλέκ-ω, πλέγ-μα; τεύχ-ω, τέτυγ-μαι.

5. Ν foran β, π, φ, ψ forandres til μ; f. Ex. συν-πάσχω bliver συμπάσχω; ἐν-βαίνω ἐμβαίνω.

6. Ν foran γ, κ, χ, ξ forandres til γ; f. Ex. ἔν-κειμαι bliver ἔγκειμαι; συν-γενής συγγενής; undtagen i enklitisk forbundne Ord; f. Ex. τόνγε ὅνπερ.

7. Ν foran λ, μ, ρ forandres til λ, μ, ρ; f. Ex. συν-λέγω συλλέγω; ἐν-μένω, ἐμμένω; συν-ῥάπτω συῤῥάπτω.

Undtagelse. Præposit. ἐν bliver sædvanligen uforandret forved ρ, f. Ex. ἐνράπτω.

8. Β, π, φ og γ, κ, χ foran σ sammensmelte med dette, de første til ψ, de andre til ξ; f. Ex. λείπσω bliver λείψω; στείχσω στείξω; τρίβσω τρίψω; λέγσω λέξω.

d. **Omsætning** (Metathesis).

I nogle faa Tilfælde flyttes en liquida, især ρ, hen paa et andet for Udtalen bekvemmere Sted; saaledes siger man θάρσος for θράσος; κάρτος for κράτος.

Ex. D. Langt oftere, end de senere Skribenter, benytter Homer Konsonantfordobblingen, især for Versemaalets Fornødenhed. Hyppigst fordobbles σ, saavel i Flektionsendelserne f. Ex. παίδεσσι, βελέεσσι, κέρασσεν, ἐτέλεσσα, som i Sammensætninger efter en kort Vokal f. Ex. ἐΰσσελμος, ἔσσευα, ἔσσυμαι (σεύω), og selv i Midten af Stammen f. Ex. τόσσον, ὅσσον for τόσον, ὅσον, ὀπίσσω for ὀπίσω. Sjeldnere fordobbles λ, μ, ν og for det Meste kun i Sammensætning og efter Augmentet f. Ex. ἔλλαβε f. ἔλαβε, νεόλλουτος (νέος — λούω), ἄμμορος (ἀ — μόρος), ἔμμαθον (μανθάνω), Ἐννοσίγαιος (men Ἐνοσίχθων).

Af mutæ fordobbles π og τ f. Ex. ὁππότερος, ὅππως, ὅττι, ὅττεο.

Ofte udstødes i Sammensætningen med en Præposition dennes sidste Vokal, og Konsonanten forandres efter de ovengivne Regler, f. Ex. ἀμβαίνειν f. ἀναβαίνειν, ἀμμένω f. ἀναμένω, ἀλλύειν f. ἀναλύειν. — Τ forandres i dette Tilfælde altid til den følgende Konsonant f. Ex. κάββαλεν f. κατέβαλεν, κάππεσον f. κατέπ., καμμέσον f. κατὰ μέσον. Endeligen forekommer og=

saa Konsonantomsætningen hyppigere end i Prosa, f. Ex. i κραδίη, ἄταρπος, βάρδιστος, o. a. fl.

§. 14.

B. Vokalerne.

Til at forebygge den ved flere Vokalers Sammenstød fremkommende Mislyd tjente følgende Midler:

a. Sammentrækning (Contractio),

hvorved flere paa hinanden følgende Vokaler i samme Ord sammentrækkes **til en lang Vokal eller Diphthong**, efter følgende Regler:

1. εϊ	sammentrækkes	til ει;	f. Ex.	ἄνθεϊ - ἄνθει
οϊ	——	- οι;	—	ἠχόϊ - ἠχοῖ
εα	——	- η;	—	τείχεα - τείχη
εε	——	- ει;	—	ποίεε - ποίει
αο og αου	sammentrækkes til ω;		f. Ex.	τιμάομεν - τιμῶμεν; τιμάου - τιμῶ;
οα og οη			—	αἰδόα - αἰδῶ; μισθόητε - μισθῶτε.
οο	——	ου;	—	πλόος - πλοῦς
οε	——	ου;	—	ἐμίσθοε - ἐμίσθου
εο	——	ου;	—	τείχεος - τείχους.

2. De ubestemte Vokaler (α, ι, υ) opsluge, naar de ere korte, den følgende Vokal og blive derved lange; f. Ex. τίμᾰε, τίμᾱ; Ἶφῐι, Ἶφῑ; ἰχθύες, ἰχθῦς.

3. En lang Vokal eller Diphthong opsluger en foransgaaende eller efterfølgende Vokal, uden videre Forandring; f. Ex. τιμάω - τιμῶ; τιμήεντος - τιμῆντος; λᾶας - λᾶς; πλόοι - πλοῖ. (Naturligviis gjøre de i Reg. 1 og 4 anførte nærmere Bestemmelser Undtagelser herfra.)

4. Naar en med ι sammensat egentlig eller uegentlig Diphthong skal contraheres med en forangaaende Vokal, saa contraheres de to første Vokaler efter de foregaaende Regler, og ι bliver skrevet under (subscriptum) i α, η, ω, men ellers falder det bort. F. Ex. τύπτεαι - τύπτῃ; ἀείδω - ᾄδω; ἀοιδή - ᾠδή; μισθόειν - μισθοῦν; Ὀπόεις - Ὀποῦς.

b. Krasis.

Naar af to paa hinanden følgende Ord det ene ender og det andet begynder med en Vokal, saa sammensmelte ofte begge til eet Ord, hvorved i det Væsentlige de samme Grundsætninger følges, som ere angivne ved Contractionen; til Tegn paa, at Krasis finder Sted, sættes et Tegn, som Grammatikerne kalde **Koronis** (der har samme Form som Spiritus lenis), over den ved Sammensmeltningen opstaaede Vokal. Har det første Ord en aspireret Vokal, beholdes Spiritus asper, og Koronis udelades i Almindelighed. F. Ex. af τὸ ἐμόν - τοὐμόν; τὰ ἐμά - τἀμά; ὁ ἀνήρ - ὡνήρ; καὶ εἶτα - κᾆτα; οὗ ἕνεκα - οὕνεκα; τὸ ἱμάτιον - θοἰμάτιον; ἐγὼ οἶδα - ἐγᾦδα.

Anmærkn. Naar Artiklen danner Krasis med et Nomen, som begynder med α, bortfalder (hos Attikerne) Artiklens Vokal; f. Ex. τἀνδρός, τἀνδρί, ταὐτοῦ af τοῦ ἀνδρός, τῷ ἀνδρί, τοῦ αὐτοῦ; ἅτερος, θάτερον af ὁ ἕτερος, τὸ ἕτερον (efter Ordets Doriske Form ἅτερος).

c. Bortkastelse (Elisio).

Den korte Vokal i Enden af et Ord bliver ofte udstødt foran en paafølgende Vokal, og i dens Sted sættes Apostrophtegnet (᾽); f. Ex. ἐπ᾽ ἐμοῦ for ἐπὶ

ἐμοῦ; ἀφ' οὗ for ἀπὸ οὗ. — I Sammensætninger sættes intet Apostrophtegn; f. Ex. ἀπάγω, ἀφαιρέω for ἀπο-άγω, ἀπο-αἱρέω.

Anmærkn. Det korte υ, Eenstavelsesordene paa α, ι, ο, og ι i Præposit. περί elideres næsten aldrig. (Undertiden ikke heller i Præposit. ἀμφί).

d. Konsonant-Indskydelse.

1. *N* (ἐφελκυστικόν) lægges især til **Dativ Pluralis** paa σι og **Verbernes tredie Personer** paa ε og ι, naar det følgende Ord begynder med en Vokal; ogsaa ofte blot naar Ordet ender en Sætning; f. Ex. πᾶσιν εἶπεν ἐκεῖνος.

2. Til samme Hensigt tjener ogsaa ς i nogle faa Ord; f. Ex. οὕτω, οὕτως; μέχρι, μέχρις; ἀτρέμα, ἀτρέμας; ἐκ, ἐξ (ɔ: ἐκς).

Anmærkn. Partiklen οὐ (ikke) bliver forved en Vokal til οὐκ (οὐχ).

Ep. D. Kontraherede Former ere langt sjeldnere end ukontraherede. (See ndfr. under Dekl. og Conjug.)

Elision er hyppig, endog af αι i Endels. μαι, σαι, ται, σθαι f. Ex. ἔρχομ' ἔχων. Nogle Gange elideres ogsaa οι i μοι, σοι, hvor Forvexling med μέ, σέ ikke er mulig, f. Ex. εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολίαιν' Ὀδυσεῦ.

Anmærkn. Naar imidlertid hos Homer paa mange Steder den korte Vokal ikke udstødes, saa kan dette vel ikke forklares uden ved at antage, at Brugen af Digamma paa den Homeriske Tidsalder ikke var ophørt ganske, om den endog var vaklende.

Endnu maa mærkes Synizesis, hvorved to Lyd i Udtalen sammensmelte til een Lyd;

saaledes især ε med en følgende lang Vokal, f. Ex. χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος, undertiden ogsaa med en følgende kort Vokal, f. Ex. ἄφρεον δὲ στήθεα læs ἄφρουν δὲ στήθη.

Om Substantiverne.

---

§. 15.

Substantivernes Genus efter Bemærkelsen.

1. Personalbenævnelserne rette sig stedse efter det naturlige Kjøn; f. Ex. ὁ ἀνήρ Manden, ἡ θυγάτηρ Datteren *).

Undtagelse. Diminutiverne paa ον ere stedse neutra; f. Ex. τὸ μειράκιον Ynglingen; τὸ γύναιον Qvinden.

Anmærkn. 1. Personalbenævnelser, som ere fælleds for begge Kjøn, ere altsaa communis generis; f. Ex. ὁ, ἡ ἄνθρωπος, Menneske, Mand og Qvinde; ὁ, ἡ θεός Gud og Gudinde; ὁ, ἡ τροφός Opdrager og Amme. (Dog gives af mange Personalbenævnelser særskilte Former for de forskjellige Kjøn, f. Ex. ὁ βασιλεύς Konge, ἡ βασίλεια Dronning.)

Anmærkn. 2. Ogsaa mange Dyrenavne ere communis generis; f. Ex. ὁ, ἡ βοῦς, Oxe og Ko; ὁ, ἡ ἵππος Hingst og Hoppe. Dog gjelder hos de fleste Dyrenavne eet genus for begge Kjøn, Genus

---

*) Om Artiklen ὁ, ἡ, τό, der ligesom i andre Sprog bruges til at angive Kjønnet, see nedenfor §. 32. 3.

epicoenum; f. Ex. ὁ λύκος Ulv og Ulvinde; ἡ ἀλώπηξ Han- og Hun-Ræv.

2. Træers Navne ere fæminini generis; f. Ex. ἡ φηγός Bøg; ἡ δρῦς Eeg.

Undtag. Masculina ere: φοίνιξ Palmetræ, κέρασος Kirsebærtræ, ἐρινεός Figentræ, λωτός Lotusplante. Commun. gen. er κότινος det vilde Olietræ.

3. Stæders og Landes Navne ere ligeledes fæmin. gen.; f. Ex. ἡ Κόρινθος, ἡ Τίρυνς, ἡ Αἴγυπτος.

Undtag. Masculina ere 1) i den 2den Deklin. nogle paa ος og alle Pluralerne paa οι; f. Ex. ὁ Ὀρχομενός, οἱ Φίλιπποι; 2) i den 3die Deklin. de paa ευς, ους Gen. ουντος, ας Gen. αντος, f. Ex. ὁ Φανοτεύς, ὁ Ὀποῦς, ὁ Τάρας. — Neutra ere: 1) i den 2den Deklin. de paa ον og Pluralerne paa α; f. Ex. τὸ Δουλίχιον, τὰ Μέγαρα; 2) i den 3die Deklin. de paa ος; f. Ex. τὸ Ἄργος. — Communia ere nogle paa ων i den 3die Deklin.; f. Ex. ὁ og ἡ Σικυών.

Om Substantivernes Deklination.

Det Græske Sprog har de samme fem Kasus, som de fleste andre Sprog, idet det ingen særskilt Form har, som svarer til den Latinske Ablativ. Derimod har det foruden Singularis og Pluralis endnu en Numerus, Dualis, der vel oprindeligen var en af-

kortet Form af Pluralis, men efterhaanden indskrænkedes til at betegne To.

§. 16.

Første Deklination.

Den har fire Endelser, ης og ας, η og α. Ordene paa ης og ας ere mascul.; de paa η og α fæminina.

Singularis.

	ἡ, Ære	ἡ, Viisdom	ἡ, Muse	ὁ, Borger	ὁ, Yngling
Nom.	τιμ-ή	σοφί-α	Μοῦσ-α	πολίτ-ης	νεανί-ας
Gen.	τιμ-ῆς	σοφί-ας	Μούσ-ης	πολίτ-ου	νεανί-ου
Dat.	τιμ-ῇ	σοφί-ᾳ	Μούσ-ῃ	πολίτ-ῃ	νεανί-ᾳ
Acc.	τιμ-ήν	σοφί-αν	Μοῦσ-αν	πολίτ-ην	νεανί-αν
Voc.	τιμ-ή	σοφί-α	Μοῦσ-α	πολῖτ-α	νεανί-α

Dualis.

N.A.V.	τιμ-ά	σοφί-α	Μούσ-α	πολίτ-α	νεανί-α
G. D.	τιμ-αῖν	σοφί-αιν	Μούσ-αιν	πολίτ-αιν	νεανί-αιν

Pluralis.

Nom.	τιμ-αί	σοφί-αι	Μοῦσ-αι	πολῖτ-αι	νεανί-αι
Gen.	τιμ-ῶν	σοφι-ῶν	Μουσ-ῶν	πολιτ-ῶν	νεανι-ῶν
Dat.	τιμ-αῖς	σοφί-αις	Μούσ-αις	πολίτ-αις	νεανί-αις
Acc.	τιμ-άς	σοφί-ας	Μούσ-ας	πολίτ-ας	νεανί-ας
Voc.	τιμ-αί	σοφί-αι	Μοῦσ-αι	πολῖτ-αι	νεανί-αι

1. De Ord, der foran α have en Vokal (α purum) eller et ρ, beholde α gjennem hele Singularis; f. Ex. σοφία, μάχαιρα, ας, ᾳ o. s. v. Dette gjore og de Sammentrukne (f. Ex. μνᾶ af μνάα, Gen. μνᾶς, ᾷ), Ordet ἀλαλά Krigsraab, og nogle propria; f. Ex. Λήδα, Ἀνδρομέδα, Γέλα.

Alle andre paa α have i Genit. ης, Dat. ῃ; men i Acc. og Vok. antage de igjen α (see Μοῦσα).

2. Ordene paa ας have i Vokativ stedse langt α. — De paa ης have η, undtagen følgende, der have

kort α: 1) de paa της; 2) Verbalier, der blot hænge ης til Verbets Konsonant, f. Ex. γεωμέτρης, μυροπώλης, παιδοτρίβης; 3) Folkenavne, f. Ex. Πέρσης, Σκύθης.

3. Contracta ere kjendelige paa Cirkumflexen og deklineres regelmæssigen; f. Ex. λεοντῆ (έα), ῆς, ῇ, ῆν o. s. v.; Ἑρμῆς (έας), οῦ, ῇ; μνᾶ (άα), ᾶς.

De paa ᾶς have alle en Genitiv paa langt α, f. Ex. βοῤῥᾶς, βοῤῥᾶ.

Anmærkn. Ogsaa nogle faa Ord, der ikke ere contraherede, især nomina propria, have en Genitiv paa langt α f. Ex. Ἀννίβας Hannibal, Gen. Ἀννίβα.

Ex. D. Et langt α i Endestavelsen gaaer over til η, undtagen i θεᾶ og nogle Nom. Propr. f. Ex. Ναυσικάα, Αἰνείας, Ἑρμείας.

Maskuliner paa ης have hyppigt Endelsen ᾰ; f. Ex. ἱππότα, εὐρύοπα.

Ordene paa ης og ας have i Genit. Sing. ᾱο, sammentrukket ω, og, med indskudt ε, εω, der i Verset smelter sammen til een Stavelse, f. Ex. Ἀτρείδης, Ἀτρείδᾱο og Ἀτρείδεω (som Trestavelsesord); Αἰνείας, Αἰνείαο, Αἰνείω, Αἰνείεω.

Undertiden dannes en Gen. og Dat. Sing. af Femininerne ved Endelsen φι eller φιν; f. Ex. εὐνῆφιν for εὐνῆς, βίηφι for βίῃ; ligeledes en Genit., især i Stedsforhold, ved Endelsen θεν, f. Ex. ἀγορῆθεν, Ἴδηθεν.

I Dualis forekomme blot Formerne paa α.

I Gen. Plur. findes End. άων og έων for ων saavel i Maskul. som Femin.

I Dat. Plur. findes End. *αισι*, *ησι* (*ν*), *ης* næsten udelukkende for *αις*.

---

§. 17.

Anden Deklination.

Den har to Endelser, *ος* og *ον*. Ordene paa *ον* ere Neutra *). De paa *ος* for største Delen Masculina.

Anmærkn. Fæminina paa *ος* ere:

1) Saadanne, der egentligen ere Adjektiver, ved hvilke et Substantiv fæm. gen. underforstaaes; f. Ex. *ἡ ἀντίδοτος* (sc. *δύναμις*) Modgift; *αὔλειος* (sc. *θύρα*) Huusdør; *διάλεκτος* (sc. *φωνή*) Mundart; *νῆσος* (sc. *γῆ*) Øe; *σύγκλητος* (sc. *βουλή*) Senat; *χέρσος* og *ἤπειρος* (sc. *γῆ*) fast Land.
2) Mange, som henhøre under Begrebet Steen, Jord, Støv; f. Ex. *ἡ ἄμμος*, *ἄμαθος*, *ψάμμος*, *ψάμαθος* Sand, *ἄσφαλτος* Jordbeeg, *βάσανος* Prøvesteen, *ἤλεκτρος* Rav, *κρύσταλλος* Krystal (*ὁ κρύστ.* Iis), *λίθος* Ædelsteen (*ὁ λίθος* Steen i Almindelighed), *πλίνθος* Teglsteen, *σποδός* Aske, *ὕαλος* Glas, *ψῆφος* Stemmesteen.
3) Mange, som henhøre under Begrebet Fad, Rum, Gjemme; f. Ex. *κιβωτός* Kasse, *λήκυθος* Olieflaske, *σορός* Ligkiste, *κάμινος* Ovn.
4) Mange, som henhøre under Begrebet Vei; f. Ex. *ἄτραπος* og *τρίβος* Sti, *ὁδός* Vei, *τάφρος* Kanal, Grav.
5) Disse enkelte: *βύσσος* fiint Linned, *γέρανος* Trane, *γνάθος* Kjæbe, *δρόσος* Dug, *κέρκος* Hale,

---

*) Neutra have ligesom i det Latinske Sprog tre lige Kasus, og i Nom., Acc. og Voc. Plural. altid *α*.

κόρυδος og κορυδαλός Lærke, μήρινθος Traad, νόσος Sygdom, τάμισος Løbe, τήβεννος toga; βάρβιτος (ἡ, ὁ) Lyre, ῥινός (ἡ, ὁ) Skind, ψίαθος (ἡ, ὁ) flættet Maatte; κόχλος (ὁ, ἡ) Snegl.

Singularis.

	ὁ, Tale	ἡ, Bog	ὁ, Folk	ὁ, Menneske	τό, Figen
Nom.	λόγ-ος	φηγ-ός	δῆμ-ος	ἄνθρωπ-ος	σῦκ-ον
Gen.	λόγ-ου	φηγ-οῦ	δήμ-ου	ἀνθρώπ-ου	σύκ-ου
Dat.	λόγ-ῳ	φηγ-ῷ	δήμ-ῳ	ἀνθρώπ-ῳ	σύκ-ῳ
Acc.	λόγ-ον	φηγ-όν	δῆμ-ον	ἄνθρωπ-ον	σῦκ-ον
Voc.	λόγ-ε	φηγ-έ	δῆμ-ε	ἄνθρωπ-ε	σῦκ-ον

Dualis.

N.A.V.	λόγ-ω	φηγ-ώ	δήμ-ω	ἀνθρώπ-ω	σύκ-ω
G.D.	λόγ-οιν	φηγ-οῖν	δήμ-οιν	ἀνθρώπ-οιν	σύκ-οιν

Pluralis.

Nom.	λόγ-οι	φηγ-οί	δῆμ-οι	ἄνθρωπ-οι	σῦκ-α
Gen.	λόγ-ων	φηγ-ῶν	δήμ-ων	ἀνθρώπ-ων	σύκ-ων
Dat.	λόγ-οις	φηγ-οῖς	δήμ-οις	ἀνθρώπ-οις	σύκ-οις
Acc.	λόγ-ους	φηγ-ούς	δήμ-ους	ἀνθρώπ-ους	σῦκ-α
Voc.	λόγ-οι	φηγ-οί	δῆμ-οι	ἄνθρωπ-οι	σῦκ-α

Anmærkn. De paa os danne undertiden Vokativen ligesom Nominativen; og Ordet θεός, Gud, har altid i Vok. θεός.

1. Contracta paa ους, ουν (af οος, εος, οον, εον) rette sig efter de §. 14 givne Regler, undtagen at α i neutrum opsluger et foregaaende ε og ο og derved bliver langt.

	ὁ, Seilads				τό, Been			
	Singularis		Pluralis		Singularis		Pluralis	
N.	πλό-ος	πλοῦς	πλό-οι	πλοῖ	ὀστέ-ον	ὀστοῦν	ὀστέ-α	ὀστᾶ
G.	πλό-ου	πλοῦ	πλό-ων	πλῶν	ὀστέ-ου	ὀστοῦ	ὀστέ-ων	ὀστῶν
D.	πλό-ῳ	πλῷ	πλό-οις	πλοῖς	ὀστέ-ῳ	ὀστῷ	ὀστέ-οις	ὀστοῖς
A.	πλό-ον	πλοῦν	πλό-ους	πλοῦς	ὀστέ-ον	ὀστοῦν	ὀστέ-α	ὀστᾶ
V.	πλό-ε	πλοῦ	πλό-οι	πλοῖ	ὀστέ-ον	ὀστοῦν	ὀστέ-α	ὀστᾶ

Dualis.

N. A. V.	πλό-ω	πλῶ	N. A. V.	ὀστέ-ω	ὀστῶ
G. D.	πλό-οιν	πλοῖν	G. D.	ὀστέ-οιν	ὀστοῖν

2. Nogle faa Ord have en ældre Form paa ώς (Masc. og Fæm.) ων (Neutr.). De deklineres saaledes (Attisk):

Singul.	ὁ, Tempel	τό, Sal	Pluralis	
Nom.	νε-ώς	ἀνώγε-ων	νε-ῴ	ἀνώγε-ω
Gen.	νε-ώ	ἀνώγε-ω	νε-ῶν	ἀνώγε-ων
Dat.	νε-ῷ	ἀνώγε-ῳ	νε-ῷς	ἀνώγε-ῳς
Acc.	νε-ών	ἀνώγε-ων	νε-ώς	ἀνώγε-ω
Voc.	νε-ώς	ἀνώγε-ων	νε-ῴ	ἀνώγε-ω

Dualis.

N. A. V. νε-ώ — N. A. V. ἀνώγε-ω
G. D. νε-ῷν — G. D. ἀνώγε-ῳν

Anmærkn. Stedsnavnene Κῶς, Τέως, Ἄθως, Κέως, ἡ ἕως Morgenrøden o. fl. have desuden ogsaa en Akkusativ-Form paa ω.

Ep. D. I Gen. Sing. findes ofte οιο for ου, f. Ex. Πριάμοιο. Endelsen φι(ν) bruges i denne Deklination ikke blot til at danne Gen. og Dat. Sing., men ogsaa, skjøndt sjeldnere, til at danne Akkus. Sing. og Gen. og Dat. Plur. — Ligeledes End. θεν til at danne Genit. i Stedsforhold.

I Dual. endes Gen. og Dat. stedse paa οιϊν; f. Ex. ὤμοιϊν for ὤμοιν.

I Dat. Plur. findes ogsaa οισι(ν) for οις.

§. 18.

Tredie Deklination.

1. Den har i Nominativo slet ingen Kasus-Endelse, i Genitivo overalt — ός.

2. Masculina ere alle Ord paa ευς og ηρ (undtagen ἡ γαστήρ Bug, og ἡ κήρ Skjæbne), og de, som i Genitiv have -ντος, f. Ex. ὁ ὀρεύς Muulæsel, ὁ ζωστήρ Bælte, ὁ ἱμάς, άντος Rem, ὁ ὀδούς, όντος Tand.

3. Fæminina ere alle paa ω, ας Gen. αδος, ις og Egenskabsordene paa της, f. Ex. ἡ ἠχώ Gjenlyd, ἡ λαμπάς (άδος) Fakkel, ἡ πόλις Stad, ἡ μικρότης Lidenhed.

Undtag. Paa ις ere Masculina: δελφίς Delphin, ἔχις Snog, κίς Træorm, κόρις Væggeluus, κύρβις Lovtavle, λῖς Løve, μάρις et vist Maal, ὄρχις Testikel, ὄφις Slange. Communia ere: θίς Strandbred, τίγρις Tiger, ὄρνις Fugl.

4. Neutra ere:

1] alle paa α, η, ι, υ, αρ, ηρ (sammentrukket af -εαρ), ωρ, ας Gen. ατος og αος, f. Ex. σῶμα Legeme, κάρη Hoved, μέλι Honning, ἄστυ By, ἧπαρ Lever, κῆρ (af κέαρ) Hjerte, ὕδωρ Vand, τέρας (ατος) Under, δέπας (αος) Bæger.

2] alle ved ε og ο korte Endelser, f. Ex. τεῖχος Muur, ἦτορ Bryst, neutra adjectiva paa ες, εν, ον.

3] og desuden disse enkelte: οὖς Øre, πῦρ Ild, σταίς Deig, φῶς Lys.

Undtag. 1) Paa αρ er mascul. ψάρ en Stær.

2) Paa ωρ ere mascul. ἰχώρ Blodvand, ἀχώρ Skurv.

3) Paa ας Gen. αος er mascul. λᾶς Steen.

4) Κρας (ubrugeligt) κρατός Hoved er mascul. og neutr.

Anmærkn. Ved mange Endelser lader Genus sig ikke bestemme; Opmærksomhed paa de enkelte Ord maa erstatte Savnet af Regler. I det Hele hører s i

Enden meest til mascul. og fæmin., og den korte Vokal i Endestavelsen meest til neutrum. Paa ξ og ψ findes ingen neutra.

Singularis.

	ὁ, Dyr	ὁ, Tidsalder	ὁ, ἡ, Guddom	ὁ, Løve	ὁ, Kæmpe
Nom.	θήρ	αἰών	δαίμων	λέων	γίγας
Gen.	θηρ-ός	αἰῶν-ος	δαίμον-ος	λέοντ-ος	γίγαντ-ος
Dat.	θηρ-ί	αἰῶν-ι	δαίμον-ι	λέοντ-ι	γίγαντ-ι
Acc.	θῆρ-α	αἰῶν-α	δαίμον-α	λέοντ-α	γίγαντ-α
Voc.	θήρ	αἰών	δαῖμον	λέον	γίγαν

Dualis.

N.A.V	θῆρ-ε	αἰῶν-ε	δαίμον-ε	λέοντ-ε	γίγαντ-ε
G.D.	θηρ-οῖν	αἰών-οιν	δαιμόν-οιν	λεόντ-οιν	γιγάντ-οιν

Pluralis.

Nom.	θῆρ-ες	αἰῶν-ες	δαίμον-ες	λέοντ-ες	γίγαντ-ες
Gen.	θηρ-ῶν	αἰών-ων	δαιμόν-ων	λεόντ-ων	γιγάντ-ων
Dat.	θηρ-σί	αἰῶ-σι	δαίμο-σι	λέου-σι	γίγα-σι
Acc.	θῆρ-ας	αἰῶν-ας	δαίμον-ας	λέοντ-ας	γίγαντ-ας
Voc.	θῆρ-ες	αἰῶν-ες	δαίμον-ες	λέοντ-ες	γίγαντ-ες

Singularis.

	ὁ, Ravn	ὁ, ἡ, Barn	ὁ, Chakal	ὁ, Træorm	τό, Ting
Nom.	κόραξ	παῖς	θώς	κίς	πρᾶγμα
Gen.	κόρακ-ος	παιδ-ός	θω-ός	κι-ός	πράγματ-ος
Dat.	κόρακ-ι	παιδ-ί	θω-ΐ	κι-ί	πράγματ-ι
Acc.	κόρακ-α	παῖδ-α	θῶ-α	κί-ν	πρᾶγμα
Voc.	κόραξ	παῖ	θώς	κίς	πρᾶγμα

Dualis.

N.A.V	κόρακ-ε	παῖδ-ε	θῶ-ε	κί-ε	πράγματ-ε
G.D.	κοράκ-οιν	παίδ-οιν	θώ-οιν	κι-οῖν	πραγμάτ-οιν

Pluralis.

Nom.	κόρακ-ες	παῖδ-ες	θῶ-ες	κί-ες	πράγματ-α
Gen.	κοράκ-ων	παίδ-ων	θώ-ων	κι-ῶν	πραγμάτ-ων
Dat.	κόραξι*)	παι-σί	θω-σί	κι-σί	πράγμα-σι
Acc.	κόρακ-ας	παῖδ-ας	θῶ-ας	κί-ας	πράγματ-α
Voc.	κόρακ-ες	παῖδ-ες	θῶ-ες	κί-ες	πράγματ-α

---

*) ɔ: κορακ-σι.

1) Kasus-Endelsen lægges ikke her, som i de andre Deklinationer, allerede i Nominativ til Stammen, men først i Genitiv. Dog er i de fleste Tilfælde Stammen i Nominativ ikke ganske saaledes, som vi finde den i Genitiven; den undergaaer som oftest Forandringer, idet den enten

1] antager et ς, foran hvilket da Konsonanterne forandres paa sædvanlig Maade (§. 13), og ε og ο i mascul. og fæminin. forlænges til η og ω. F. Ex. μῦς af μυ-ός, ἅλς af ἁλ-ός, κόραξ af κόρακ-ος, ὤψ af ὠπ-ός, λαμπάς af λαμπάδ-ος, ὄρνις af ὄρνιθ-ος, γίγᾶς af γίγαντ-ος, χαρίεις af χαρίεντ-ος, μέλᾶς af μέλαν-ος, ἀληθής af ἀληθέ-ος, τριήρης af τριήρε-ος;

eller 2] uden at antage noget ς blot forlænger Stammens ε og ο, f. Ex. εἰκών af εἰκόν-ος, δαίμων af δαίμον-ος, λιμήν af λιμέν-ος;

eller 3] bortkaster Stammens τ, hvorved da ligeledes Vokalerne blive forlængede; f. Ex. σῶμα af σώματ-ος, γέρων af γέροντ-ος, λέων af λέοντ-ος.

Anmærkn. 1. Nominativerne paa ξ og ψ forlænge ikke Stammens ε og ο, f. Ex. φλέψ af φλεβ-ός, φλόξ af φλογ-ός, undtagen det eneste ἀλώπηξ af ἀλώπεκ-ος (en Ræv).

Anmærkn. 2. Nogle neutra, som i Genitiv have ατος, antage i Nominativ et ρ istedetfor ς, f. Ex. ἧπαρ af ἥπατ-ος.

2) Accusativus Singularis af Masculina og Fæmi-

nina endes sædvanligen paa α. Men Ordene paa ις, υς, αυς, ους have

1] ν, naar de i genit. have reent ος, f. Ex. πόλις (ιος) πόλιν, ἰχθύς (ύος) ἰχθύν, βοῦς (βοός) βοῦν, ναῦς (ναός) ναῦν.

2] α, naar de i genit. have ureent ος og Accent paa Nominativens Endestavelse, f. Ex. ἐλπίς (ίδος) ἐλπίδα.

3] sædvanligen ν, dog ogsaa ofte α, naar de i genit. have ureent ος og ingen Accent paa Nominativens Endestavelse, f. Ex. ἔρις (ιδος) ἔριν og ἔριδα, εὔελπις (ιδος) εὔελπιν og εὐέλπιδα.

3) Vocativus Singularis er som oftest liig Nominativ, endog i de Ord, der ellers ogsaa kunne danne en særskilt Form. Disse ere

1] de paa ευς, ις, υς, desuden παῖς, γραῦς, βοῦς, som bortkaste ς; f. Ex. βασιλεύς V. βασιλεῦ, Πάρις V. Πάρι, Τηθύς V. Τηθύ, παῖ, γραῦ, βοῦ.

2] de paa ας og εις, som ligeledes bortkaste ς, men antage sædvanligen igjen det ν, som er bortfaldet i Nominativen foran σ, f. Ex. τάλας gen. τάλαν-ος V. ὦ τάλαν, Αἴας gen. Αἴαντος V. ὦ Αἶαν.

3] de, som i Nominativ-Endelserne have η og ω, der da forkortes til ε og ο, hvis ogsaa de øvrige Kasus have ε og ο, men ellers ikke; f. Ex. δαίμων gen. δαίμον-ος V. ὦ δαῖμον; μήτηρ gen. έρος V. ὦ μῆτερ, og med tilbage-

trukken Accent πάτερ, ἄνερ, δᾶερ af πατήρ, ἀνήρ, δαήρ gen. έρος. Derimod Πλάτων gen. ωνος V. ὦ Πλάτων, Κράτης gen. ητος V. ὦ Κράτης.

Undtagelse. Ordene Ἀπόλλων gen. ωνος, Ποσειδῶν gen. ῶνος, σωτήρ gen. ῆρος forkorte Vokalen og trække Accenten tilbage: ὦ Ἄπολλον, Πόσειδον, σῶτερ.

4] Fæminina paa ώ og ώς, som danne Vokativ paa οῖ, f. Ex. Σαπφώ, ὦ Σαπφοῖ; Ἠώς, ὦ Ἠοῖ.

Anmærkn. Ordet ἄναξ (Konge) har i denne Betydning Vokat. ligesom Nominat., men i Betydningen "Gud" desuden ogsaa ὦ ἄνα.

4) Dativus Pluralis lægger Endelsen σι til Stammen. Ender Stammen paa en Konsonant, saa forandres denne og i enkelte Tilfælde den foranganende Vokal efter de almindelige Regler (sammenlign Paradigm.); ender Stammen derimod paa en Vokal, da bliver denne uforandret ligesom i de øvrige cas. obliq. f. Ex. ἀληθής, έος — ἀληθέσι; τεῖχος, εος — τείχεσι; δρῦς, δρυός — δρυσί. Kun naar Nominat. Singul. i saadanne Ord har en Diphthong, antages denne i Dat. Plural. f. Ex. βασιλεύς, έως — βασιλεῦσι; γραῦς, γραός — γραυσί; βοῦς, βοός — βουσί.

Ep. D. I Dualis endes Gen. og Dat. sædvanlig paa οιϊν, f. Ex. ποδοῖϊν for ποδοῖν.

Nogle faa Ord danne en Gen. og Dat. Sing. og Plur. ved Endelsen φι (ν); f. Ex. ναῦφιν, κοτυληδόνοφιν, og med indskudt σ, ὄρεσφιν, ὄχεσ-

σφιν, στήθεσφιν af ὄρος, ὄχος, στῆθος. Dat. Plur. har foruden Endd. σι og σιν ogsaa σσι (ν), εσσι (ν), eftersom Versemaalet fordrer det; f. Ex. βέλος, βέλεσι, βέλεσσι, βελέεσσι; πούς, ποσί, ποσσί, πόδεσσι; κύων, κυσί og κύνεσσι.

§. 19.

Syncope af nogle paa ηρ.

Nogle paa ηρ gen. ερος udstøde ε i genit. og dativ. singul. og i dativ. plural., i hvilken sidste Kasus de da indskyde et α efter ρ. F. Ex.

Sing. πατήρ gen. πατρός dat. πατρί acc. πατέρα voc. πάτερ.

Plur. πατέρες gen. πατέρων dat. πατράσι acc. πατέρας voc. πατέρες.

Saaledes gaae ogsaa μήτηρ, γαστήρ, θυγάτηρ, Δημήτηρ.

Anmærkn. Ordet ἀνήρ (Mand) udstøder ε i alle de Kasus, som voxe i Enden, og indskyder for Vellydens Skyld et δ; f. Ex. g. ἀνδρός, d. ἀνδρί, acc. ἄνδρα, voc. ἄνερ. Plur. ἄνδρες, ἀνδρῶν, ἀνδράσι, ἄνδρας.

Ep. D. Former med og uden ε findes mellem hinanden i alle cass. f. Ex. θυγατέρες og θύγατρες, θυγατέρα og θύγατρα.

§. 20.

Contracta.

1. De Ord, som i Genitiv. have ος purum, kontraheres næsten alle, dog 1) ikke overalt, hvor det kunde skee, og 2) med enkelte Afvigelser fra de almindelige Regler; idet nemlig f. Ex. βόας mod Reglen sammentrækkes ligesom βόες til βοῦς; ἀλη-

θέας ligesom ἀληθέες til ἀληθεῖς, o. s. v., da den sammentrukne Acc. plur. stedse er liig med den sammentrukne Nom. Plur.

2. Ordene paa ης og ες, Gen. εος (der egentlig alle ere Adjektiver), Neutra paa ος, Gen. εος og Fæminina paa ω og ως, Gen. οος, sammentrækkes i alle Kasus, hvor to Vokaler stode sammen. F. Ex.

Singularis.

	ἡ, Galei		τό, Muur		ἡ, Gjenlyd	
Nom.	τριήρης		τεῖχος		ἠχώ	
Gen.	τριήρε-ος	τριήρους	τείχε-ος	τείχους	ἠχό-ος	ἠχοῦς
Dat.	τριήρε-ϊ	τριήρει	τείχε-ϊ	τείχει	ἠχό-ϊ	ἠχοῖ
Acc.	τριήρε-α	τριήρη	τεῖχος		ἠχό-α	ἠχώ
Voc.	τρίηρες		τεῖχος		ἠχοῖ	

Dualis.

N.A.V.	τριήρε-ε	τριήρη	τείχε-ε	τείχη	efter
G.D.	τριηρέ-οιν	τριηροῖν	τειχέ-οιν	τειχοῖν	2den Deklin.

Pluralis.

Nom.	τριήρε-ες	τριήρεις	τείχε-α	τείχη	
Gen.	τριηρέ-ων	τριηρῶν (ogs. τριήρων)	τειχέ-ων	τειχῶν	efter
Dat.	τριήρε-σι		τείχεσι		2den Deklin.
Acc.	τριήρε-ας	τριήρεις	τείχεα	τείχη	
Voc.	τριήρε-ες	τριήρεις	τείχεα	τείχη	

Anmærkn. 1. Kontraktionen af εε i Dualis til η afviger fra de almindelige Regler.

Anmærkn. 2. Maskulinet ἥρως, Gen. ωος (Helt), sammentrækkes ogsaa, dog sædvanligen kun i Acc. sing. og plur. ἥρωα – ἥρω, ἥρωας – ἥρως.

3. Alle øvrige kontraheres kun i Nom., Acc. og Voc. Plural., og stundom tillige i Dat. sing. F. Ex.

Sing. N. ἰχθύς, G. ἰχθύ-ος, D. ἰχθύ-ϊ, Acc. ἰχθύ-ν, V. ἰχθύ.

Plur. N. ἰχθύ-ες — ἰχθῦς, G. ἰχθύ-ων, D. ἰχθύ-σι, Acc. ἰχθύ-ας — ἰχθῦς, Voc. ἰχθύ-ες — ἰχθῦς.

Sing. N. γραῦς, G. γρα-ός, D. γρα-ΐ, Acc. γραῦ-ν, V. γραῦ.

Plur. N. og Voc. γρᾶ-ες — γραῦς (!), G. γρα-ῶν, D. γραυ-σί, Acc. γρᾶ-ας — γραῦς (!).

Ep. D. Sammentrukne Former afvexle med opløste; dog bliver i Acc. Plur. εας næsten aldrig sammentrukket, og Gen. Plur. kun da, naar der foran ε staaer en Vokal; f. Ex. ζαχρηῶν for ζαχρηέων. —

Gen. Sing. εος sammentrækkes i nogle faa Ord til ευς; f. Ex. ἐρέβευς, θάμβευς af ἔρεβος, θάμβος; ellers bliver den næsten uden Undtagelse ikke sammentrukken.

§. 21.

1. De fleste Ord paa -ις og -ι, og nogle faa paa -υς og -υ beholde Nominativens Vokal kun i Accus. og Voc. Singul.; i alle de øvrige Kasus forandre de den til ε og kontrahere da i Dat. Sing. εϊ til ει og i Nom., Acc. og Voc. plur. εες og εας til εις, Neutr. εα til η.

2. Substantiverne paa ις og υς (Adjektiverne derimod ikke) have da den saakaldte Attiske Genitiv, nemlig i sing. ως for ος, i dual. ων for οιν, og accentuere alle tre Genitiver saaledes, som om den sidste Stavelse var kort. F. Ex.

	Singularis.			Pluralis.		
	ἡ, Stat	ὁ, Alen	τό, By			
Nom.	πόλις	πῆχυς	ἄστυ	πόλεις	πήχεις	ἄστη
Gen.	πόλεως	πήχεως	ἄστεος	πόλεων	πήχεων	ἀστέων
Dat.	πόλει	πήχει	ἄστει	πόλεσι	πήχεσι	ἄστεσι
Acc.	πόλιν	πῆχυν	ἄστυ	πόλεις	πήχεις	ἄστη
Voc.	πόλι	πῆχυ	ἄστυ	πόλεις	πήχεις	ἄστη

Dualis.

N. A. V.	πόλεε	πήχεε	ἄστεε
G. D.	πολέων	πηχέων	ἀστέοιν

3. Ordene paa -εύς have ligeledes den Attiske Genitiv, men blot i Singularis og uden Særegenhed ved Accenten. De kontraheres i samme Kasus, som de foregaaende, dog er i Acc. plur. έας brugeligere end εις. F. Ex. βασιλεύς, G. βασιλέως, D. βασιλεῖ, N. Pl. βασιλεῖς, Acc. βασιλέας og βασιλεῖς.

Ep. D. Ordene paa ις og ι beholde for det meste ι i alle Kasus og sammentrække i Dativ. Sing. altid de to Jotaer og i Acc. Plur. ofte ια til ῖ; f. Ex. ἄκοιτις, ιος, ῖ; Acc. Plur. ἀκοίτιας og — ῖς. — Af πόλις forekommer hos Homer følgende Former:

Sing.	N.	πόλις	Plur.	N.	πόλιες – ηες
	G.	πόλιος – εος – ηος		G.	πολίων – πόλεων
	D.	πόλεϊ – ει – ηϊ		D.	πολίεσσι
	Ac.	πόλιν		Ac.	πόλιας – εις – ηας

Ordene paa υς kontrahere alle Dat. Sing.; f. Ex. νέκυι, ὀρχηστυῖ for νέκυϊ, ὀρχηστύϊ.

Ordene paa ευς forlænge gjerne ε til η undtagen i Nom. og Voc. Sing. og Dat. Plur.; f. Ex. βασιλεύς, ῆος, ῆϊ, ῆα, εῦ; βασιλῆες, ήων, εῦσι, ῆας. — I Nom. propr. paa ευς bruges ε og η iflæng; f. Ex. Τυδεύς, έος, έϊ; Ὀδυσεύς, ῆος, ῆϊ, men ogsaa Ὀδυσσέος, εῖ o. s. v.

§. 22.

1. Naar der baade foran og efter *ε* staaer en Vokal, findes undertiden nogle Afvigelser i Sammentrækningen:

a) Endelsen *εα* sammentrækkes da ikke til *η*, men til *α*, f. Ex. *ὑγιής* (sund), Acc. sing. og Neutr. plur. *ὑγιέα* — *ὑγιᾶ*; *χρέος* (Trang), Neutr. plur. *χρέεα* — *χρέα*.

b) Nogle paa *εύς* opsluge *ε* forved *α*, *ας* og *ως*; f. Ex. *χοεύς* (et vist Maal), G. *χοῶς*, Acc. *χοᾶ*, Acc. pl. *χοᾶς*. *Πειραιεύς*, G. *Πειραιῶς*, Acc. *Πειραιᾶ*.

c) I Nomina propria paa -*κλέης* kontrah. *κλῆς* opstaaer en dobbelt Kontraktion, dog sædvanligen kun i Dativ. F. Ex.

N. *Περικλέης* — *Περικλῆς*
G. *Περικλέεος* — *Περικλέους*
D. *Περικλέεϊ* — *Περικλέει* — *Περικλεῖ*
A. *Περικλέεα* — *Περικλέα*
V. *Περίκλεες* — *Περίκλεις*.

Ep. D. *εε* sammentrækkes sædvanligt til *η*, sjeldnere til *ει*; f. Ex. *Ἡρακλέης*, *ῆος*, *ῆϊ*, *ῆα*. (*Σπέος*, *σπείους*, *σπῆϊ*, Plur. *σπείων*, *σπήεσσι* og *σπέσσι*.)

2. Af Neutra paa *ας* have *κέρας* (Horn) og *τέρας* (Under) i Gen. *ατος* o. s. v., og med udskudt *τ*, *αος* o. s. v.; derimod *γῆρας* (Alderdom), *γέρας* (Ære), *κρέας* (Kjød) blot *αος* o. s. v. Deraf opstaaer følgende Sammentrækning:

	Singularis.		Dualis.		Pluralis.	
N. A. V.	*κέρας*		*κέραε*	*κέρα*	*κέραα*	*κέρα*
G.	*κέραος*	*κέρως*	*κεράοιν*	*κερῷν*	*κεράων*	*κερῶν*
D.	*κέραϊ*	*κέρᾳ*			*κέρασι*	

Anmærkn. De øvrige Neutra paa $\alpha\varsigma$, $\alpha o\varsigma$, antage kun de sammentrukne Former paa α og α; f. Ex. $\sigma\acute{\varepsilon}\lambda\alpha\varsigma$ (Glands), D. $\sigma\acute{\varepsilon}\lambda\alpha$, N. A. V. Pl. $\sigma\acute{\varepsilon}\lambda\alpha$.

3. Komparativerne paa $\omega\nu$, $o\nu$, G. $o\nu o\varsigma$, udstøde i Acc. sing. og i N. A. V. Plural. -ν- og sammentrække Vokalerne; f. Ex. $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta\omega\nu$, Acc. $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta o\nu\alpha$ — $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta\omega$; N. og V. Pl. $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta o\nu\varepsilon\varsigma$ — $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta o\upsilon\varsigma$; Acc. $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta o\nu\alpha\varsigma$ — $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta o\upsilon\varsigma$; Neutr. Pl. $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta o\nu\alpha$ — $\mu\varepsilon\acute{\iota}\zeta\omega$.

Anmærkn. Paa en lignende Maade sammentrækkes ofte Accusat. af Navnene *Ἀπόλλων* og *Ποσειδῶν*, *Ἀπόλλωνα* — *Ἀπόλλω*, *Ποσειδῶνα* — *Ποσειδῶ*.

§. 23.

Om Anomalie i Deklinationen.

1. Denne reiser sig som oftest deraf, at der til eet Ord fandtes flere Former. Disse bleve enten brugelige jevnsides deels i alle, deels blot i enkelte Kasus (saaledes siges baade *δάκρυον*, *ου* og *δάκρυ*, *υος* Taare; af *υἱός* Søn, i Genitiv saavel *υἱοῦ* som *υἱέος* af den ubrugelige Nominat. *υἱεύς*); eller den ene Form blev brugelig i een Kasus, den anden Form i en anden Kasus (see nedenfor *Ζεύς*, *γυνή* o. fl.).

2. Naar begge Formerne forudsætte een og samme Nominativ, fra hvilken de ere flekterede, kun pa forskjellig Maade, saa kaldes Ordene Heteroclita. Naar en Kasusform forudsætter en ubrugelig Nominat., fremkommer det Tilfælde, som kaldes Metaplasmus.

3. Som Heteroclita ere mærkelige:

a] Nogle, især Nomina propria, paa $\eta\varsigma$, der deklineres baade efter 1ste og 3die Deklinat.; f. Ex. *μύκης* Padehat, Gen. *ου* og *ητος*; *Θαλῆς* G.

οῦ (Jon. og Att. Θάλεω) og ητος o. fl. Nogle have blot en Akkusativ efter begge Deklinat.; f. Ex. Σωκράτης G. ους, Acc. Σωκράτη og Σωκράτην; Ἄρης G. εος (som aldrig sammentrækkes), D. Ἄρει, Acc. Ἄρη og Ἄρην.

b] Nogle paa ις, der deels antage, deels ikke antage en Konsonant i Flexionen; f. Ex. μῆνις Vrede, G. μήνιος og μήνιδος o. s. v.; ὄρνις Fugl, sædvanlig G. ὄρνιθος o. s. v., men i Plural. ogsaa ὄρνεις, ὄρνεων; κλείς Nøgle, κλειδός, κλειδί, κλεῖδα og κλεῖν. Pl. κλεῖδες, κλεῖδας og κλεῖς.

c] Nogle paa ως Gen. ωτος, der sædvanligen miste τ; f. Ex. ἵδρως Sveed, ἵδρωτι og ἵδρῳ, ἵδρωτα og ἵδρω. Ordet γέλως, ωτος, Latter, har i Akkusativ γέλωτα og γέλων.

d] Nogle paa ος, som flekteres baade efter 2den og 3die Dekl.; f. Ex. ὁ og τὸ σκότος Mørke, Gen. τοῦ σκότου og σκότους; ὁ og τὸ σκύφος Bæger; ὁ og τὸ ὄχος Vogn.

4. Som Exempler paa Metaplasmus kunne mærkes:
Κύων Hund, κυνός, κυνί, κύνα, ὦ κύον. Pl. κύνες o. s. v.
χείρ Haand, χειρός o. s. v., men i G. og D. Dual. χεροῖν; D. Pl. χερσί.
Ep. D. Former med og uden ι bruges iflæng.
οὖς, τὸ, Øre, ὠτός, ὠτί o. s. v.
Ep. D. οὔατος. Pl. οὔατα, οὔασι.
πούς Fod, ποδός, ποδί o. s. v.
θέμις Ret og Gudinden Themis, θέμιτος og θέμιδος o. s. v.

Ep. D. Ogsaa *θέμιστος, θέμιστι* o. s. v.

ναῦς Skib, *νεώς, νηΐ, ναῦν*, Pl. *νῆες, νεῶν, ναυσί, ναῦς*.

Ep. D. *νηῦς, νηός* og *νεός, νηΐ, νῆα* og *νέα*. Pl. *νῆες* og *νέες, νηῶν* og *νεῶν, νηυσί* og *νέεσσι, νῆας* og *νέας*.

γάλα Melk, *γάλακτος, γάλακτι, γάλα*.

ὕδωρ Vand, og *σκώρ* Møg, *ὕδατος, σκατός* o. s. v.

γόνυ Knæ, og *δόρυ* Spyd, *γόνατος, δόρατος* o. s. v.

Ep. D. *γουνός, γουνί*. Pl. *γοῦνα, γούνων, γούνασι* og *γούνασσι*. — *Δουρός, δουρί*. Dual. *δοῦρε*. Pl. *δοῦρα, δούρων, δούρεσσι* og *δούρασι*. Ogsaa *γούνατος, δούρατος* o. s. v.

γυνή Qvinde, *γυναικός, γυναικί, γυναῖκα, ὦ γύναι*. Pl. *γυναῖκες* o. s. v.

Ep. D. *Δένδρον* Træ, Pl. N. og Acc. *δένδρεα*, Dat. *δένδρεσι* (af *τὸ δένδρος*); *ἀνδράποδον* Slave, Dat. Pl. *ἀνδραπόδεσσιν*; *πρόσωπον* Ansigt, Dat. Pl. *προσώπασι*; *ἡ ὑσμίνη* Slag, Dat. *ὑσμῖνι*; *ἡ ἀλκή* Styrke, Dat. *ἀλκί*; *ὁ ὄνειρος* og *τὸ ὄνειρον* Drøm, *ὀνείρου* og *ὀνείρατος*; *Ἀΐδης* og *Ἅιδης*, Underverdenens Gud, *Ἄϊδος, Ἄϊδι*.

5. Heteroklitisk og tillige metaplastisk deklineres Ordet *Ζεύς* Jupiter, G. *Διός, Διί, Δία, Ζεῦ*; men ogsaa, især hos Digterne, *Ζηνός, Ζηνί, Ζῆνα*. — Ligesaa Ordet *υἱός* Søn, der vel gaaer regelmæssigen efter den 2den Deklin., men ogsaa, især hos Attikerne, bruger følgende Kasus efter den 3die De=

klin.: G. *υἱέος*, D. *υἱεῖ*, (Acc. *υἱέα*). Dual. *υἱέε*, *υἱέοιν*. Pl. *υἱεῖς*, *υἱέων*, *υἱέσι*, *υἱέας* og *υἱεῖς*.

Ep. D. *υἷος*, *υἷι* og *υἱεῖ*, *υἷα*. Dual. *υἷε*. Plur. *υἷες* og *υἱέες*, *υἱῶν*, *υἱάσι*, *υἷας*, af en ubrugelig Nom. *υἷς*.

Anmærkn. 1. Til Metaplasmus kan ogsaa henregnes, at nogle Maskuliner paa *ος* efter den 2den Dekl. danne en neutr. pl. paa *α*; f. Ex. *τὰ δεσμά*, *ζυγά*, *σταθμά*, *σῖτα* af *ὁ δεσμός* Baand, *ζυγός* Aag, *σταθμός* Vægt, *σῖτος* Føde.

Ep. D. I den ep. D. findes en stor Mængde af dette Slags anomala; f. Ex. *ὁ λύχνος* Lampe, Pl. *τὰ λύχνα*; *ὁ τάρταρος* Underverdenen, *τὰ τάρταρα*; *ὁ κύκλος* Rundkreds, *τὰ κύκλα*; *ἡ κέλευθος* Vei, *τὰ κέλευθα*, o. fl.

Anmærkn. 2. Nogle senere fremmede Navne have en egen Deklination, f. Ex. *Ἰησοῦς* G. *οῦ*, D. *οῦ*, Ac. *οῦν*; *Φιλῆς* G. *ῆ*, D. *ῆ*, Ac. *ῆν*.

Ep. D. Af adskillige Substantiver findes afkortede Former; f. Ex. *δῶ* for *δῶμα* Huus, *κρῖ* for *κριθή* Byg, *ἔρι* for *ἔριον* Uld.

§. 24.

Defectiva og Indeclinabilia.

1. Nogle Ord have ifølge deres Natur kun een Numerus; f. Ex. blot singul. *αἰθήρ*, *ἀήρ* Luft, *ἔλαιον* Olie; blot plural. *τὰ ἔγκατα* Indvolde, *οἱ ἐτησίαι* Passatvinde, og Festernes Navne, som *τὰ Διονύσια* Bacchusfest, o. s. v.
2. Nogle Ord mangle visse Kasus, f. Ex. — G.

ἀρνός Lammets, D. ἀρνί Ac. ἄρνα. Pl. N. ἄρνες D. ἀρνάσι (ep. ἄρνεσσι), af en forældet Nominativ ἄρην, i hvis Sted bruges ἀμνός. — Πρέσβυς har i Betydningen "Olding" endnu kun Ac. πρέσβυν V. πρέσβυ. De manglende Kasus og Pluralen bruges af πρεσβύτης. Pluralen πρέσβεις har Betydningen "Gesandter", og som Singularis dertil bruges πρεσβευτής, οῦ, o. s. v.

3. Nogle Ord ere **mangelfulde baade i numerus og casus**; f. Ex. ὄναρ (Drømmebillede) og ὕπαρ (virkeligt Syn) bruges kun i Nom. og Accus. — ὄφελος og ἦδος (Fordeel) kun i Nominat.

Ep. D. ἠλέ og μέλε blot Vokativ i Tiltalen φρένας ἠλέ affindige! ὦ μέλε kjære! τὸ δέμας (Legeme) kun i Nom. og Ac.; τὼ ὄσσε, Øinene, kun Nom. og Ac. Dual. (hvilke dog ogsaa forbindes med Adjekt. i neutr. pl. og med Verb. i plural.); ἦρα kun Ac. i Talemaaden ἦρα φέρειν, at gjøre Een Noget til Behag.

4. Indeclinabilia ere 1) nogle fremmede Ord; f. Ex. τὸ πάσχα Paaske, og deriblandt ogsaa Bogstavernes Navne, f. Ex. τὸ ἄλφα, μῦ o. s. v.; og 2) af de egentlig Græske Ord blot de fleste Kardinaltal (see nedenfor §. 31).

Om Adjektiverne.

§. 25.

Adjektiver af 3 Endelser.

De deklineres 1) enten i Masc. og Neutr. efter den 2den Deklination, i Fæmin. efter den 1ste, 2) eller i Masc. og Neutr. efter den 3die, men i Fæmin. ligeledes efter den 1ste Deklination.

1. De, der deklineres i Masc. og Neutr. efter den 2den, i Fæmin. efter den 1ste Dekl., have følgende Endelser:

Masc. ος, Fæm. η, Neutr. ον, f. Ex. φίλος, φίλη, φίλον kjær.

Masc. ος, Fæm. α, Neutr. ον; f. Ex. φίλιος, φιλία, φίλιον venskabelig.

Masc. οῦς, Fæm. ῆ, Neutr. οῦν; f. Ex. διπλοῦς, διπλῆ, διπλοῦν dobbelt.

Anmærkn. 1. De paa ος have i Fæmin. α, naar foran ος gaaer en Vokal eller et ρ. Ellers have de η.

Undtagelse. De paa οος have i Fæmin. η, f. Ex. ὄγδοος, ὀγδόη; med mindre et ρ gaaer foran, thi da have ogsaa disse α; f. Ex. ἀθρόος, ἀθρόα.

Anmærkn. 2. Endelserne οῦς, ῆ, οῦν (opstaaede ved Sammentrækning) have:

a. Talbegreberne ἁπλόος enkelt, διπλόος dobbelt, o. s. v., der have den Egenhed, at de kontrahere όη til ῆ og όα til ᾶ; f. Ex. Nom. Sing. διπλόος — οῦς, διπλόη — ῆ, διπλόον — οῦν; Nom. Pl. διπλόοι — οῖ, διπλόαι — αῖ, διπλόα — ᾶ.

b. Nogle paa εος, der betegne Materien, hvoraf Noget er; f. Ex. χρύσεος, gylden, —

οῦς, χρυσέα — ῆ, χρύσεον — οῦν, G. οῦ, ῆς, οῦ o. s. v. Gaaer endnu en Vokal eller et ρ foran, saa sammentrækkes Fæmininet til ᾶ; f. Ex. ἐρέεος, ulden, sammentr. ἐρεοῦς, ἐρεᾶ, ἐρεοῦν; ἀργύρεος sølvern, sammentr. ἀργυροῦς, ἀργυρᾶ, ἀργυροῦν. Neutr. plur. har altid ᾶ, f. Ex. τὰ χρύσεα — χρυσᾶ (s. P. 27. 1).

2. De, der deklineres i Masc. og Neutr. efter 3die Dekl., i Fæmin. efter 1ste, have følgende Endelser:

Masc. υς, Fæm. εια, Neutr. υ. F. Ex. γλυκύς, γλυκεῖα, γλυκύ sød, G. γλυκέος.

Masc. εις, Fæm. εσσα, Neutr. εν. F. Ex. χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν behagelig, G. χαρίεντος.

Masc. ας, Fæm. αινα, Neutr. αν. F. Ex. μέλας, μέλαινα, μέλαν sort, G. μέλανος.

Masc. ῆς, Fæm. ῆσσα, Neutr. ῆν. F. Ex. τιμῆς, τιμῆσσα, τιμῆν æret, G. τιμῆντος.

Masc. οῦς, Fæm. οῦσσα, Neutr. οῦν. F. Ex. μελιτοῦς, μελιτοῦσσα, μελιτοῦν honningsød, G. μελιτοῦντος.

Som de eneste hvert af sine Endelser maae desuden mærkes:

Masc. τέρην, Fæm. τέρεινα, Neutr. τέρεν blød, G. τέρενος.

Masc. ἑκών, Fæm. ἑκοῦσα, Neutr. ἑκόν frivillig, G. ἑκόντος; med compos. ἄκων ufrivillig.

Masc. πᾶς, Fæm. πᾶσα, Neutr. πᾶν heel, enhver, G. παντός; med compos. σύμπας og ἅπας.

Anmærkn. Endelserne ῇς, ῇσσα, ῆν og οῖς, οῦσσα, οῦν ere opstaaede ved Sammentrækning af ήεις, ήεσσα, ῆεν og όεις, όεσσα, όεν.

§. 26.

Adjektiver af to Endelser.

Disse deklineres i alle tre genera, enten efter den 2den Deklination, eller efter den 3die Dekl.

1. De, der deklineres efter den 2den Dekl., have følgende Endelser:

Masc. og Fæm. ος, Neutr. ον. F. Ex. βάρβαρος, βάρβαρον (ugræsk).

Masc. og Fæm. ους, Neutr. ουν. F. Ex. εὔνους, εὔνουν (velsindet).

Masc. og Fæm. ως, Neutr. ων. F. Ex. ἵλεως, ἵλεων (naadig).

Anmærkn. 1. Adjektiverne paa ος have kun 2 Endelser: 1) Naar de ere sammensatte, f. Ex. ὁ, ἡ πολυφάγος fraadsende, εὔφωνος vellydende, ἄλογος ufornuftig. 2) Naar de ere afledede af sammensatte Verber, f. Ex. διάφορος forskjellig, af διαφέρω. 3) Adskillige simplicia have ligeledes kun 2 Endelser, f. Ex. βάρβαρος, ἥσυχος rolig, τιθασσός tam. 4) Mange, der sædvanligen have 3 Endelser, have hos Attikerne kun to.

Anmærkn. 2. Endelserne ους, ουν (οος, οον) opstaae ved Sammensætning af contracta af anden Deklination, f. Ex. εὔνους af νοῦς.

Anmærkn. 3. Nogle paa ως og ων danne ogsaa neutrum paa ω, f. Ex. ἀγήρως — ἀγήρων og ἀγήρω.

2. De, der deklineres efter 3die Deklin., have følgende Endelser:

Masc. og Fæm. ης, Neutr. ες. F. Ex. ἀληθής, ἀληθές (sand), G. ἀληθέος - θοῦς.

Masc. og Fæm. ων, Neutr. ον. F. Ex. ἐλεήμων, ἐλεῆμον (medlidende), G. ἐλεήμονος.

Masc. og Fæm. ις, Neutr. ι. F. Ex. ἴδρις, ἴδρι (kyndig), G. ἴδριος.

Desuden det enkelte ἄῤῥην ell. ἄρσην, ἄῤῥεν ell. ἄρσεν (mandlig), G. ἄῤῥενος, ἄρσενος.

3. Nogle Adjektiver af 2 Endelser dannes af Substantiver ved Sammensætning saaledes, at Substantivets Endelse og Deklination saa meget som muligt beholdes. F. Ex.

εὔχαρις, εὔχαρι gen. ιτος af χάρις, ιτος (Ynde). ἄδακρυς, ἄδακρυ gen. υος af δάκρυ, υος (Taare). ἀπάτωρ, ἄπατορ gen. ορος af πατήρ (Fader).

Anmærkn. 1. De med ποῦς, ποδός (Fod) sammensatte faae i neutrum ουν. F. Ex. δίπους, δίπουν, gen. δίποδος, dat. οδι o. s. v.

Anmærkn. 2. De med γέλως, ωτος (Latter) og κέρας, ατος (Horn) sammensatte deklineres enten som Substantiverne, eller efter den Attiske 2den Deklination. F. Ex. φιλόγελως, δίκερως, Neutr. ων, Gen. ωτος og ω o. s. v.

§. 27.

Adjektiver af een Endelse.

Disse ere:

1) især nogle, som ere sammensatte af Substantiver (paa den §. 26. 3. nævnte Maade), men til hvilke intet neutrum lader sig tænke eller danne. De deklineres alle efter 3die Deklin. og ere communis generis. F. Ex. ἄπαις, δος (barnløs) af παῖς; μακρόχειρ, ρος (langhaandet) af χείρ.

2) Nogle faa paa ης, ητος, f. Ex. ἀργής, hvid; ἡμιθνής halvdød.

paa ως, ωτος, f. Ex. ἀγνώς ukjendt.

paa ην, ηνος, f. Ex. ἀπτήν ubefjedret, G. ἀπτῆνος.

paa ξ og ψ, f. Ex. ἧλιξ ligealdrende, G. ἥλικος, θώψ smigrende, G. θωπός.

paa ις, ιδος og υς, υδος, f. Ex. ἄναλκις kraftløs, ἔπηλυς fremmed.

paa ας, αδος, f. Ex. φυγάς flygtende.

Undtagelse. Sædvanligen ere dog de paa ας og ις blot Fæminina og blive med Udeladelse af et Substantiv selv til Substantiver fæmin. generis. F. Ex. ἡ μαινάς (sc. γυνή) Bacchantinde, ἡ πατρίς (sc. γῆ) Fædreneland.

§. 28.

Adjectiva anomala og defectiva.

1. *Μέγας* (stor) og πολύς (megen) danne af denne Form kun Nom. og Acc. Masc. og Neutr. i Singularis; alt det Øvrige dannes af de gamle Former μεγαλος (ubrugeligt), η, ον, og πολλός, ή, όν. Altsaa:

N.	μέγας	μεγάλη	μέγα	πολύς	πολλή	πολύ
G.	μεγάλου	μεγάλης	μεγάλου	πολλοῦ	πολλῆς	πολλοῦ
D.	μεγάλῳ	μεγάλῃ	μεγάλῳ	πολλῷ	πολλῇ	πολλῷ
A.	μέγαν	μεγάλην	μέγα	πολύν	πολλήν	πολύ

Dual. og Plural. deklineres regelmæssigen som Adjektiver af 3 Endelser paa ος, f. Ex. μεγάλω, α, ω; μεγάλοι, αι, α; πολλοί, αί, ά, o. s. v.

Ep. D. Ikke blot Formerne πολλός, πολλόν forekomme, men ogsaa, til Nom. πολύς og πουλύς,

mange Kasusformer efter 3die Dekl. f. Ex. πολέος, πολύν og πουλύν. Pl. πολέες, εῖς, πολέων, πολέσι (ν), πολέσσι og πολέεσσι, πολέας, εῖς.

2. Σῶς (salvus) sammentrukket af σαος (ubrugeligt) har i Almindelighed kun Nom. σῶς (communis), i Acc. og Neutr. σῶν, i Acc. Plur. σῶς. Alt det Manglende dannes af σῶος, α, ον.

3. Ἄμφω (begge) har kun Dualis: N. og Ac. ἄμφω, G. D. ἀμφοῖν (med fremrykket Accent).

Ex. D. Hos Homer forekomme adskillige fæminina, hvortil ikke findes analoge Maskuliner; f. Ex. πίειρα feed (πίων), πρέσβειρα og πρέσβα ærværdig (πρέσβυς), πρόφρασσα velvillig (πρόφρων), θεσπιέπεια, ἡδυέπεια guddommeligt-, sødt-talende (θεσπιεπής, ἡδυεπής). Ligeledes flekteres nogle efter forskjellige Deklin., f. Ex. Nom. Pl. ἐρίηρες til Sing. ἐρίηρος; δολόμητις Voc. δολομῆτα. — Ἐΰς og ἠΰς brav, tapper, neutr. ἠΰ, ἐΰ, εὖ, gen. ἑῆος, acc. ἐΰν og ἠΰν. Pl. gen. ἑάων.

§. 29.

Om Adjektivernes Komparation.

1. Den sædvanligste Endelse for Komparativ er -τερος, α, ον, for Superlativ -τατος, η, ον. Disse Endelser lægges til Positivets Nominativ, der da ofte lider en Forandring. Nemlig:

a) Adjekt. paa ος bortkaste ς og forandre ο til ω efter en kort Stavelse, men beholde det uforandret efter en lang Stavelse, selv efter muta foran liquida; f. Ex. σοφός viis, σοφώτερος, σοφώτατος; βέβαιος fast, βεβαιότερος, βεβαιότατος; πιστός tro, πι-

στότερος, πιστότατος; σφοδρός heftig, σφοδρότερος, σφοδρότατος.

Anmærkn. 1. Nogle paa ος indskyde istedetfor ο og ω undertiden αι, ες eller ις, f. Ex. μέσος, som er i Midten, μεσαίτατος; ἴσος lige, ἰσαίτερος; ὄψιος sildig, αίτερος, αίτατος; ἐῤῥωμένος stærk, έστερος, έστατος; λάλος snaksom, πτωχός tiggeragtig, ίστερος, ίστατος.

Anmærkn. 2. Nogle paa αιος udstøde ο; f. Ex. γεραιός gammel, γεραίτερος; παλαιός gammel, παλαίτατος; σχολαῖος langsom, σχολαίτερος o. s. v. Ordet φίλος, kjær, gjør sædvanligen det Samme, eller indskyder αι, som φίλτερος, φίλτατος, eller φιλαίτερος, φιλαίτατος; ogsaa findes de regelmæssige Former φιλώτερος, τατος.

Anmærkn. 3. Contracta paa εος — ους sammentrække εω til ω, f. Ex. πορφυρεώτατος, πορφυρώτατος; de paa οος — ους antage efter Anmærkn. 1. ες, f. Ex. ἁπλόος — οῦς, ἁπλοέστερος, ἁπλούστερος o. s. v.

b) Adjekt. paa υς bortkaste blot ς, f. Ex. εὐρύς bred, εὐρύτερος, εὐρύτατος.

c) De paa ας Gen. ανος, ligeledes, men optage da igjen det foran σ bortkastede ν, f. Ex. μέλας sort, μελάντερος o. s. v.

d) De paa ης og εις forkorte disse Endelser til ες; f. Ex. ἀληθής sand, ἀληθέστερος; χαρίεις behagelig, χαριέστατος. Undtagen ψευδής løgnagtig, ψευδίστερος, ίστατος.

e) De øvrige antage sædvanligen Formen έστερος, έστατος, sjeldnere ίστερος, ίστατος, med samme Forandringer, som foran Kasusendelserne, f. Ex. ἄφρων ufornuftig, G.

ονος, ἀφρονέστερος; ἅρπαξ roveragtig, G. γος, ἁρπαγίστατος.

Anmærkn. Komparativer og Superlativer deklineres næsten alle uden Undtagelse som Adjektiver af 3 Endelser.

2. Nogle faa Adjektiver paa υς og paa ρος med en Konsonant foran have i Komparativ -ιων, -ιον, i Superlativ ιστός, η, ον. Sædvanlige ere disse Former kun i ἡδύς behagelig, ταχύς hurtig, αἰσχρός hæslig, ἐχθρός fjendsk, f. Ex. ἡδίων, ἥδιστος, αἰσχίων, αἴσχιστος. — De andre, som βραδύς, βραχύς, κυδρός, have oftere Endelserne τερος, τατος; οἰκτρός har sædvanligt οἰκτρότερος, οἴκτιστος.

Anmærkn. Nogle have, istedetfor ιων, Endelsen σσων (Att. ττ) f. Ex. ταχύς hurtig, ταχίων og θάσσων; βαθύς dyb, βαθίων og βάσσων; γλυκύς sød, γλυκίων og γλύσσων; παχύς tyk, παχίων og πάσσων. Saaledes ogs. μάσσων af μακρός lang (Superl. μήκιστος).

§. 30.

Anomalisk og defektivisk Komparation.

1. Adskillige Komparativer og Superlativer ere dannede af ubrugelige Positiver og henføres derfor til en brugelig Positiv af samme Bemærkelse. F. Ex.

Ἀγαθός god	ἀμείνων	ἄριστος
	βελτίων	βέλτιστος
	κρείσσων (ττ)	κράτιστος
	λωΐων ell. λῴων	λώϊστος ell. λῷστος

Ep. D. I Kompar. ἀρείων, βέλτερος, λωΐτερος, φέρτερος; i Superl. φέρτατος, φέριστος.

κακός slet	κακίων	κάκιστος
	χείρων	χείριστος
	ἥσσων (ττ)	ἥκιστος

Ep. D. I Kompar. χερείων, χειρότερος.

μέγας stor	μείζων	μέγιστος
μικρός lille	ἐλάσσων (ττ)	ἐλάχιστος
ὀλίγος ringe	μείων	ὀλίγιστος
πολύς megen	πλείων ell. πλέων	πλεῖστος
καλός skjøn	καλλίων	κάλλιστος
ῥάδιος let	ῥᾴων	ῥᾷστος

Ep. D. I Kompar. ῥηΐτερος, ῥηΐων. I Superl. ῥηΐτατος, ῥήϊστος.

πέπων moden	πεπαίτερος	πεπαίτατος
πίων feed	πιότερος	πιότατος
ἀλγεινός smertelig	ἀλγίων	ἄλγιστος
dog ere Formerne:	ἀλγεινότερος	ἀλγεινότατος

brugeligere i Masc. og Fæmin.

2. Adskillige Komparationsgrader, der udtrykke en Orden eller Folge, have slet ingen Positiv, men ere som oftest dannede af en Steds-Partikel. Saadanne ere f. Ex.:

πλησιαίτερος, τατος, nærmere, nærmest, af πλησίον nær.

πρότερος, πρῶτος, prior, primus, af πρό foran.

ὑπέρτερος, ὑπέρτατος og ὕπατος, høiere, høiest, af ὑπέρ over.

ὕστερος, ὕστατος, sildigere, sidst (af uvis Stamme).

ἔσχατος den yderste, af ἐξ ud, har hverken Positiv ell. Komparativ.

3. Undertiden dannes ogsaa gradus af et Substantiv, der oprindeligt har været brugt som Adjektiv; f. Ex. ἑταῖρος Ven, ἑταιρότατος den venskabeligste; κλέπτης Tyv, κλεπτίστατος den tyvagtigste.

Anmærkn. Forskjelligt herfra er det Tilfælde, naar man til Komparativer og Superlativer paa ιων, ιστος intet Positiv finder, men vel et beslægtet Substantiv abstractum paa ος, f. Ex. ῥιγίων gy-

seligere, κέρδιστος fordeelagtigst (ogsaa listigst), ὕψιστος høiest; subst. τὸ ῥῖγος Gysen, κέρδος Fordeel, ὕψος Høide.

4. Undertiden bliver for Eftertrykkets Skyld en ny Sammenligningsgrad dannet af den forrige, især hos Digterne, f. Ex. πρώτιστος, ἐσχατώτατος.

Om Talordene.

---

§. 31.

Kardinaltal.		Ordinaltal.	
1. 1.	α' εἷς, μία, ἕν	2. Den 1ste	ὁ πρῶτος, η, ον
2.	β' δύο og δύω	2den	δεύτερος, α, ον
3.	γ' τρεῖς, τρία	3die	τρίτος, η, ον
4.	δ' τέσσαρες, α	4de	τέταρτος o. s. v.
5.	ε' πέντε	5te	πέμπτος
6.	ς' ἕξ	6te	ἕκτος
7.	ζ' ἑπτά	7de	ἕβδομος
8.	η' ὀκτώ	8de	ὄγδοος
9.	θ' ἐννέα	9de	ἔνατος ell. ἔννατος
10.	ι' δέκα	10de	δέκατος
11.	ια' ἕνδεκα	11te	ἑνδέκατος
12.	ιβ' δώδεκα	12te	δωδέκατος
13.	ιγ' τρισκαίδεκα	13de	τρισκαιδέκατος
14.	ιδ' τεσσαρεσκαίδεκα	14de	τεσσαρεσκαιδέκατος
15.	ιε' πεντεκαίδεκα	15de	πεντεκαιδέκατος
16.	ις' ἑκκαίδεκα	16de	ἑκκαιδέκατος
17.	ιζ' ἑπτακαίδεκα	17de	ἑπτακαιδέκατος
18.	ιη' ὀκτωκαίδεκα	18de	ὀκτωκαιδέκατος

19.	ιθ' ἐννεακαίδεκα *)	19de	ἐννεακαιδέκατος
20.	κ' εἴκοσι	20de	εἰκοστός
21.	κα' εἴκοσι εἷς, μία, ἕν	21de	εἰκοστὸς πρῶτος
26.	κϛ' εἴκοσι ἕξ	26de	εἰκοστὸς ἕκτος
30.	λ' τριάκοντα	30te	τριακοστός
40.	μ' τεσσαράκοντα	40de	τεσσαρακοστός
50.	ν' πεντήκοντα	50de	πεντηκοστός
60.	ξ' ἑξήκοντα	60de	ἑξηκοστός
70.	ο' ἑβδομήκοντα	70de	ἑβδομηκοστός
80.	π' ὀγδοήκοντα	80de	ὀγδοηκοστός
90.	ϟ' ἐνενήκοντα	90de	ἐνενηκοστός
100.	ρ' ἑκατόν	100de	ἑκατοστός
200.	σ' διακόσιοι, αι, α	200de	διακοσιοστός
300.	τ' τριακόσιοι, αι, α	300de	τριακοσιοστός
400.	υ' τετρακόσιοι, αι, α	400de	τετρακοσιοστός
500.	φ' πεντακόσιοι, αι, α	500de	πεντακοσιοστός
600.	χ' ἑξακόσιοι, αι, α	600de	ἑξακοσιοστός
700.	ψ' ἑπτακόσιοι, αι, α	700de	ἑπτακοσιοστός
800.	ω' ὀκτακόσιοι, αι, α	800de	ὀκτακοσιοστός
900.	ϡ ἐννακόσιοι, αι, α	900de	ἐννακοσιοστός
1000.	,α χίλιοι	1000de	χιλιοστός
2000.	,β δισχίλιοι	2000de	δισχιλιοστός
3000.	,γ τρισχίλιοι	3000de	τρισχιλιοστός
4000	,δ τετρακισχίλιοι	4000de	τετρακισχιλιοστός
9000	,θ ἐννακισχίλιοι	9000de	ἐννακισχιλιοστός
10000	,ι μύριοι	10000de	μυριοστός
20000	,κ δισμύριοι	20000de	δισμυριοστός
	o. s. v.		o. s. v.

Af Kardinaltallene deklineres de fire første:

Nom. εἷς, μία, ἕν	N. A. δύο ell. δύω	N. τρεῖς, τρία
Gen. ἑνός, μιᾶς, **) ἑνός	G. D. δυοῖν ell. δύο	G. τριῶν
Dat. ἑνί, μιᾷ, **) ἑνί	sjeldnere i G. δυεῖν, i	D. τρισί
Acc. ἕνα, μίαν, ἕν	D. δυσί	Ac. τρεῖς, τρία

---

*) Mindre almindelige ere Sammensætningerne: δεκατρεῖς, δεκατέσσαρες, δεκαπέντε o. s. v.

**) Mærk Accentens Anomalie.

Nom. τέσσαρες, α Gen. τεσσάρων Dat. τέσσαρσι Acc. τέσσαρας, α	Anmærkn. Τρεῖς og τέσσαρες deklineres ogsaa i Sammensætningen, f. Ex. τεσσαρωνκαίδεκα, τεσσαρσικαίδεκα, δεκατριῶν o. s. v.

Ep. D. For μία o. s. v. findes ἴα, ἰῆς, ἰῇ, ἴαν; ogsaa μιῆς, μιῇ. — For δύο findes δοιώ, men ogsaa δοιοί, αί, ά — δοιοῖς — δοιούς, άς, ά. — Μυρίοι er hos Homer "utallige", og 10,000 hedder δεκάχιλοι. —

De øvrige indtil Hundrede ere indeclinabilia. Efter Hundrede deklineres de runde Tal som Adjektiver af 3 Endelser.

Ordinaltallene deklineres alle som Adjektiver af 3 Endelser.

I Sammensætningen saavel af Kardinal- som Ordinal-Tallene staaer det mindste Tal sædvanligt foran med καί, eller ogsaa efter uden καί; f. Ex. πέντε καὶ εἴκοσι ell. εἴκοσι πέντε; τριακοστὸς πρῶτος ell. πρῶτος καὶ τριακοστός.

3. Tallene som Substantiver endes alle paa άς, άδος; f. Ex. ἡ μονάς Eenhed, δυάς Antal af To, τριάς af Tre, ὀγδοάς af Otte, ἑκατοντάς, χιλιάς, μυριάς.

4. Adjectiva multiplicativa, paa Spørgsmaalet hvormange Fold? endes paa -πλοῦς, ῆ, οῦν eller paa -πλάσιος, α, ον eller paa -πλασίων. F. Ex. διπλοῦς dobbelt, τριπλοῦς, μυριοπλάσιος, διπλασίων o. s. v.

5. Adverbia multiplicativa, paa Spørgsmaalet hvormange Gange? ere f. Ex. ἅπαξ eengang, δίς togange, τρίς, τετράκις, πεντάκις, ἑξάκις,

ἑπτάκις, ὀκτάκις, ἐννεάκις eller ἐννάκις, δεκάκις, ἑκατοντάκις, χιλιάκις o. s. v.

Om Pronominerne.

---

§. 32.

1. De personlige Pronominer ere:

Singularis.

	jeg	du	sig
a. Nom.	ἐγώ	σύ	—
Gen.	ἐμοῦ og μοῦ	σοῦ	οὗ
Dat.	ἐμοί og μοί	σοί	οἷ
Acc.	ἐμέ og μέ	σέ	ἕ

Dualis.

	vi begge	I begge	de begge
N. A.	νῶϊ, νώ	σφῶϊ, σφώ	σφωέ
G. D.	νῶϊν, νῷν	σφῶϊν, σφῷν	σφωϊν

Pluralis.

	vi	I	de
Nom.	ἡμεῖς	ὑμεῖς	σφεῖς Neutr. σφέα
Gen.	ἡμῶν	ὑμῶν	σφῶν
Dat.	ἡμῖν	ὑμῖν	σφίσι
Acc.	ἡμᾶς	ὑμᾶς	σφᾶς Neutr. σφέα

Anmærkn. 1. For Eftertryks Skyld foies Partiklen γέ til 1ste og 2den Persons-Pronominerne, saaledes at ἐγώ, ἐμοί og ἐμέ trække Accenten tilbage; f. Ex. ἔγωγε (equidem), ἐμοῦγε, ἔμοιγε, ἔμεγε; σύγε, σοῦγε o. s. v.

Anmærkn. 2. For σφίσι findes σφί eller σφίν; for σφᾶς — σφέ. Som Akkusativ af den 3die Person findes i alle Genera saavel i Sing. som i Plural. νίν (Jonisk μίν) ham, hende, det, dem. Paa samme Maade bruges σφέ hos de Attiske og andre yngre Digtere.

Ep. D.	Singularis.	
N. ἐγών	τύνη	—
G. ἐμέο, ἐμεῖο,	σέο, σεῖο, σεῦ,	ἕο, εἷο,
ἐμεῦ, μεῦ, ἐμέθεν	σέθεν, τεοῖο	εὖ, ἕθεν
D.	τοί, τεΐν	ἑοῖ, οἷ
A.		ἕε, μίν
	Pluralis.	
N. ἄμμες	ὔμμες	
G. ἡμέων, ἡμείων	ὑμέων, ὑμείων	σφέων, σφείων
D. ἄμμιν, ἄμμι	ὔμμιν, ὔμμι	σφίν, σφί
A. ἄμμε, ἡμέας	ὔμμε, ὑμέας	σφέας, σφέ

I Dual. Nom. 1ste og 2den Pers. νῶϊν, σφῶϊν; i Ac. af 3die Pers. σφώ.

Det 3die Persons-Pronomen er hos Homer sjeldnere reflexivt end demonstrativt Pronomen.

b. *Αὐτός, αὐτή, αὐτό* (ikke ον) har 3 forskjellige Betydninger: 1) selv; 2) i cas. obliq. bruges det som et personligt Pronomen af 3die Person: han, hun, det; 3) med articulus præpositivus, ὁ αὐτός, betyder det den samme. — I Betydningen selv sættes det efter det personlige Pronomen:

N. ἐγὼ αὐτός jeg selv	σὺ αὐτός du selv	αὐτός han selv
— αὐτή	— αὐτή	αὐτή hun
— αὐτό	— αὐτό	αὐτό det.

I cas. obliq. sammensmelte begge til Pronomen pers. reflexivum:

G. ἐμαυτοῦ, ῆς, (οῦ)	σαυτοῦ, ῆς, (οῦ)	αὑτοῦ, ῆς, οῦ
D. ἐμαυτῷ, ῇ, (ῷ)	σαυτῷ, ῇ, (ῷ)	αὑτῷ, ῇ, ῷ
Ac. ἐμαυτόν, ήν, (ό)	σαυτόν, ήν, (ό)	αὑτόν, ήν, ό.

Udenfor Singularis finder Sammensmeltningen ikke Sted; f. Ex. ἡμεῖς αὐτοί, ὑμῶν αὐτῶν o. s. v.; undtagen af αὑτοῦ: Plur. G. αὑτῶν, D. αὑτοῖς, A. αὑτούς; men ogsaa σφῶν αὐτῶν,

σφίσιν αὐτοῖς, σφᾶς αὐτούς, ligesom i Nom. *σφεῖς αὐτοί.*

Anmærkn. For *σαυτοῦ, αὑτοῦ* finder man ogsaa hyppigt det oprindelige *σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ* o. s. v.

Ep. D. Hos Homer sammensmelte disse Ord aldrig, altsaa: *ἐμὲ αὐτόν, σὲ αὐτόν, ἓ (μὶν) αὐτόν, οἷ αὐτῷ, οἷ αὐτῇ,* ogsaa *αὐτῷ οἱ.*

2. De af de personl. Pronominer afledede Possessiva deklineres som Adjekt. af 3 Endelser. De ere:

af *ἐμοῦ*	— *ἐμός, ή, όν* min.	af *ἡμεῖς*	— *ἡμέτερος, α, ον* vor.
- *σοῦ*	— *σός, σή, σόν* din.	- *ὑμεῖς*	— *ὑμέτερος, α, ον* eders.
- *οὗ*	— *ὅς, ἥ, ὅν* sin.	- *σφεῖς*	— *σφέτερος, α, ον* deres.

Ep. D. For *ὅς* findes *ἑός, ἑή, ἑόν*; for *σός* — *τεός, τεή, τεόν*; for *ἡμέτερος* — *ἀμός, ή, όν*; for *ὑμέτερος* — *ὑμός, ή, όν*; for *σφέτερος* — *σφός, ή, όν*; desuden, naar Talen er om To, *νωΐτερος, α, ον* vores (begges), *σφωΐτερος, α, ον* eders (begges).

3. Det relative Pronomen er: *ὅς, ἥ, ὅ* hvilken, hvilket. Dette Pronomen udgjør tilligemed et andet adjektivisk Pronomen *ὁ, ἡ, τό* den, det, de Ledemode — articuli —, som knytte den ene Sætning til den anden, f. Ex. *οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃς σώσει ἡμᾶς,* ɔ: dette er den Mand, som skal redde os. Med Hensyn paa deres Stilling kaldes det relative *ὅς, ἥ, ὅ* articulus postpositivus, derimod *ὁ, ἡ, τό* articulus præpositivus. De deklineres saaledes:

Singularis.

	den, det			hvilken, hvilket		
Nom.	ὁ,	ἡ,	τό	ὅς,	ἥ,	ὅ
Gen.	τοῦ,	τῆς,	τοῦ	οὗ,	ἧς,	οὗ
Dat.	τῷ,	τῇ,	τῷ	ᾧ,	ᾗ,	ᾧ
Acc.	τόν,	τήν,	τό	ὅν,	ἥν,	ὅ

Dualis.

N. A.	τώ,	τά,	τώ	ὥ,	ἅ,	ὥ
G. D.	τοῖν,	ταῖν,	τοῖν	οἷν,	αἷν,	οἷν

Pluralis.

Nom.	οἱ,	αἱ,	τά	οἵ,	αἵ,	ἅ
Gen.	τῶν,	τῶν,	τῶν	ὧν,	ὧν,	ὧν
Dat.	τοῖς,	ταῖς,	τοῖς	οἷς,	αἷς,	οἷς
Acc.	τούς,	τάς,	τά	οὕς,	ἅς,	ἅ

Anmærkn. Til Artic. postposit. hænges enclitica πέρ for at forstærke, som ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ, hvilken — hvilket-somhelst, G. οὗπερ, ἧσπερ, οὗπερ o. s. v.

Ep. D. ὅ, ἥ, τό er hos Homer ligesaafuldt relativt Pronomen, som ὅς, ἥ, ὅ. — For οἵ og αἵ findes ogsaa τοί, ταί. Forresten finde ved disse Ord de samme episke Former Sted, som ovenfor (S. 25 og 28) ere angivne ved 1ste og 2den Deklin. Istedetfor Gen. οὗ findes ogsaa ὅου.

4. Demonstrative Pronominer ere:

a) ὅδε, ἥδε, τόδε denne, dette, G. τοῦδε, τῆσδε o. s. v. Plur. οἵδε, αἵδε, τάδε o. s. v., dannet af artic. præposit. ved Tilføielse af enclitica δέ.

Ep. D. Mærkes maa Dat. Plur. τοῖσδεσι og τοῖσδεσσι.

b) οὗτος, αὕτη, τοῦτο denne, dette, der ligeledes nedstammer fra artic. præposit. og deklineres saaledes:

Singularis.			Dualis.		
N. οὗτος	αὕτη	τοῦτο	τούτω	ταύτα	τούτω
G. τούτου	ταύτης	τούτου	τούτοιν	ταύταιν	τούτοιν
D. τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ	som Gen.		
A. τοῦτον	ταύτην	τοῦτο	som Nom.		

Pluralis.

N. οὗτοι	αὗται	ταῦτα
G. τούτων	τούτων	τούτων
D. τούτοις	ταύταις	τούτοις
A. τούτους	ταύτας	ταῦτα

c) ἐκεῖνος, η, ο (ikke ον) hiin, hiint, deklineres som et Adjektiv af 3 Endelser.

5. Det interrogative Pronomen er τίς, Neutr. τί hvo, hvad, G. τίνος, D. τίνι o. s. v. Plur. N. τίνες, D. τίσι o. s. v. regelmæssigen efter den 3die Deklination. Akuten staaer bestandigen paa ι, og derved adskiller dette Pronom. sig fra det ubestemte Pron. τὶς, τὶ, G. τινὸς, D. τινὶ o. s. v., der deklineres ganske som dette.

6. Pronomina indefinita ere τὶς, τὶ (næsten stedse enklitisk og uden Accent) een, eet, nogen, noget; og ἄλλος, η, ο (ikke ον) en anden, der deklineres som et Adjekt. af 3 Endelser.

Anmærkn. 1. For Genitiv og Dativ saavel af det spørgende τίς som ubestemte τὶς bruges i alle Genera τοῦ, τῷ, orthotonerede for τίνος, τίνι, enklitiske for τινὸς, τινὶ.

Anmærkn. 2. I det af ὅς og τὶς sammensatte Relativ ὅστις deklineres begge Ordene; f. Ex. ὅστις, ἥτις, ὅτι, G. οὗτινος, ἧστινος o. s. v. Pl. N. οἵτινες, αἵτινες, ἅτινα o. s. v. — I Gen. forekommer ὅτου, i Dat. ὅτῳ; ogsaa findes ὅτων, ὅτοισι.

Ep. D. For τίνος og τίνι findes τέο, τεῦ og τέῳ, τῷ; for τινός, τινί — τεο, τευ og τεῳ, τῳ; for ὅστις — ὅτις, og saaledes fremdeles med uforandret o: ὅτευ, ὅττεο, ὅτεῳ, ὅτῳ, ὅτινα, ὅτεων, ὀτέοισι, ὅτινας. For ἅτινα findes ἅσσα.

7. Af ἄλλος dannes pron. reciprocum: Dualis Gen. og Dat. ἀλλήλοιν, αιν, (οιν) hinanden. Ac. ἀλλήλω, α, (ω). Pl. G. ἀλλήλων hverandre. D. ἀλλήλοις, αις, (οις). Ac. ἀλλήλους, ας, α.

8. Negative Pronominer ere:

οὔτις	οὔτι		ingen, intet.
μήτις	μήτι		
οὐδείς	οὐδεμία,	οὐδέν	
μηδείς	μηδεμία	μηδέν	

De deklineres efter τίς og εἷς, μία, ἕν.

§. 33.
Correlativa.

1. Correlativa kaldes saadanne Pronomina og nogle Adjectiva, der indbyrdes, to og to, staae i Forhold til hinanden som Spørgsmaal og Svar, eller som demonstrativt og relativt Begreb.

Interrogat.	Indefinit.	Demonstr.	Relat.
πόσος; hvor stor? quantus?	ποσός aliquantus	τόσος tantus	ὅσος quantus
ποῖος; hvordan? qualis?	ποιός	τοῖος	οἷος
πηλίκος; hvor gammel? hvor stor?	πηλίκος	τηλίκος	ἡλίκος

2. Af Demonstrativerne findes ofte sammensatte Former, som af

τόσος — τοσόσδε, ήδε, όνδε og τοσοῦτος, αύτη, οῦτο (ell. —ον).

τοῖος — τοιόσδε, ἅδε, ὅνδε og τοιοῦτος, αὕτη, οὗτο (ell. — ον).

τηλίκος — τηλικόσδε, ἥδε, ὅνδε og τηλικοῦτος ꝛc.

Dertil svarende sammensatte Relativer ere: ὁπόσος, ὁποῖος, ὁπηλίκος.

Anmærkn. 1. Alle sammensatte Relativer, som ὅστις, ὅσπερ, ὁπόσος o. s. v., hænge Ordet οὖν (Lat. cunque) til, for at udtrykke Begrebets Almindelighed, og dette accentueres stedse; f. Ex. ὁστισοῦν, ἡτισοῦν, ὁτιοῦν quicunque, quæcunque &c.; ὁποσοισοῦν, ὁποσωνοῦν o. s. v. Endnu stærkere udtrykkes Begrebet af Almindelighed ved Tillæget -δήποτε; f. Ex. ὁστισδήποτε hvo det saa end er, ὁσονδήποτε o. s. v.

Anmærkn. 2. Til Demonstrativa hænges paa samme Maade hos Attikerne i alle Kasus *ι* Demonstrativum, for at forstærke det Henpegende. Endes Ordet paa en Konsonant eller en lang Vokal, bliver dets Endelse uforandret; endes det paa en kort Vokal, opsluges denne; desuden er dette *ι* altid accentueret og altid langt; f. Ex. οὑτοσί, αὑτηΐ, τουτί hicce, hæcce, hocce; ταυτί af ταῦτα, ὁδί af ὅδε, ταδί af τάδε ꝛc.

Om Verberne.

---

§. 34.

1. Foruden det, som det Græske Sprogs Verba have tilfælleds med andre Sprog, have de endnu: et Genus-Medium, en Modus-Optativus, et Tempus-Aoristus, en Numerus-Dualis (ligesom

Nomina), og desuden med Hensyn til Tempora en større Mangfoldighed af Former (f. Ex. 2 Perfecter, 2 Plusquamperfecter, 2 Futurer i Aktiv, 3 Futurer i Passiv o. s. v.), der dog er forskjellig i de forskjellige Verber.

Anmærkn. Tempora inddeles ikke blot med Hensyn til Tiden i nærværende, forbigangne, tilkommende; men og, paa en for dette Sprog særegen Maade, i Hoved-Tempora: Præsens, Perfectum, Futurum: og historiske Tempora: Imperfectum, Plusquamperfectum og Aoristus.

2. I Verbet skjelner man mellem 3 Dele: 1) Stammen, 2) dennes Forogelse fortil, og 3) Forogelse ved Endetillæg. Det Bogstav, der ender Stammen, kaldes Verbets Charakteerbogstav. Med Hensyn til dette inddeles Verberne i 1] muta, som λείπω, λέγω (Stammen λειπ, λεγ), 2] pura, som τιμάω, φιλέω (Stammen τιμα, φιλε), 3] liquida, som ἀγγέλλω, νέμω (Stammen ἀγγελλ, νεμ).

§. 35.

Om Stammen.

1. Stammen finder man ved fra ethvert hvilketsomhelst Tempus at bortkaste alle Tilsætninger (saavel Forogelse fortil, som Endetillæg); f. Ex. præs. γράφ-ω, impf. ἔ-γραφ-ον, perf. γέ-γραφ-α, plusqpf. ἐγε-γράφ-ειν. Men i mange Verber faaer man paa denne Maade i flere Tempora ikke een og samme Stamme, men flere meer eller mindre forskjellige Stammer: i Præsentia og Imperfecta sædvanligviis forlængede og udvidede; i de øvrige Tempora mere enkelte (de ældre, oprindelige). F.

Ex. præs. $\varphi\alpha\acute{\iota}\nu$-$\omega$, impf. $\check{\epsilon}$-$\varphi\alpha\iota\nu$-$o\nu$, fut. $\varphi\alpha\nu$-$\tilde{\omega}$, aor. $\check{\epsilon}$-$\varphi\eta\nu$-α; præs. $\varkappa\acute{\alpha}\mu\nu$-$\omega$, impf. $\check{\epsilon}$-$\varkappa\alpha\mu\nu$-$o\nu$, aor. $\check{\epsilon}$-$\varkappa\alpha\mu$-$o\nu$; præs. $\lambda\alpha\mu\beta\acute{\alpha}\nu$-$\omega$, aor. $\check{\epsilon}$-$\lambda\alpha\beta$-$o\nu$ o. s. v.

Anmærkn. Denne Fleerhed af Stammeformer er egentlig en Anomalie, ligesom ovenfor ved Nomina, og de fleste af de i det Følgende nævnte Anomala ere af denne Art. Men naar Forskjelligheden mellem Formerne deels ikke er stor, deels er tilfælleds for flere Verber, saa betragter man den blot som Afvigelse fra den almindelige Konjugation. Dette er Tilfældet a) med de Verber, i hvilke Udvidelsen i Præsens næsten ene betræffer Qvantiteten, saa at enten det oprindelige Charakteerbogstav der fordobbles (hvilket i det sædvanlige Sprog kun finder Sted med λ), eller Stammevokalen forlænges eller forandres, f. Ex. $\beta\acute{\alpha}\lambda\lambda$-$\omega$, aor. $\check{\epsilon}$-$\beta\alpha\lambda$-$o\nu$; $\sigma\tau\acute{\epsilon}\lambda\lambda$-$\omega$, fut. $\sigma\tau\epsilon\lambda$-$\tilde{\omega}$, aor. $\grave{\epsilon}$-$\sigma\tau\acute{\alpha}\lambda$-$\eta\nu$; $\lambda\epsilon\acute{\iota}\pi$-$\omega$, aor. $\check{\epsilon}$-$\lambda\iota\pi$-$o\nu$; $\tau\varrho\acute{\epsilon}\pi$-$\omega$, aor. $\check{\epsilon}$-$\tau\varrho\alpha\pi$-$o\nu$; $\delta\acute{\epsilon}\varrho\varkappa$-$\omega$, perf. $\delta\acute{\epsilon}$-$\delta o\varrho\varkappa$-α; — b) med de Verber, der have $\pi\tau$ til Charakteer, i hvilke τ er en Tilsætning, og den oprindelige Charakteer er β, π eller φ, f. Ex. præs. $\varkappa\varrho\acute{\upsilon}\pi\tau$-$\omega$, $\tau\acute{\upsilon}\pi\tau$-$\omega$, $\acute{\varrho}\acute{\alpha}\pi\tau$-$\omega$ af $\varkappa\varrho\upsilon\beta$-$\omega$, $\tau\upsilon\pi$-ω, $\varrho\alpha\varphi$-ω; — c) med de fleste paa $\sigma\sigma$ (eller $\tau\tau$), hvis oprindelige Charakteer er γ, $\varkappa$ ell. χ, f. Ex. $\pi\varrho\acute{\alpha}\sigma\sigma$-$\omega$, $\varphi\varrho\acute{\iota}\sigma\sigma$-$\omega$, $\beta\acute{\eta}\sigma\sigma$-$\omega$ af $\pi\varrho\alpha\gamma$-ω, $\varphi\varrho\iota\varkappa$-$\omega$, $\beta\eta\chi$-ω; — d) med de fleste paa ζ, hvis oprindelige Charakteer er δ, og i nogle γ, f. Ex. $\varphi\varrho\acute{\alpha}\zeta$-$\omega$, $\check{o}\zeta$-ω, $\varkappa\varrho\acute{\alpha}\zeta$-$\omega$, af $\varphi\varrho\alpha\delta$-$\omega$, $\grave{o}\delta$-ω, $\varkappa\varrho\alpha\gamma$-$\omega$.

2. Den udvidede og forandrede Stamme beholdes i Præsentia og Imperfecta i alle Verbets Genera; den oprindelige i alle øvrige Tempora.

§. 36.

Om Stammens Forøgelse fortil ɔ: Augmentum.

Ikkun Tempora præterita faae Augmentum; i Perfectum og det dermed i Forbindelse staaende Futurum III. vedbliver det gjennem alle Modi; i de historiske Tempora findes det kun i Indikativ.

Augmentum er to Slags, Augm. syllabicum og Augm. temporale.

1. Augmentum syllabicum bruges, naar Stammen begynder med en Konsonant, og bestaaer a) i Perfectum og Futurum III. af Stammens Begyndelsesbogstav, der gjentages med ε, f. Ex. τύπτω perf. τέ-τυφα; γράφω fut. III. γε-γράψομαι (Reduplikation); b) i de historiske Tempora af et blot ε, f. Ex. impf. ἔ-τυπτον, aorist. ἔ-τυψα. — Plusquamperfectum sætter dette ε foran Perfektets Reduplikation, f. Ex. ἐ-τε-τύφειν.

   Anmærkn. 1. Begynder Verbet med en Aspirat, bruges ved Reduplikationen den dermed beslægtede Tenuis (see § 13. c. Anm. 1.).

   Anmærkn. 2. Begynder Verbet med to Konsonanter eller med et Dobbeltbogstav, bruges ingen Reduplikation, men blot ε, som bliver uforandret i Plusquamperf.; f. Ex. φθείρω perf. ἔ-φθορα; σπείρω perf. ἔ-σπαρμαι; ψάλλω perf. ἔ-ψαλκα, plusq. ἐ-ψάλκειν. Det Samme finder Sted, naar Verbet begynder med ῥ, som i dette Tilfælde fordobbles (see §. 13. b. Anm.); f. Ex. ῥάπτω perf. ἔ-ῤῥαφα, plusq. ἐ-ῤῥάφειν.

Undtagelse. Naar de 2 Konsonanter ere en muta foran en liquida (undtagen γ foran ν og ofte ogsaa foran λ), findes som oftest Reduplikation; f. Ex. γράφω perf. γέ-γραφα; πνέω perf. πέ-πνευκα. Saaledes ogsaa i perf. μέμνημαι og κέκτημαι af μνάομαι (erindrer) og κτάομαι (erhverver; Jonisk ἔκτημαι, hvilket undertiden ogsaa findes hos Attikerne).

Anmærkn. 3. Nogle faa Verber, som begynde med λ, have istedetfor Reduplikation Stavelsen εἰ, f. Ex. λαμβάνω perf. εἴληφα; λαγχάνω perf. εἴληχα; λέγω perf. εἴλοχα. I Analogie hermed dannes εἴρηκα af det ubrugelige ῥέω, og εἵμαρται af μείρομαι.

Anmærkn. 4. Verberne βούλομαι (vil), δύναμαι (kan), μέλλω (vil) have hos Attikerne sædvanligst η for ε; f. Ex. impf. ἠ-δυνάμην.

2. Augmentum temporale bruges, naar Stammen begynder med en Vokal, og bestaaer i en **Forøgelse af Vokalens Qvantitet.** Derved bliver da α og ε sædvanligen til η, ο til ω, ῐ og ῠ til ῑ og ῡ; men η, ω, ῑ og ῡ blive uforandrede. F. Ex. ἀνύω impf. ἤνυον, perf. ἤνυκα, plusq. ἠνύκειν; ὁμιλέω impf. ὡμίλεον, perf. ὡμίληκα; ἱκετεύω aor. ἱκέτευσα; ἡττάομαι impf. ἡττώμην.

Undtagelse. De Verber: ἔχω (har), ἐάω (tillader), ἕλκω og ἑλκύω (trækker), ἕρπω og ἑρπύζω (kryber), ἐθίζω (vænner til), ἑλίσσω (vælter), ἑστιάω (beværter), ἕπω (sysler med), ἕπομαι (følger), ἐργάζομαι (arbeider), forlænge ε til ει, ikke til η; f. Ex. impf. εἶχον, aor. εἵλκυσα, perf. εἴργασμαι.

Anmærkn. 1. En Diphthong kan modtage Augm., naar dens første Vokal lader sig forandre efter ovengivne Regel. Er dens anden Vokal ι, da understrives det; f. Ex. αὔξω impf. ηὖξον; εὔχομαι impf. ηὐχόμην; αἰτέω impf. ᾔτεον; ᾄδω impf. ᾖδον.

Undtagelse. De Verber, der begynde med ου og ει, faae aldrig Augment, undtagen εἰκάζω (formoder) hos Attikerne, som ᾔκασα, ᾔκασμαι.

Anmærkn. 2. Hvor Augmentet kunde foraarsage Utydelighed eller Mislyd, blev det ofte udeladt; især i de Verber, der begyndte med α, αυ, οι, naar derpaa følger en Vokal, og i nogle med οι begyndende endog uden at derpaa følger nogen Vokal, som i οἰνίζω, οἰκουρέω.

Anmærkn. 3. De Verber ὠθέω (støder), ὠνέομαι (kjøber), οὐρέω (lader Vandet), der ikke kunne antage augm. temp., faae augm. syllab., altsaa impf. ἐώθουν, ἐωνούμην, ἐούρουν. Ligeledes antage de ε istedetfor Perfektets Reduplikation, altsaa perf. ἐώνημαι. Det Samme gjøre Perfekterne ἔοικα, ἔολπα, ἔοργα af εἴκω, ἔλπω, ἔργω (til ῥέζω); og med ει istf. ε perf. εἴωθα af ἔθω. (S. ἄγνυμι blandt de anomale Verber.)

Anmærkn. 4. Verbet ὁράω (seer) antager sædvanligviis augm. syllab. foruden temporale, f. Ex. impf. ἑώρων, perf. ἑώρακα. (S. οἴγω og ἀνδάνω blandt de anomale Verber.)

Anmærkn. 5. Naar en Verbalform, der begynder med εο, faaer Augment, augmenteres den anden Vokal; dette finder Sted ved ἑορτάζω (høitideligholder en Fest), impf. ἑώρταζον, og ved plusq. af tre af de i Anmærkning 3 omtalte perff.: ἐῴκειν, ἐώλπειν, ἐώργειν.

Anmærkn. 6. Ogsaa ved Augm. temp. findes i nogle Verber en (Attisk) Reduplikation i Perfektet, der

bestaaer i, at Verbets to Begyndelsesbogstaver gjentages foran augm. temp.; f. Ex. ἀγείρω perf. (ἤγερκα) ἀγήγερκα; ὄζω (ὦδα) ὄδ-ωδα. Sædvanligen er i saadanne Former den tredie Stavelse kort; f. Ex. ἀλείφω perf. ἀλ-ήλιμμαι; ἀκούω ἀκήκοα. Plusqpf. sætter undertiden et nyt augm. temp. til, især i ἠκηκόειν, af ἀκούω.

3. Naar Verbet er sammensat med en Præposition, sættes Augm., saavel syllab. som tempor., mellem Præpos. og Verbet; f. Ex. προσφέρω impf. προς-έ-φερον; ἀπαλλάττω impf. ἀπ-ήλλαττον.

Anmærkn. 1. Ogsaa de Verber, der ere afledede af et med en Præposition sammensat Nomen, augmenteres oftest i Midten, f. Ex. προφητεύω (προφήτης) Impf. προεφήτευον, ἐγκωμιάζω (ἐγκώμιον) impf. ἐνεκωμίαζον. Derimod ἀντιδικέω (ἀντίδικος) impf. ἠντιδίκουν, ἐμπεδόω (ἔμπεδος) impf. ἠμπέδουν, o. fl. a.

Anmærkn. 2. Forved Præposit. sættes Augm. undertiden, naar det enkelte med en Vokal begyndende Verbum er sjeldent eller forældet; f. Ex. καθ-εύδω impf. ἐ-κάθ-ευδον; καθ-ίζω impf. ἐ-κάθ-ιζον.

Anmærkn. 3. Nogle Verber antage sædvanligen augm. baade ved Præposit. og ved Verbet, nemlig: ἀνορθόω, ἐνοχλέω, ἀνέχομαι, παροινέω; f. Ex. ἠνώρθουν, ἠνώχλησα, ἠνειχόμην, πεπαρῴνηκα. — Forresten er Sprogbrugen i alle de i disse Anmærkn. anførte Tilfælde meget vaklende.

4. I Sammensætninger med andre Ord sættes Augm. sædvanligen foran; f. Ex. μελοποιέω (μέλος-ποιέω) impf. ἐ-μελοποίουν; ἀφρονέω (ἀ-φρονέω) imp. ἠφρόνουν.

Undtagelse. De med Adverb. εὖ og den uadskillelige Partikel δυς sammensatte Verber sætte Augm. foran, naar de begynde med en Konsonant eller en uforanderlig Vokal; f. Ex. δυστυχέω, ἐδυστύχουν; δυσωπέω, ἐδυσώπουν; εὐδοκιμέω, ηὐδοκίμησα (dog augmenteres εὖ kun sjeldent); men begynde de med en foranderlig Vokal, da augmenteres de i Midten; f. Ex. εὐεργετέω, εὐηργέτουν; δυσαρεστέω, δυσηρέστουν.

Ep. D. 1. Reduplikation forekommer hos Homer ikke blot i Perf., Plusquamperf. og Futurum III., men ogsaa hyppigt i Aoristus 2 igjennem alle Modi, f. Ex. πέπιθον, πεπιθεῖν, πεπιθοῦσα, πεπίθωνται, πεπιθοίμην, af πείθω; λελάθοντο, λελαθέσθαι af λανθάνω; ἤραρον af ἀραρίσκω; ἄλαλκον af ubrug. ἄλκω. Desuden forekommer den oftere i Futurer, der ere dannede af Aor. 2., f. Ex. ἀκαχήσεις af ἀκαχίζω; κεκαδήσει og κεκαδησόμεθα af κήδω; πεπιθήσω af πείθω.

2. Augmentum (dog næsten aldrig Reduplikationen) udelades meget ofte, naar Versebygningen, Vellyd ell. Tydelighed fordrer det. Altsaa forekomme de samme Former snart med, snart uden Augmentum.

§. 37.

Om Stammens Forøgelser ved Tillæg af Endelser.

A. Om Endelserne.

1. Endelserne bestaae af a) Udgang, b) en Vokal, der binder Udgangen til Stammen, Bindevokal,

og c) desuden i nogle Tempora foran Bindevokalen en for disse Tempora eiendommelig Konsonant, Charakteerbogstav.

Saaledes er f. Ex. i τί-σ-ο-μαι Udgangen μαι, Bindevokalen ο, Charakteerbogstavet (Futurets) σ, Endelsen σομαι.

2. Saavel Bindevokalerne som Udgangene forandres i de forskjellige Personer og Numeri. Hines Forandringer læres bedst af Exempler. Udgangene forandres saaledes:

α) i Indicativus.

Aktiv Form. Passiv Form.

Hoved-Tempora.

	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Sing.	—	ς	—	μαι	(σαι)	ται
Dual.	μεν	τον	τον	μεθον	σθον	σθον
Plur.	μεν	τε	σι	μεθα	σθε	νται

Historiske Tempora.

	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Sing.	— (ν)	ς	—	μην	(σο)	το
Dual.	μεν	τον	την	μεθον	σθον	σθην
Plur.	μεν	τε	ν (σαν)	μεθα	σθε	ντο

Anmærkn. 1. I den 1ste og 3die Person Sing. Akt. af Hoved-Tempora findes ingen Udgange med Konsonanter, men kun en Vokal eller Diphthong, der egentligt er Bindevokalen, uagtet den i dette Tilfælde ikke har Noget at forbinde. I de fleste af de historiske Tempora derimod findes i 1ste Person Udgangen ν, men i den 3die Person ingen Konsonant.

Anmærkn. 2. Den 3die Person Plur. Akt. af Hoved-Tempora har i det ældre Sprog (ligesom senere i den Doriske Dialekt) havt Udgangen ντι; altsaa er Vokalen, der gaaer foran det sædvanlige σι, stedse lang, da ν er udstødt.

Anmærkn. 3. Udgangene σαι og σο i den 2den Perſ Sing. Paſſ. have i det ſædvanlige Sprog kun vedligeholdt ſig i Perfekt. og Plusqperfekt. I de andre Tempora udſkjødes σ, og de ſammenſtødende Vokaler εαι, εο, αο bleve ſammentrukne til ῃ, ου, ω; f. Ex. (τύπτεσαι) τύπτεαι—τύπτῃ, (ἐτύπτεσο) ἐτύπτεο—ἐτύπτου, (ἐτύψασο) ἐτύψαο—ἐτύψω.

Undtagelſe. Attikerne ſammendrage εαι ſædvanligen til ει, og i Fut. Atticum og i Verberne βούλομαι (vil), οἴομαι (troer), og Fut. ὄψομαι (ſee uregelm. Verber under ὁράω, ſeer) er dette den ene brugelige Form; f. Ex. βούλει, οἴει, ὄψει, ſaa at βούλῃ, οἴῃ kun er Konjunktiv.

Ep. D. Den 3 Perſon i Dual. i de hiſtoriſke Tempora er i nogle Former liig den 2den Perſ. og har altſaa Udg. τον for την, σθον for σθην, f. Ex. διώκετον, λαφύσσετον, τετεύχετον, θωρήσσεσθον.

Ved Siden af Udg. μεθα i Pl. af Paſſ. bruges ogſaa μεσθα.

I den 2den Perſ. Sing. Paſſ. ere de ukontraherede Udgg. εαι, εο, αο hyppigere, end de kontraherede.

Iſtedetfor Udgg. νται og ντο i 3die Perſ. Plur. Paſſ. findes ofte αται, ατο, iſær i perf. og plusqf. f. Ex. κεκρύφαται af κρύπτω, κεχολώατο af χολόω, og hyppigt ogſaa i Optat., f. Ex. τυπτοίατο af τύπτω.

De paſſiviſke Aoriſter have ſædvanligt i 3die Perſ. Plur. Udg. εν iſtf. ησαν, f. Ex. ἤγερθεν, τράφεν.

β) i Conjunctivus

ere Udgangene i alle Tempora ligeſom i Indikativens Hoved-Tempora. Bindevokalerne ere her ſtedſe ω og η.

Anmærkn. Af Endelsen $\eta\sigma\alpha\iota$ i den 2den Perſ. Sing. Pasſ. blev σ udſkudt, og $\eta\alpha\iota$ ſammentrukket til η. (Sammenlign Anmærkn. 5 til α).

Ep. D. I 1 Perſ. Sing. Conj. findes i nogle faa Verber $\omega\mu\iota$ for ω, f. Ex. ἀγάγωμι, ἵκωμι, ἐθέλωμι, og i 3 Perſ. Sing. ofte $\sigma\iota$ ell. $\sigma\iota\nu$ hængt til η, f. Ex. λάβησι, ἄγησι for λάβῃ, ἄγῃ.

2 Perſ. Sing. Conj. har ſædvanligt Udg. $\sigma\vartheta\alpha$ for ς; f. Ex. ἐθέλησθα, εἴπησθα for ἐθέλῃς, εἴπῃς. (Ogſaa i Indikativen har denne Udg. vedligeholdt ſig i Former uden Bindevokal, f. Ex. ἦσθα, παρῆσθα, τίθησθα; ſ. ndſ. under Conjug. paa $\mu\iota$.)

Iſtedetfor den lange Bindevokal findes ofte en kort Vokal, naar Verſemaalet fordrer den; f. Ex. εἴδομεν, φθίεται, ἴομεν, for εἴδωμεν, φθίηται, ἴωμεν.

γ) i Optativus

ere Udgangene, naar man undtager den 1ſte Perſ. Sing. (der har Udg. $\mu\iota$) og den 3die Perſ. Plur. (der har Udg. $\varepsilon\nu$) i Aktiv, i alle Tempora, ligeſom i Indikativens Hiſtoriſke Tempora. Bindevokalerne ere ſtedſe $o\iota$ og $\alpha\iota$.

Anmærkn. 1. Af Endelſerne $o\iota\sigma o$ og $\alpha\iota\sigma o$ i den 2den Perſ. Sing. Pasſ. blev σ udſkudt, og Formerne $o\iota o$, $\alpha\iota o$ de brugelige. (Sammenlign Anmærkn. 5 til α).

Anmærkn. 2. Foruden Formen paa $o\iota\mu\iota$ findes og en (Attiſk) Form paa οίην, οίης, οίη dual. οίητον, οιήτην pl. οίημεν, οίητε, οίησαν, iſær i verba contracta (ſee §. 38) og i fut. 2.

Anmærkn. 3. Foruden Aor. 1. act. paa $\alpha\iota\mu\iota$ findes og en Form paa εια, ειας, ειε o. ſ. v., der er den bru=

geligste i følgende 3 Personer: Sing. 2. f. Ex. *τύψειας*, 3. *τύψειε*; Pl. 3. *τύψειαν*, for *τύψαις*, *αι*, *αιεν*.

Anmærkn. 4. De passiviske Aorister have i Optativ Formen *είην*, *είης*, *είη* o. s. v., der er overeensstemmende med de aktiviske Optativ-Former af Verberne paa *μι*.

δ) i Imperativus

ere Udgangene:

	Aktiv Form.		Passiv Form.	
	2.	3.	2.	3.
Sing.	—	*τω*	(*σο*)	*σθω*
Dual.	*τον*	*των*	*σθον*	*σθων*
Plur.	*τε*	*τωσαν* ell. *ντων*.	*σθε*	*σθωσαν* ell. *σθων*.

Anmærkn. Af Endelsen *εσο* i 2den Pers. Sing. Pass. blev *σ* udstødt og *εο* sammentrukket til *ου*. (Sammenlign Anmærkn. 3 til *α*). Aor. 1 Med. har i 2den Pers. Sing. Endelsen *αι*.

Ep. D. I 3 Pers. Plur. Imper. saavel Act. som Pass. bruger Homer stedse de kortere Udgg. *ντων* og *σθων*.

ε) i Infinitivus

ere Endelserne uforandrede i Aktiv *ειν*, *ναι*, *αι*; i Passiv *σθαι*.

Ep. D. I Infinitiv Aktiv forekomme hyppigt Endd. *έμεναι* og *έμεν*, og undertiden *μεναι*; f. Ex. *ἀκουέμεναι*, *ἀκουέμεν* og *ἀκούειν*; *ἀξέμεναι*, *ἀξέμεν* og *ἄξειν*; *ἀγινέμεναι* af *ἀγινέω*. I Aorist. 2 Act. findes ogsaa *έειν* for *εῖν* f. Ex. *βαλέειν* af *βάλλω*.

Verba pura paa *αω* og *εω* sammentrække Endelsens *ε* med Charakteervokalen til *η*; f. Ex. *φιλήμεναι* af *φιλέω*, *πεινήμεναι* af *πεινάω*; lige-

ledes φορήμεναι og ved en Slags Sammentræk-ning φορῆναι af φορέω.

Aor. Pass. har foruden ῆναι ogsaa ήμεναι, f. Ex. ἀεικισθήμεναι af ἀεικίζω, δαῆναι og δαήμεναι af ubrug. δαω.

ζ) i Participium

ere Endelserne i Aktiv ων og ους, ουσα, ον (Gen. οντος), ᾱς, ᾱσα, ᾰν (Gen. αντος), είς, εῖσα, έν (Gen. έντος), ῦς, ῦσα, ῠν (Gen. ύντος), ώς, υῖα, ός (Gen. ότος); i Passiv overalt μενος, η, ον. Alle deklineres de som Adjektiver af 3 Endelser.

B. Om Endelsernes Forening med Stammen.

Dette skeer i nogle Tempora uden at Stammen derved forandres; f. Ex.

i Activum.

Indic.	Conj.	Optat.
Præs. τύπτ-ω	τύπτ-ω	τύπτ-οιμι
Impf. ἔτυπτ-ον	mangler.	

Imperat.	Infinit.	Particip.
Præs. τύπτ-ε	τύπτ-ειν	τύπτ-ων
Impf. mangler.		

i Passivum.

Indic.	Conj.	Optat.
Præs. τύπτ-ομαι	τύπτ-ωμαι	τυπτ-οίμην
Impf. ἐτυπτ-όμην	mangler.	

Imperat.	Infinit.	Particip.
Præs. τύπτ-ου	τύπτ-εσθαι	τυπτ-όμενος
Impf. mangler.		

De Tempora, i hvilke Forandring ved Stammen foregaaer, maae særskilt omtales; nemlig:

I. I Activum.

a) Futurum I. (Charakteerbogstav σ) lægger Endelserne σω, σοιμι, σειν, σων til Stammen, og i

a) Verba muta skee da de ved σ sædvanlige Forandringer (see §. 13); f. Ex.

λέγω, πλέκω, τεύχω - λέξω, πλέξω, τεύξω
θλίβω, λείπω, γράφω - θλίψω, λείψω, γράψω
σπεύδω, πείθω, σπένδω - σπεύσω, πείσω, σπείσω;

og i de paa πτ, σσ (ττ) og ζ kommer den oprindelige Stamme tilbage (see §. 35); f. Ex.

τύπτω (τυπω) — τύψω
τάσσω (ταγω) — τάξω
φράζω (φραδω) — φράσω
κράζω (κραγω) — κράξω.

b) i Verba pura bliver Vokalen foran σ lang, derfor ε forandret til η, ο til ω, og α til η, med mindre ε, ι eller ρ gaaer foran det, thi da bliver det ᾱ. F. Ex.

φιλέω, δηλόω, βοάω — φιλήσω, δηλώσω, βοήσω
ἐάω, μειδιάω, δράω, — ἐάσω, μειδιάσω, δράσω.

Undtagelse 1. Adskillige Verber lade den korte Vokal uforandret; f. Ex. γελάω - γελᾰσω; καλέω-καλέσω; ἀρόω-ἀρόσω; ἀνύω-ἀνῠσω. Nogle have Vokalen snart uforandret, snart forlænget; f. Ex. ποθέω, έσω og ήσω. Andre have den vel lang i Futuret, men forkorte den igjen i andre Tempora, hvis Stamme ellers er liig med Futurets; f. Ex. λύω, λῡσω, perf. pass. λέλῠμαι; δύω, δῡσω, aor. 1 pass. ἐδῠθην; θύω, θῡσω, Perfect. τέθῠκα.

Undtagelse 2. *Ἀκροαομαι* (hører) har *ἀκροάσομαι*; *χράω*, *χράομαι* (bruger) har *χρήσω*.

Undtagelse 3.

α) De Verber *χέω* (gyder), *ῥέω* (flyder), *νέω* (svømmer), *πλέω* (seiler), *πνέω* (aander), *θέω* (løber) forandre *ε* til *ευ*; f. Ex. *ῥεύσομαι*, *πνεύσειν* o. s. v. *).

β) *καίω* (brænder) og *κλαίω* (græder) forandre *αι* til *αυ*; altsaa *καύσω*, *κλαύσομαι*.

Anmærkn. Naar foran *σω* staaer en kort Vokal, især *ᾰ*, *ε*, *ῐ*, udstødes undertiden (Jonisk) *σ*, og Vokalerne sammentrækkes; f. Ex. *τελέω* f. *τελέσω*-*τελέω*-*τελῶ*, *οῖμι* o. s. v.; *βιβάζω* f. *βιβάσω*-*βιβάω*-*βιβῶ* o. s. v. Er den korte Vokal et *ι*, kan ingen Kontraktion finde Sted. Desuagtet cirkumflekteres *ω* og bøies som om det var kontraheret af *έω*; f. Ex. *κομίζω* f. *κομίσω*-*κομιῶ*, *εῖς*, *εῖ* o. s. v. Dette kaldes *Futur. Atticum.*

c) Verba liquida have næsten uden Undtagelse intet Fut. I.

Anmærkn. Hverken i Conjunctivus eller Imperativus findes noget Fut. I.

b) Futurum II.

lægger Endelserne *ῶ*, *οῖμι*, *εῖν*, *ῶν* (af *έω*, *έοιμι* o. s. v.) til Stammen, og er Stavelsen foran Endelsen i Præsens lang, bliver den her uden Undtagelse kort, hvorved *αι* forandres til *ᾰ*, *ει* til *ε*. F. Ex.

*) Futuret *χεύσω* forekommer maaskee ikke, men derimod hos Attikerne *χέω* (ligesom Præsens), i den ep. D. *χεύω*.

ψάλλω, ἀμύνω, αἴρω, κτείνω — F. ψαλῶ, ἀμῦνῶ, ἀρῶ, κτενῶ o. s. v.

Anmærkn. 1) Det findes paa meget faa Undtagelser nær kun i v. liquida, og 2) ligesom Fut. I. hverken i Conjunct. eller Imperativus.

c) Aoristus I. (Charakteerbogstav σ)

lægger i V. muta og pura Endelserne σα, σω, σαιμι, σον, σαι, σας, til Stammen, med de samme Forandringer, som foran Futurets σω. F. Ex.

λέγω	f. λέξω	— ἔλεξα, o. s. v.
τύπτω	— τύψω	— ἔτυψα
τάσσω	— τάξω	— ἔταξα
φιλέω	— φιλήσω	— ἐφίλησα
μειδιάω	— μειδιάσω	— ἐμειδίασα
βοάω	— βοήσω	— ἐβόησα

Verba liquida lægge blot α, ω, αιμι o. s. v. til Stammen og gjøre den foregaaende Stavelse, der i Futurum (II.) blev kort, atter lang, dog uafhængigt af Præsens, idet de enten blot forlænge Futurets Vokal eller forandre ε i Futurum til ει og α sædvanligt til η. (Adskillige Verber, som i Præsens have αι, have i Aor. 1 ᾱ.) F. Ex.

τίλλω	f. τῐλῶ	— ἔτῑλα, ω, αιμι o. s. v.
ἀμύνω	— ἀμῠνῶ	— ἤμῡνα
μένω	— μενῶ	— ἔμεινα
ψάλλω	— ψαλῶ	— ἔψηλα
περαίνω	— περᾰνῶ	— ἐπέρᾱνα.

d) Aoristus II.

lægger Endelserne ον, ω, οιμι, ε, εῖν, ών til den oprindelige Stamme, der netop især kjendes af dette Tempus. Følgeligt finde alle de Udvidelser og Forandringer, Stammen har modtaget i Præsens (§. 35), ikke Sted

i dette Tempus (den næstsidste Stavelse er derfor sædvanligviis kort). Altsaa: λείπω — ἔλιπον; λανθάνω (λήθω) — ἔλαθον; καίω — ἔκαον; τύπτω — ἔτυπον; τάσσω — aor. 2 pass. ἐτάγην; φράζω — ἔφραδον. Da dette Tempus især derved adskiller sig i Indic. fra Imperf. og i de andre Modi fra Præs., at det er dannet af en ældre Stamme, kan det egentligt ikke findes i de Verber, der ikke have en udvidet Stamme i Præsens; kun nogle Verber gjøre en Undtagelse derfra, idet de danne en Aor. 2. ved at forandre Præsens=Vokalen (især ε) til α; f. Ex. τρέπω — ἔτραπον; τρώγω — ἔτραγον.

I Verba liquida bliver Vokalen den samme som i Futurum (H), kun at ε i Tostavelses=Verber forandres til α; f. Ex. κτείνω (fut. κτενῶ) — ἔκτανον; στέλλω (f. στελῶ) — aor. 2 pass. ἐστάλην; φαίνω (f. φανῶ) — aor. 2 pass. ἐφάνην; βάλλω (f. βαλῶ) — ἔβαλον.

Anmærkn. Dette Tempus findes kun i primitive Verber og mangler altsaa i alle derivata paa άζω, ίζω, αίνω, ύνω, άω, έω, όω, εύω.

e) Perfectum I. (Charakteerbogstav κ) lægger Endelserne κα, κω, κοιμι, κε, κέναι, κώς til Stammen i Verba pura og liquida og de muta, hvis Charakteer er δ, τ eller θ, med de samme Forandringer, som foran Futurets σω. F. Ex.

φιλέω	f. φιλήσω	— πεφίληκα, κω o. s. v.
τιμάω	- τιμήσω	— τετίμηκα
ἐρυθριάω	- ἐρυθριάσω	— ἠρυθρίακα
σφάλλω	- σφαλῶ	— ἔσφαλκα
αἴρω	- ἀρῶ	— ἦρκα
πείθω	- πείσω	— πέπεικα
κομίζω	- κομίσω	— κεκόμικα

Derimod i de Verba muta, hvis Charakteer er β, π, φ ell. γ, $\varkappa$, χ, bliver Charakteren aspireret (ved de første φ, ved de andre χ), og Endelserne α, ώ, οιμι, ε, έναι, ώς tilføiede. F. Ex.

τρίβω, λέπω, γράφω-τέτριφα, λέλεφα, γέγραφα
λέγω, πλέκω, τεύχω-λέλεχα, πέπλεχα, τέτευχα.

Saaledes ogsaa τύπτω, τάσσω — τέτυφα, τέταχα, da den oprindelige Charakteer π, γ vender tilbage.

Undtagelse 1. Tostavelses-Verba liquida, som have ε i Futurum, forandre det her til α; f. Ex. στέλλω, στελῶ — ἔσταλκα; πείρω, περῶ — πέπαρκα; og nogle paa ίνω, είνω, ύνω bortkaste ν. F. Ex. κρίνω, κρινῶ — κέκρικα; τείνω, τενῶ — τέτακα; πλύνω, πλυνῶ — πέπλυκα.

Undtagelse 2. I de Verba muta πέμπω, κλέπτω og τρέπω forandres ε i Perf. til ο: κέκλοφα, πέπομφα, τέτροφα (ogs. τέτραφα).

Anmærkn. 1. I Konjunktiv og Optativ forekommer dette Tempus sjeldent, sædvanligviis kun da, naar det har Præsens's Bemærkelse; f. Ex. τέθνηκα, jeg er død, Conj. τεθνήκω o. s. v. I Imperativ forekommer det, selv i dette Tilfælde, næsten aldrig.

Anmærkn. 2. I en stor Mængde Verber forekommer dette Tempus slet ikke, især i saadanne, i hvilke Formen vilde blive noget haard; f. Ex. i de paa αίνω og ύνω, af hvilke kun meget faa have det.

f) Perfectum II.

lægger Endelserne α, ω, οιμι, ε, έναι, ώς til den oprindelige Stamme; hvis denne derfor er udvidet eller forandret i Præsens, bortfalde disse Udvidelser og

Forandringer. F. Ex. λήθω — λέληθα; πλήσσω (πληγω) - πέπληγα; ὄζω (ὀδω) - ὄδωδα; φρίσσω (φρικω) - πέφρῖκα.

Anmærkn. 1. *a)* Vokalen i den næstsidste Stavelse er sædvanligen lang, om den endog er forkortet i de andre i Formen med Perf. 2. beslægtede tempora; f. Ex. φεύγω (Aor. 2. ἔφυγον) — πέφευγα; δαίω (A. 2. ἔδαον) — δέδηα; θάλλω (Fut. 2. θαλῶ) — τέθηλα.

b) *E* i den næstsidste Stavelse forandres ofte til *o*, der aldrig forlænges i de Verber, hvor det er i Stammen; f. Ex. δέρκω — δέδορκα, τρέφω — τέτροφα, στρέφω — ἔστροφα; og *ει* forandres, hvis det er kommet af *ε*, til *ο*; f. Ex. σπείρω (Fut. 2. σπερῶ) — ἔσπορα; hvis det er kommet af *ι*, til *οι*; f. Ex. λείπω (A. 2. ἔλιπον) — λέλοιπα.

Anmærkn. 2. Dette Tempus forekommer, ligesom Aor. 2, ikke i Verba derivata, men kun i primitiva, især de, hvis Charakteer er en Konsonant, i hvilke det endog er hyppigere end Perf. I.

g) Plusqpf. I. & II.

1. Plusqpf. I. lægger Endelsen *ειν* til Stammen ganske som den er i Perf. I, og med samme Charakteerbogstav; f. Ex. γράφω — γέγραφα — ἐγεγράφειν; τεύχω — τέτευχα — ἐτετεύχειν; φιλέω — πεφίληκα — ἐπεφιλήκειν; αἴρω — ἦρκα — ἤρκειν.

2. Plusqpf. II. lægger Endelsen *ειν* til Stammen ganske som den er i Perf. II.; f. Ex. λήθω — λέληθα — ἐλελήθειν; πλήσσω — πέπληγα — ἐπεπλήγειν.

Anmærkn. 1. Den 3die pers. plur. af begge Plusqpf. har regelmæssigen Endelsen *εισαν*, men sædvanligst *εσαν*; f. Ex. ἐτετύφεσαν, ἐλελήθεσαν.

Anmærkn. 2. Plusqpff. have kun den ene Modus Indicativus.

II. I Passivum.

a) Perfectum

lægger Endelserne *μαι, μην, σο, σθαι, μένος* uden Bindevokaler til Stammen, saaledes som den er eller skulde være i Perf. I. Act., og det

1. i Verba pura uden nogen Forandring; f. Ex. *ποιέω — πεποίηκα — πεποίημαι; νέω — νένευκα — νένευμαι* o. s. v.

2. a) i de V. muta derimod, hvis Charakteer er *β, π, φ* ell. *γ, κ, χ*, bliver *φ* og *χ* i Perf. Act. foran *μ, σ, τ* forandret efter de sædvanlige Regler (§. 13. A. c.). F. Ex. *τρίβω — τέτριφα — τέτριμμαι, τέτριψαι, τέτριπται; λέγω — λέλεχα — λέλεγμαι, λέλεξαι, λέλεκται; τάσσω — τέταχα — τέταγμαι, τέταξαι, τέτακται* o. s. v.

b) men i de V. muta, hvis Charakteer er *δ, τ* ell. *θ*, der i Perf. Act. falder bort foran *κ*, antager Perf. Pass. et *σ* foran *μαι* o. s. v. F. Ex. *πείθω — πέπεικα — πέπεισμαι; ἐρείδω — ἤρεικα — ἤρεισμαι.*

3. I Verba liquida foregaaer ingen Forandring med Stammen. F. Ex. *σφάλλω — ἔσφαλκα — ἔσφαλμαι; αἴρω — ἦρκα — ἦρμαι; στέλλω — ἔσταλκα — ἔσταλμαι; πείρω — πέπαρκα — πέπαρμαι; κρίνω — κέκρικα — κέκριμαι; τείνω — τέτακα — τέταμαι.*

Anmærkn. 1. Σ antage ogsaa adskillige V. pura, især de, der ikke forlænge den korte Vokal (s. om Fut. og Perf. I. Act.). F. Ex. ἀκούω — ἤκουσμαι; κελεύω — κεκέλευσμαι; τελέω — τετέλεσμαι.

Anmærkn. 2. De Verber, der i Perf. I. Act. forandre ε til ο (s. ovf. om Perf.), faae ε igjen i Pass. F. Ex. κλέπτω — κέκλοφα — κέκλεμμαι o. s. v. Men τρέπω, τρέφω og στρέφω forandre ε til α: τέτραμμαι, τέθραμμαι, ἔστραμμαι.

Anmærkn. 3. Nogle Verber forandre Diphthongen ευ, som de enten allerede have i Præs. eller først antage i Fut., til υ. F. Ex. τεύχω, τέτευχα — τέτυγμαι; πνέω, πνεύσω — πέπνυμαι. I χέω skeer det allerede i Perf. Act.: κέχυκα — κέχυμαι.

Anmærkn. 4. I V. muta og liquida foraarsager ofte Sammenstødet af flere Konsonanter Mislyd; den hæves efter følgende, tildeels allerede ovenfor nævnte Regler:

a) σ mellem to Konsonanter udstødes. F. Ex. τετρίφθαι, λέλεχθε for τετριπσθαι, λελεκσθε. Ligeledes bortfalder det foran Endelsens σ i de V. muta og pura, der antage σ. F. Ex. πέπεισαι, πέπεισθε for πεπεισσαι, πεπεισσθε.

b) af to γ foran μ bortfalder det ene. F. Ex. ἐλήλεγμαι af ἐλέγχω; ἔσφιγμαι af σφίγγω, for ἐληλεγγμαι, ἐσφιγγμαι.

c) af tre μ bortfalder det ene. F. Ex. κάμπτω — κέκαμμαι for κεκαμμμαι.

d) ν foran μ bliver enten forandret til μ, f. Ex. ᾔσχυμμαι af αἰσχύνω; eller til σ, f. Ex. πέφασμαι af φαίνω, μεμόλυσμαι af μολύνω; eller bortkastet, f. Ex. τετράχυμαι af τραχύνω.

Undtagelse. Imod Reglen bliver ν 1) i den 2den Pers. Sing. F. Ex. πέφανσαι af

φαίνω. 2) foran de med σθ begyndende Endelser, hvor derimod σ bortfalder (efter a. ovf.). F. Ex. πεφάνθαι for πεφανσθαι.

c) Den 3die Pers. Plur. omskrives næsten altid med Perf. Particip. og Præs. af εἶναι (at være); f. Ex. τετυμμένοι εἰσί for τετυφνται; τεταγμένοι εἰσί for τεταχνται o. s. v. Former som κέκρανται (af κραίνω), hvor et ν er bortfaldet, ere yderst sjeldne.

Anmærkn. 5. Konjunktiv og Optativ af dette Tempus findes som oftest slet ikke, og sædvanligviis kun af de Perf., der have Præsens-Betydning, f. Ex. κέκτημαι besidder (af κτάομαι erhverver), μέμνημαι husker (af μιμνήσκω bringer i Erindring): Conj. κέκτωμαι, ῃ, ηται o. s. v. Opt. κεκτήμην, κέκτῃο, κέκτῃτο o. s. v. (ogsaa κεκτῴμην o. s. v.). Naar de findes i andre Tilfælde, dannes de sædvanligen ved Omskrivning med Particip. og εἶναι. Imperativ forekommer ligeledes kun sjeldent.

b) Plusquamperfectum

lægger Endelsen μην til Stammen ganske som den er i Perf. F. Ex. τέτυμμαι — ἐτετύμμην; πέπλεγμαι — ἐπεπλέγμην; πεποίημαι — ἐπεποιήμην.

Anmærkn. 1. Mislyd af sammenstødende Konsonanter hæves ved Forandring, Bortkastelse eller Omskrivning efter de ovenf. for Perf. givne Regler.

Anmærkn. 2. Dette Tempus har kun den ene Modus Indicativus.

c) Futurum III. (Charakteerbogstav σ)

lægger i V. pura og muta Endelserne σομαι, σοίμην, σεσθαι, σόμενος til Stammen, saaledes som den er i Perf. Pass. forend de Forandringer, som foranledi-

ges ved Endelserne. F. Ex. *παιδεύω, πεπαίδευμαι — πεπαιδεύσομαι; πείθω, πέπεισμαι — πεπείσομαι; τρέπω, τέτραμμαι — τετράψομαι.*

Anmærkn. 1. Naar Vokalen, der i Fut. I. Act. var lang, i Perf. Pass. er bleven kort, bliver den her atter lang. F. Ex. *δέω, δήσω, δέδεμαι — δεδήσομαι; λύω, λῡ́σω, λέλῠμαι — λελῡ́σομαι.*

Anmærkn. 2. V. liquida mangle dette Tempus. I Konjunktiv og Imperativ findes det, ligesom de andre Futurer, slet ikke.

d) Aoristus I. & II. og Futurum I. & II.

have en særegen Dannelsesmaade, i det Aorr. uagtet deres passiviske Betydning have aktiviske Endelser *θην* og *ην*, som i Numeri og Personer forandres ligesom de Historiske-Tempora i Aktiv; Futurr. derimod vel igjen antage passiviske Endelser, men dog beholde en Deel af Aoristernes: de endes nemlig paa *θήσομαι* og *ήσομαι* o. s. v.

1. Aoristus I. (Charakteerbogstav *θ*) lægger saavel i V. pura som i muta og liquida Endelserne *θην, θῶ, θείην, θητι, θῆναι, θείς* uden Bindevokal til Stammen ganske saaledes, som den er eller skulde være i Perf. Pass. F. Ex.

παιδεύω,	*πεπαίδευμαι*	— *ἐπαιδεύθην, θῶ, θείην* o. s. v.
τιμάω,	*τετίμημαι*	— *ἐτιμήθην* o. s. v.
τελέω,	*τετέλεσμαι*	— *ἐτελέσθην*
πείθω,	*πέπεισμαι*	— *ἐπείσθην*
τεύχω,	*τέτυγμαι*	— *ἐτύχθην*
σφάλλω,	*ἔσφαλμαι*	— *ἐσφάλθην*
φαίνω,	*πέφαγκα*	— *ἐφάνθην*
τείνω,	*τέταμαι*	— *ἐτάθην*

Anmærkn. 1. De Verba, der i Perf. Pass. forandre ε til α (s. Pag. 82 Anm. 2), faae ε tilbage. F. Ex. στρέφω, ἔστραμμαι — ἐστρέφθην; τρέπω, τέτραμμαι — ἐτρέφθην.

Anmærkn. 2. Nogle faa V. pura antage σ, uden at have det i Perf. Pass. F. Ex. παίω, πέπαυμαι — ἐπαίσθην (men ogsaa ἐπαύθην); μνάομαι, μέμνημαι — ἐμνήσθην.

2. Aoristus II. lægger Endelserne ην, ῶ, είην, ητι, ῆναι, είς til Stammen ganske saaledes, som den er eller skulde være i Aorist. II. Act. F. Ex.

τύπτω, ἔτυπον — ἐτύπην, ῶ, είην o. s. v.
τάσσω, (ἔταγον) — ἐτάγην
τρέπω, ἔτραπον — ἐτράπην
στέλλω, (ἔσταλον) — ἐστάλην
φαίνω, (ἔφανον) — ἐφάνην

Anmærkn. 1. I de Verba, der i Præs. og Imperf. ikke have nogen udvidet Stamme, retter dette Tempus sig efter Imperf. F. Ex. γράφω, ἔγραφον — ἐγράφην; τρίβω, ἔτριβον — ἐτρίβην med kort ι; thi ogsaa i dette Tilfælde bliver Vokalen forkortet (s. om Aor. 2. Act.).

Anmærkn. 2. Ligesom Aor. 2. Act. findes dette Tempus ikke i Verba derivata. Ogsaa er det høist sjeldent i V. pura og de muta, hvis Charakteerbogstav er δ, τ ell. ϑ.

Anmærkn. 3. Kun af meget faa Verber findes baade Aor. 2. Act. og Aor. 2. Pass.

3. Futurum I. lægger Endelserne θήσομαι, θησοίμην o. s. v. til Stammen ganske som den er i Aor. I. Pass. F. Ex. παιδεύω, ἐπαιδεύθην — παιδευθήσομαι; τεύχω, ἐτύχθην — τυχθήσομαι; τελέω, ἐτελέσθην — τελεσθήσομαι.

4. Futurum II lægger Endelserne ήσομαι, ησοίμην o. s. v. til Stammen ganske som den er i Aor. II. Pass. (ell. Act.). F. Ex. τύπτω, ἐτύπην — τυπήσομαι; τάσσω, ἐτάγην — ταγήσομαι o. s. v.

Anmærkn. De mangle, som de andre Futurer, Konjunktiv og Imperativ.

III. I Medium.

Præsens, Imperfectum, Perfectum og Plusquamperfectum ere ligesom i Passivum. I de andre Tempora foregaae de samme Forandringer med Stammen, som i de tilsvarende Tempora i Activum. F. Ex.

τύπτω, τύψω, ἔτυψα, ἔτυπον.
τύψομαι, ἐτυψάμην, ἐτυπόμην.
καίω, καύσω, ἔκαυσα, ἔκαον.
καύσομαι, ἐκαυσάμην, ἐκαόμην.
ἀγγέλλω, ἀγγελῶ, ἤγγειλα, ἤγγελον.
ἀγγελοῦμαι, ἠγγειλάμην, ἠγγελόμην.

Oversigt over Ligheden i Dannelsesmaaden af Tempora:

I. Præsens og Imperfectum i Act., Pass. og Medium.

II. Futurum I. og Aor. I. i Act. og Med.
Perf. I. og Plusqpf. I. i Act., Perfect. og Plusqpf. i Pass. og Fut. III.
Aor. I. og Fut. I. i Pass.

III. Fut. II. og Aor. II. i Act. og Med.
Aor. II. og Fut. II. i Pass.
Perf. II. og Plusqpf. II.

Verbalia paa τός og τέος kunne betragtes som Dele af Verbet, da de baade i Betydning og Brug have megen Lighed med Participierne. De lægge deres Endelser, der stedse ere accentuerede (med Undtagelse af, at de paa τός, naar de blive sammensatte eller dannes af sammensatte Verber, trække Accenten tilbage), til Verbets Stamme ganske som den er i Aor. I. Pass., naturligviis med de formedelst Konsonanternes Forskjellighed nødvendige Forandringer. F. Ex.

πλέκω,	ἐπλέχθην	—	πλεκτός
στρέφω,	ἐστρέφθην	—	στρεπτός
αἱρέω,	ᾑρέθην	—	αἱρετός
χέω,	ἐχύθην	—	χυτός
παύω,	ἐπαύσθην	—	παυστέος
στέλλω,	ἐστάλθην	—	σταλτέος
τείνω,	ἐτάθην	—	τατέος

Anmærkn. Verbalia paa τέος have Begrebet af Nødvendighed, ligesom det Latinske Particip. paa —dus. F. Ex. φιλητέος amandus, som man maa elske; κολαστέον ἐστὶ τοὺς δούλους, man maa straffe Slaverne; ταῦτα ποιητέον ἐμοί, dette maa jeg gjøre.

Verbalia paa τός svare til det Latinske Particip. paa -- tus. F. Ex. πλεκτός flettet, στρεπτός dreiet. Men sædvanligst have de Begrebet af en Mulighed, som de Latinske Adjekt. paa ilis. F. Ex. στρεπτός versatilis, dreielig; ὁρατός visibilis, synlig.

Ex. D. Af Imperf. og begge Aorr. i Act. og Med. dannes med iterativ Betydning forlængede Former paa σκον, σκόμην (af ον, όμην) og

ασκον — ασκόμην (af α, άμην). Disse Former (der ogsaa bruges i den Joniske Prosa) have som oftest intet Augmentum: f. Ex. ἔχεσκον (af ἔχω, εἶχον), καλέεσκον (af καλέω, ἐκάλεον), ἕλεσκε (af αἱρέω, εἷλον), μυθέσκοντο (af μυθέομαι, ἐμυθεύμην), ἐλάσασκε (af ἐλαύνω, ἤλασα), δασάσκετο (af δατέομαι, ἐδασάμην); ogsaa φάνεσκε af φαίνω, ἐφάνην.

Adskillige verba liquida paa λω og ρω danne Fut. 1. og Aorist. 1. paa σω, σα, f. Ex. (ἄρω), ἄρσω, ἦρσα; κείρω, κέρσω, ἔκερσα; κέλλω, κέλσω, ἐκέλσαμεν o. fl. Derimod danne ogsaa adskillige verba pura Aorister uden σ, f. Ex. καίω, ἔκηα og ἔκεια; ἀλέομαι, ἠλεύατο, ἀλευάμενος (og uden υ, ἀλέασθε, ἀλέηται); σεύω, ἔσσευα, σεῦα, σεύατο, χέω, χεῦα, ἔχευεν, χεύαμεν (og uden υ, ἔχεαν, σύγχεας). Paa lignende Maade er ἐφίλατο, imperat. φῖλαι dannet af φιλέω.

Foruden de sædvanlige Aorister forekomme nogle andre, der have Charakteerbogstavet af Aor. 1. og Udgangen af Aor. 2. Disse ere: ἶξον, ἶξες, ἶξε af ἵκω (ἱκνέομαι, ἵξομαι); ἐβήσετο og βήσετο, imper. βήσεο af βαίνω, βήσομαι; δύσετο, imper. δύσεο, partic. δυσόμενος (der imidlertid ogsaa kan forklares som Futur.) af δύω, δύσω; fremdeles Imperativerne λέξεο, ὄρσεο ved Siden af λέξο, ὄρσο (af Aor. sync.) af λέγω, λέξω og ὄρνυμι, ὄρσω; Imper. ἄξετε, Infin. ἀξέμεν af ἄγω, ἄξω; Imper. οἶσε, οἴσετε, οἰσέτω, οἰσόντων, Infin. οἰσέμεν, οἰσέμεναι af φέρω, οἴσω; af det almindelige Sprog hører herhen ἔπεσον, Aor. 2. af πίπτω. Exempler af en modsat Art, hvor Charakteerbogstavet er af Aor. 2., men Udgangen af Aor. 1., ere: εἶπα ved Siden af εἶπον, ἤνεγκα ell. ἤνεικα ved Siden af ἤνεγκον. (Af denne

Art findes mange Former i det sildigere og slettere Sprog.)

Perf. 1. forekommer kun af verb. pura, og selv i disse udstødes undertiden κ, f. Ex. i Participp. βεβαρηώς, κεκαφηώς, κεχαρηώς, τετιηώς.

Plusqpf. Act. har i 1ste Pers. Sing. altid Endelsen εα, f. Ex. πεποίθεα, ἐτεθήπεα; i 2den Pers. εας, f. Ex. ἐτεθήπεας; i 3die Pers. η ell. εε ell. ει (ειν), f. Ex. ᾔδη, ᾔδεε, ᾔδει, ἑστήκειν.

Paradigma paa
ACTI

	Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Præs. S.	τύπτω jeg slaaer	τύπτω	τύπτοιμι
	τύπτεις	τύπτῃς	τύπτοις
	τύπτει	τύπτῃ	τύπτοι
D.	τύπτομεν	τύπτωμεν	τύπτοιμεν
	τύπτετον	τύπτητον	τύπτοιτον
	τύπτετον	τύπτητον	τυπτοίτην
P.	τύπτομεν	τύπτωμεν	τύπτοιμεν
	τύπτετε	τύπτητε	τύπτοιτε
	τύπτουσι	τύπτωσι	τύπτοιεν
Imp. S.	ἔτυπτον		
	ἔτυπτες		
	ἔτυπτε		
D.	ἐτύπτομεν		
	ἐτύπτετον	—	—
	ἐτυπτέτην		
P.	ἐτύπτομεν		
	ἐτύπτετε		
	ἔτυπτον		
Prf. 1. S.	τέτυφα	τετύφω	τετύφοιμι
	τέτυφας	τετύφῃς	τετύφοις
	τέτυφε	τετύφῃ	τετύφοι
D.	τετύφαμεν	τετύφωμεν	τετύφοιμεν
	τετύφατον	τετύφητον	τετύφοιτον
	τετύφατον	τετύφητον	τετυφοίτην
P.	τετύφαμεν	τετύφωμεν	τετύφοιμεν
	τετύφατε	τετύφητε	τετύφοιτε
	τετύφασι	τετύφωσι	τετύφοιεν

Verba muta.

VUM.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
	τύπτειν	τύπτων, τύπτουσα, τύπτον. G. τύπτοντος
τύπτε τυπτέτω		
τύπτετον τυπτέτων		
τύπτετε τυπτέτωσαν ell. τυπτόντων		
—	—	—
	τετυφέναι	τετυφώς, τετυφυῖα, τετυφός. G. τετυφότος
[τέτυφε τετυφέτω		
τετύφετον τετυφέτων		
τετύφετε τετυφέτωσαν]		

		Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Plsqpf. 1.	S.	ἐτετύφειν		
		ἐτετύφεις		
		ἐτετύφει		
	D.	ἐτετύφειμεν		
		ἐτετύφειτον		
		ἐτετυφείτην	—	—
	P.	ἐτετύφειμεν		
		ἐτετύφειτε		
		ἐτετύφεισαν		
		ell. -εσαν		
Perf. 2.	S.	τέτυπα	τετύπω o. ſ. v.	τετύποιμι o. ſ. v.
		τέτυπας o. ſ. v.	ſom Perf. 1.	ſom Perf. 1.
		ſom Perf. 1.		
Plsqpf. 2.	S.	ἐτετύπειν		
		ἐτετύπεις o. ſ. v.	—	—
		ſom Plsqpf. 1.		
Fut. 1.	S.	τύψω	—	τύψοιμι
		τύψεις o. ſ. v.		τύψοις o. ſ. v.
		ſom Præsens.		ſom Præsens.
Aor. 1.	S.	ἔτυψα	τύψω	τύψαιμι
		ἔτυψας	τύψῃς	τύψαις
				ell. τύψειας
		ἔτυψε	τύψῃ o. ſ. v.	τύψαι
			ſom Præsens.	ell. τύψειε
	D.	ἐτύψαμεν		τύψαιμεν
		ἐτύψατον		τύψαιτον
		ἐτυψάτην		τυψαίτην
	P.	ἐτύψαμεν		τύψαιμεν
		ἐτύψατε		τύψαιτε
		ἔτυψαν		τύψαιεν
				ell. τύψειαν
Aor. 2.	S.	ἔτυπον	τύπω	τύποιμι
		ἔτυπες o. ſ. v.	τύπῃς o. ſ. v.	τύποις o. ſ. v.
		ſom Imperf.	ſom Præsens.	ſom Præsens.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
—	—	—
[τέτυπε o. s. v. som Perf. 1.]	τετυπέναι	τετυπώς o. s. v. som Perf. 1.
—	—	—
—	τύψειν	τύψων, -ουσα, -ον G. τύψοντος
τύψον	τύψαι	τύψας, -ασα, -αν G. τύψαντος
τυψάτω		
τύψατον τυψάτων		
τύψατε τυψάτωσαν ell. τυψάντων		
τύπε τυπέτω o. s. v. som Præsens.	τυπεῖν	τυπών, -οῦσα, -όν G. τυπόντος

	Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Præs. S.	τύπτομαι jeg slaaes	τύπτωμαι	τυπτοίμην
	τύπτῃ ell. -ει	τύπτῃ	τύπτοιο
	τύπτεται	τύπτηται	τύπτοιτο
D.	τυπτόμεθον	τυπτώμεθον	τυπτοίμεθον
	τύπτεσθον	τύπτησθον	τύπτοισθον
	τύπτεσθον	τύπτησθον	τυπτοίσθην
P.	τυπτόμεθα	τυπτώμεθα	τυπτοίμεθα
	τύπτεσθε	τύπτησθε	τύπτοισθε
	τύπτονται	τύπτωνται	τύπτοιντο
Imp. S.	ἐτυπτόμην	—	—
	ἐτύπτου		
	ἐτύπτετο		
D.	ἐτυπτόμεθον		
	ἐτύπτεσθον		
	ἐτυπτέσθην		
P.	ἐτυπτόμεθα		
	ἐτύπτεσθε		
	ἐτύπτοντο		
Perf. S.	τέτυμμαι	dannes af dette Verbum, ligesom af de fleste andre Verber, hvoraf de forekomme, ved Omskrivning med Participiet og Konj. og Optat. af Verbet εἰμί (cfr. §. 37. B. II. *a* Anm. 5).	
	τέτυψαι		
	τέτυπται		
D.	τετύμμεθον		
	τέτυφθον		
	τέτυφθον		
P.	τετύμμεθα	τετυμμένος (η,ον) ὦ, ῇς, ῇ, osv.	τετυμμένος (η,ον) εἴην, εἴης, εἴη o. s. v.
	τέτυφθε		
	(τετυμμένοι, αι, α εἰσί)		

SIVUM.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
	τύπτεσθαι	τυπτόμενος, η, ον
τύπτου		
τυπτέσθω		
τύπτεσθον		
τυπτέσθων		
τύπτεσθε		
τυπτέσθωσαν		
ell. τυπτέσθων		
—	—	—
	τετύφθαι	τετυμμένος, η, ον
τέτυψο		
τετύφθω		
τέτυφθον		
τετύφθων		
τέτυφθε		
τετύφθωσαν		
ell. τετύφθων		

		Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Plusqpf.	S.	ἐτετύμμην ἐτέτυψο ἐτέτυπτο	—	—
	D.	ἐτετύμμεθον ἐτέτυφθον ἐτετύφθην		
	P.	ἐτετύμμεθα ἐτέτυφθε (τετυμμένοι ἦσαν)		
Fut. 1.	S.	τυφθήσομαι τυφθήσῃ ell. -ει o. s. v. ligesom Præs.	—	τυφθησοίμην τυφθήσοιο o. s. v. ligesom Præs.
Aor. 1.	S.	ἐτύφθην ἐτύφθης ἐτύφθη	τυφθῶ τυφθῇς τυφθῇ	τυφθείην τυφθείης τυφθείη
	D.	ἐτύφθημεν	τυφθῶμεν	τυφθείημεν ell. τυφθεῖμεν
		ἐτύφθητον ἐτυφθήτην	τυφθῆτον τυφθῆτον	τυφθείητον τυφθειήτην
	P.	ἐτύφθημεν	τυφθῶμεν	τυφθείημεν ell. τυφθεῖμεν
		ἐτύφθητε	τυφθῆτε	τυφθείητε ell. τυφθεῖτε
		ἐτύφθησαν	τυφθῶσι	τυφθείησαν ell. τυφθεῖεν
Fut. 2.	S.	τυπήσομαι τυπήσῃ ell. -ει o. s. v. ligesom Fut. 1.	—	τυπησοίμην τυπήσοιο o. s. v. ligesom Fut. 1.
Aor. 2.	S.	ἐτύπην ἐτύπης o. s. v. ligesom Aor. 1.	τυπῶ τυπῇς o. s. v. ligesom Aor. 1.	τυπείην τυπείης o. s. v. ligesom Aor. 1.
ut. 3.	S.	τετύψομαι τετύψῃ ell. -ει o. s. v. ligesom Fut. 1.	—	τετυψοίμην τετύψοιο o. s. v. ligesom Fut. 1.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
—	—	—
—	τυφθήσεσθαι	τυφθησόμενος, η, ον
τύφθητι τυφθήτω	τυφθῆναι	τυφθείς, τυφθεῖσα, τυφθέν G. τυφθέντος o. ſ. v.
τύφθητον τυφθήτων		
τύφθητε τυφθήτωσαν		
—	τυπήσεσθαι	τυπησόμενος, η, ον
τύπητι τυπήτω o. ſ. v. ligeſom Aor. 1.	τυπῆναι	τυπείς, τυπεῖσα o. ſ. v. ſom Aor. 1.
—	τετύψεσθαι	τετυψόμενος, η, ον

M E

Præsens og Imperfectum, Perfectum og

	Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Fut. 1. S.	τύψομαι		τυψοίμην
	τύψῃ ell. -ει	—	τύψοιο
	τύψεται		τύψοιτο
D.	τυψόμεθον		τυψοίμεθον
	τύψεσθον		τύψοισθον
	τύψεσθον		τυψοίσθην
P.	τυψόμεθα		τυψοίμεθα
	τύψεσθε		τύψοισθε
	τύψονται		τύψοιντο
Aor. 1. S.	ἐτυψάμην	τύψωμαι	τυψαίμην
	ἐτύψω	τύψῃ	τύψαιο
	ἐτύψατο	τύψηται	τύψαιτο
D.	ἐτυψάμεθον	τυψώμεθον	τυψαίμεθον
	ἐτύψασθον	τύψησθον	τύψαισθον
	ἐτυψάσθην	τύψησθον	τυψαίσθην
P.	ἐτυψάμεθα	τυψώμεθα	τυψαίμεθα
	ἐτύψασθε	τύψησθε	τύψαισθε
	ἐτύψαντο	τύψωνται	τύψαιντο
Aor. 2. S.	ἐτυπόμην	τύπωμαι	τυποίμην
	ἐτύπου	τύπῃ o. s. v.	τύποιο o. s. v.
	ἐτύπετο	ligesom Aor 1.	ligesom Fut. 1.
D.	ἐτυπόμεθον		
	ἐτύπεσθον		
	ἐτυπέσθην		
P.	ἐτυπόμεθα		
	ἐτύπεσθε		
	ἐτύποντο		

D I U M

Plusquamperfectum ligesom i Passivum.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
	τύψεσθαι	τυψόμενος, η, ον
—		
—		
—	τύψασθαι	τυψάμενος, η, ον
τύψαι		
τυψάσθω		
τύψασθον		
τυψάσθων		
τύψασθε		
τυψάσθωσαν		
ell. τυψάσθων		
	τυπέσθαι	τυπόμενος, η, ον
τύπου		
τυπέσθω		
τύπεσθον		
τυπέσθων		
τύπεσθε		
τυπέσθωσαν		
ell. τυπέσθων		

Paradigma paa

ACTI

	Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Præs.	ἀγγέλλω jeg forkynder	ἀγγέλλω	ἀγγέλλοιμι
Imperf.	ἤγγελλον	—	—
Perf.	ἤγγελκα	ἠγγέλκω	ἠγγέλκοιμι
Plusqpf.	ἠγγέλκειν	—	—
Fut. (2) S.	ἀγγελῶ ἀγγελεῖς ἀγγελεῖ	—	ἀγγελοῖμι ἀγγελοῖς ἀγγελοῖ
D.	ἀγγελοῦμεν ἀγγελεῖτον ἀγγελεῖτον		ἀγγελοῖμεν ἀγγελοῖτον ἀγγελοίτην
P.	ἀγγελοῦμεν ἀγγελεῖτε ἀγγελοῦσι		ἀγγελοῖμεν ἀγγελοῖτε ἀγγελοῖεν
Aor. 1.	ἤγγειλα	ἀγγείλω	ἀγγείλαιμι
Aor. 2.	ἤγγελον	ἀγγέλω	ἀγγέλοιμι

Verba liquida.

V U M.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
ἄγγελλε	ἀγγέλλειν	ἀγγέλλων
—	—	—
bruges iſte.	ἠγγελκέναι	ἠγγελκώς
—	—	—
—	ἀγγελεῖν	ἀγγελῶν, -οῦσα, -οῦν G. ἀγγελοῦντος
ἄγγειλον	ἀγγεῖλαι	ἀγγείλας
ἄγγελε	ἀγγελεῖν	ἀγγελών

	Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Præs.	ἀγγέλλομαι	ἀγγέλλωμαι	ἀγγελλοίμην
Imperf.	ἠγγελλόμην	—	—
Perf. S.	ἤγγελμαι	—	—
	ἤγγελσαι		
	ἤγγελται		
D.	ἠγγέλμεθον	—	—
	ἤγγελθον		
	ἤγγελθον		
P.	ἠγγέλμεθα		
	ἤγγελθε		
	(ἠγγελμένοι εἰσί)		
Plsqpf. S.	ἠγγέλμην		
	ἤγγελσο		
	ἤγγελτο		
D.	ἠγγέλμεθον		
	ἤγγελθον		
	ἠγγέλθην	—	—
P.	ἠγγέλμεθα		
	ἤγγελθε		
	(ἠγγελμένοι ἦσαν)		
Fut. 1.	ἀγγελθήσομαι	—	ἀγγελθησοίμην
Aor. 1.	ἠγγέλθην	ἀγγελθῶ	ἀγγελθείην
Fut. 2.	ἀγγελήσομαι	—	ἀγγελησοίμην
Aor. 2.	ἠγγέλην	ἀγγελῶ	ἀγγελείην
Fut. 3.	—	—	—

SIVUM.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
ἀγγέλλου	ἀγγέλλεσθαι	ἀγγελλόμενος
—	—	—
	ἠγγέλθαι	ἠγγελμένος
ἤγγελσο		
ἠγγέλθω		
ἤγγελθον		
ἠγγέλθων		
ἤγγελθε		
ἠγγέλθωσαν		
—	—	—
—	ἀγγελθήσεσθαι	ἀγγελθησόμενος
ἀγγέλθητι	ἀγγελθῆναι	ἀγγελθείς
—	ἀγγελήσεσθαι	ἀγγελησόμενος
ἀγγέλητι	ἀγγελῆναι	ἀγγελείς
—	—	

M E

Præsens, Imperfectum, Perfectum og

	Indicativus.	Conjunctiv.	Optativus.
Fut.	S. ἀγγελοῦμαι	——	ἀγγελοίμην
	ἀγγελῇ ell. -εῖ		ἀγγελοῖο
	ἀγγελεῖται		ἀγγελοῖτο
	D. ἀγγελούμεθον		ἀγγελοίμεθον
	ἀγγελεῖσθον		ἀγγελοῖσθον
	ἀγγελεῖσθον		ἀγγελοίσθην
	P. ἀγγελούμεθα		ἀγγελοίμεθα
	ἀγγελεῖσθε		ἀγγελοῖσθε
	ἀγγελοῦνται		ἀγγελοῖντο
Aor. 1.	ἠγγειλάμην	ἀγγείλωμαι	ἀγγειλαίμην
Aor. 2.	ἠγγελόμην	ἀγγέλωμαι	ἀγγελοίμην

§. 38.

Sammentrukken Conjugation.

Verba pura paa άω, έω og όω blive overalt i Præsens og Imperfectum kontraherede, da Stammens Endevokaler α, ε, ο her stode sammen med Bindevokalerne. Kontraktionen skeer ganske efter de ovf. §. 14 givne Regler, dog med følgende

Undtagelser. 1. De Verber ζάω, χράω, πεινάω og διψάω, ofte ogsaa κνάω, σμάω, ψάω, kontrahere αε til η istedetfor til α, f. Ex.

DIUM.

Plusquamperfectum ligesom i Passivum.

Imperativus.	Infinitivus.	Participium.
——	ἀγγελεῖσθαι	ἀγγελούμενος
ἄγγειλαι	ἀγγεῖλασθαι	ἀγγειλάμενος
ἀγγελοῦ	ἀγγελέσθαι	ἀγγελόμενος

ζάειν — ζῆν, χράεσθαι — χρῆσθαι, κνάεσθαι — κνῆσθαι.

2. Tostavelses-Verber paa έω kontraheres kun i Endelserne med ει; f. Ex. τρέω, τρεῖ; πνέειν, πνεῖν; de øvrige Endelser blive uforandrede; f. Ex. τρέομεν, πνέουσι, χεόμην.

3. I Verber paa όω bliver οει ikke kontraheret til ου, og οῃ ikke til ῳ, men begge til οῖ; f. Ex. μισθόεις — μισθοῖς; μισθόῃ — μισθοῖ; undtagen i Infinitivet, f. Ex. μισθόειν — μισθοῦν.

Ep. D. α) Verberne paa άω kontraheres for det Meste, og sædvanligt bliver den sammentrukne Lyd igjen udvidet ved at indskyde en tilsvarende, som oftest kort Vokal, f. Ex. ὁράω, ὁρῶ — ὁρόω; ὁράεις, ὁρᾷς — ὁράᾳς; ὁράεσθαι, ὁρᾶσθαι — ὁράασθαι; αἰτιάοιο, αἰτιῷο — αἰτιόῳο; eller ogsaa, naar Verset fordrer den, en lang; f. Ex. ἡβάουσα, ἡβῶσα — ἡβώωσα; μενοινάει, μενοινᾷ — μενοινάᾳ.

Sjeldent indskydes en Vokal efter den sammentrukne, f. Ex. ἡβάοντα, ἡβῶντα — ἡβώοντα; δράοιμι, δρῷμι — δρώοιμι.

Αε sammentrækkes til η, 1) i nogle Dualis-Former, f. Ex. συλήτην, προσαυδήτην, φοιτήτην; 2) i nogle Infinitiver, f. Ex. γοήμεναι, πεινήμεναι af γοάω, πεινάω. (S. Pag. 73).

Α gaaer i nogle Imperfekt-Former over til ε, f. Ex. μενοίνεον, ὁμόκλεον, ἤντεον af μενοινάω o. s. v.

I Verber paa οάω sammentrækkes undertiden οη til ω, f. Ex. ἐπιβώσομαι for ἐπιβοήσομαι af ἐπιβοάω.

β) I Verberne paa έω ere de kontraherede Former sjeldnere. Εο kontraheres sædvanligt til ευ, f. Ex. ποιεύμην, φιλεῦντες, πωλεύμενοι for ποιούμην, φιλοῦντες o. s. v.

Ε udvides ofte til ει, f. Ex. τελείει af τελέω, πλείειν af πλέω. I 2den Pers. Sing. Præs. Pass. sammentrækkes έεαι ikke til ῃ, men enten bliver det staaende uforandret, f. Ex. φιλέεαι, eller Stammens ε sammentrækkes med Endelsens ε til ει, f. Ex. μυθεῖαι, eller ogsaa det ene ε udstødes, f. Ex. μυθέαι. Paa samme Maade udstødes ofte et ε i 2den Pers. Sing. af Imperfektum og Imperativ Pass., f. Ex. αἰτέο, φοβέο for αἰτέεο, φοβέεο.

Eε sammentrækkes (ligesom *αε* i Verberne paa *άω*) til *η*, 1) i nogle Dualis-Former: *ὁμαρτήτην* af *ὁμαρτέω*, *ἀπειλήτην* af *ἀπειλέω*; 2) i nogle Infinitiver, f. Ex. *πενθήμεναι* af *πενθέω*. (S. Pag. 73).

γ) Verberne paa *όω* blive ofte ikke kontraherede, men Stammens *o* bliver da forlænget til *ω*, f. Ex. *ἱδρώοντα*, *ὑπνώοντας* af *ἱδρόω*, *ὑπνόω*. Ogsaa udvides undertiden Stammen ligesom i Verberne paa *άω*, f. Ex. *ἀρόωσι* f. *ἀρόουσι*, *δηϊόωντο* f. *δηϊόοντο*.

ACTIVUM.

Præsens.

Indicativus.						
S.	ποιέω	ποιῶ	τιμάω	τιμῶ	μισθόω	μισθῶ
	ποιέεις	ποιεῖς	τιμάεις	τιμᾶς	μισθόεις	μισθοῖς
	ποιέει	ποιεῖ	τιμάει	τιμᾶ	μισθόει	μισθοῖ
D.	ποιέομεν	ποιοῦμεν	τιμάομεν	τιμῶμεν	μισθόομεν	μισθοῦμεν
	ποιέετον	ποιεῖτον	τιμάετον	τιμᾶτον	μισθόετον	μισθοῦτον
	ποιέετον	ποιεῖτον	τιμάετον	τιμᾶτον	μισθόετον	μισθοῦτον
P.	ποιέομεν	ποιοῦμεν	τιμάομεν	τιμῶμεν	μισθόομεν	μισθοῦμεν
	ποιέετε	ποιεῖτε	τιμάετε	τιμᾶτε	μισθόετε	μισθοῦτε
	ποιέουσι	ποιοῦσι	τιμάουσι	τιμῶσι	μισθόουσι	μισθοῦσι
Infinitivus.						
	ποιέειν	ποιεῖν	τιμάειν	τιμᾶν	μισθόειν	μισθοῦν
Participium.						
	ποιέων, έουσα, έον, G. ποιέοντος		τιμάων, άουσα, άον, G. τιμάοντος		μισθόων, σθόουσα, σθόον, G. μισθόοντος	
contr.	ποιῶν, οῦσα, οῦν, G. ποιοῦντος		τιμῶν, ῶσα, ῶν, G. τιμῶντος		μισθῶν, σθοῦσα, σθοῦν, G. μισθοῦντος	

Conjunctivus.

S.	ποιέω	ποιῶ	τιμάω	τιμῶ	μισθόω	μισθῶ
	ποιέῃς	ποιῇς	τιμάῃς	τιμᾷς	μισθόῃς	μισθοῖς
	ποιέῃ	ποιῇ	τιμάῃ	τιμᾷ	μισθόῃ	μισθοῖ
D.	ποιέωμεν	ποιῶμεν	τιμάωμεν	τιμῶμεν	μισθόωμεν	μισθῶμεν
	ποιέητον	ποιῆτον	τιμάητον	τιμᾶτον	μισθόητον	μισθῶτον
	ποιέητον	ποιῆτον	τιμάητον	τιμᾶτον	μισθόητον	μισθῶτον
P.	ποιέωμεν	ποιῶμεν	τιμάωμεν	τιμῶμεν	μισθόωμεν	μισθῶμεν
	ποιέητε	ποιῆτε	τιμάητε	τιμᾶτε	μισθόητε	μισθῶτε
	ποιέωσι	ποιῶσι	τιμάωσι	τιμῶσι	μισθόωσι	μισθῶσι

Optativus.

S.	ποιέοιμι	ποιοῖμι	τιμάοιμι	τιμῷμι	μισθόοιμι	μισθοῖμι
	ποιέοις	ποιοῖς	τιμάοις	τιμῷς	μισθόοις	μισθοῖς
	ποιέοι	ποιοῖ	τιμάοι	τιμῷ	μισθόοι	μισθοῖ
D.	ποιέοιμεν	ποιοῖμεν	τιμάοιμεν	τιμῷμεν	μισθόοιμεν	μισθοῖμεν
	ποιέοιτον	ποιοῖτον	τιμάοιτον	τιμῷτον	μισθόοιτον	μισθοῖτον
	ποιεοίτην	ποιοίτην	τιμαοίτην	τιμῴτην	μισθοοίτην	μισθοίτην
IntrP.	ποιέοιμεν	ποιοῖμεν	τιμάοιμεν	τιμῷμεν	μισθόοιμεν	μισθοῖμεν
	ποιέοιτε	ποιοῖτε	τιμάοιτε	τιμῷτε	μισθόοιτε	μισθοῖτε
Partic.	ποιέοιεν	ποιοῖεν	τιμάοιεν	τιμῷεν	μισθόοιεν	μισθοῖεν

vus.

		eller Attisk		eller Attisk		eller Attisk
I.	ποιοίην,	οίης, οίη	τιμῴην,	ῴης, ῴη	μισθοίην,	οίης, οίη
	-οίημεν,	οίητον, οιήτην	-ῴημεν,	ῴητον, ῳήτην	-οίημεν,	οίητον, οιήτην
	-οίημεν,	οίητε, (οίησαν)	-ῴημεν,	ῴητε, (ῴησαν)	-οίημεν,	οίητε, (οίησαν)

Imperativus.

S.	ποίεε	ποίει	τίμαε	τίμα	μίσθοε	μίσθου
	ποιεέτω	ποιείτω	τιμαέτω	τιμάτω	μισθοέτω	μισθούτω
D.	ποιέετον	ποιεῖτον	τιμάετον	τιμᾶτον	μισθόετον	μισθοῦτον
	ποιεέτων	ποιείτων	τιμαέτων	τιμάτων	μισθοέτων	μισθούτων
P.	ποιέετε	ποιεῖτε	τιμάετε	τιμᾶτε	μισθόετε	μισθοῦτε
	ποιεέτωσαν	ποιείτωσαν	τιμαέτωσαν	τιμάτωσαν	μισθοέτωσαν	μισθούτωσαν
	ell. ποιεόντων	ell. ποιούντων	ell. τιμαόντων	ell. τιμώντων	ell. μισθοόντων	ell. μισθούντων

Imperfectum.

S.	ἐποίεον	ἐποίουν	ἐτίμαον	ἐτίμων	ἐμίσθοον	ἐμίσθουν
	ἐποίεες	ἐποίεις	ἐτίμαες	ἐτίμας	ἐμίσθοες	ἐμίσθους
	ἐποίεε	ἐποίει	ἐτίμαε	ἐτίμα	ἐμίσθοε	ἐμίσθου
D.	ἐποιέομεν	ἐποιοῦμεν	ἐτιμάομεν	ἐτιμῶμεν	ἐμισθόομεν	ἐμισθοῦμεν
	ἐποιέετον	ἐποιεῖτον	ἐτιμάετον	ἐτιμᾶτον	ἐμισθόετον	ἐμισθοῦτον
	ἐποιεέτην	ἐποιείτην	ἐτιμαέτην	ἐτιμάτην	ἐμισθοέτην	ἐμισθούτην
P.	ἐποιέομεν	ἐποιοῦμεν	ἐτιμάομεν	ἐτιμῶμεν	ἐμισθόομεν	ἐμισθοῦμεν
	ἐποιέετε	ἐποιεῖτε	ἐτιμάετε	ἐτιμᾶτε	ἐμισθόετε	ἐμισθοῦτε
	ἐποίεον	ἐποίουν	ἐτίμαον	ἐτίμων	ἐμίσθοον	ἐμίσθουν

Perf.	πεποίηκα, Inf. πεποιηκέναι Part. -κώς &c.		τετίμηκα, Inf. τετιμηκέναι Part. -κώς &c.		μεμίσθωκα, Inf. μεμισθωκέναι Part. -κώς &c.
Plusq.	ἐπεποιήκειν		ἐτετιμήκειν		ἐμεμισθώκειν
Fut. 1.	ποιήσω		τιμήσω		μισθώσω
Aor. 1.	ἐποίησα		ἐτίμησα		ἐμίσθωσα

PASSIVUM.

Præsens.

Indicativus:					
S. ποιέομαι	ποιοῦμαι	τιμάομαι	τιμῶμαι	μισθόομαι	μισθοῦμαι
ποιέῃ ell. έει	ποιῇ ell. εῖ	τιμάῃ	τιμᾷ	μισθόῃ	μισθοῖ
ποιέεται	ποιεῖται	τιμάεται	τιμᾶται	μισθόεται	μισθοῦται
D. ποιεόμεθον	ποιούμεθον	τιμαόμεθον	τιμώμεθον	μισθοόμεθον	μισθούμεθον
ποιέεσθον	ποιεῖσθον	τιμάεσθον	τιμᾶσθον	μισθόεσθον	μισθοῦσθον
ποιέεσθον	ποιεῖσθον	τιμάεσθον	τιμᾶσθον	μισθόεσθον	μισθοῦσθον
P. ποιεόμεθα	ποιούμεθα	τιμαόμεθα	τιμώμεθα	μισθοόμεθα	μισθούμεθα
ποιέεσθε	ποιεῖσθε	τιμάεσθε	τιμᾶσθε	μισθόεσθε	μισθοῦσθε
ποιέονται	ποιοῦνται	τιμάονται	τιμῶνται	μισθόονται	μισθοῦνται
Infinitivus.					
ποιέεσθαι	ποιεῖσθαι	τιμάεσθαι	τιμᾶσθαι	μισθόεσθαι	μισθοῦσθαι
Partic. ποιεόμενος	ποιούμενος	τιμαόμενος	τιμώμενος	μισθοόμενος	μισθούμενος

Conjunctivus.						
S.	ποιέωμαι	ποιῶμαι	τιμάωμαι	τιμῶμαι	μισθόωμαι	μισθῶμαι
	ποιέῃ	ποιῇ	τιμάῃ	τιμᾷ	μισθόῃ	μισθοῖ
	ποιέηται	ποιῆται	τιμάηται	τιμᾶται	μισθόηται	μισθῶται
D.	ποιεώμεθον	ποιώμεθον	τιμαώμεθον	τιμώμεθον	μισθοώμεθον	μισθώμεθον
	ποιέησθον	ποιῆσθον	τιμάησθον	τιμᾶσθον	μισθόησθον	μισθῶσθον
	ποιέησθον	ποιῆσθον	τιμάησθον	τιμᾶσθον	μισθόησθον	μισθῶσθον
P.	ποιεώμεθα	ποιώμεθα	τιμαώμεθα	τιμώμεθα	μισθοώμεθα	μισθώμεθα
	ποιέησθε	ποιῆσθε	τιμάησθε	τιμᾶσθε	μισθόησθε	μισθῶσθε
	ποιέωνται	ποιῶνται	τιμάωνται	τιμῶνται	μισθόωνται	μισθῶνται
Optativus.						
S.	ποιεοίμην	ποιοίμην	τιμαοίμην	τιμῴμην	μισθοοίμην	μισθοίμην
	ποιέοιο	ποιοῖο	τιμάοιο	τιμῷο	μισθόοιο	μισθοῖο
	ποιέοιτο	ποιοῖτο	τιμάοιτο	τιμῷτο	μισθόοιτο	μισθοῖτο
D.	ποιεοίμεθον	ποιοίμεθον	τιμαοίμεθον	τιμῴμεθον	μισθοοίμεθον	μισθοίμεθον
	ποιέοισθον	ποιοῖσθον	τιμάοισθον	τιμῷσθον	μισθόοισθον	μισθοῖσθον
	ποιεοίσθην	ποιοίσθην	τιμαοίσθην	τιμῴσθην	μισθαοίσθην	μισθοίσθην
P.	ποιεοίμεθα	ποιοίμεθα	τιμαοίμεθα	τιμῴμεθα	μισθοοίμεθα	μισθοίμεθα
	ποιέοισθε	ποιοῖσθε	τιμάοισθε	τιμῷσθε	μισθόοισθε	μισθοῖσθε
	ποιέοιντο	ποιοῖντο	τιμάοιντο	τιμῷντο	μισθόοιντο	μισθοῖντο

Imperativus.

S.	ποιέου	ποιοῦ	τιμάου	τιμῶ	μισθόου	μισθοῦ
	ποιεέσθω	ποιείσθω	τιμαέσθω	τιμάσθω	μισθοέσθω	μισθούσθω
D.	ποιέεσθον	ποιεῖσθον	τιμάεσθον	τιμᾶσθον	μισθόεσθον	μισθοῦσθον
	ποιεέσθων	ποιείσθων	τιμαέσθων	τιμάσθων	μισθοέσθων	μισθούσθων
P.	ποιέεσθε	ποιεῖσθε	τιμάεσθε	τιμᾶσθε	μισθόεσθε	μισθοῦσθε
	ποιεέσθωσαν	ποιείσθωσαν	τιμαέσθωσαν	τιμάσθωσαν	μισθοέσθωσαν	μισθοίσθωσαν
	ell. ποιεέσθων	ποιείσθων	ell. τιμαέσθων	τιμάσθων	ell. μισθοέσθων	μισθούσθων

Imperfectum.

S.	ἐποιεόμην	ἐποιούμην	ἐτιμαόμην	ἐτιμώμην	ἐμισθοόμην	ἐμισθούμην
	ἐποιέου	ἐποιοῦ	ἐτιμάου	ἐτιμῶ	ἐμισθόου	ἐμισθοῦ
	ἐποιέετο	ἐποιεῖτο	ἐτιμάετο	ἐτιμᾶτο	ἐμισθόετο	ἐμισθοῦτο
D.	ἐποιεόμεθον	ἐποιούμεθον	ἐτιμαόμεθον	ἐτιμώμεθον	ἐμισθοόμεθον	ἐμισθούμεθον
	ἐποιέεσθον	ἐποιεῖσθον	ἐτιμάεσθον	ἐτιμᾶσθον	ἐμισθόεσθον	ἐμισθοῦσθον
	ἐποιεέσθην	ἐποιείσθην	ἐτιμαέσθην	ἐτιμάσθην	ἐμισθοέσθην	ἐμισθοίσθην
P.	ἐποιεόμεθα	ἐποιούμεθα	ἐτιμαόμεθα	ἐτιμώμεθα	ἐμισθοόμεθα	ἐμισθούμεθα
	ἐποιέεσθε	ἐποιεῖσθε	ἐτιμάεσθε	ἐτιμᾶσθε	ἐμισθόεσθε	ἐμισθοῦσθε
	ἐποιέοντο	ἐποιοῦντο	ἐτιμάοντο	ἐτιμῶντο	ἐμισθόοντο	ἐμισθοῦντο

Perfectum.

Indic. S.	πεποίημαι	τετίμημαι	μεμίσθωμαι
	πεποίησαι	τετίμησαι	μεμίσθωσαι
	πεποίηται	τετίμηται	μεμίσθωται
D.	πεποιήμεθον	τετιμήμεθον	μεμισθώμεθον
	πεποίησθον	τετίμησθον	μεμίσθωσθον
	πεποίησθον	τετίμησθον	μεμίσθωσθον
P.	πεποιήμεθα	τετιμήμεθα	μεμισθώμεθα
	πεποίησθε	τετίμησθε	μεμίσθωσθε
	πεποίηνται	τετίμηνται	μεμίσθωνται
Infinitiv.	πεποιῆσθαι	τετιμῆσθαι	μεμισθῶσθαι
Particip.	πεποιημένος	τετιμημένος	μεμισθωμένος
Conjunct.	—	—	—
Optativ.	—	—	—
Imper. S.	πεποίησο	τετίμησο	μεμίσθωσο
	πεποιήσθω	τετιμήσθω	μεμισθώσθω
	ꝛc.	ꝛc.	ꝛc.

Plusquamperfectum.

S.	ἐπεποιήμην	ἐτετιμήμην	ἐμεμισθώμην
	ἐπεποίησο	ἐτετίμησο	ἐμεμίσθωσο
	ἐπεποίητο	ἐτετίμητο	ἐμεμίσθωτο
D.	ἐπεποιήμεθον	ἐτετιμήμεθον	ἐμεμισθώμεθον
	ἐπεποίησθον	ἐτετίμησθον	ἐμεμίσθωσθον
	ἐπεποιήσθην	ἐτετιμήσθην	ἐμεμισθώσθην
P.	ἐπεποιήμεθα	ἐτετιμήμεθα	ἐμεμισθώμεθα
	ἐπιποίησθε	ἐτετίμησθε	ἐμεμίσθωσθε
	ἐπεποίηντο	ἐτετίμηντο	ἐμεμίσθωντο

Fut. 1.	ποιηθήσομαι	τιμηθήσομαι	μισθωθήσομαι
Aor. 1.	ἐποιήθην	ἐτιμήθην	ἐμισθώθην
Fut. 3.	πεποιήσομαι	τετιμήσομαι	μεμισθώσομαι

MEDIUM.

Fut. 1.	ποιήσομαι	τιμήσομαι	μισθώσομαι
Aor. 1.	ἐποιησάμην	ἐτιμησάμην	ἐμισθωσάμην

Adjectiva Verbalia.

ποιητός	τιμητός	μισθωτός
ποιητέος	τιμητέος	μισθωτέος

---

§. 39.
Conjugationen paa μι.

1. Adskillige Verber, der efter den Stamme, som viser sig i deres fleste Tempora, skulde henhøre til Verba pura (især paa έω, άω, όω, ύω), have i Præsens, Imperfectum og Aoristus II. gjennem alle Genera og Modi (Aor. II. ikke i Passiv.) en særegen Conjugation, der efter den 1ste Persons Endelse i Præsens -μι, kaldes Conjug. paa μι. Alle øvrige Tempora dannes og conjugeres efter de almindelige Regler for ω purа.

   Anmærkn. Egentligt ere de i det Følgende som Paradigmata opstillede Verber, τίθημι, ἵστημι, δίδωμι, og desuden ἵημι (der gaaer ligesom τίθημι), de eneste fuldstændige Verber paa μι, som endnu findes; men som Paradigmata kunne de betragtes med Hensyn paa den store Mængde anomale, defektive og episke Verber, der flektere enkelte Tempora i Analogie med Verberne paa μι.

2. Det, hvorved Conjug. paa -μι fornemmelig adskiller sig fra den sædvanlige, er:

A. 1) at Udgangene lægges til Stammen uden Bindevokaler.

2) dertil kommer endnu nogle eiendommelige Udgange, nemlig:

-μι i den 1ste Pers. Sing. Præs. Indic. Act.; f. Ex. τίθημι.

-σι eller σιν i den 3die Pers. Sing. Præs. Indic. Act.; f. Ex. δίδωσι.

-θι i den 2den Pers. Sing. Imperativ. Act.; f. Ex. ἵσταθι.

-ναι i Infinit. Act.; f. Ex. δεικνύναι.

-ς (for νς) i mascul. af Particip. Act.; f. Ex. διδούς (όντος).

Anmærkn. Konjunktiv og Optativ forbinde Verbets Stammevokal med Endelsens Vokal til en blandet Lyd, der stedse er accentueret.

I Konjunktiv er denne, naar Verbets Stammevokal er α ell. ε, deels ω deels η, ligesom i Verba muta; f. Ex. τιθῶ, ῇς, ῇ, ὦμεν (af θεω), ἱστῶμεν, ἦτε, ὦσι (af σταω); naar Stammevokalen er ο, overalt ω; f. Ex. διδῶ, ῷς, ῷ, ὦμεν, ὦτε, ὦσιν (af δοω). I Optativ er den en Diphthong med ι, hvortil stedse kommer Udgangen ην o. s. v.; f. Ex. τιθείην, είης o. s. v. ἱσταίητον, ἱσταιήτην, διδοίημεν, διδοίητε. Naar Stammevokalen er υ, dannes saavel Konjunkt. som Optat. sædvanligst ligesom af Verb. paa -ύω; altsaa δεικνύω, ῃς, ῃ, δεικνυοίμην, οιο, οιτο o. s. v. Former paa υμαι, ῡμην, f. Ex. διασκεδάννῦται, πήγνῦτο, δαίνῦτο, ere meget sjeldne; endnu sjeldnere aktiviske Former, som διασκεδαννῦσι, ἐκδῦμεν.

Anmærkn. Ogsaa af Verberne paa ημι og ωμι findes i Konj. og Optat. Pass. og Medium Former efter Conjug. paa ω, f. Ex. τίθωμαι, τιθοίμην, δίδω-

μαι, διδοίμην, hvori Charakteer-Vokalerne ε og ο ere bortfaldne.

Ep. D. De kontraherede Konjunktiv-Former oploses i den ep. D., dog saaledes, at istedetfor Stammens α sættes ε, og ω istedetfor ο; f. Ex. τιθέω, ἱστέω, διδώω for τιθῶ, ἱστῶ, διδῶ. Desuden forlænges sædvanligen Charakteervokalen foran, f. Ex. θείω, θείῃς ell. θήῃς, στείω, στήῃς, δώω, δώῃς for θῶ, θῇς, στῶ, στῇς o. s. v., og den lange Modusvokal bliver derimod forkortet, f. Ex. θείομεν for θῶμεν, δώομεν for δῶμεν.

B. Adskillige korte Verber antage fortil en Reduplikation, idet de gjentage Stammens Begyndelses-Konsonant med et ι; f. Ex. δοω, δίδωμι; θεω, τίθημι; men begynder Stammen med στ, πτ eller en aspireret Vokal, sættes blot et ι med spir. asp. foran, f. Ex. σταω, ἵστημι; πταω, ἵπταμαι; ἑω, ἵημι. (Sammenlign §. 36).

Undtagelse. a) Stundom er Reduplikationen uregelmæssig, f. Ex. πίμπλημι af πλεω, εἰμί af ἐω, εἶμι af ἰω. b) Stundom udebliver den, f. Ex. i φημί af φαω, og det i Tre- og Fleerstavelsesord stedse; f. Ex. δείκνυμι af δεικνύω; ζεύγνυμι af ζευγνύω.

Anmærkn. Kun ved denne Reduplikation bliver Aor. II. mulig, da Manglen heraf er det Eneste, hvorved dette Tempus i Indic. er forskjelligt fra Imperf., i de andre Modi fra Præs. (Sammenlign §. 37. B. I. d.) F. Ex. τίθημι, Impf. ἐτίθην, Aor. II. ἔθην; ἵστημι, Præs. Conj. ἱστῶ, Aor. II. Conj. στῶ.

§. 40.

Stammens Vokal bliver i Sing Indic. Activ. i alle tre Tempora stedse forlænget: af α og ε bliver η, af ο, ω, af υ, ῡ; f. Ex. ἵστημι af σταω, τίθημι af θεω, δίδωμι af δοω, ζεύγνῡμι af ζευγνύω. I alle andre Endelser i Aktivet, saavel som i hele Passivet, bliver den korte Vokal uforandret; dog undtages:

a. Aor. 2. Inf. Act., hvor α forlænges til η, ε til ει, og ο til ου; f. Ex. θεω (præs. τιθέναι) θεῖναι; σταω (præs. ἱστάναι) στῆναι; δοω (præs. διδόναι) δοῦναι.

b. Aor. II. Act. i alle modi og numeri af Verbet ἵστημι (see Paradigm.).

Anmærkn. 1. Ἵστημι og δίδωμι have den korte Vokal endog i de passiviske tempora, der høre til den sædvanlige Conjugation:

Act. fut. στήσω	pf. ἕστηκα	Pass. pf. ἕστᾰμαι	aor. ἐστᾰθην
— δώσω	— δέδωκα	— δέδομαι	— ἐδόθην.

Det Samme have τίθημι og ἵημι blot i Aoristus, f. Ex.

Act. fut. θήσω	aor. ἔθηκα	Pass. aor. ἐτέθην
— ἥσω	— ἧκα	— ἑθεὶς.

Anmærkn. 2. Τίθημι og ἵημι forlænge i Perf. Act. og Pass. Stammevokalen til ει: τέθεικα, τέθειμαι; εἷκα, εἷμαι.

Ep. D. Efter Versemaalets Fornødenhed beholdes den lange Vokal ofte i de Endelser, hvor den ellers efter ovenanførte Regler er kort; f. Ex. τιθήμενος, δίδωθι, διδοῦναι.

Som mere specielle Bemærkninger maae endnu erindres:

1. *Τίθημι, ἵημι* og *δίδωμι* danne Aor. I. paa *κα, κας* o. s. v. (*ἔθηκα, ἧκα, ἔδωκα*), men som ikke findes udenfor Indikativ.

2. I Aor. II. Imperat. Act. have nogle Verber Udg. *ς* for *θι*: *θές* for *θέτι*; *ἕς* for *ἕθι*; *δός* for *δόθι*.

3. Mange enkelte Personer og modi blive ogsaa i Præs. og Imperf. hyppigen flekterede som af verba pura paa *άω, έω, όω, ύω*; saaledes at endogsaa Reduplikationen beholdes. I Singular. af Imperfekt. Aktiv. er dette f. Ex. endog den almindeligste Form, altsaa: *ἐτίθουν, εις, ει* (*τιθεω*), *ἐδίδουν, ους, ου* (*διδοω*), *ἐδείκνυον, ες, ε* (*δεικνύω*); undtagen i Verbet *ἵστημι* og hvad der retter sig derefter (thi *ἵστων, ἵστας* o. s. v. ere blot Joniske og sildigere Former).

Ep. D. I 3die Pers. Plur. af de hist. Tempora findes undertiden Udg. *ν* for *σαν*, f. Ex. *ἔσταν* og *στάν* ved Siden af *ἔστησαν*; *ἵεν, μεθίεν* af *ἵημι*; i Analogie dermed *φθάν* af *φθάνω, ἔφθην*.

Af Verberne paa *μι* dannes ligesom af de regelmæssige Verber (s. Pag. 87 f.) **iterative** Former; f. Ex. *ἵστασκε, στάσκε, δόσκον*. Ligeledes forekomme **Infinitiver** paa *-μεν* og *-μεναι* istf. *-ναι* (s. Pag. 73); f. Ex. *ἱστάμεναι, τιθήμεναι, στήμεναι, θέμεναι, θέμεν*.

Paradigmata.

A C T I V U M.

Præsens.

Indicativus.

S. τίθημι sætter	ἵστημι stiller	δίδωμι giver	δείκνῡμι viser
τίθης	ἵστης	δίδως	δείκνῡς
τίθησι	ἵστησι	δίδωσι	δείκνῡσι
D. τίθεμεν	ἵσταμεν	δίδομεν	δείκνυμεν
τίθετον	ἵστατον	δίδοτον	δείκνυτον
τίθετον	ἵστατον	δίδοτον	δείκνυτον
P. τίθεμεν	ἵσταμεν	δίδομεν	δείκνυμεν
τίθετε	ἵστατε	δίδοτε	δείκνυτε
τιθέᾱσι (Att.)	ἱστᾶσι	διδόᾱσι (Att.)	δεικνύᾱσι
ell.		ell.	(Att.) ell.
τιθεῖσι		διδοῦσι	δεικνῦσι

Conjunctivus.

S. τιθῶ	ἱστῶ	διδῶ	af δεικνύω.
τιθῇς	ἱστῇς	διδῷς	
τιθῇ	ἱστῇ	διδῷ	
D. τιθῶμεν	ἱστῶμεν	διδῶμεν	
τιθῆτον	ἱστῆτον	διδῶτον	
τιθῆτον	ἱστῆτον	διδῶτον	
P. τιθῶμεν	ἱστῶμεν	διδῶμεν	
τιθῆτε	ἱστῆτε	διδῶτε	
τιθῶσι	ἱστῶσι	διδῶσι	

Optativus.

S. τιθείην	ἱσταίην	διδοίην	af δεικνύω.
τιθείης	ἱσταίης	διδοίης	
τιθείη	ἱσταίη	διδοίη	
D. τιθείημεν	ἱσταίημεν	διδοίημεν	
τιθείητον	ἱσταίητον	διδοίητον	
τιθειήτην	ἱσταιήτην	διδοιήτην	
P. τιθείημεν	ἱσταίημεν	διδοίημεν	
τιθείητε	ἱσταίητε	διδοίητε	
τιθείησαν	ἱσταίησαν	διδοίησαν	

Anmærkn. Brugeligere er i Dual. og Plur. en affortet Form, og i 3 plur. er det den almindeligste:

D. τιθεῖμεν	ἱσταῖμεν	διδοῖμεν
τιθεῖτον	ἱσταῖτον	διδοῖτον
τιθείτην	ἱσταίτην	διδοίτην
P. τιθεῖμεν	ἱσταῖμεν	διδοῖμεν
τιθεῖτε	ἱσταῖτε	διδοῖτε
τιθεῖεν	ἱσταῖεν	διδοῖεν

Imperativus.

τίθετι	ἵσταθι sædv. ἵστη	δίδοθι	δείκνυθι sædv. δείκνῦ
τιθέτω o. s. v.	ἱστάτω o. s. v.	διδότω o. s. v.	δεικνύτω o. s. v.
3. pl. τιθέτωσαν	ἱστάτωσαν	διδότωσαν	δεικνύτωσαν
ell.	ell.	ell.	ell.
τιθέντων	ἱστάντων	διδόντων	δεικνύντων

Anmærkn. Brugeligere end τίθετι og δίδοθι ere Formerne τίθει, δίδου efter den sammentrukne Conjugation.

Infinitivus.

τιθέναι	ἱστάναι	διδόναι	δεικνύναι

Participium.

τιθείς (έντος)	ἱστάς (άντος)	διδούς (όντος)	δεικνύς (ύντος)
τιθεῖσα	ἱστᾶσα	διδοῦσα	δεικνῦσα
τιθέν	ἱστάν	διδόν	δεικνύν

Imperfectum.

S. ἐτίθην	ἵστην	ἐδίδων	ἐδείκνῡν
ἐτίθης	ἵστης	ἐδίδως	ἐδείκνῡς
ἐτίθη	ἵστη	ἐδίδω	ἐδείκνῡ
D. ἐτίθεμεν	ἵσταμεν	ἐδίδομεν	ἐδείκνυμεν
ἐτίθετον	ἵστατον	ἐδίδοτον	ἐδείκνυτον
ἐτιθέτην	ἱστάτην	ἐδιδότην	ἐδεικνύτην
P. ἐτίθεμεν	ἵσταμεν	ἐδίδομεν	ἐδείκνυμεν
ἐτίθετε	ἵστατε	ἐδίδοτε	ἐδείκνυτε
ἐτίθεσαν	ἵστασαν	ἐδίδοσαν	ἐδείκνυσαν

Anmærkn. I Singularis af dette Tempus bruges sædvanligst (dog ikke af ἵστημι) Former af den sammentrukne Conjugation og paa ύω:

ἐτίθουν, εις, ει. ἐδίδουν, ους, ου. ἐδείκνυον, ες, ε.

Perf. τέθεικα	*) ἕστηκα jeg staaer	δέδωκα	af δείκω (ubrugl. Stamme).
Plusq. ἐτεθείκειν	*) ἑστήκειν ell. εἱστήκειν jeg stod	ἐδεδώκειν	
Fut. θήσω	στήσω	δώσω	
Aor. 1. ἔθηκα	ἔστησα	ἔδωκα	

---

*) I Dualis og Pluralis i Indikativen findes syncoperede Former af Perfekt. og Plusqpf. (efter §. 42. II. b. 3);

Aoristus II.

Indicativus.

S.	ἔθην o. ſ. v.	ἔστην	ἔδων o. ſ. v.	
	ſom Impf.	ἔστης	ſom Impf.	
		ἔστη		
D.		ἔστημεν		
		ἔστητον		—
		ἐστήτην		
P.		ἔστημεν		
		ἔστητε		
		ἔστησαν		

Anmærkn. Singularerne ἔθην og ἔδων o. ſ. v. forekomme neppe.

Conjunctivus.

θῶ	στῶ	δῶ	
θῇς o. ſ. v.	στῇς o. ſ. v.	δῷς o. ſ. v.	—
ſom Præs.	ſom Præs.	ſom Præs.	

Optativus.

θείην	σταίην	δοίην	
θείης o. ſ. v.	σταίης o. ſ. v.	δοίης o. ſ. v.	—
ſom Præs.	ſom Præs.	ſom Præs.	

Perf. Dual. ἕσταμεν, ἕστατον, ἕστατον
Plur. ἕσταμεν, ἕστατε, ἑστᾶσι
Plusq. Dual. ἕσταμεν, ἕστατον, ἑστάτην
Plur. ἕσταμεν, ἕστατε, ἕστασαν

og i de øvrige Modi i alle tre Numeri:

Conj. ἑστῶ, ῇς, ῇ o. ſ. v. Opt. ἑσταίην. Imper. ἕσταθι, ἑστάτω o. ſ. v.

Inf. ἑστάναι. Partc. ἑστώς, ἑστῶσα (ogſ. ep. ἑστηυῖα), ἑστώς (ell. ἑστός), Gen. ἑστῶτος o. ſ. v.

Endeligen dannes ogſaa af Perf. et nyt Futurum: ἑστήξω ell. ἑστήξομαι (cfr. §. 42. I. Anmærkn. h.).

Imperativus.

S. (θέτι) θές	στῆθι	(δόθι) δός	
θέτω	στήτω	δότω	
D. θέτον	στῆτον	δότον	
θέτων	στήτων	δότων	—
P. θέτε	στῆτε	δότε	
θέτωσαν	στήτωσαν	δότωσαν	
ell. θέντων	ell. στάντων	ell. δόντων	

Anmærkn. Imperat. στῆθι bliver i Composita undertiden forkortet. F. Ex. παράστα.

Infinitivus.

θεῖναι	στῆναι	δοῦναι	—

Participium.

θείς (θέντος)	στάς (στάντος)	δούς (δόντος)	
θεῖσα	στᾶσα	δοῦσα	—
θέν	στάν	δόν	

P A S S I V U M.

Præsens.

Indicativus.

S. τίθεμαι	ἵσταμαι	δίδομαι	δείκνυμαι
τίθεσαι	ἵστασαι	δίδοσαι	δείκνυσαι
ell. τίθη	ell. ἵστα		
τίθεται	ἵσταται	δίδοται	δείκνυται
D. τιθέμεθον	ἱστάμεθον	διδόμεθον	δεικνύμεθον
τίθεσθον	ἵστασθον	δίδοσθον	δείκνυσθον
τίθεσθον	ἵστασθον	δίδοσθον	δείκνυσθον
P. τιθέμεθα	ἱστάμεθα	διδόμεθα	δεικνύμεθα
τίθεσθε	ἵστασθε	δίδοσθε	δείκνυσθε
τίθενται	ἵστανται	δίδονται	δείκνυνται

Conjunctivus.

S. τιθῶμαι	ἱστῶμαι	διδῶμαι	af δεικνύω.
τιθῇ	ἱστῇ	διδῷ	
τιθῆται	ἱστῆται	διδῶται	
D. τιθώμεθον	ἱστώμεθον	διδώμεθον	
τιθῆσθον	ἱστῆσθον	διδῶσθον	
τιθῆσθον	ἱστῆσθον	διδῶσθον	
P. τιθώμεθα	ἱστώμεθα	διδώμεθα	
τιθῆσθε	ἱστῆσθε	διδῶσθε	
τιθῶνται	ἱστῶνται	διδῶνται	

Optativus.

S. τιθείμην	ἱσταίμην	διδοίμην	af δεικνύω.
τιθεῖο	ἱσταῖο	διδοῖο	
τιθεῖτο	ἱσταῖτο	διδοῖτο	
D. τιθείμεθον	ἱσταίμεθον	διδοίμεθον	
τιθεῖσθον	ἱσταῖσθον	διδοῖσθον	
τιθείσθην	ἱσταίσθην	διδοίσθην	
P. τιθείμεθα	ἱσταίμεθα	διδοίμεθα	
τιθεῖσθε	ἱσταῖσθε	διδοῖσθε	
τιθεῖντο	ἱσταῖντο	διδοῖντο	

Imperativus.

S. τίθεσο	ἵστασο	δίδοσο	δείκνυσο
ell. τίθου	ell. ἵστω	ell. δίδου	
τιθέσθω o.s.v.	ἱστάσθω o.s.v.	διδόσθω o.s.v.	δεικνύσθω o.s.v.

Infinitivus.

τίθεσθαι	ἵστασθαι	δίδοσθαι	δείκνυσθαι

Participium.

τιθέμενος	ἱστάμενος	διδόμενος	δεικνύμενος

Imperfectum.

S. ἐτιθέμην	ἱστάμην	ἐδιδόμην	ἐδεικνύμην
ἐτίθεσο	ἵστασο	ἐδίδοσο	ἐδείκνυσο
ell. ἐτίθου	ell. ἵστω	ell. ἐδίδου	
ἐτίθετο	ἵστατο	ἐδίδοτο	ἐδείκνυτο
D. ἐτιθέμεθον	ἱστάμεθον	ἐδιδόμεθον	ἐδεικνύμεθον
ἐτίθεσθον	ἵστασθον	ἐδίδοσθον	ἐδείκνυσθον
ἐτιθέσθην	ἱστάσθην	ἐδιδόσθην	ἐδεικνύσθην
P. ἐτιθέμεθα	ἱστάμεθα	ἐδιδόμεθα	ἐδεικνύμεθα
ἐτίθεσθε	ἵστασθε	ἐδίδοσθε	ἐδείκνυσθε
ἐτίθεντο	ἵσταντο	ἐδίδοντο	ἐδείκνυντο

Perf.			
τέθειμαι	ἕσταμαι	δέδομαι	
Plusq.			af δεικω (ubrug. Stamme).
ἐτεθείμην	ἑστάμην	ἐδεδόμην	
Fut. I.			
τεθήσομαι	σταθήσομαι	δοθήσομαι	
Aor. I.			
ἐτέθην	ἐστάθην	ἐδόθην	

Fut. II. og III. og Aor. II. mangle.

MEDIUM.

Fut. I.			
θήσομαι	στήσομαι	δώσομαι	af δεικω.
Aor. I.			
ἐθηκάμην	ἐστησάμην	ἐδωκάμην	

Anmærkn. Aoristerne ἐθηκάμην og ἐδωκάμην tilligemed deres Participier (i de andre Modi findes de ikke) forekomme ikke hos Attikerne.

Aoristus II.

Indicativus.

ἐθέμην o. s. v. som Impf.	*ἐστάμην	ἐδόμην o. s. v. som Impf.	—

Conjunctivus.

θῶμαι o. s. v. som Præs.	*στῶμαι	δῶμαι o. s. v. som Præs.	—

Optativus.

θείμην o. s. v. som Præs.	*σταίμην	δοίμην o. s. v. som Præs.	—

Imperativus.

(θέσο) θοῦ o. s. v. som Præs.	*στάσο, στῶ	(δόσο) δοῦ osv. som Præs.	—

Infinitivus.

θέσθαι	*στάσθαι	δόσθαι	—

Participium.

θέμενος	*στάμενος	δόμενος	—

*Anmærkn. Aor. II. Med. af ἵστημι forekommer ikke og staaer her kun med Hensyn til andre Verber, der dannes i Analogie med det.

Adjectiva Verbalia.

θετός	στατός	δοτός	af δείκνυμι.
θετέος	στατέος	δοτέος	

---

§. 41.

Til disse fuldstændigere Verber paa μι komme endnu, foruden ἵημι, nogle mindre fuldstændige, der formedelst deres hyppige Brug og indbyrdes Lighed i mange Former her behandles udførligen.

I. εἰμί jeg er.

(Af Stammeformen ἔω med uregelmæssig Reduplikation §. 39. B. Undtag.)

Præsens.

Indic. εἰμί, εἶς ell. εἶ, ἐστί
ἐσμὲν, ἐστόν, ἐστόν
ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί

Optat. εἴην, εἴης, εἴη
εἴημεν, εἴητον, εἰήτην
ell. εἴτην
εἴημεν, εἴητε, εἴησαν
ell. εἶμεν, εἶτε, εἶεν

Infin. εἶναι

Conj. ὦ, ᾖς, ᾖ
ὦμεν, ἦτον, ἦτον
ὦμεν, ἦτε, ὦσι

Impr. ἴσθι ell. ἔσο, ἔστω
ἔστον, ἔστων
ἔστε, ἔστωσαν ell. ἔστων
(ogs. ὄντων)

Partcip. ὤν (G. ὄντος), οὖσα, ὄν

Imperfectum.

ἦν ell. ἦ, ἦμεν, ἦμεν,
ἦς ell. ἦσθα, ἦτον ell. ἦστον ἦτε ell. ἦστε,
ἦν, ἤτην ell. ἤστην, ἦσαν.

Anmærkn. Af et Imperf. med passivisk Form forekommer hos gode Skribenter kun 1ste Pers. Sing. ἤμην.

Futurum.

Indic. ἔσομαι, ἔσῃ ell. ἔσει,
ἔσεται ell. ἔσται
ἐσόμεθον, ἔσεσθον,
ἔσεσθον
ἐσόμεθα, ἔσεσθε,
ἔσονται

Infin. ἔσεσθαι

Partic. ἐσόμενος, η, ον

Adject. Verbal. ἐστέον.

Episke Former af dette Verbum ere:

Præsens.

Ind. Sing. 2. ἐσσί. Plur. 1. εἰμέν. 3. ἔασι.
Conj. Sing. 1. ἔω, μετείω. 2. εἴῃς. 3. ἔῃσιν, ᾗσιν, ἔῃ, εἴῃ. Plur. 3. ἔωσιν.
Opt. Sing. 2. ἔοις. 3. ἔοι.
Imper. Sing. 2. ἔσσο. Infinit. ἔμεναι, ἔμμεναι, ἔμεν, ἔμμεν.
Particip. ἐών (ἐόντος), ἐοῦσα, ἐόν.

Imperfectum.

Sing. 1. ἔα, ἦα, ἔον, ἔσκον. Plur. 3. ἔσαν.
2. ἔησθα. 3. ἔην, ἤην, ἦεν, ἔσκε.

Til ἤμην slutter sig 3 Perf. Plur. εἴατο.

Futurum.

Sing. 1. ἔσσομαι. 2. ἔσσεαι. 3. ἔσσεται og ἐσσεῖται. Plur. 1. ἐσόμεσθα, ἐσσόμεθα. 3. ἔσσονται. Inf. ἔσσεσθαι. Part. ἐσσόμενος.

II. εἶμι jeg gaaer.

(Af Stammeformen ἴω med uregelmæssig Reduplikation §. 39. B. Undtag.)

Præsens.

Indic. εἶμι, εἶς ell. εἶ, εἶσι
ἴμεν, ἴτον, ἴτον
ἴμεν, ἴτε, ἴᾱσι

Infin. ἰέναι

Conj. ἴω, ἴῃς o. s. v. ἴωσι
Opt. ἴοιμι ell. ἰοίην o. s. v.
Imper. ἴθι, ἴτω, o. s. v. ἴτωσαν ell. ἰόντων
Partic. ἰών (stedse Accent paa Endelsen).

Imperfectum.

S. ᾔειν sædvanligt ᾔϊα ell. ᾖα, ᾔεις ell. ᾔεισθα, ᾔει ell. ᾔειν
D. ᾔειμεν ell. ᾖμεν, ᾔειτον ell. ᾖτον, ᾐείτην ell. ᾔτην
P. ᾔειμεν ell. ᾖμεν, ᾔειτε ell. ᾖτε, ᾔεσαν

Med Betydningen ile bruges Præs. og Imperf. Med. ἵεμαι og ἱέμην, som conjugeres regelmæssigen.

Adject. Verbal. ἰτός, ἰτέος ell. ἰτητός, ἰτητέος.

Anmærkn. Præsens har sædvanligt Futurums Betydning: jeg vil gaae.

Episke Former ere:

Præsens.

Ind. 2. Sing. εἶσθα
Conj. 2. Sing. ἴῃσθα
Opt. 3. Sing. εἴη
Infin. ἴμεναι og ἴμεν.

Imperfectum.

Sing. 1. ἤϊον
2. ἤϊες og ἴες
3. ἤϊε, ᾖε og ἴε.

Dual. 3. ἴτην.

Pl. 1. ᾔομεν
3. ἤϊον, ἤϊσαν, ἴσαν, ἐπῄσαν.

Særegne for den episke Dial. ere desuden Medialformerne: Fut. εἴσομαι, Aor. εἰσάμην (3. εἴσατο og ἐείσατο, Dual. 3. ἐεισάσθην).

III. ἵημι jeg sender.

(Af ἕω med Reduplikation efter §. 39. B., regelmæssigt som τίθημι.)

ACTIVUM.

Præsens.

Indic. ἵημι, ἵης o. s. v. ἱᾶσι ell. ἱεῖσι
Conj. ἱῶ o. s. v.
Optat. ἱείην o. s. v.
Imper. (ἵεθι) ἵει o. s. v.
Infinit. ἱέναι
Partic. ἱείς

Imperfectum.

ἵην o. s. v. ell. ἵουν (af ἱέω).

Perfectum. εἶκα (§. 40. Anmærkn. 2).

Plusquamperf. εἵκειν.

Futurum. ἥσω.

Aoristus I. ἧκα.

Aoristus II.

Indic. ubrugelig i Sing.
Pl. ἕμεν, ἕτε, ἕσαν
ell. εἷμεν, εἷτε, εἷσαν
Imper. ἕς. Infin. εἷναι.

Conj. ὧ
Optat. εἵην o. s. v.
Pl. εἷμεν, εἷτε, εἷεν
Particip. εἵς.

PASSIVUM og MEDIUM.

Præsens.	Imperf.	Perfect.	Plusqperf.
ἵεμαι	ἱέμην	εἷμαι	εἵμην

Aor. I. Pass. ἕθην ell. εἵθην

Aor. I. Med. ἡκάμην

Aor. II. Med.
ἕμην og εἵμην Conj. ὧμαι
Imp. οὗ o. s. v.

Adject. Verbal. ἑτός, ἑτέος.

Anmærkn. Hyppigere end dette simplex forekomme composita, som ἀφίημι bortsender, ἀνίημι udsender, o. a. fl.

Episke Former ere:

Præsens.

Ind. Sing. 2. μεθίεις. 3. μεθίει. Inf. ἱέμεναι, μεθιέμεναι og μεθιέμεν.

Imperfectum.

Sing. 1. προΐειν. 2. προΐεις. 3. ἵει. Plur. 3. ἵεν og ξύνιον.

Aoristus 2.

Conj. Sing. 1. ἐφείω. 2. ἐφείης. 3. ἧσιν og ἀνήῃ, ἀνείῃ. Inf. ἐξέμεν, μεθέμεν.

Anmærkn. Af ἀνίημι findes Fut. ἀνέσει, Aor. ἄνεσαν, ἀνέσαιμι i Betydningen sender tilbage, da derimod ἀνήσει, ἀνῆκεν nok blot har Betydningen ægge, tilskynde.

IV. ἕννυμι jeg klæder paa.

Gaaer som δείκνυμι og danner de manglende Tempora af ἕω:

Fut. ἕσω og ἕσσω. Aor. ἕσσα (Inf. ἕσαι). Med. ἑσσάμην.
Perf. Pass. εἷμαι, εἷσαι og ἕσσαι o. s. v. ogsaa ἕσμαι (i Sammensætn.). Partic. εἱμένος.
Plusqpf. εἵμην, εἷσο og ἕσσο, ἕστο o. s. v.

Anmærkn. Det forekommer ikke i Prosa, men derimod vel compositum ἀμφιέννυμι. Fut. ἀμφιέσω, Attisk ἀμφιῶ. Aor. I. ἠμφίεσα. Perf. Pass. (ἀμφιεῖμαι) sædvanligt ἠμφίεσμαι, ἠμφίεσαι, ἠμφίεσται o. s. v. Inf. ἠμφιέσθαι.

V. φημί jeg siger (af φαω).

Præs. Indic.	φημί,	φής,	φησί	Præs. Conj.	φῶ o. s. v.
	φαμέν,	φατόν,	φατόν	—	Optat. φαίην o. s. v.
	φαμέν,	φατέ,	φασί	—	Impr. φάθι o. s. v.
—	Infin. φάναι			—	Partc. φάς o. s. v.
Impf.	ἔφην,	ἔφης ell. ἔφησθα,	ἔφη		Futur. φήσω o. s. v.
	ἔφαμεν,	ἔφατον,	ἐφάτην		
	ἔφαμεν,	ἔφατε,	ἔφασαν		Aor. I. ἔφησα o. s. v.

I Passiv og Medium forekomme blot enkelte Former, som i Passiv nogle Perfektformer, Imper. πεφάσθω, Partic. πεφασμένος; i Medium Imper. φάο, φάσθω, Infin. φάσθαι, Partc. φάμενος, Imperf. ἐφάμην, med aktiv Betydning.

Adject. Verbalia *φατός*, *φατέος*.

Anmærkn. For *φημί* findes *ἠμί* (inquam), for *ἔφην*, *ἔφη* findes *ἦν*, *ἦ*, især i Talemaaderne; *ἦν δ' ἐγώ* sagde jeg, *ἦ δ' ὅς* sagde han.

Om Verbernes Anomalie i Almindelighed.

§. 42.

I. Den fornemste Grund til Verbernes Anomalie er den, at der til eet Verbum fandtes flere Former. Enten bleve disse brugelige jevnsides (saaledes finder man baade *λείπω* og *λιμπάνω*, baade *κτείνω* og *κτίννυμι*); eller den ene Form blev brugelig i nogle Tempora, den anden i andre (saaledes Præs. *βαίνω*, Impf. *ἔβαινον*, Fut. *βήσομαι*, Perf. *βέβηκα* af det ubrugelige *βαω*; Præs. *πάσχω*, Aor. II. *ἔπαθον* af det ubrugelige *παθω*, Perf. *πέπονθα* af det ubrugelige *πενθω*; Præs. *αἱρέω*, Fut. *αἱρήσω*, Aor. II. *εἷλον* af det ubrugelige *ἕλω*).

Anmærkn. I mange Tilfælde er Maaden, hvorpaa den ene Form dannedes af den anden, tydelig og lignende hos flere Verber. Saaledes blev f. Ex.

a) *ω* forandret til *έω* ell. *άω* (contr. *ῶ*), hvormed undertiden forbandtes en Forandring af Stamme-Vokalen (især af *ε* til *ο* med Endelsen *έω* eller til *ω* med *άω*). F. Ex.

ῥίπτω og *ῥιπτέω*; *κτυπέω* af ubrugl. *κτυπω*, (*ἔκτυπον*); *δαμάω* af ubrugl. *δεμω* (*ἐδάμην*); *φέρω* og *φορέω*; *στρωφάω* (digterisk) istf. *στρέφω*.

og naar i enkelte Tempora Mislyd eller Utydelighed kunde opstaae ved den regelmæssige Dannelsesmaade, saa dannedes de som af et Præsens paa έω. F. Ex.
ἕψω F. ἑψήσω; αὔξω F. αὐξήσω; μένω Perf. μεμένηκα.

b) ω purum forandret til -σκω. F. Ex.
γηράω og γηράσκω; γιγνώσκω af ubr. γνοω (cfr. f); og i de paa έω tillige ε sædvanligt forandret til ι, f. Ex. στερέω og στερίσκω.

c) et ν indskudt foran ω. F. Ex.
δάκνω af ubr. δακω (ἔδακον); κάμνω af ubr. καμω (ἔκαμον); πίνω af ubr. πιω; φθάνω af ubr. φθαω; βαίνω af ubr. βαω.

d) άω forandret til νάω, νημι især hos Digterne. F. Ex.
δαμάω og δαμνάω, δάμνημι; περάω og περνάω, πέρνημι; og med Forandring af ε til ι, κιρνάω, κίρνημι af κεράω (κεράννυμι); πίλνημι af πελάω; σκίδνημι af ubr. σκεδαω.

e) ω forandret til νυμι eller νύω. F. Ex.
δείκνυμι af ubr. δεικω (δείξω); ζεύγνυμι af ubr. ζευγω (ζεύξω).
Naar en Vokal gaaer foran, fordobbles ν, og hvis den er ο, bliver den til ω; f. Ex.
κρεμάω og κρεμάννυμι; ζέω og ζέννυμι; χόω og χώννυμι.

f) en Reduplikation antaget, ligesom i Verberne paa -μι (s. §. 39. B.). F. Ex.
γιγνώσκω af ubr. γνοω (γνώσομαι); μιμνήσκω af ubr. μναω (μνήσω); μένω og μίμνω (cfr. II. a.); πίπτω af ubr. πετω; γίγνομαι af ubr. γενω.

g) i nogle Verber især hos Attikerne og i det epi-

ske Sprog dannet Biformer paa -θω, med forskjellige Vokaler foran Endelsen. F. Ex. φλέγω og φλεγέθω; νέμω og νεμέθω; φθίνω og φθινύθω.

Anmærkn. Til samme Analogie maae henføres nogle Imperfekt- eller Aorist-Former paa -αθον o. s. v.: ἐδιώκαθον, διωκάθειν af διώκω; εἰκάθειν, εἰκάθοιμι af εἴκω; ἀμυνάθειν, ἀμυναθοίμην af ἀμύνω; ἐέργαθε og ἔργαθε, εἰργάθειν af εἴργω; og det episke μετεκίαθον af κίω.

h) Undertiden optraadte Stammen med de Forandringer, som den i et Tempus udenfor Præsens havde undergaaet, som en ny Stamme, hvoraf Tempora dannedes. Dette er f. Ex. Tilfældet med Perf., hvis Bemærkelse undertiden ganske gaaer over i Præsens-Bemærkelse, f. Ex. ἕστηκα, jeg har stillet mig, jeg staaer, Fut. ἑστήξω ell. ἑστήξομαι; τέθνηκα, jeg er død, Fut. τεθνήξω ell. τεθνήξομαι. Flere Exempler tilbyder den episke Dialekt, f. Ex. κεκλήγοντες præs. partc. af perf. κέκληγα jeg skriger (κλάζω); ἐῤῥίγοντι præs. partc. af perf. ἔῤῥιγα jeg gyser (ῥιγέω); ἐμέμηκον impf. af perf. μέμηκα (μηκάομαι); ἐπέφυκον impf. af perf. πέφυκα (φύω). Ogsaa Perf. Pass. gaaer over til Præsens, som Accenten viser, f. Ex. af ἀλάλημαι — Inf. ἀλάλησθαι, partc. ἀλαλήμενος; ἀκάχημαι — Inf. ἀκάχησθαι, partc. ἀκαχήμενος; ἔσσυμαι — partc. ἐσσύμενος.

Endnu oftere dannes Tempora af Aor. 2. Stamme, f. Ex. μανθάνω, ἔμαθον, μαθεῖν — μαθήσομαι, μεμάθηκα; χαίρω, ἐχάρην — κεχάρηκα, κεχάρημαι (see Fortegn. under αἰσθάνομαι, βλαστάνω, γίγνομαι o. a. fl.).

II. En anden Grund til Anomalie er Syncope, hvorved nemlig:

a) Enten (i faa Verber) **Stammevokalen** udstødes; f. Ex. *πετάννυμι*, Fut. *πετάσω*, Perf. pass. *πέπταμαι*; *πέτομαι*, Fut. *πτήσομαι*; *πελάζω*, Aor. 1. pass. *ἐπλάθην*.

Anmærkn. I nogle Verber dannes Aor. II. blot paa denne Maade. F. Ex. *πέτομαι* (Impf. *ἐπετόμην*) Aor. 2. *ἐπτόμην*; *ἐγείρω*, *ἐγείρομαι*, Aor. 2. *ἠγρόμην*.

b) Eller (i et større Antal Verber) **Bindevokalen udstødes**

1) i Præsens og Imperfectum, ikke blot af Verberne paa -*μι*, men ogsaa af andre, hvorpaa især det ældre Sprog og den episke Dialekt give Exempler; saaledes *φέρτε* for *φέρετε*; *ἔδμεναι* for *ἐδέμεναι*; *σεῦμαι*, *σεῦται* for *σεύομαι* o. s. v. — Ved Siden af *οἴομαι*, *ᾠόμην* findes ogsaa, især hos Attikerne, *οἶμαι*, *ᾤμην*, men i de andre Personer finder Synkopen ikke Sted.

2) i Perfectum og Plusqpf. Act., hvorved de længere Former forkortes. F. Ex.

af *κράζω* Perf. *κέκραγα* plur. *κεκράγαμεν*
sync. *κέκραγμεν*
Plusq. *ἐκεκράγειν* plur. *ἐκεκράγειμεν*
sync. *ἐκεκράγμεν*

af *δείω* Perf. *δέδια* plur. *δεδίαμεν*, *ιατε*
sync. *δέδιμεν*, *ιτε*
Plusq. *ἐδεδίειν* plur. *ἐδεδίειμεν* o. s. v.
sync. *ἐδέδιμεν*, *ιτε*, *ισαν*.

Anmærkn. Naar slige Perfecta have Præsens-Betydning, danne de en Imperativus paa $\vartheta\iota$ (i Analogie med Verberne paa $-\mu\iota$), f. Ex. $\kappa\acute{\epsilon}\kappa\rho\alpha\chi\vartheta\iota$, $\delta\acute{\epsilon}\delta\iota\vartheta\iota$.

Ep. D. Diphthongen $o\iota$, opstaaen af $\epsilon\iota$, gaaer i slige Forkortninger over til ι; f. Ex. $\pi\epsilon\acute{\iota}\vartheta\omega$, $\pi\acute{\epsilon}\pi o\iota\vartheta\alpha - \grave{\epsilon}\pi\acute{\epsilon}\pi\iota\vartheta\mu\epsilon\nu$; $\epsilon\acute{\iota}\kappa\omega$, $\acute{\epsilon}o\iota\kappa\alpha - \acute{\epsilon}\acute{\iota}\kappa\tau o\nu$, $\acute{\epsilon}\acute{\iota}\kappa\tau\eta\nu$; $\epsilon\acute{\iota}\delta\omega$, $o\tilde{\iota}\delta\alpha$-($\acute{\iota}\delta\mu\epsilon\nu$), $\acute{\iota}\sigma\mu\epsilon\nu$, $\acute{\iota}\sigma\tau\epsilon$.

3) Af Perfekterne $\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\eta\kappa\alpha$, $\tau\acute{\epsilon}\vartheta\nu\eta\kappa\alpha$, $\beta\acute{\epsilon}\beta\eta\kappa\alpha$, $\acute{\epsilon}\sigma\tau\eta\kappa\alpha$, og deres Plusquamperfekter (s. Anomalfortegn. $\tau\lambda\alpha\omega$, $\vartheta\nu\acute{\eta}\sigma\kappa\omega$, $\beta\alpha\acute{\iota}\nu\omega$ og ovf. §. 40. $\acute{\iota}\sigma\tau\eta\mu\iota$) findes (dog for det Meste kun i det ældre Sprog) i Dualis og Pluralis af Indikativen samt i Infinitiv syncoperede Former (som af en Singul. paa $-\alpha\alpha$). F. Ex.

Perf. D. $\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\mu\epsilon\nu$, $\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\tau o\nu$, $\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\tau o\nu$
Pl. $\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\mu\epsilon\nu$, $\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\tau\epsilon$, $\tau\epsilon\tau\lambda\tilde{\alpha}\sigma\iota$ (contr. af $\acute{\alpha}\breve{\alpha}\sigma\iota$)

Plusq. D. $\grave{\epsilon}\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\mu\epsilon\nu$, $\grave{\epsilon}\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\tau o\nu$, $\grave{\epsilon}\tau\epsilon\tau\lambda\acute{\breve{\alpha}}\tau\eta\nu$
Pl. $\grave{\epsilon}\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\mu\epsilon\nu$, $\grave{\epsilon}\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\tau\epsilon$, $\grave{\epsilon}\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\breve{\alpha}\sigma\alpha\nu$

Infinit. $\tau\epsilon\tau\lambda\acute{\breve{\alpha}}\nu\alpha\iota$;

men i Konjunktiv og Participium contraherede Former:

Conj. $\acute{\epsilon}\sigma\tau\tilde{\omega}$, $\tilde{\eta}\varsigma$, $\tilde{\eta}$ o. s. v. $\beta\epsilon\beta\tilde{\omega}$ o. s. v. 3plur. $\beta\epsilon\beta\tilde{\omega}\sigma\iota$
Part. $\beta\epsilon\beta\acute{\omega}\varsigma$ ($\acute{\alpha}\acute{\omega}\varsigma$), $\beta\epsilon\beta\tilde{\omega}\sigma\alpha$ (sjeldent $\beta\epsilon\beta\alpha\upsilon\tilde{\iota}\alpha$), $\beta\epsilon\beta\acute{\omega}\varsigma$ ($\alpha\acute{o}\varsigma$), Gen. $\beta\epsilon\beta\tilde{\omega}\tau o\varsigma$ o. s. v.

Anmærkn. Disse ved Syncope fremkomne Former af Perf. og Plusqpf. ligne ganske Præs. og Imperf. af Conjugationen paa $-\mu\iota$; ogsaa de øvrige Modi, hvor ingen Syncope finder Sted, dannes analogt med denne; f. Ex. Opt. $\tau\epsilon\vartheta\nu\alpha\acute{\iota}\eta\nu$, $\tau\epsilon\tau\lambda\alpha\acute{\iota}\eta\nu$, Imper. $\tau\acute{\epsilon}\tau\lambda\alpha\vartheta\iota$.

4) I nogle Verber dannes ved denne Syncope en Aoristus (Aoristus syncopatus), der maa sammenlignes med Aor. II. eller henføres dertil. Da dette Tempus er uden Bindevokal, har det i 1 Pers. Sing. Ind. Act. kun Endelsen ν med en Vokal foran, hvorved det igjennem alle Modi kommer til at stemme overeens med Aor. II. af Verberne paa μι; kun ved sin Stammevokal er det hyppigt forskjelligt derfra, da denne sædvanligt er den samme som i Perf. I. og bliver uforandret gjennem alle Personer og Modi, med Undtagelse af Optat. og Particip. i de fleste Tilfælde. (Conjunct. kan af adskillige Aorr. syncopp. ikke dannes). F. Ex.

φύω, perf. πέφῡκα, impf. ἔφυον
Aor. 2. ἔφῡν, φῦναι, φύην (for φυίην), φύς.
βιόω, perf. βεβίωκα, impf. ἐβίουν
Aor. 2. ἐβίων, βιῶναι, βιῴην, βιούς
βαίνω, perf. βέβηκα, impf. ἔβαινον
Aor. 2. ἔβην, βῆναι, βαίην, βάς.

Ep. D. I denne findes ikke faa Aoristi syncopati, f. Ex. κτείνω, Aor. 2. ἔκτανον, Aor. sync. ἀπέκτα, ἔκταν, Conj. κτέωμεν, Inf. κτάμεναι, κτάμεν, Partic. κατακτάς. Eiendommelige for den episke Dialekt ere hertil svarende passiviske Aorister paa μην, σο, το o. s. v., der vel i deres Formation nærme sig til Aor. II. Med. af den regelmæssige Conjug., men deels næsten alle have fuldkomment passivisk Betydning, deels med Hensyn til Vokalen rette sig efter Perf. Pass. Saaledes svare til det anførte Aor. sync. af κτείνω de passiviske Former: ἀπέκτατο, Infin. κτάσθαι,

Partic. $\kappa\tau\acute{\alpha}\mu\epsilon\nu o\varsigma$. Ligeledes forekomme passiviske Aorr. syncc., som have en Konsonant foran Endelsen; disse stemme i Indic. ganske overeens med Plusq. Pass. og i de andre Modi med Perf. Pass., undtagen at de ikke antage Reduplikation; med Hensyn til Betydningen (aktiv, passiv eller medial) rette de sig efter deres Præsentia paa $\mu\alpha\iota$. F. Ex. $\check{\epsilon}\delta\epsilon\xi o$, $\check{\epsilon}\delta\epsilon\kappa\tau o$, Imperat. $\delta\acute{\epsilon}\xi o$, Inf. $\delta\acute{\epsilon}\chi\vartheta\alpha\iota$ (med udstødt σ foran ϑ) af $\delta\acute{\epsilon}\chi o\mu\alpha\iota$; $\mu\acute{\iota}\kappa\tau o$ af $\mu\acute{\iota}\gamma\nu\upsilon\mu\iota$; $\pi\acute{\alpha}\lambda\tau o$ af $\pi\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$; $\tilde{\alpha}\lambda\tau o$ af $\ddot{\alpha}\lambda\lambda o\mu\alpha\iota$; $\check{\epsilon}\gamma\epsilon\nu\tau o$ af $\gamma\acute{\iota}\gamma\nu o\mu\alpha\iota$; $\epsilon\tilde{\upsilon}\kappa\tau o$ af $\epsilon\check{\upsilon}\chi o\mu\alpha\iota$.

III. En tredie Grund til Anomalie er Metathesis, ɔ: Forandringen af en Konsonants Stilling, især af en liquida ved en Vokal. F. Ex.

$\vartheta\nu\acute{\eta}\sigma\kappa\omega$, $\vartheta\alpha\nu o\tilde{\upsilon}\mu\alpha\iota$, $\check{\epsilon}\vartheta\alpha\nu o\nu$, $\tau\acute{\epsilon}\vartheta\nu\eta\kappa\alpha$ (af $\vartheta\alpha\nu$-, $\vartheta\nu\alpha$-)
$\vartheta\rho\acute{\omega}\sigma\kappa\omega$, $\vartheta o\rho o\tilde{\upsilon}\mu\alpha\iota$, $\check{\epsilon}\vartheta o\rho o\nu$ (af $\vartheta o\rho$-, $\vartheta\rho o$-)
$\beta\lambda\acute{\omega}\sigma\kappa\omega$, $\mu o\lambda o\tilde{\upsilon}\mu\alpha\iota$, $\check{\epsilon}\mu o\lambda o\nu$, $\mu\acute{\epsilon}\mu\beta\lambda\omega\kappa\alpha$ (af $\mu o\lambda$-, $\mu\lambda o$-),

i hvilket sidste Tilfælde β er indskudt for at hæve Mislyden.

Anmærkn. I nogle faa Verber dannes en Aor. II. paa denne Maade. F. Ex. $\delta\acute{\epsilon}\rho\kappa\omega$, $\check{\epsilon}\delta\rho\alpha\kappa o\nu$; $\pi\acute{\epsilon}\rho\vartheta\omega$, $\check{\epsilon}\pi\rho\alpha\vartheta o\nu$.

Fortegnelse
over Verba anomala og defectiva.

Under det Græske Sprogs store Rigdom paa Flexionsformer findes der neppe et eneste Verbum, som flekteres gjennem dem alle tilsammen. Forsaavidt ere de da alle defektive; men i det Følgende anføres blot de, der mangle væsentlige Dele og maae supplere det Manglende ved Former af en forskjellig Stamme med samme Betydning.

Ἄγαμαι (beundrer). Præs. og Impf. som ἵσταμαι. Fut. ἀγάσομαι. Aor. pass. ἠγάσθην, med. ἠγασάμην.

Ἀγείρω (samler) regelm. *Aor. 2. ἀγέροντο, ἀγερέσθαι, ἀγρόμενος. Med. ἠγερέθονται, οντο, εσθαι.

Ἄγνυμι (brækker). F. ἄξω, Aor. ἔαξα, ἦξα, pass. ἐάγην. Perf. 2. ἔαγα jeg er brudt.

Ἄγω (fører). F. ἄξω, Perf. ἦχα og ἀγήοχα, pass. ἦγμαι. Aor. 2. ἤγαγον. *Aor. imperat. ἄξετε, inf. ἀξέμεν.

Ἀείρω (hæver op), deraf part. Præs. ἀείρων, ἀειρόμενος; Aor. ἀείρας, ἀειράμενος, Aor. 1. pass. ἀέρθη, ἀερθείς. Plusq. pass. 3. pers. ἄωρτο. *Med. ἠερέθονται, οντο. Det Øvrige dannes af αἴρω, Fut. ἀρῶ o. s. v. regelmæssigt.

Αἱρέω (tager). F. αἱρήσω, Perf. ᾕρηκα (Jon. ἀραίρηκα, pass. ἀραίρημαι), Aor. pass. ᾑρέθην. Aor. 2. act. εἷλον, inf. ἑλεῖν &c. af ubr. ἕλω.

Αἰσθάνομαι (fornemmer). F. αἰσθήσομαι, Perf. ᾔσθημαι. Aor. 2. med. ᾐσθόμην.

Ἀκαχίζω (jeg bedrøver). Af ubr. ἄχω kommer Aor. 2. ἤκαχον, ἀκαχεῖν, Futur. ἀκαχήσω, Aor. 1. ἀκάχησε. Med. ἄχομαι og ἄχνυμαι, Aor. 2. ἠκαχόμην, Perf. ἀκάχημαι og ἀκήχεμαι (*3. plur. ἀκηχέδαται).

Tegnet (*) staaer ved de Ord og Former, som ere eiendommelige for den episke Dialekt og sjeldnere forekomme udenfor denne.

*'Ἀκαχμένος (skjærpet) et Perf. partc. pass. af en ubr. Stamme ἀκω (acuo) med χ uforandret foran μ.

'Ἀκούω (hører). Fut. ἀκούσομαι, Aor. 1. ἤκουσα, Perf. ἀκήκοα, Plusq. ἠκηκόειν. Perf. pass. ἤκουσμαι, Aor. 1. ἠκούσθην.

'Ἀλάομαι (farer vild). *ἀλάλημαι, ἀλάλησθαι, ἀλαλήμενος ere Perff. med Præsens-Betydning.

'Ἀλέξω (afværger). F. ἀλεξήσω, Aor. 1. med. ἠλεξάμην, ἀλέξασθαι. *Aor. 2. ἄλαλκε, ἀλαλκεῖν, ἀλαλκών af ubr. ἄλκω.

*'Ἀλέομαι ell. ἀλεύομαι (undviger). Aor. 1. ἠλεύατο, ἀλεύατο o. s. v. og uden υ: ἀλέασθαι o. s. v. (see Pag. 88).

'Ἁλίσκομαι (fanges). F. ἁλώσομαι, Perf. ἥλωκα og ἑάλωκα med passivisk Betydning. Aor. 2. ἥλων og ἑάλων, conj. ἁλῶ, opt. ἁλοίην, *ἁλώην, inf. ἁλῶναι, partic. ἁλούς, ogsaa med passivisk Betydning (af ubr. ἁλόω).

*'Ἀλιταίνω (synder). F. ἀλιτήσω, Aor. 2. ἤλιτον, Med. ἀλίτοντο, ἀλιτέσθαι. Deraf et participialsk Adject. ἀλιτήμενος (syndig).

"Ἅλλομαι (springer). F. ἁλοῦμαι, Aor. 1. ἡλάμην, ἅλασθαι. Aor. 2. ἡλόμην, ἁλέσθαι. *Aor. sync. ἆλσο, ἆλτο, ἄλμενος.

'Ἁμαρτάνω (feiler, farer vild). F. ἁμαρτήσομαι, P. ἡμάρτηκα. Aor. 2. ἥμαρτον, *ἤμβροτον.

'Ἀμβλίσκω (føder i Utide). F. ἀμβλώσω, o. s. v. af ubr. ἀμβλόω.

'Ἀναλίσκω (fortærer). F. ἀναλώσω, P. ἀνάλωκα ell. ἀνήλωκα, Aor. ἀνάλωσα ell. ἀνήλωσα af det sjeldnere ἀναλόω.

'Ἁνδάνω (behager). F. ἁδήσω, P. 2. ἕαδα, impf. ἥνδανον, ἑάνδανον, ἑήνδανον. Aor. ἅδον, ἕαδον, *εὔαδον.

*'Ἀνήνοθα (har trængt mig frem, er oven paa), Perf. med Præsens-Betydning, hvis 3die Person ogsaa staaer som Aor. af ubr. ἄνθω ell. ἄνεθω, beslægtet med ἀνθέω, blomstrer frem.

*"Ἄνωγα (befaler). Perfect. med Præsens-Betydning, altid uden Augment. Kun Singularis forekommer og

1ste Plur. ἄνωγμεν; conjunct. ἀνώγῃ; opt. ἀνώγοις; imperat. ἄνωγε, sædvanl. ἄνωχθι, ἀνωγέτω og ἀνώχθω, ἀνώγετε og ἄνωχθε; Plusq. (Imperf.) ἠνώγεα, 3 Pers. ἠνώγει. Af en Præsens-Form forekommer ἀνώγει, ἀνώγετον; fremdeles Imperf. ἤνωγον, ἄνωγον og ἠνώγεον; Fut. ἀνώξω, Aor. ἤνωξα.

*Ἀπαυράω (borttager). Deraf forekommer blot Imperf. (med Aorist-Betydning) ἀπηύρων, ας, α; Aor. 1. med. ἀπηύρατο (ubr. αὔρω). Partic. ἀπούρας, med. ἀπουράμενος synes at høre til samme Stamme.

*Ἀπαφίσκω (bedrager). Aor. 2. ἤπαφον.

Ἅπτω (hæfter og antænder). Fut. ἅψω o. s. v. *ἐάφθη er sandsynligviis Aor. 1. pass. deraf.

*Ἀραρίσκω (føier sammen). Impf. ἀράρισκεν. Af ubr. ἄρω: Fut. ἄρσω, Aor. 1. ἦρσα, ἀρσάμενος, pass. ἄρθεν. Aor. 2. ἤραρον, ἀραρεῖν. I intransitiv Betydning findes perfect. ἄρᾱρα og ἄρηρα, pass. ἀρήρεμαι, partic. ἀρηρέμενος. — Ἄρμενος (som passer til) er Aor. sync.

Ἀρέσκω (behager). Fut. ἀρέσω o. s. v. Perf. pass. ἤρεσμαι, Aor. ἠρέσθην.

*Ἀρημένος (betynget), enkeltstaaende Perf. Partic. Pass.

Ἁρπάζω (rover). Fut. ἁρπάσω og ἁρπάξω o. s. v.

Αὔξω og αὐξάνω (*ἀέξω) forøger. Fut. αὐξήσω, Perf. pass. ηὔξημαι. Passivum og Fut. med. har neutral Betydning, jeg tager til, voxer.

Ἄχθομαι (besværer mig, græmmer mig). F. ἀχθέσομαι, Aor. pass. ἠχθέσθην, Fut. pass. ἀχθεσθήσομαι.

*Ἄω er flertydig Stamme til

a) ἄημι (blæser). Impf. 3. ἄη, partic. ἀείς, inf. ἀῆναι og ἀήμεναι. Pass. ἄημαι. (Mærk den lange Charakteervokal.)

b) Aor. 1. ἄεσα og ἆσα, ἀέσαμεν og ἄσαμεν (sover).

c) ἄμεναι for ἀέμεναι, ἄειν (at mætte, ogsaa intrans. at mætte sig), pass. 3. sing. ἄαται, Fut. ἄσω, Aor. ἆσα. Med. ἄσεσθαι, ἄσασθαι. Hertil synes at

hore ἴωμεν eller ἴωμεν (ἴῦμεν) som et Præs. Conj. istf. ἄωμεν eller ὦμεν.

d) ἀάω (skader, bedaarer), hvoraf Aor. ἄασα og ἆσα. Pass. præs. ἀᾶται, Aor. ἀάσθην. Med. ἀασάμην.

Βαίνω (gaaer). F. βήσομαι, P. βέβηκα, Plusq. ἐβεβήκειν. Aor. 2. ἔβην (som ἔστην; altsaa βῶ, βαίην, βῆθι, βῆναι, βάς). Fut. Act. βήσω og Aor. 1. ἔβησα have kausativ Betydning: bringe hen til. Nogle Composita have Passiv; f. Ex. παραβαίνω (overtræder), P. παραβέβαμαι, Aor. παρεβάθην. Adject. Verb. βατός. *Episke Former ere: Præs. 3. pers. βιβᾷ, partic. βιβῶν, βιβῶσα af ubr. βιβαω; βιβάς af ubr. βιβημι. Aor. 2. 3 Pers. Dual. βάτην ved Siden af ἐβήτην; 3 Pers. Plur. ἔβαν og βάν ved Siden af ἔβησαν. Perf. βέβαμεν, βεβάασι, plusqpf. βέβασαν, partic. βεβαώς, βεβαυῖα, og sammentrukne Former βεβώς, βεβῶσα, Infin. βεβάμεν (s. Pag. 137). Aor. Med. βήσετο, imper. βήσεο (s. Pag. 88). Af et ubr. præs. βασκω findes imper. βάσκ᾽, infinit. ἐπιβασκέμεν.

Βάλλω (kaster). F. βαλῶ sjeldent βαλλήσω, P. βέβληκα. Aor. 2. ἔβαλον, A. 1. pass. ἐβλήθην. *Af et Aor. sync. (ἔβλην) forekommer 3 Dual. Act. ξυμβλήτην, Inf. ξυμβλήμεναι; Pass. ἔβλητο, ἔβληντο, infinit. βλῆσθαι, part. βλήμενος, opt. (βλείμην) βλεῖο, Conj. βλήεται (istf. βλῆηται); Futur. βλήσομαι. — Perf. pass. βεβόλημαι, plusq. βεβολήατο (ubr. βολεω).

Βιβρώσκω (spiser). F. βρώσω og βρώσομαι, P. βέβρωκα, pass. βέβρωμαι, Aor. ἐβρώθην. *Aor. sync. ἔβρων.

Βιόω (lever). F. βιώσομαι, P. βεβίωκα, Aor. 1. ἐβίωσα. Aor. 2. ἐβίων, βιῶ (ὦς, ῷ o. s. v.), βιῴην, (βίωθι) βιώτω, βιῶναι, βιούς. *Aor. 1. Med. ἐβιώσαο har kausativ Betydning: bevare Ens Liv (saaledes ogsaa ἀνεβιωσάμην).

Βλαστάνω (fremspirer). F. βλαστήσω, P. ἐβλάστηκα. Aor. 2. ἔβλαστον.

*Βλώσκω (gaaer). F. μολοῦμαι, P. μέμβλωκα. Aor. 2. ἔμολον (s. Pag. 139).

Βόσκω (forer paa Græs, ernærer). Fut. βοσκήσω. Med. gaaer paa Græs, ernæres.

Βούλομαι (vil). F. βουλήσομαι, P. βεβούλημαι, Aor. ἐβουλήθην og ἠβουλ. *Perf. προβέβουλα.

*Βράχε, ἔβραχε (bragede). Aor. 2. uden Præsens.

*Βρόχω (sluger). Ubrug. Præs., hvoraf kommer Aor. 1. opt. act. ἀναβρόξειε, καταβρόξειε, og Aor. 2. part. pass. ἀναβροχέν.

Βρυχάομαι (broler). Fut. βρυχήσομαι o. s. v. *Βέβρυχε Perf. med Præsens-Betydning, part. βεβρυχώς, plusq. ἐβεβρύχει. Ἀναβέβρυχε (sprudler frem) er et Perf. 2. af en uvis Stamme, maaskee af βρέχω.

Γαμέω (tager til Kone). F. γαμέσω og γαμήσω, P. γεγάμηκα. Aor. 1. ἔγημα af ubr. γαμω, hvoraf og et Fut. γαμῶ (Jon. γαμέω).

*Γέγωνα (raaber) Perf. med Præsens-Betydn. (den 3 Pers. γέγωνε staaer hos Homer ogsaa som Aor.), inf. γεγωνέμεν, partic. γεγωνώς. Dertil et nyt præs. inf. γεγωνεῖν og impf. ἐγεγώνευν, ἐγεγώνει, Fut. γεγωνήσω.

Γενω (gigno, genui) ubrug. Stamme, af hvilken to Præsentia ere dannede: 1) Γείνομαι (fødes); Aor. 1. med. ἐγεινάμην, conj. 2. pers. γείνεαι, med kausativ Betydning avler. 2) Γίγνομαι (ældre og Attisk; sildigere γίνομαι; bliver til, er), Fut. γενήσομαι, Perf. γεγένημαι og γέγονα, Aor. 2. ἐγενόμην. *Perf. (γέγαα) pl. γέγαμεν, γεγάατε, γεγάασι, inf. γεγάμεν, part. γεγαώς (γεγαῶτος), γεγαυῖα, Attisk γεγώς, γεγῶσα. Plusq. ἐκγεγάτην.

*Γέντο (tog fat paa), enkeltstaaende Form, maaskee Æolisk istf. ἕλετο.

*Γηθέω (glæder mig). Fut. γηθήσω o. s. v. Perf. 2. γέγηθα med Præsens-Betydning.

Γηράω og *γηράσκω* (ældes). F. *γηράσομαι*. Aor. inf. *γηρᾶσαι* Att. *γηρᾶναι*. **ἐγήρα*, partic. *γηράς* er Aor. sync.

Γιγνώσκω (ældre og Attisk; sildigere *γινώσκω*, kjender). F. *γνώσομαι*, P. act. *ἔγνωκα*, pass. *ἔγνωσμαι*. Aor. 2. *ἔγνων*, *γνῶ*, *γνοίην*, *γνῶθι*, *γνῶναι*, *γνούς*.

**Γοάω* og *γοάομαι* (jamrer). Præs. inf. *γοήμεναι*. Aor. 2. *ἔγοον*.

**Δάω*, *δαίω* fleertydig Stamme til:

a) *δαίω* (skjærer, deler, tildeler). Præs. Act. ikke brugeligt, i dets Sted *δαΐζω* ell. *δατέομαι*. F. *δάσομαι*, Aor. *ἐδασάμην*. Pass. Præs. *δαίομαι*, Perf. *δέδασμαι*, 3 plur. *δεδαίαται*. (Impf. *δαίετο* og partc. *δαιόμενος* forekomme ogsaa med aktivisk Betydn.)

b) *δαίω* (brænder, antænder). P. 2. *δέδηα*, plusq. *δεδήει*, har ligesom Medium *δαίομαι* intransitiv Betydning: brænder, staaer i Lue; Aor. 2. (*ἐδαόμην*) conj. *δάηται*.

c) *δαίνυμι* (beverter, Med. spiser) danner sine Temp. af *δαίω* (som i Præsens aldrig har denne Betydning), Fut. *δαίσω*, Med. *δαίσομαι* o. s. v. *δαινύῃ* 2 Pers. Præs. Conj. Med. istf. *δαινύηαι*.

d) *δαω* (forekommer ikke, i dets Sted *διδάσκω*). Dertil hører i Betydn. underviser Aor. 2. (*δέδαον*) *δέδαε* og *ἔδαον*; i Betydningen lærer selv Perf. (*δέδαα*) *δεδαώς*, Aor. 2. pass. *ἐδάην*, hvoraf igjen Perf. *δεδάηκα*, *δεδάημαι*, Fut. *δαήσομαι*. — Fra Perf. *δέδαα* er udgaaet det episke Præs. infin. *δεδάασθαι*; det ligeledes blot episke *δήω*, jeg vil erfare, finde, er Fut. 2. sammentrukket af *δαέω*.

Δάκνω (bider). F. *δήξομαι*, P. *δέδηχα*, Aor. 2. *ἔδακον* (af ubr. *δήκω*).

Δαμάω og *δαμάζω* (tæmmer), **δαμνάω*, *δάμνημι*. Fut. *δαμάσω*, Perf. *δέδμηκα*. Pass. Perf. *δέδμημαι*, Aor. 1. *ἐδμήθην*, Aor. 2. *ἐδάμην*.

Δαρθάνω (sover). F. *δαρθήσομαι*, P. *δεδάρθηκα*, Aor. 2. *ἔδαρθον*, **ἔδραθον*. Aor. 2. Pass. *κατεδάρθην*, *conjunct. *καταδραθῶ*.

**Δέατο* (det syntes) enkeltstaaende Imp.; dertil hører med forandret Vokal Aor. 1. Med. *δοάσσατο*, conj. *δοάσσεται* (istf. *-ηται*). Sammenl. *ἐδόκει*, *ἔδοξε*.

Δείκνυμι (viser). Fut. *δείξω*, P. *δέδειχα*, P. p. *δέδειγμαι* o. s. v. *Som af et Perf. *δείδεγμαι* har Homer 3 pl. *δειδέχαται* (som Præsens), Plusq. 3 sing. *δείδεκτο*, plural. *δειδέχατο* (som Impf.) i Betydningen: ønsker velkommen, modtager, i hvilken Betydning ogsaa forekommer Præs. med. *δείκνυμαι*.

Δειω ubrug. (jeg frygter). Aor. *ἔδεισα*, Fut. *δείσομαι*, Perf. med Præsens-Betydning *δέδοικα* og *δέδια* med sync. Plur. (s. ovf. Pag. 136), imperat. *δέδιθι*, inf. *δεδιέναι*, partc. *δεδιώς*. *Epikerne sige *δείδοικα*, *δείδια*, *ἐδείδιμεν* o. s. v., inf. *δειδίμεν*; deraf et Præsens *δείδω*, der neppe forekommer uden i denne første Person. Til en Stamme *διω* høre de episke Imperf. Former *δίε* (frygtede) og *δίον* (flygtede); ligeledes de passiviske Former *δίεσθαι*, *δίωμαι*, *δίηται*, *δίωνται*, *δίοιτο* med kausativ Betydning: jage paa Flugt. Til en Form *διημι* hører *ἐνδίεσαν* (med kausativ Betydn.) og *δίενται* (løbe) samt det i denne Betydn. eengang forekommende *δίεσθαι*, lade sig drive bort.

Δέμω (bygger). Aor. *ἔδειμα*, Pf. *δέδμηκα*, pass. *δέδμημαι*.

**Δέρκομαι* (seer). Perf. *δέδορκα* med Præsens-Betydning, Aor. 2. *ἔδρακον*, ogsaa *ἐδράκην* og *ἐδέρχθην* med aktivisk Betydning.

Δέχομαι (modtager). Fut. *δέξομαι* o. s. v. — *Perf. *δέδεγμαι* har hos Homer ogsaa Betydningen: jeg venter, og bortkaster da, som et Præsens i Betydningen, undertiden sin Reduplikation, f. Ex. *δέχαται*, *δέγμενος*; ligesaa

Plusqpf. ἐδέγμην. (Om de lignende syncoperede Aoristformer er talt ovenfor § 42. II. 4.) Til samme Stamme hører formodentligt partc. δεδοκευμένος, der har samme Betydn. som δεδεγμένος.

Δέω (binder). F. δήσω, Perf. δέδεκα o. s. v. *δίδη Impf. til en Form δίδημι.

Δέω (mangler). F. δεήσω, Aor. ἐδέησα. Bruges i Act. sædvanligt impersonalt: δεῖ (oportet), conj. δέῃ, opt. δέοι, infinit. δεῖν, partc. δέον. F. δεήσει. Pass. δέομαι (jeg behøver, beder om), Fut. δεήσομαι, Aor. ἐδεήθην. *Δεύομαι, Fut. δευήσομαι; Aor. 1. ἐδεύησεν og δῆσεν.

Διδάσκω (lærer, underviser). F. διδάξω, P. δεδίδαχα, Aor. ἐδίδαξα o. s. v.

Διδράσκω (undløber) forekommer blot i Sammensætninger, som ἀποδιδράσκω, διαδιδράσκω; F. δράσομαι, P. δέδρᾱκα, Aor. 2. ἔδρᾱν (ᾱς, ᾱ), conj. δρῶ (ᾷς, ᾷ), opt. δραίην, imp. δρᾶθι, inf. δρᾶναι, partc. δράς.

Δίζημαι (søger), δίζηαι, δίζησθαι, διζήμενος, ἐδίζητο med lang Vokal overalt; F. διζήσομαι. Til samme Stamme hører uden Tvivl det sjeldne δίζω, betænker mig paa.

Δοκέω (synes, troer). F. δοκήσω, P. δεδόκηκα, pass. δεδόκημαι; men oftere F. δόξω, Perf. pass. δέδογμαι.

Δουπέω (larmer). Aor. 1. ἐδούπησε og ἐγδούπησε. Perf. (δέδουπα) δεδουπώς (falder).

Δύναμαι (kan). F. δυνήσομαι, P. δεδύνημαι, Aor. ἐδυνήθην, ἠδυνήθην og ἐδυνάσθην. Adj. verb. δυνατός. *Δυνήσατο og ἐδυνήσατο Aor. 1. Med. NB. I den 2den Pers. Præs. Sing. bruges heller δύνασαι end δύνῃ, som i det renere Sprog sædvanligst er Konjunktiv.

Δύω (indhyller, nedsænker i). F. δύσω, Aor. 1. ἔδυσα, pass. ἐδύθην. Medium δύομαι har Betydn.: indhyller mig i, iforer mig, og deraf intransitivt gaaer ind i, dukker under, gaaer ned; saaledes Fut. δύσομαι, Aor. 1. ἐδυσά-

μην; til denne Betydning hører et nyt Præsens δύνω, og disse aktiviske Tempora: Perf. δέδυκα, Aor. 2. ἔδυν, imperat. δῦθι, infinit. δῦναι (*δύμεναι), partic. δύς, conj. δύω, δύης, optat. δύην (for δυίην), ἐκδῦμεν. *Aor. med. ἐδύσετο, δύσεο (s. ovf. Pag. 88).

Ἐγείρω (vækker) gaaer i Act. regelmæssigt (Perf. ἐγήγερκα). Med. har Betydningen vaagner; dertil Aor. sync. ἠγρόμην (uden Augm. ἔγρετο), imp. ἔγρεο, inf. ἔγρεσθαι o. s. v. Perf. 2. ἐγρήγορα har Præsens-Betydning: jeg er vaagen, og Plusqpf. ἐγρηγόρειν Betydning af Impf. — *Blot episke Former ere Perf. 2. og 3 pers. pl. ἐγρήγορθε, ἐγρηγόρθασι, inf. ἐγρηγόρθαι. Som præs. partic. findes ἐγρηγορόων. — Det senere Sprog har et Præs. ἐγρηγορέω.

Εδω see ἐσθίω.

Ἕζομαι see ἵζω.

Ἐθέλω og θέλω (vil). F. ἐθελήσω og θελήσω, Pf. ἠθέληκα.

Ἔθω (pleier, er vant til). Dette Præsens forekommer ikke; i dets Sted bruges med Præsens-Betydning Pf. εἴωθα, partic. εἰωθώς. *Af ἔθω findes hos Homer partic. ἔθων, plur. ἔθοντες.

Εἴδω en ubrugelig Præsensform, hvis afledede Tempora dele sig i to Betydninger, at see og at vide. Til Betydningen see hører: 1) Aor. 2. εἶδον (ɔ: ἔ-ιδον) og uden Augm. ἴδον, conj. ἴδω, opt. ἴδοιμι, imp. ἰδέ (hos Sildigere ἴδε), inf. ἰδεῖν, partc. ἰδών, der som Aor. 2. slutter sig til Verbet ὁράω (see dette ndf.); 2) i det episke Sprog Aor. 2. Medium, med aktivisk Betydning, εἰδόμην og ἰδόμην, infin. ἰδέσθαι o. s. v.; og i Betydningen sees, kommer tilsyne, synes, ligner, Medium Præs. εἴδομαι, Aor. 1. εἰσάμην og ἐεισάμην.

Til Betydningen vide høre følgende Tempora:

Perfectum, med Præsens-Betydning, jeg veed.

Indic. οἶδα,	οἶσθα,*)	οἶδε	Conj.	εἰδῶ o. s. v.
ἴσμεν,	ἴστον,	ἴστον	Opt.	εἰδείην o. s. v.
ἴσμεν,	ἴστε,	ἴσᾶσι	Imp.	ἴσθι, ἴστω o. s. v.
			Infin.	εἰδέναι
			Partc.	εἰδώς, εἰδυῖα, ός.

Futurum.

εἴσομαι, sjeldnere εἰδήσω
Aor. 1. Inf. εἰδῆσαι
Adj. verbal. ἰστέον

Plusqpf. (Impf.)

Singularis.	Dualis.
ᾔδειν, Att. ᾔδη	ᾔδειμεν ell. ᾖσμεν
ᾔδεις og ᾔδεισθα, Att. ᾔδης og ᾔδησθα	ᾔδειτον ell. ᾖστον
ᾔδει, Att. ᾔδειν og ᾔδη	ᾐδείτην ell. ᾔστην

Pluralis.

ᾔδειμεν ell. ᾖσμεν
ᾔδειτε ell. ᾖστε
ᾔδεσαν ell. ᾖσαν

*For ἴσμεν bruger Homer ἴδμεν, for inf. εἰδέναι — ἴδμεναι, ἴδμεν; ligesaa for conj. εἰδῶ — ἰδέω (1 pl. εἴδομεν) og i fæm. partc. ἰδυῖα for εἰδυῖα. I Plusqpf. findes i den ep. D. ved Siden af de sædvanlige Former følgende: 1. ᾔδεα, 2. ᾐείδεις og ᾐείδης, 3. ᾐείδει, ᾐείδη og ᾔδεε, og 3 pl. ἴσαν.

Εἴκω (ligner) forekommer ikke. Som Præsens bruges Pf. ἔοικα, partc. ἐοικώς Att. εἰκώς (Jon. οἶκα o. s. v.).

*) Formerne οἶδας, og i pl. οἴδαμεν, οἴδατε, οἴδασι forekomme sjeldent.

Plusq. (Impf.) ἐῴκειν. *Episk er Imp. 3. Pers. εἶκε, Pf. ἔικτον for ἐοίκατον, Plusq. εἴκτην for ἐῳκείτην, og med passivisk Form ἤϊκτο eller ἔϊκτο med uforandret Betydning. (Om disse syncoperede Former see ovenfor P. 137).

*Εἰλύω (indhyller). F. εἰλύσω, Perf. pass. εἴλῡμαι. — Aor. 1. pass. ἐλύσθη (blev stødt ned), partc. ἐλυσθείς (sammenkrympet).

Εἴλω, εἴλλω (Att. εἵλλω), ἴλλω, oftere εἰλέω, Att. εἱλέω (støder, slaaer, trænger sammen). Fut. εἰλήσω o. s. v. *Af en ubrugelig Stamme ἔλω dannes Aor. 1. 3. pl. ἔλσαν, inf. ἔλσαι og ἐέλσαι, partc. ἔλσας; Pass. Perf. ἐέλμεθα, partc. ἐελμένος, Aor. ἐάλην (ligesom στέλλω — ἐστάλην), 3 pl. ἄλεν, inf. ἀλῆναι og ἀλήμεναι, partc. ἀλείς, ἀλέν.

Εἴπω ubrug. Deraf et Aor. 2. εἶπον (sagde), conj. εἴπω, opt. εἴποιμι, imper. εἰπέ, inf. εἰπεῖν, partc. εἰπών; sjeldnere er Aor. 1. εἶπα, imper. εἶπον, partc. εἴπας. *I Indic. ἔειπον o. s. v.; i Imper. ἔσπετε ved Siden af εἴπετε. — Som Præsens til dette Aor. bruges φημί, men i compos. ἀγορεύω eller λέγω; f. Ex. ἀπαγορεύω jeg forbyder, ἀπεῖπον jeg forbød, ἀντιλέγω jeg modsiger, ἀντεῖπον jeg modsagde. — Som Futurum bruges ἐρέω, Att. ἐρῶ af εἴρω (der i Betydn. sige kun er episk). Som Perfectum εἴρηκα, pass. εἴρημαι; Aor. p. ἐῤῥήθην og ἐῤῥέθην; Fut. p. ῥηθήσομαι; Fut. 3. εἰρήσομαι; Adj. verb. ῥητός, ῥητέος; af det ubr. ῥέω.

Εἴργω (udelukker), εἵργνυμι (indelukker) ere i deres øvrige Formation kun forskjellige ved deres Spiritus; εἴρξω, εἶρξα; εἵρξω, εἷρξα. *Ἔργω, ἐέργω (altid med Spiritus lenis i begge Betydn.), Impf. ἔεργον og ἐέργνυ, Aor. 1. ἔρξα; Pass. Perf. 3 pl. ἔρχαται, Plusq. ἔρχατο og ἐέρχατο, partc. ἐεργμένος, Aor. 1. partc. ἐρχθείς. Til en ubr. Form ἐρχαταω hører Imp. pass. ἐρχατόωντο; om ἐέργαθε, ἔργαθε see Pag. 135.

*Εἴρω (sammenknytter). Aor. 1. εἶρα og ἔρσα. Perf. partc. pass. ἐερμένος, Plusq. ἔερτο.

'Ελαύνω (driver). Fut. ἐλάσω (Fut. Attic. ἐλῶ, ᾷς, ᾷ o. s. v. inf. ἐλᾷν), Perf. ἐλήλακα, pass. ἐλήλαμαι, Aor. ἠλάθην, Adj. verb. ἐλατός. *Af det i Prosa ubrugelige ἐλάω forekommer hos Homer inf. ἐλάαν, Imperf. ἔλων. Episk er ligeledes Plusq. 3 pl. ἐληλάδατο (ἐληλέατο).

*'Ελελίζω (dreier omkring, ryster). Fut. ἐλελίξω o. s. v. Aor. sync. ἐλέλικτο.

"Ελκω (trækker). F. ἕλξω. Af et i Præs. og Impf. ubrugl. ἑλκύω dannes Aor. 1. εἵλκυσα, Perf. pass. εἵλκυσμαι, Aor. 1. pass. εἱλκύσθην. *ἑλκέω, ἑλκήσω, ἥλκησα.

*"Ελπω (giver Haab), Med. ἔλπομαι og ἐέλπομαι (haaber). Perf. ἔολπα (haaber), Plusq. ἐώλπειν.

*'Εναίρω (dræber, odelægger). Aor. 1. med. ἐνήρατο. Aor. 2. ἤναρον, ἐναρεῖν.

*'Ενέπω og ἐννέπω (siger, fortæller), udvidet Form af ἔπω, εἴπω, Impf. ἔνεπον og ἔννεπον, Aor. 2. ἔνισπον, ἐνίσπω, ἐνίσποιμι, ἔνισπε, ἐνισπεῖν, Fut. ἐνίψω og ἐνισπήσω.

*'Ενήνοθα, Perf. 2. med Præs. og Aor. Betydning, som kun forekommer i Sammensætningerne ἐπενήνοθε, κατενήνοθε (ligger, laa ovenpaa), af en Stamme ἔνθω, ἔνεθω, beslægtet med ἦθος Sæde, ἔθω pleier.

*'Ενίπτω (skjender). Aor. 2. ἐνένιπε (ἐνένιπτε) og ἠνίπαπε (dette sidste med Reduplikation i Midten af Ordet, ligesom ἠρύκακον af ἐρύκω). En anden Præsensform med samme Betydning er ἐνίσσω.

'Επαυρίσκομαι (har Fordeel eller Skade af, nyder). F. ἐπαυρήσομαι, Aor. 2. ἐπηυρόμην, inf. ἐπαυρέσθαι (ogsaa ἐπαύρασθαι). *Aor. 2. inf. act. ἐπαυρεῖν, ἐπαυρέμεν, conj. ἐπαύρῃ.

'Επίσταμαι (forstaaer). Impf. ἠπιστάμην, F. ἐπιστήσομαι, Aor. 1. ἠπιστήθην.

"Επω (sysler med) forekommer hyppigst i composita og hos Digterne. Aor. 2. ἔσπον, inf. σπεῖν, partc. σπών. Aor. 1. pass. περιέφθην, περιεφθείς, Fut. περιέψεσθαι. — Med. ἕπομαι (følger). Fut. ἕψομαι, Aor. 2. ἑσπόμην,

inf. σπέσθαι, imper. σποῦ; *episk conj. ἕσπωμαι, opt ἑσποίμην, inf. ἑσπέσθαι, partc. ἑσπόμενος, imper. σπεῖο, ἑσπέσθω.

Ἐράω (elsker), regelmæssigt i Præs. og Impf.; Pass. ἐρῶμαι. Af Præs. ἔραμαι, der forekommer hos Digterne, dannes Aor. ἠράσθην, Fut. ἐρασθήσομαι ogsaa med aktivisk Betydning. — *A. 1. med. ἠρασάμην, Præs. med. ἐράασθε.

Ἐρείκω (sønderbryder). *Aor. 2. ἤρικον med intransf. Betydn.

*Ἐρείπω (omkaster). Aor. 2. ἤριπον med intransf. Betydn., Plusq. pass. ἐρέριπτο. Dertil Aor. 1. med. ἀνηρειψάμην (river bort).

Ἔρομαι (spørger). Fut. ἐρήσομαι, Aor. 2. ἠρόμην, ἔρωμαι, ἐροίμην, ἐροῦ, ἐρόμενος, ἐρέσθαι. I Prosa forekommer sædvanligt kun Aor. 2; det Øvrige suppleres af ἐρωτάω. — *Foruden ἔρομαι bruges εἴρομαι og ἐρέομαι, Fut. εἰρήσομαι; sjeldnere ere nogle aktiviske Former ἐρέω, conj. ἐρείομεν (istf. ἐρέωμεν), opt. ἐρέοιμι, partc. ἐρέων.

*Ἔρσαι ubrugl. Aor., hvoraf forekommer Comp. ἀπόερσε (bortskyllede), ἀποέρσῃ, ἀποέρσειε af en Stamme ἔρδω beslægtet med ἄρδω (væder).

Ἐρυγγάνω, *ἐρεύγομαι (støder op). Aor. ἤρυγον.

*Ἐρύκω (holder tilbage) o. s. v. Aor. 2. ἠρύκακον, ἐρυκακέειν (cfr. ovfr. ἐνίπτω).

*Ἐρύω og εἰρύω (trækker). F. ἐρύσω, Aor. 1. ἔρυσα og εἴρυσα; Pass. Perf. εἰρύαται, partc. εἰρυμέναι, Plusq. εἰρύατο og εἴρυντο. — Med. ἐρύομαι og ῥύομαι (trækker til mig, frelser, bevogter, afværger). Fut. ἐρύσομαι og εἰρύσομαι (inf. ἐρύσεσθαι og ῥύσεσθαι), Aor. 1. εἰρυσάμην, ἐρυσάμην, ῥυσάμην. Synkoperede Former af Præs. og Impf. (af dette ogsaa med Betydn. af Aor.) ere: εἰρύαται, infin. εἴρυσθαι, ἔρυσθαι og ῥῦσθαι; Impf. ἔρυσο, ἔρῦτο og εἴρῦτο, εἴρυντο og ῥύατο.

Ἔρχομαι (gaaer og kommer). Fut. ἐλεύσομαι, Perf. ἐλήλυθα, Aor. 2. ἤλυθον, sædvanligt ἦλθον, inf. ἐλθεῖν, imper. ἐλθέ (af ubrug. ἐλεύθω). *I Perf. har Homer

stedse εἰλήλουθα, ας, ε; pl. sync. εἰλήλουθμεν, Plusq. 3. εἰληλούθει.

Anmærkn. Istedetfor Modi af Præsens udenfor Indic. bruges oftere de tilsvarende af εἶμι, istf. Imperf. ἠρχόμην oftere ᾔειν eller ᾖα, istf. Futur. oftere Præs. Ind. εἶμι; især skeer dette i Sammensætn. med Betydn. at gaae. — Aor. ἦλθον o. s. v. har næsten udelukkende Betydningen komme.

Ἐσθίω (spiser), Impf. ἤσθιον, har af det gamle ἔδω Fut. ἔδομαι, Perf. ἐδήδοκα, pass. ἐδήδεσμαι, Aor. pass. ἠδέσθην. Aor. 2. ἔφαγον af ubrug. φαγω. *Homer har ikke blot ἔδω, inf. ἔδμεναι, Perf. 2. ἐδηδώς, Perf. pass. ἐδήδοται, men ogsaa ἔσθω, partc. ἔσθων, Imperf. ἦσθον.

Εὑρίσκω (finder). Fut. εὑρήσω, Perf. εὕρηκα, Aor. 2. εὗρον, med. εὑρόμην, Aor. pass. εὑρέθην, Adj. verb. εὑρετός (af ubrug. εὕρω).

Ἔχθω (hader) kun Præs. og hos Digterne; deraf ἀπεχθάνομαι (bliver forhadt), F. ἀπεχθήσομαι; Aor. 2. ἠχθόμην digterisk, sædvanligt ἀπηχθόμην, inf. ἀπέχθεσθαι (som Præs.); Perf. ἀπήχθημαι.

Ἔχω (har, holder). Fut. ἕξω. Af. ubrug. σχω er dannet Aor. 2. ἔσχον, σχῶ, σχοίην, σχές (ogsaa σχέ, især i Sammensætn., f. Ex. πάρασχε), σχεῖν, σχών, med. ἐσχόμην; Futur. σχήσω, Perf. ἔσχηκα, pass. ἔσχημαι, Aor. pass. ἐσχέθην. Adj. verb. ἑκτός og σχετός. — I Betydn. gribe, holde fast er ἴσχω det brugelige Præsens, og til denne Betydn. slutter sig fornemmeligt Fut. σχήσω. *Ep. Perf. er συνοχωκότε (ὄχωκα for ὄκωχα, redupl. af ὄχα), og i Analogie dermed ἐπώχατο (vare lukkede) Plusqf. pass. 3. plur. af ἐπέχω (som af et Perf. ὦγμαι). Til det ubrug. σχεθω hører Aor. 2. ἔσχεθον, σχεθέειν, σχέθων.

Endnu maae mærkes følgende Composita:

ἀμπέχω (indhyller). Fut. ἀμφέξω, Aor. 2. ἤμπισχον, inf. ἀμπισχεῖν. Med. præs. ἀμπέχομαι eller ἀμπισχνοῦμαι, Fut. ἀμφέξομαι, Aor. ἠμπισχόμην.

ὑπισχνοῦμαι (lover) *episk ὑπίσχομαι. Fut. ὑποσχήσομαι, Perf. ὑπέσχημαι, Aor. 2. ὑπεσχόμην, imp. ὑπόσχου.

Ἕψω (koger). Fut. ἑψήσω o. s. v. Adj. verb. ἑφθός eller ἑψητός, ἑψητέος.

Ἕω (sætter) en ubrugl. Stamme, hvoraf i Att. Prosa kun forekommer Aor. 1. med. εἱσάμην i Betydn. grunde, men hos Homer ogsaa act. Aor. 1. εἷσα, imper. εἷσον, partc. ἕσας (εἵσας), inf. ἕσαι, ἕσσαι kun i Sammensætn., f. Ex. ἐφέσσαι, med. ἑέσσατο, ἐφεσσάμενος; Fut. ἕσομαι, ἕσσομαι (ἐφέσσεσθαι).

Intransitiv og tilmed Præsens Betydn. har derimod Perf. pass. ἧμαι (jeg er bleven bragt til Sæde, jeg sidder), 2. sing. ἧσαι, 3. ἧσται o. s. v. 3. pl. ἧνται. Plusq. (Impf.) ἥμην, ἧσο, ἧστο o. s. v. 3. pl. ἧντο. Inf. ἧσθαι, imper. ἧσο, ἥσθω o. s. v., partc. ἥμενος.

Brugeligere i Prosa er compos. κάθημαι, 3. sing. κάθηται, Plusq. 3. ἐκάθητο ell. καθῆστο, conj. κάθωμαι, opt. καθοίμην, imper. κάθησο ell. κάθου o. s. v. De øvrige Tempora suppleres af ἵζω, καθίζω (s. ndf.). — *Episke ere Formerne εἵαται og ἕαται, εἵατο og ἕατο for ἧνται, ἧντο.

Ζάω (lever) o. s. v. Impf. ἔζων, ἔζης, ἔζη, men ogsaa i 1ste Pers. ἔζην, hvortil slutter sig imper. ζῆθι (ellers regelm. ζῆ). Sædvanl. forekommer hos gode Skribenter kun Præs. og Impf., sjeldnere Fut. ζήσω; det Øvrige af βιόω. *For Præs. ζάω bruger Homer overalt ζώω.

Ἥκω (jeg er kommen, er tilstede). Imperf. ἧκον, Fut. ἥξω. — Det Øvrige suppleres af ἵκω, ἱκνέομαι (s. ndf.).

---

*Θάπω ell. θάφω ubrugl. Stamme til Perf. 2. τέθηπα med Præs.-Betydn. studser, forundrer mig, partc. τεθηπώς, Plusq. (Impf.) ἐτεθήπεα, Aor. 2. (ἔταφον) ταφών.

Θέρομαι (varmer mig), i Prosa kun Præs. og Imperf. *Fut. *θερσόμενος*, Aor. 2. pass. (*ἐθέρην*) conj. *θερέω*. Til en Stamme *θερμω* hører Præs. imper. *θέρμετε* og Imperf. pass. *θέρμετο*.

Θέω (løber). Fut. *θεύσομαι* eller *θευσοῦμαι*. De øvrige Tempora bruges af *τρέχω* (see dette).

Θιγγάνω (berører). Fut. *θίξομαι*, Aor. 2. *ἔθιγον*.

Θνήσκω (døer). Fut. *θανοῦμαι*, Perf. *τέθνηκα* (med forkortede Former i plur. see §. 42. II. b. 3), Aor. 2. *ἔθανον*. — Af Perfektet dannes et (Attisk) Fut. *τεθνήξω* og *τεθνήξομαι*.

Θρώσκω (springer). Fut. *θοροῦμαι*, Aor. 2. *ἔθορον*.

Ἵζω sædv. *καθίζω* (sætter og sætter mig). Fut. (*ἱζήσω*, *καθιζήσω*) Att. *καθιῶ*, Aor. *ἐκάθισα*, Perf. *κεκάθικα*. Med. *ἵζομαι*, *καθίζομαι*, Fut. *καθιζήσομαι*. Som Aor. 2. slutter sig hertil *ἑζόμην*, *καθεζόμην*, inf. *ἕζεσθαι*, *καθέζεσθαι*, partc. *καθεζόμενος*, hvortil igjen Futur. *καθεδοῦμαι*. (Et Præsens *ἕζομαι*, *καθέζομαι* forekommer neppe.)

Ἱκνέομαι sædv. *ἀφικνέομαι* (kommer). Fut. *ἵξομαι*, Perf. *ἷγμαι*, *ἀφῖγμαι*, Aor. 2. *ἱκόμην*. *Homer bruger oftere Præsens *ἵκω*, ogsaa *ἱκάνω*, Impf. *ἷκον*, Aor. *ἷξον* (s. P. 88).

Ἱλάσκομαι (soner, forsoner). Fut. *ἱλάσομαι*, Aor. *ἱλασάμην*. *Episke ere Formerne *ἱλάομαι* og *ἵλαμαι*. Imper. *ἵληθι* og *ἵλαθι* (vær naadig) slutter sig i Betydn. til *ἱλήκω* (jeg er naadig, gunstig).

**Καδω* ubrugl. Stamme til Perf. *κέκασμαι* med Præsens-Betydn. (jeg er udmærket, overgaaer); Plusq. (Impf.) *ἐκεκάσμην*. I samme Betydn. og af beslægtet Stamme findes Præs. *καίνυμαι*, Impf. *ἐκαινύμην*.

Καίω Att. *κάω*, som ikke sammentrækkes, (brænder, transit.). Fut. *καύσω*, Aor. 1. *ἔκαυσα*; Pass. Perf. *κέκαυμαι*, Aor. 1. *ἐκαύθην*, Aor. 2. *ἐκάην*. — *Den episke Form

for Aor. 1. act. er ἔκηα; i Aor. 1. med. ἐκηάμην og i Modi udenfor Indic. vakle Læsemaaderne mellem η og ει: κείαντο og κήαντο; imper. κεῖον og κῆον, conj. κείομεν og κήομεν, inf. κεῖαι og κῆαι, partc. κείαντες og κήαντες, med. κειάμενος og κηάμενος. — Aor. ἔκεα findes blot hos Attiske Digtere.

Καλέω (kalder). Fut. καλέσω, Att. καλῶ, med. καλοῦμαι, Perf. κέκληκα, Perf. pass. κέκλημαι (jeg kaldes, hedder), opt. κεκλήμην, ῇο o. s. v. Aor. pass. ἐκλήθην.

Κάμνω (bliver træt). Fut. καμοῦμαι, Perf. κέκμηκα, Aor. 2. ἔκαμον. *Episke Former ere Perf. partc. κεκμηώς, Aor. 2. conj. κεκάμω.

**Καφεω* ubrug. Stamme, hvoraf kun forekommer Perf. partc. i acc. κεκαφηότα (pustende).

Κείρω (skjærer). Fut. κερῶ, Aor. 1. ἔκειρα, med. ἐκειράμην; Aor. 2. pass. ἐκάρην. *Aor. 1. ἔκερσα.

Κειω ell. κεω ubr. Præsens, hvoraf Perf. med Præsens-Betydning κεῖμαι (uden Redupl. for κέκειμαι, jeg har lagt mig, jeg ligger), conj. κέωμαι, opt. κεοίμην, imper. κεῖσο, κείσθω o. s. v., inf. κεῖσθαι, partc. κείμενος. Pluspf. (Imperf.) ἐκείμην. Fut. κείσομαι. *For Perf. 3 pl. κεῖνται har Homer sædvanligt κείαται ell. κέαται, men ogsaa κέονται, conj. 3 s. κῆται; Plusq. 3 pl. κείατο og κέατο. Formen κείω (κειέμεν, κείων), som stedse har futurisk ell. desiderativ Betydning (jeg vil lægge mig), er vel et Fut. 2. kontraheret af κεέω (sammenlign δήω under δαίω). Istedetfor κείων forekommer ogsaa af en forkortet Form κέω partc. κέων.

**Κέλομαι* (befaler, kalder). Imperf. ἐκελόμην, Fut. κελήσομαι, Aor. sync. ἐκέκλετο og κέκλετο, partc. κεκλόμενος.

**Κεντέω* (stikker) regelm. Aor. 1. inf. κένσαι (κεντω).

Κεράννυμι (blander). Fut. κεράσω, Aor. 1. ἐκέρασα. De øvrige Former ere sædvanligt syncoperede i Perf. κέκρᾱκα, pass. κέκρᾱμαι, Aor. ἐκράθην, sjeldnere κεκέρασμαι, ἐκεράσθην. *Homer har Præs. κεράασθε, Impf. κερῶντο

og *κερόωντο*, partc. *κερῶντας* (*κεραω*), og imper. *κέραιε* (*κεραιω*); fremdeles conj. *κέρωνται* (af *κέραμαι*, sammenlign *κρέμαμαι* — *κρεμάννυμι*). Aor. 1. inf. *ἐπικρῆσαι*. Til Former *κιρναω* og *κιρνημι* høre Impf. *ἐκίρνα* og *κίρνη*, partc. *κιρνάς*.

**Κεύθω* (skjuler). Fut. *κείσω*, Aor. 1. *ἐπικείσῃς*, Aor. 2. *κύθε*, conj. *κεκύθωσι*. Perf. (med Præsens-Betydn.) *κέκευθε*, Plusqf. *ἐκεκεύθει*.

**Κήδω* (bedrøver, plager). Fut. *κηδήσω*, Perf. *κέκηδα* (sørger; ei Homerisk). Med. *κήδομαι* (sørger), Impf. *ἐκηδόμην*, forekommer ogsaa i Prosa. — Til samme Stamme synes at høre Aor. 2. partc. *κεκαδών*, Fut. Act. *κεκαδήσει* (bringer til at sørge over, berøver); Fut. med. *κεκαδησόμεθα* (sørger for).

**Κιχάνω* og *κιχάνομαι* (naaer, træffer). Fut. *κιχήσομαι*, Aor. *ἔκιχον*. — I den ep. Dial. forekommer Aor. 1. med. *κιχήσατο*; ligeledes et Præteritum (af ubrugl. Former *κιχεω* og *κιχημι*) *ἐκίχεις*, *ἐκίχημεν*, *κιχήτην*; dertil de afhængige Modi: conj. (*κιχῶ*) *κιχείω*, *κιχείομεν*; opt. *κιχείη*; inf. *κιχήμεναι*, *κιχῆναι*; partc. *κιχείς*, pass. *κιχήμενος*.

**Κίω* (gaaer). Præs. Ind. sjeldent; ofte forekomme de afhængige Modi (partc. *κιών* ligesom *ἰών*) og Impf. *ἔκιον* og *κίον*. *Μετεκίαθον* er en udvidet Form for Impf. eller Aor. (s. P. 135).

Κλάζω (skriger). Aor. 1 *ἔκλαγξα*, Perf. (med Præs. Betydn.) *κέκλαγγα*, Fut. *κεκλάγξω* og *κεκλάγξομαι*. *Perf. (*κέκληγα*) partc. *κεκληγώς*, plur. *κεκλήγοντες* (s. P. 135); Aor. 2. *ἔκλαγον*.

Κλαίω (græder) Att. *κλάω*, som ikke sammentrækkes. Fut. *κλαύσομαι* eller *κλαυσοῦμαι*, sjeldnere *κλαιήσω* og *κλαήσω*, Aor. *ἔκλαυσα*, Perf. pass. *κέκλαυμαι* og *κέκλαυσμαι*.

Κλείω (lukker) regelm. Perf. pass. *κέκλειμαι* og *κέκλεισμαι*, Aor. pass. *ἐκλείσθην*. *Aor. 1. *ἐκλήϊσα*, *κληῖσαι* (af den Joniske Form *κληΐω*, Att. *κλῄω*).

Κλέπτω (stjæler). Fut. *κλέψομαι*, Perf. *κέκλοφα*, pass. *κέκλεμμαι* og *κέκλαμμαι*. Aor. 2. pass. *ἐκλάπην*.

* *Κλύω* (hører). Impf. *ἔκλυον* med Aorist.=Betydn. Imper. *κλῦθι*, *κλῦτε*, og med Reduplik. *κέκλυθι*, *κέκλυτε*.

Κορέννυμι (mætter). Fut. *κορέσω* (**κορέω*), Aor. *ἐκόρεσα* o. s. v. Perf. pass. *κεκόρεσμαι* (**κεκόρημαι*). *Perf. partc. *κεκορηώς* med. pass. Betydn.

Κράζω (skriger). Sædvanligere end dette Præsens er Perf. *κέκραγα* (§. 42. II. b. 2) med forkortede Former *κέκραγμεν* o. s. v., imper. *κέκραχθι*. Fut. *κεκράξομαι*, Aor. 2. *ἔκραγον*.

Κραίνω (fuldender) regelm. Perf. pass. 3 pl. *κέκρανται*. *Udvidede Former: Impf. *ἐκραίαινεν*; Aor. 1. imp. *κρήηνον*, inf. *κρηῆναι*; Perf. pass. 3 pl. (ell. sing.) *κεκράανται*, Plusqf. *κεκράαντο*.

Κρεμάννυμι (hænger, transit.). Fut. *κρεμάσω*, Att. *κρεμῶ*, *ᾷς*, *ᾷ* o. s. v. (**κρεμόω*). Fut. pass. *κρεμασθήσομαι*; Aor. pass. *ἐκρεμάσθην*, der ogs. har intransit. Betydning og med den hører under Præs. *κρέμαμαι* (eg. Perf. pass. er ophængt, hænger, intrans.), conj. *κρέμωμαι*, opt. *κρεμαίμην*. Fut. *κρεμήσομαι*.

Κτείνω (dræber). Fut. *κτενῶ*, Aor. 1. *ἔκτεινα*, Perf. *ἔκτονα*, *ἔκτακα* og *ἐκτόνηκα*. Aor. 2. *ἔκτανον*. *Episk er Aor. sync. *ἔκταν*, *ἔκτα*, *ἀπέκταμεν*, conj. *κτέωμεν*, inf. *κτάμεναι*, *ἀποκτάμεν*, partc. *κατακτάς*; pass. *ἀπέκτατο*, infin. *κτάσθαι*, partc. *κτάμενος*. Ligeledes *ἔκταθεν* Aor. 1. pass. Fut. er sædv. *κτενέω*, men ogs. partc. *κτανέοντα*, og i Sammensætn. *κατακτανέουσι*, med. *κατακτανέεσθε*.

* *Κτίζω* (bygger). Aor. sync. partc. *κτίμενος*, kun i Sammensætn. *ἐΰκτίμενος*.

* *Κτυπέω* (larmer). Aor. 2. *ἔκτυπον*.

Κυνέω (kysser). Fut. *κύσω*, Aor. *ἔκυσα*.

* *Κυρέω* (faaer, erholder). Impf. *ἐκύρουν* og *ἔκυρον*, Fut. *κυρήσω* og *κύρσω*, Aor. *ἐκύρησα* og *ἔκυρσα*. Præs. med. *κύρομαι*. (Præs. act. *κύρω* er usikkert.)

Λαγχάνω (faaer ved Lodkastning). Fut. *λήξομαι*, Perf. *εἴληχα* ell. *λέλογχα*, Aor. 2. *ἔλαχον*. *Aor. 2. conj. *λελάχητε*, *λελάχωσι* betyder hos Homer at gjøre deelagtig i.

Λαμβάνω (tager). Fut. *λήψομαι* (Jon. *λάμψομαι*), Perf. *εἴληφα* (Jon. *λελάβηκα*), Aor. 2. *ἔλαβον*.

Λανθάνω, sjeldnere *λήθω* (er skjult). Fut. *λήσω*, Perf. *λέληθα*, Aor. 2. *ἔλαθον*. Med. *λανθάνομαι*, sjeldnere *λήθομαι* (forglemmer). Fut. *λήσομαι*, Perf. *λέλησμαι*, Aor. 2. *ἐλαθόμην*. *Episk er Perf. *λέλασμαι*; det reduplicerede Aor. 2. act. *λελάθῃ*, *ἐκλέλαθον*, samt Aor. 1. *ἐπέλησεν* have kausativ Betydn. (forjager af Erindringen); i samme Betydn. bruges Præs. (*ληθανω*) *ἐκληθάνει*.

Λάσκω (larmer, raaber). Fut. *λακήσομαι*, Aor. 1. *ἐλάκησα*, Aor. 2. *ἔλακον*, Perf. *λέλᾱκα*; blot episk er Perf. *λέληκα*, men partc. fæm. *λελακυῖα*.

Λέγω (siger), Fut. *λέξω*, Aor. *ἔλεξα*, har i denne Betydning intet Perf. act. og i Perf. pass. *λέλεγμαι*, Aor. *ἐλέχθην*. Men i Composita med Betydn. samle har det Perf. *εἴλοχα* (*συνείλοχα*), *εἴλεγμαι*, Aor. pass. *ἐλέγην*.

*I Betydn. bringer til Hvile, søvndysser, forekommer Aor. 1. *ἔλεξα*, imper. *λέξον*; hyppigere i Med. ligger, Fut. *λέξομαι*, Aor. 1. *ἐλεξάμην*, Aor. sync. (*ἐλέγμην*) *ἔλεκτο* og *λέκτο*, imper. *λέξο* og *λέξεο* (s. Pag. 88). Dog forekommer *ἐλέγμην* i Betydn. valgte mig selv og *λέκτο* i Betydn. tallede.

**Λίγξε* (hvinede), enkeltstaaende Aor. 1.

**Λιλαίομαι* (attraaer), blot Præs. og Impf. Af samme Stamme (*λαω*, *λιλαω*) er Perf. *λελίημαι* (for *λελίλημαι*), hvoraf hos Homer kun partc. *λελιημένος*.

**Λίσσομαι* (beder). Aor. 1. *ἐλλισάμην*, conj. 2. pers. *λίσῃ*, imper. *λίσαι*; Aor. 2. (*ἐλιτόμην*) opt. *λιτοίμην*, infin. *λιτέσθαι*. Som Præs. forekommer ogsaa *λίτομαι*.

Λοίω (vasker). Attikerne udelade næsten overalt Endelsens korte Vokal, f. Ex. Imperf. 3. *ἔλου*, pl. *ἐλοῦμεν*, pass. *λοῦμαι*, inf. *λοῦσθαι* o. s. v. *Homer har Impf. *λόε*

(af ubr. λοω) og ἐλόευν, Aor. λοέσσαι, λοέσσας, Med. Fut. λοέσσομαι, Aor. 1. λοέσσατο, λοεσσάμενος (af ubr. λοεω).

Λύω (løser) regelm. *Aor. sync. λύμην, λύτο, λύντο. Perf. opt. pass. λέλῦτο.

Μανθάνω (lærer, disco). Fut. μαθήσομαι, Perf. μεμάθηκα, Aor. 2. ἔμαθον.

**Μάρπτω* (griber). Fut. μάρψω, Aor. 1. ἔμαρψα. Perf. partc. μεμαρπώς. Aor. 2. μέμαρπον, inf. μαπέειν, opt. μεμάποιεν.

Μάχομαι (strider). Fut. μαχέσομαι sædvanl. μαχοῦμαι, Aor. ἐμαχεσάμην, Perf. μεμάχημαι. Adject. Verb. μαχετέος og μαχητέος.

**Μαω* ubr. Stamme til

a) Perf. (μέμαα) μεμάασι med Præsens-Betydning (ville, stræbe efter) med syncoperede Dual. og Plur. Former μέμαμεν, μέματον, μέματε; plusqpf. 3 pl. μέμασαν; imper. μεμάτω, partc. μεμαώς.

b) μαίομαι (søger, berører) Præs. med. Dertil slutter sig Fut. μάσομαι, Aor. ἐμασάμην, meest i Composita: ἐπιμάσασθαι, ἐπιμάσσεται, ἐσεμάσσατο.

c) μῶμαι (μάομαι; begjerer, søger), partc. μώμενος, infin. μῶσθαι, imper. μώεο.

Μείρομαι (faaer til Deel). Foruden dette Præsens findes endnu kun ἔμμορε Perf. 2. sing. 3. (har faaet til Deel) og Perfect. pass. εἵμαρται, Plusq. εἵμαρτο, partc. εἱμαρμένος (er tilfaldet, er bestemt af Skjebnen).

Μέλλω (vil, har i Sinde). Fut. μελλήσω, Imperfect. ἔμελλον, Attisk ἤμελλον.

Μέλω (ligger paa Hjertet) bruges i Aktiv sædvanligen kun i 3die Pers., f. Ex. præs. μέλει, μέλουσι, Fut. μελήσει, Perf. μεμέληκε o. s. v. Pass. μέλομαι (jeg sørger for), sædvanligere ἐπιμέλομαι, Futur. μελήσομαι, P. μεμέλη-

μαι, Aor. ἐμελήθην. *Episk er Perfect. 2. μέμηλε med Præsens-Betydning (det ligger paa Hjerte); Plusqpf. μεμήλει; partc. μεμηλώς (active, som tænker paa). Endelig bruges hos Digterne μέλεται, μελήσεται i samme Betydning som μέλει, μελήσει, og Perf. μέμβλεται, Plusq. μέμβλετο for μέλει, ἔμελε.

*Μέμονα et Perf. med Præsens-Betydning (jeg har i Sinde, jeg vil), forholder sig til μέμαα (s. ovf. under μαω) som γέγονα til γέγαα (s. ovf. γενω).

Μένω (bliver). F. μενῶ, Perf. μεμένηκα. Adj. verb. μενετέος.

*Μηκάομαι (bræger). Dertil hørende episke Former ere: Perf. μέμηκα med Præsens-Betydning, partic. μεμηκώς (fæm. μεμακυῖα), Impf. ἐμέμηκον. Aor. 2. (ἔμακον) partc. μακών.

Μίγνυμι og μίσγω (blander). Fut. μίξω, Perf. pass. μέμιγμαι, Aor. 1. ἐμίχθην, 2. ἐμίγην.

Μιμνήσκω (erindrer). Fut. μνήσω, Aor. ἔμνησα. — Pass. μιμνήσκομαι (erindrer mig ɔ: det falder mig ind), Fut. μνησθήσομαι, Aor. ἐμνήσθην; Perf. μέμνημαι (med Præsens-Bemærkelse: jeg husker), conj. μέμνωμαι, ῃ, ηται, opt. μεμνήμην og μεμνῴμην (*3 pers. μεμνέῳτο); usikker er 2 pers. μέμνοιο. Fut. 3. μεμνήσομαι. *Episk og Jonisk er i samme Betydn. Præs. μνάομαι, partic. μνωόμενος, Imperf. ἐμνώοντο. Perf. 2 pers. μέμνηαι og μέμνῃ, imperat. μέμνεο (f. μέμνησο).

*Μυκάομαι (broler). Episke Former dertil ere: Perf. μέμυκα (med Præsens-Betydning), Aor. 2. ἔμυκον.

---

*Ναίω (boer, nedsætter mig). Fut. νάσσομαι, Aor. ἐνασσάμην, Aor. pass. ἐνάσθην, Perf. νένασμαι. — Aor. 1. Act. ἔνασσα har kausativ Betydning: lade nedsætte sig.

Νάσσω (trykker sammen). Fut. νάξω, Perf. pass. νένασμαι.

Νέμω (uddeler). Fut. *νεμῶ* og *νεμήσω*, Aor. *ἔνειμα*, Perf. *νενέμηκα*, Aor. pass. *ἐνεμήθην* og *ἐνεμέθην*.

Νέω: 1) dynger sammen. Aor. *ἔνησα*, Perf. pass. *νένημαι* og *νένησμαι*. Deraf **νηέω*, Aor. *νηῆσαι* o. s. v.; Imperf. *ἐπενήνεον*, *παρενήνεον*. — 2) spinder. Fut. *νήσω* o. s. v. Deraf et nyt Præsens *νήθω*. — 3) svømmer. Fut. *νεύσομαι* og *νευσοῦμαι*, Aor. *ἔνευσα* o. s. v. Deraf **νήχω* og *νήχομαι*, Fut. *νήξομαι*. — 4) **νέομαι*, *νεῦμαι* (gaaer), *νεῖαι*, *νεῖται*; kun i Præs. (som sædvanligt har Fut. Betydn.) og Imperf. Deraf *νίσσομαι* og *νείσσομαι*, Fut. *νίσομαι*.

Νίζω (vasker) tager sine Tempora fra det i Præsens hos ældre Skribenter lidet brugelige *νίπτω*: Fut. *νίψω* o. s. v.

**Ὀδύσασθαι* (vredes) Aor. 1. uden Præsens. Perf. *ὀδώδυσται*.

Ὄζω (lugter, oleo). Fut. *ὀζήσω* og *ὀζέσω*. Perf. *ὄδωδα* har Præsens-Betydning.

Οἴγω eller *οἴγνυμι* (aabner) sædvanl. *ἀνοίγω*, *ἀνοίγνυμι*, Impf. *ἀνέῳγον*, Fut. *ἀνοίξω*, Aor. *ἀνέῳξα*, inf. *ἀνοῖξαι* o. s. v. Perf. 1. *ἀνέῳχα*. Perf. 2. *ἀνέῳγα* har neutral Betydning: staaer aaben; i samme Betydn. bruges hos Attikerne Perf. pass. *ἀνέῳγμαι*. (Om Augmentet cfr. §. 36. 2. Anm. 4.)

Οἴομαι (formoder, troer), Impf. *ᾠόμην* (i 1ste Person ogsaa *οἶμαι* og *ᾤμην*), Fut. *οἰήσομαι*, Aor. *ᾠήθην*. — *Episk er Præs. act. *οἴω* og *ὀΐω*, *ὀΐομαι*; Aor. *ὠϊσάμην* og *ὠΐσθην*.

Οἴχομαι (gaaer bort, er borte). Impf. *ᾠχόμην*, Fut. *οἰχήσομαι*, Perf. *οἴχωκα* (**παρῴχηκεν*), pass. *παρῴχημαι*.

Ὀλισθάνω og *ὀλισθαίνω* (glider). Fut. *ὀλισθήσω*. Aor. 2. *ὤλισθον*.

Ὄλλυμι (tilintetgjør). Fut. *ὀλῶ*, Aor. *ὤλεσα*, Perf. *ὀλώλεκα*; Perf. 2. *ὄλωλα* med neutral Betydning: er til-

intetgjort. Med. ὄλλυμαι (forgaaer), Fut. ὀλοῦμαι, Aor. ὠλόμην. — *Episk er Fut. ὀλέσω, ὀλέσσω, tilligemed et Præs. ὀλέκω, Impf. ὄλεκον, ὀλέκοντο (dannet af Perf.). — Aor. 2. partc. ὀλόμενος (Homerisk οὐλόμενος) bruges hyppigst som et Adjekt. med aktivisk Betydn. fordærvelig, sjeldent med pass. Betydn. ulykkelig.

Ὄμνυμι (sværger). Fut. ὀμοῦμαι, εῖ, εῖται, Aor. ὤμοσα, Perf. ὀμώμοκα, Perf. pass. ὀμώμοσμαι (3 pers. ὀμώμοται og -σται), Aor. ὠμόθην.

Ὀνίνημι (nytter) som ἵστημι, har intet Imperf. act. (derfor ὠφέλουν); Fut. ὀνήσω, Aor. ὤνησα. — Med. ὀνίναμαι (har Fordeel), Fut. ὀνήσομαι, Aor. 2. ὠνήμην, ησο, ητο (hos de Sildigere ogsaa ὠνάμην), imper. ὄνησο, partc. ὀνήμενος, opt. ὀναίμην, infin. ὄνασθαι.

*Ὄνομαι (ringeagter, dadler), ὄνοσαι, ὄνοται o. s. v.; imper. ὄνοσο, ὄνοσσο; opt. ὀνοίμην, ὄνοιτο. Fut. ὀνόσομαι, Aor. ὠνοσάμην og ὠνόσθην. Dertil høre de Homeriske Former οὔνεσθε (istf. ὄνεσθε, ὄνοσθε, Præs. ind.) og ὤνατο (Aor. 1. med.).

Ὁράω (seer). Impf. ὥρων og ἑώρων, Perf. ἑώρακα eller ἑόρακα. Dertil slutter sig som Aor. 2. εἶδον o. s. v., med. εἰδόμην o. s. v. (see εἴδω), og som Fut. ὄψομαι (jeg skal see) af det ubrug. ὄπτω. Pass. Perf. ἑώραμαι, sjeldnere ὦμμαι (ὦψαι, ὦπται o. s. v.), Aor. ὤφθην; Adj. verb. ὁρατός, ὀπτός, ὁρατέος. — *Jonisk og digterisk er Perf. 2. ὄπωπα, Plusq. 3 sing. ὀπώπει og ὀπώπεε. — Ὅρηαι (eller rettere ὁρῆαι) er Præs. med. istf. ὁράεαι, ὁράῃ.

Ὀρέγω (strækker) regelm. *Perf. pass. 3 pl. ὀρωρέχαται, Plusq. ὀρωρέχατο. Sjeldnere Biform ὀρέγνυμι.

*Ὄρνυμι (opvækker), imper. ὄρνυθι, ὄρνυτε, infin. ὀρνύμεν. Imperf. ὤρνυον. Fut. ὄρσω, Aor. 1. ὦρσα. Perf. 2. (med intransf. Betydn.) ὄρωρε, conj. ὀρώρῃ, Plusq. ὀρώρει. Aor. 2. ὤρορε (cfr. ἤραρον under ἀραρίσκω), oftest med transf. Betydn. opvakte, sjeldent intransf. reiste sig. — Med. ὄρνυμαι (opstaaer), ὄρνυται, imper. ὄρνυσθε, partc. ὀρνύμενος; Imperf. ὤρνυτο, ὤρνυντο. Aor. 2. (ὠρόμην),

ὤρετο, ὄροντο, conj. ὄρηται, opt. ὄροιτο. Aor. sync. ὦρτο, infin. ὄρθαι, partc. ὄρμενος, imper. ὄρσο og ὄρσεο, ὄρσευ (s. Pag. 88). Fut. med. ὀρεῖται; Perf. ὀρώρεται (cfr. ἀκήχεμαι under ἀκαχίζω, ἀρήρεμαι under ἀραρίσκω), conj. ὀρώρηται, med samme Betydn. som ὄρωρε. — Ὀρέοντο (de ilede) er Impf. af et ubrugl. ὀρέομαι; ὄρονται (ἐπί, ile ved ɔ: bevogte) Præs. af et dermed beslægtet ὄρομαι, som ellers ikke forekommer.

Ὀσφραίνομαι (lugter, transit.). Fut. ὀσφρήσομαι, Aor. 2. ὠσφρόμην (3 pl. hos Herodot ὄσφραντο).

Οὐτάω (saarer). Fut. οὐτήσω o. s. v. *Episk er Aor. sync. 3. sing. οὖτα, inf. οὐτάμεναι, οὐτάμεν, partc. pass. οὐτάμενος (s. ἔκτα o. s. v. af κτείνω). Som Præs. bruger Homer οὐτάζω, Aor. οὔτασα, Perf. pass. οὔτασμαι, partc. οὐτασμένος.

Ὀφείλω (er skyldig, maa). Fut. ὀφειλήσω o. s. v. Aor. 2. ὤφελον, ες, ε (*ὄφελον, ὄφελλον, ὤφελλον) bruges kun med Infin. for at udtrykke et Ønske: jeg burde (f. Ex. ὀλέσθαι ɔ: gid jeg var død). — *Episk er ὀφέλλω, der deels bruges i samme Betydn. som ὀφείλω, deels i Betydn. forøger; hertil hører som Impf. ὤφελλον, Aor. 1. opt. ὀφέλλειεν.

Ὀφλισκάνω (er skyldig, domfældt). Fut. ὀφλήσω, Perf. ὄφληκα, Aor. 2. ὦφλον (partc. ὄφλων).

Παίζω (spøger). Fut. παίξομαι og παιξοῦμαι, Aor. ἔπαιξα, Perf. πέπαιγμαι o. s. v., men renere Attisk ἔπαισα, πέπαισμαι o. s. v.

Πάλλω (ryster). Aor. 1. ἔπηλα. — *Aor. 2. partc. ἀμπεπαλών. Aor. sync. pass. πάλτο (stødte sig).

Παομαι ubrugl. Præs., hvoraf Aor. 1. ἐπᾱσάμην, Perf. πέπᾱμαι (besidder).

Πάσχω (lider). Fut. πείσομαι, Perf. πέπονθα, Aor. 2. ἔπαθον. *Episk er Perf. 2. plur. πέποσθε for πεπόνθατε og Perf. partc. fæm. πεπαθυῖα.

*Πατέομαι (smager, spiser). Aor. 1. ἐπᾰσάμην, Perf. πέπασμαι, Plusq. πεπάσμην.

Πείθω (overtaler). Fut. πείσω, Perf. πέπεικα. — Pass. πείθομαι (troer, adlyder), Fut. πείσομαι, Perf. πέπεισμαι; hertil slutter sig Perf. 2. πέποιθα (stoler paa). *Kun hos Digterne findes Aor. 2. ἔπιθον, partc. πιθών, med. ἐπιθόμην o. s. v., hos Homer oftest redupliceret: πεπιθών, πεπιθεῖν o. s. v.; deraf igjen Fut. πεπιθήσω (trans. skal overtale) og πιθήσω, Aor. ἐπίθησα (intrans. adlyder, stoler paa). Episk er ἐπέπιθμεν istf. ἐπεποίθειμεν; digterisk πέπεισθι imper. til πέποιθα.

Πελάζω (nærmer og nærmer mig) regelm. *Aor. sync. πλῆτο, πλῆντο, ἔπληντο; Perf. partc. pass. πεπλημένος. — Syncoperede Former til Præs. og Impf. ere προσπλάζον og προσέπλαζε; episke Biformer πίλναμαι og πιλνάω.

*Πέλω og πέλομαι (versor, er) blot Præs. og Impf., dette sidste ofte syncoperet: ἔπλε, ἔπλετο, ἔπλεο og ἔπλευ. Hertil slutte sig de to partcc. περιπλόμενος og ἐπιπλόμενος.

Περαίνω (fuldender). Fut. περανῶ o. s. v. Perf. pass. πεπέρασμαι. *πειραίνω (binder, fuldender); Aor. 1. partc. πειρήνας, Perf. pass. 3 sing. πεπείρανται.

Πέρθω (odelægger) regelm. Aor. 2. ἔπραθον. *Aor. sync. inf. pass. πέρθαι.

Πέσσω og πέττω (koger). Fut. πέψω o. s. v. af πέπτω, hvilket Præsens kun findes hos senere Skribenter.

Πετάννυμι (udbreder). Fut. πετάσω, Att. πετῶ, Perf. pass. πέπταμαι (sjeldent πεπέτασμαι), Aor. ἐπετάσθην. — *Episke Former ere πιτνάω, πίτνημι.

Πέτομαι (flyver). Fut. πετήσομαι, sædv. πτήσομαι; Aor. ἐπτόμην, πτέσθαι o. s. v.; Perf. πεπότημαι. Mindre Attiske Former ere πέταμαι, πετάομαι (Aor. 1. pass. ἐπετάσθην), ἵπταμαι. Dertil et Aor. med. ἐπτάμην, πτάμενος, πτάσθαι (*conj. πτῆται istf. πτάηται); og et Aor. act. ἔπτην, πτῆναι, πτάς o. s. v. *Episke Præsentia ere ποτάομαι (Impf. πωτῶντο) og ποτέομαι.

*Πέφνον, ἔπεφνον (dræbte) et redupliceret og syncoperet Aor. 2. af ubrugl. φενω (hvoraf φόνος Drab), partc. πέφνων; Perf. pass. (πέφαμαι) πέφαται, πέφανται, inf. πεφάσθαι forholder sig til φενω, som τέταμαι til τενω, τείνω (s. ndf.). Fut. 3. πεφήσομαι.

Πήγνυμι (gjør fast, fæster). Fut. πήξω, Aor. 1. ἔπηξα. Pass. Aor. 1. ἐπήχθην, Aor. 2. ἐπάγην. Perf. 2. πέπηγα staaer fast.

Πίμπλημι (fylder) i Præs. og Impf. som ἵστημι; Fut. πλήσω o. s. v. Perf. pass. πέπλησμαι, Aor. ἐπλήσθην. Aor. sync. pass. πλῆτο, πλῆντο, opt. πλήμην eller πλείμην, imper. πλῆσο, partc. πλήμενος. — Πλήθω har intransf. Betydn.: er fuld; deraf Perf. 2. πέπληθα med samme Betydn.

Anmærkn. Naar i Sammensætningen et μ kommer foran det første π, saa falder μ i Reduplikationen bort, f. Ex. ἐμπίπλαμαι (derimod ἐνεπίμπλασαν). — Digterne bruge Former med og uden μ efter Versemaalets Fornødenhed.

Πίμπρημι (brænder, transit.), i Præs. og Impf. som ἵστημι; Fut. πρήσω, Aor. ἔπρησα o. s. v. *Af πρήθω, der ellers ikke synes at forekomme, findes Impf. ἐνέπρηθον. (NB. ἐμπίπρημι, ἐνεπίμπρασαν, see Anmærkn. til πίμπλημι.)

Πίνω (drikker) af det ubrugl. πιω; Fut. πίομαι og πιοῦμαι, Aor. ἔπιον, πιεῖν, πῖθι, sjeldnere πίε. Det Øvrige af det ubr. ποω: Perf. πέπωκα, pass. πέπομαι, Aor. ἐπόθην. Adj. verb. ποτός, ποτέος.

Anmærkn. Formerne πίσω, ἔπισα have Betydningen: give at drikke, og høre til Præs. πιπίσκω.

Πιπράσκω (sælger). Perf. πέπρᾱκα, pass. πέπρᾱμαι, Aor. ἐπρᾱ́θην, Fut. πεπρᾱ́σομαι. Som Fut. og Aor. act. dertil bruges ἀποδώσομαι, ἀπεδόμην; men i det ældre og episke Sprog περάσω og περῶ, ἐπέρᾰσα af περάω (der i Præs. kun har Betydn. gaaer over, transeo; i denne Be:

tydn. har det Fut. *περάσω*, Jon. *περήσω*; Aor. *ἐπέρᾱσα*, Jon. *ἐπέρησα*). Blot episk er Perf. partc. pass. *πεπερημένος*, ligeledes flere Former af et Præs. *πέρνημι*.

Πίπτω (falder) af ubr. *πέτω*; Fut. *πεσοῦμαι*, Perf. *πέπτωκα*, Aor. *ἔπεσον*. *Episk er Perf. partc. *πεπτεώς*, genit. *ῶτος*, fæm. *πεπτηυῖα*; Att. *πεπτώς*. — Især hos de Attiske Digtere findes en Biform *πιτνέω* og *πίτνω*, Aor. *ἔπιτνον*.

Πλέω (seiler). Fut. *πλεύσομαι* og *πλευσοῦμαι*, Aor. *ἔπλευσα* o. s. v. Perf. pass. *πέπλευσμαι*, Aor. *ἐπλεύσθην*. *Til Præs. *πλώω* (Jonisk) hører det episke Aor. sync. *ἔπλων*, partc. *πλώς*. Blot episk er ligeledes Præs. *πλείω*.

Πλήσσω og *πλήττω* (slaaer) o. s. v. beholder som Simpler i Aor. 2. pass. *η*, *ἐπλήγην*, men ombytter det i Composita, der betyde at slaaes af Skræk, med *α*; f. Ex. *ἐξεπλάγην*, *κατεπλάγην*. Perf. 2. *πέπληγα* har undertiden passivisk Betydning. — * Episk er Aor. 2. *πέπληγον*, *ἐπέπληγον*, *πεπλήγετο*, *πεπλήγοντο*.

Πνέω (blæser). Fut. *πνεύσω*, *πνεύσομαι* og *πνευσοῦμαι*, Aor. *ἔπνευσα* o. s. v. Aor. pass. *ἐπνεύσθην*. — *Episk er Præs. *πνείω* og Perf. pass. *πέπνυμαι* (har Aand, er klog), Plusq. *πέπνυσο*, partc. *πεπνυμένος*; fremdeles i Sammensætning Aor. *ἄμπνυτο* for *ἀνέπνυτο*, *ἀμπνύνθη* for *ἀνεπνύθη*, imper. *ἄμπνυε*.

**Πορω* ubr. Præs., hvoraf Aor. 2. *ἔπορον*, partc. *πορών*, inf. *πορεῖν* (skaffer tilveie, giver); Perf. pass. 3. sing. *πέπρωται* (det er tildeelt af Skjebnen), partc. *πεπρωμένος*.

Πρίασθαι (kjøbe) et defektivt Verbum, hvis Former kun bruges som Aorister til Verbet *ὠνεῖσθαι*; nemlig: *ἐπριάμην*, conj. *πρίωμαι*, opt. *πριαίμην*, imper. *πρίασο* ell. *πρίω*, inf. *πρίασθαι*, partc. *πριάμενος*.

Πτήσσω (dukker mig ned, frygter) regelm. *Episk er Perf. partc. *πεπτηώς*; Aor. 2. dual. *καταπτήτην* af et ubrugl. Præs. *πτάω*.

Πυνθάνομαι (erfarer) poetisk *πεύθομαι*. Fut. *πεύσομαι*, Perf. *πέπυσμαι*, Aor. *ἐπυθόμην*. Adject. verb. *πευστός*, *πευστέος*.

Ῥαίνω (bestænker). Fut. *ῥανῶ* o. s. v. regelm. — *Episke Former ere Aor. imper. *ῥάσσατε* og 3 pl. Perf. pass. *ἐῤῥάδαται* (af en fælleds Stamme *ῥάω* ere altsaa udgaaede *ῥαίνω* og *ῥάζω*, af hvilket sidste kun disse Spor ere tilbage).

Ῥέζω og *ἔρδω* (gjør). Fut. *ῥέξω* ell. (af det ubrugl. *ἔργω*) *ἔρξω*; Aor. 1. *ἔρεξα*, *ἔῤῥεξα*, *ἔρξα*; Perf. *ἔοργα*, Plusq. *ἐώργειν*. Aor. 1. pass. *ῥεχθῆναι*.

Ῥέω (flyder). Fut. *ῥεύσομαι*, Aor. *ἔῤῥευσα*. Brugeligere er dog i den samme aktiviske Betydning Aor. 2. pass. *ἐῤῥύην*, Fut. *ῥυήσομαι*, Perf. *ἐῤῥύηκα*.

Ῥήγνυμι (bryder). Fut. *ῥήξω*, Aor. *ἔῤῥηξα*; Aor. pass. *ἐῤῥάγην*; Perf. 2. *ἔῤῥωγα* er brudt. — *Episk er Præs. *ῥήσσω*.

**Ῥιγέω* (gyser). Perf. 2. med Præsens-Betydn. *ἔῤῥιγα* (partc. *ἐῤῥίγοντι* see §. 42 I. h.).

Ῥίπτω og *ῥιπτέω* (kaster). Tempora dannes blot af den første Form: Fut. *ῥίψω* o. s. v. Aor. 2. pass. *ἐῤῥίφην*.

Ῥώννυμι (styrker). Fut. *ῥώσω*, Perf. pass. *ἔῤῥωμαι*, imper. *ἔῤῥωσο* (lev vel! vale!), Aor. pass. *ἐῤῥώσθην*.

**Ῥώομαι* (bevæger mig rask). Deraf Impf. *ῥώοντο*, Aor. 1. *ἐῤῥώσαντο*.

Σβέννυμι (slukker). Fut. *σβέσω*, Aor. 1. *ἔσβεσα*; Perf. pass. *ἔσβεσμαι*, Aor. *ἐσβέσθην*. Perfektet *ἔσβηκα* (med *η*) tilligemed Aor. 2. *ἔσβην*, *σβῆναι* have den intransitive Betydning gaaer ud, udslukkes, ligesom Pass. *σβέννυμαι*.

**Σεύω* (sætter i Bevægelse; i Pass. og Med. som oftest iler). Impf. *ἔσσευον*, Aor. 1. *ἔσσευα* (*σεῦα*), med. *ἐσσευά-*

μην (*σευάμενος* o. s. v.); Perf. *ἔσσυμαι*, partc. *ἐσσύμενος*, Plusq. *ἐσσύμην*, *ἔσσυο*; Aor. 1. pass. *ἐσσύθην* ell. *ἐσύθην*. Aor. sync. *σύτο*, *σύμενος*. (NB. *σ* fordobbles efter Augmentets Vokal, ligesom ellers *ρ*.) — Hos de Attiske Digtere forekommer Præs. *σεῦται* ell. *σοῦται*, imper. *σοῦ* ell. *σοῦσο*, *σούσθω*, *σοῦσθε*.

Σήπω (bringer til at raadne). Aor. 2. pass. *ἐσάπην*. Perf. 2. *σέσηπα* med intransf. Betydn. raadner.

Σκεδάννυμι (adspreder, splitter). F. *σκεδάσω*, Att. *σκεδῶ* o. s. v. P. pass. *ἐσκέδασμαι*. *Episke Former ere: *σκίδναμαι*, *κίδναμαι*, *κεδάζω*.

Σκέλλω og *σκελέω* (torrer). Aor. 1. *ἔσκηλα* (ubr. *σκαλῶ*). Oftere Pass. *σκέλλομαι* og *σκελοῦμαι* (torres), Fut. *σκλήσομαι*, og dertil de aktiviske Former Aor. 2. *ἔσκλην*, Perf. *ἔσκληκα*.

**Στείχω* (gaaer). Aor. 1. *περίστειξας*, Aor. 2. *ἀπέστιχον* o. s. v.

Στερέω oftere *στερίσκω* (berover). Fut. *στερήσω* og *στερέσω*, Aor. *ἐστέρησα*. Pass. *στεροῦμαι* og *στερίσκομαι* (mister). Fut. *στερήσομαι* o. s. v. — Præsens *στέρομαι* har Betydningen at være berovet, at savne; dertil slutter sig Aor. 2. inf. *στερῆναι*, partc. *στερείς*.

**Στεῦται* (staaer, lover). Impf. *στεῦτο*, defektive Former, maaskee af *ἵσταται*, *ἵστατο*; ei Homerisk er 3 pl. *στεῦνται*.

Στορέννυμι, *στόρνυμι* og *στρώννυμι* (udbreder). F. *στορέσω* og *στρώσω*, Aor. *ἐστόρεσα* og *ἔστρωσα*; Perf. pass. *ἔστρωμαι*, Aor. 1. *ἐστορέσθην* og *ἐστρώθην*. Adj. verb. *στρωτός*.

Στρέφω (dreier, vender). Perf. act. *ἔστροφα*. Pass. Perf. *ἔστραμμαι*, Aor. 1. *ἐστρέφθην*, Aor. 2. *ἐστράφην*.

Στυγέω (frygter, afskyer) regelm. *Episk er Aor. 2. *ἔστυγον*, og med kausativ Betydn. gjøre frygtelig Aor. 1. (*ἔστυξα*) opt. *στύξαιμι*.

Σώζω (frelser). Fut. *σώσω* o. s. v. Perf. pass. *σέσωσμαι* Att. *σέσωμαι*, Aor. 1. *ἐσώθην*. — *Homer danner af

det ubr. σαόω Fut. σαώσω, Aor. ἐσάωσα o. s. v.; af σώω partc. σώοντες, Impf. iter. σώεσκον; og endelig af σόω Præs. conj. σόῃς, σόῃ, σόωσιν. — Formen σάω forekommer deels som 2 pers. sing. imper. deels som 3 pers. sing. Impf., som det synes sammentrukket af σάοε, σάου, σῶ, med indskudt α mod den sædvanlige Analogie istf. ο (cfr. P. 106. α).

Ταράσσω (oprører) regelm. — Hos Attikerne forekommer undertiden *θράττω*, Aor. *ἔθραξα*. *Episk er Perf. *τέτρηχα* intransf. er urolig.

* *Ταω* ubr. Præs. hvoraf imperat. *τῆ* (tag, der!). — Til samme Grundform maa henfores det episke Aor. 2. partc. *τεταγών*, gribende (*ταγω* findes ikke).

Τείνω (spænder). F. *τενῶ*, Perf. *τέτακα*, pass. *τέταμαι*, Aor. 1. *ἐτάθην*. *Episk Biform er *τανύω*, hvortil hører *τάνυται* et Præs. Pass. uden Bindevokal.

Τέμνω (skjærer). F. *τεμῶ*, P. *τέτμηκα*, Aor. 2. *ἔτεμον* og *ἔταμον*, Aor. pass. *ἐτμήθην*. — *Brugeligere er i den episke Dialekt Præs. *τάμνω*. — Episk er ligeledes *τμήγω*, Aor. 1. *ἔτμηξα*, Aor. 2. *ἔτμαγον*, pass. *ἐτμάγην*.

Τέρπω (fornøier) regelm. *Pass. *τέρπομαι* (fornøier mig) har hos Homer ved Siden af det regelm. Aor. 1. pass. *ἐτέρφθην* ogsaa *ἐτάρφθην* og Aor. 2. pass. *ἐτάρπην*; desuden Aor. 2. med. *ἐταρπόμην* ell. *τεταρπόμην* ved Siden af *ἐτερψάμην*. Formen *τραπείομεν* (for *τραπέωμεν*, *τραπῶμεν*) er Aor. 2. conj. pass. dannet ved metathesis.

* *Τερσαίνω* (tørrer, transf.). Aor. 1. *τέρσηνε*. — *Τέρσομαι* (bliver tør); Aor. 2. inf. pass. *τερσήμεναι* og *τερσῆναι*.

* *Τέτμον*, *ἔτετμον* (traf paa), defektivt Aor., hvoraf kun forekommer 3 pers. sing., og af conj. *τέτμῃς*, *τέτμῃ*.

* *Τετευχῆσθαι* (at være bevæbnet), defektivt Perf. inf. pass. dannet af Subst. *τεύχεα*.

Τεύχω. Saavel i Former som i Betydning ere beslægtede med hinanden:

1) *Τεύχω (forfærdiger). Fut. τεύξω, Aor. 1. ἔτευξα; Perf. pass. τέτυγμαι (3 pl. τετεύχαται), Plusq. ἐτετύγμην (3 pl. τετεύχατο), Fut. τετεύξομαι, Aor. 1. ἐτύχθην. — Aor. 2. τετυκεῖν, med. τετυκέσθαι, τετύκοντο, τετυκοίμεθα. — Formen τετεύχετον maa betragtes som 3 pers. dual. af et Impf. med Reduplikation; men der bør vel læses ἐτεύχετον.

2) Τυγχάνω (transf. træffer, faaer; intransf. indtræffer, er tilfældigen). Fut. τεύξομαι; Perf. τετύχηκα, Jonisk og sildigere τέτευχα (*partc. τετευχώς forfærdiget). Aor. 2. ἔτυχον. *Aor. 1. ἐτύχησα.
Til samme Stamme hører *τιτύσκομαι (tilbereder; sigter, træffer).

Τήκω (smelter, transf.). Aor. 2. pass. ἐτάκην. Perf. 2. τέτηκα smelter hen, intransf.

* Τιέω ubrugl. Præs., hvortil Perf. (τετίημαι) τετίησθον (er bedrøvet), partc. τετιημένος, og Perf. partc. act. (τετιηώς) τετιηότι, τετιηότες.

Τίκτω (føder). F. τέξω sædvanl. τέξομαι, Perf. 2. τέτοκα, Aor. 2. ἔτεκον. *Med. i samme Betydn. som Act.

Τίνω (betaler, bøder). F. τίσω, Perf. τέτικα, pass. τέτισμαι, Aor. 1. ἐτίσθην. Med. τίνομαι (hævner, straffer). Fut. τίσομαι, Aor. ἐτισάμην. — Digteriske Biformer ere τίνυμι, τίννυμι, med. τίνυμαι, τίννυμαι.

Anmærkn. Formen τίω (ærer) er blot digterisk og gaaer regelmæssigt; Perf. pass. τέτιμαι.

Τιτράω (borer). F. τρήσω, P. τέτρηκα. En hos Attikerne brugeligere Form er τετραίνω, Fut. τετρανῶ, Aor. ἐτέτρηνα og ἐτέτρᾱνα.

Τιτρώσκω (saarer). F. τρώσω, P. τέτρωκα, pass. τέτρωμαι, Aor. ἐτρώθην. — *Episk er Præs. τρώω i Betydningen at skade. — Beslægtet hermed er Aor. 2. ἔτορον (gjennemborede), hvoraf et Aor. 1. ἐτόρησα og et Fut. τετορήσω.

Τλαω ubr. Præs. (udholder, vover), hvoraf Fut. *τλήσομαι*, Aor. *ἔτλην*, opt. *τλαίην*, imper. *τλῆθι*, partc. *τλάς*, Perf. *τέτληκα* med syncoperede Dual= og Plural=Former (P. 137), opt. *τετλαίην*, imper. *τέτλαθι*, inf. *τετλάναι*. — * Blot episk er Perf. partc. *τετληώς* og et Aor. 1. *ἐτάλασσας*, conj. *ταλάσσῃς*, *ῃ*. (Hverken *ταλαω* ell. *τλημι* findes.)

Τρέπω (vender). Fut. *τρέψω*, Aor. 1. *ἔτρεψα*, Perf. *τέτροφα* og *τέτραφα*, Aor. 2. *ἔτραπον*; Pass. Perf. *τέτραμμαι*, Aor. 1. *ἐτρέφθην* (episk og Jonisk *ἐτράφθην*), Aor. 2. *ἐτράπην*; Med. Aor. 1. *ἐτρεψάμην*, Aor. 2. *ἐτραπόμην*. * *ἐπιτραπέουσι* Præs. af Aor. 2. Stamme. — Jonisk Præs. er *τράπω*.

Τρέφω (føder, nærer). F. *θρέψω*, P. *τέτροφα*, pass. *τέθραμμαι*, Aor. 2. *ἐτράφην*, sjeldnere Aor. 1. *ἐθρέφθην*. * Aor. 2. act. *ἔτραφον* (*ἔτραφε*, *ἐτραφέτην*, infin. *τραφέμεν*), der ligesom Perf. *τέτροφεν* har intransf. Betydn. blive stor, opvoxe.

Τρέχω (løber). Fut. *θρέξομαι*, Aor. *ἔθρεξα*, men sædvanligere F. *δραμοῦμαι*, Aor. 2. *ἔδραμον*, Perf. 1. *δεδράμηκα*, *2. *δέδρομα* (ubr. *δρεμω*).

Τρίζω (qvidder o. s. v.). Fut. *τρίσω* og *τρίξω*. Perf. 2. med Præsens=Betydn. *τέτριγα* (*partc. *τετριγῶτας*).

Τρώγω (tygger, spiser). Fut. *τρώξομαι*; Aor. 2. *ἔτραγον*.

Τύπτω (slaaer) har hos Attikerne sædvanligt Fut. *τυπτήσω*, Perf. pass. *τετύπτημαι*.

Φαγω (spiser) et ubr. Præs., hvoraf *ἔφαγον* som Aor. 2. til *ἐσθίω*.

Φαίνω (transf. viser; intransf. kommer til Syne, skinner). Fut. *φανῶ*, Aor. *ἔφηνα*, Perf. *πέφαγκα*, Perf. 2. (med intransf. Betydn.) *πέφηνα*; Pass. Perf. *πέφασμαι*, 3 sing. *πέφανται*, Aor. 1. *ἐφάνθην*, 2. *ἐφάνην*, Fut. *φανήσομαι*; Fut. Med. *φανοῦμαι*. — * Episke Former ere Aor. pass.

3. sing. φαάνθη, 3. pl. φάανθεν; Aor. iterat. φάνεσκε (dannet af ἐφάνην; thi ἔφανον forekommer ikke); desuden et Præs. φαείνω og af ubr. φαω Impf. φάε og Fut. 3. πεφήσομαι.

Φείδομαι (skaaner). Fut. φείσομαι, sildigere φειδήσομαι, Aor. 1. ἐφεισάμην. * Aor. 2. πεφιδέσθαι, πεφιδοίμην, πεφίδοιτο; deraf Fut. πεφιδήσεται.

Φέρω (bærer). Fut. οἴσω (ubr. οἴω), dertil Aor. imp. οἶσε o. s. v. (s. Pag. 88); Aor. 1. ἤνεγκα, Aor. 2. ἤνεγκον, Perf. ἐνήνοχα; Pass. Perf. ἐνήνεγμαι, ἐνήνεγξαι, ἐνήνεγκται og -εκται (Jon. ἐνήνειγμαι), Aor. 1. ἠνέχθην (Jon. ἠνείχθην), Fut. ἐνεχθήσομαι og οἰσθήσομαι (ubr. ἔγκω ell. ἐνεγκω). * Hos Homer findes udelukkende i Aor. 1. ἤνεικα og ἔνεικα; af Aor. 2. opt. ἐνείκοι, inf. ἐνεικέμεν. Blot episk er Præs. ind. 3. sing. φέρησι og imper. φέρτε. Af φέρω er dannet φορέω, *inf. φορήμεναι og φορῆναι (s. Pag. 73 f.).

Φεύγω (flygter). Fut. φεύξομαι og φευξοῦμαι, Perf. πέφευγα, Aor. 2. ἔφυγον. *Perf. partc. pass. πεφυγμένος og act. πεφυζότες.

Φθάνω (kommer i Forkjøbet). F. φθήσομαι (hos Sildigere φθάσω), Aor. 1. ἔφθασα, P. ἔφθακα, Aor. 2. ἔφθην, conj. φθῶ, opt. φθαίην, partc. φθάς, inf. φθῆναι. — * Episk er Aor. partc. med. φθάμενος i samme Betydning som φθάς.

Φθείρω (ødelægger). Fut. φθερῶ (* φθέρσω), Perf. 1. ἔφθαρκα, Perf. 2. ἔφθορα (med trans. og intrans. Betydn.); Pass. Perf. ἔφθαρμαι, Aor. 2. ἐφθάρην, Fut. φθαρήσομαι (Jon. διαφθαρέομαι).

* Φθίνω og φθίω (intrans. forgaaer, trans. ødelægger). Fut. φθίσω, Aor. 1. ἔφθισα (blot trans.); Med. Fut. φθίσομαι, Perf. ἔφθιμαι; Plusq. ἐφθίμην, der tillige bruges som Aor. sync. og som saadant har sine egne Modi:, inf. φθίσθαι, partc. φθίμενος, conj. (φθίωμαι) φθίεται, φθιόμεσθα, opt. φθίμην, φθῖτο. — Ἀπέφθι-

θον bør skrives *ἀπέφθιθεν* som Aor. 1. pass. — Af *φθίνω* dannes *φθινύθω* med transf. og intransf. Betydn.

Φιλέω (elsker) regelm. *Aor. 1. med. *ἐφίλατο*, imper. *φῖλαι*, conj. *φίλωνται* (s. Pag. 88).

Φράζω (viser, siger). Fut. *φράσω*; * Aor. 2. *πέφραδον* og *ἐπέφραδον*. Med. *φράζομαι* (betænker, bemærker). Fut. *φράσομαι* o. s. v.

Φρίσσω (horreo). Fut. *φρίξω*, Perf. *πέφρικα*.

Φύρω (blander, væder). Fut. *φυρσῶ*, Perf. pass. *πέφυρμαι*.

Φύω (avler). Fut. *φύσω*, Aor. 1. *ἔφυσα*. — Med. *φύομαι* (fremkommer, fødes). Fut. *φύσομαι*. Til samme Betydn. hører Perf. act. *πέφυκα* (*3 pl. *πεφύασι*, partc. *πεφυῶτας*, *πεφυυῖα*), Plusq. *ἐπεφύκειν*, med Betydn. af Præs. og Impf.; ligeledes Aor. 2. *ἔφυν*, inf. *φῦναι*, partc. *φύς*, conj. *φύω*. — *Af Perf. er dannet et Impf. *ἐπέφυκον* (s. Pag. 135). — Hos de Sildigere Aor. 2. pass. *ἐφύην*, Fut. *φυήσομαι*.

Χάζομαι (viger) regelm. * Aor. 2. *κεκάδοντο*.

Χαίρω (glæder mig). F. *χαιρήσω*, Aor. 2. pass. *ἐχάρην*, og deraf Perf. med Præsens-Betydning: *κεχάρηκα* og *κεχάρημαι*. *Episke Levninger af den regelmæssige Flexion ere: Aor. 1. med. 3. sing. *χήρατο*, Aor. 2. med. *κεχάροντο*, *κεχάροιτο*, *κεχαροίατο*. Af Perf. *κεχάρηκα* er hos Homer endnu dannet Fut. inf. act. *κεχαρησέμεν*, indic. med. *κεχαρήσεται*; Perf. partc. *κεχαρηότα*.

* *Χανδάνω* (rummer, fatter). Perf. *κέχανδα* med Præsens-Betydning, Aor. 2. *ἔχαδον*, Fut. *χείσομαι* (sammenlign *ἔπαθον*, *πείσομαι* under *πάσχω*).

Χάσκω (gaber) danner af det hos ældre Skribenter ikke brugelige *χαίνω* Perf. 2. med Præs.-Betydn. *κέχηνα*; Aor. 2. *ἔχανον*, Fut. *χανοῦμαι*.

Χέω (gyder). F. *χέω* (s. P. 76), Aor. 1. *ἔχεα*, med. *ἐχεάμην*. Perf. *κέχυκα*, pass. *κέχυμαι*, Aor. 1. pass. *ἐχύθην*. *Episk

er Aor. 1. ἔχευα, conj. χεύω (der ogsaa bruges som Fut.), med. ἐχευάμην; Aor. sync. ἔχυτο og χύτο, ἔχυντο, partc. χύμενος.

*Χραισμεῖν (at afværge, hjælpe), ἔχραισμον, et defektivt Aorist, hvoraf igjen Fut. χραισμήσω, Aor. 1. ἐχραίσμησα.

Χράω. Af denne Stamme maae mærkes følgende Verber:

1) χράω (giver Orakelsvar) regelm. Attisk Contraction χρῇ, ἐξέχρη; Jon. χρᾷν, χρᾷ; *partc. χρείων. — Med. χράομαι (spørger Oraklet), Fut. χρήσομαι, Perf. κέχρησμαι, Aor. 1. pass. ἐχρήσθην.

2) χράομαι (bruger), χρῶμαι, χρῇ, χρῆται, infin. χρῆσθαι; Fut. χρήσομαι, Aor. 1. ἐχρησάμην; Perf. κέχρημαι, der sædv. betyder bruger stedse og derfor har, hos Epikerne trænger til; deraf partc. κεχρημένος som Adj. trængende. — Sjeldent Aor. 1. pass. ἐχρήσθην.

3) κίχρημι (udlaaner) som ἵστημι; Fut. χρήσω, Aor. 1. ἔχρησα (som ogsaa betyder giver). — Med. κίχραμαι (faaer tillaans). Fut. χρήσομαι, Aor. 1. ἐχρησάμην.

4) χρή (ɔ: χρῇ, impers. det er fornødent, oportet), conj. χρῇ, opt. χρείη, inf. χρῆναι, partc. (τὸ) χρεών (indecl.). Impf. ἐχρῆν eller χρῆν, Fut. χρήσει.

5) ἀπόχρη (ɔ: ἀποχρῇ, det er tilstrækkeligt), Jon. ἀποχρᾷ, intet impersonale, skjøndt det sædvanligt kun forekommer i tredie Person; 3 pl. ἀποχρῶσι, infin. ἀποχρῆν; Impf. ἀπέχρη, Fut. ἀποχρήσει. Med. ἀποχρῶμαι (har nok), infin. ἀποχρῆσθαι. — Hos Jonerne med lignende Betydn. καταχρᾷ, ἐκχρήσει, ἐξέχρησε, ἀντέχρησε.

6) *χράω (berører, plager, angriber); deraf synes kun at forekomme Impf. ἔχραε, ἐχράετε. Deraf χραίω.

Χρήζω eller *χρῄζω* (trænger til, forlanger), hos Attikerne kun Præs. og Impf. — Jon. *χρηΐζω, χρηΐσω, ἐχρήϊσα.*

Ψύχω (blæser, kjøler) regelm. Aor. 2. pass. *ἐψύγην.*

Ὠθέω (støder). Impf. *ἐώθουν*, F. *ὠθήσω* og *ὤσω*, Aor. *ἔωσα* (* *ὦσα*), Perf. *ἔωκα*, Perf. pass. *ἔωσμαι.* (Om Augmentet s. §. 36. 2. Anm. 3.)

Ὠνέομαι (kjøber). Impf. *ἐωνούμην.* Istedetfor Aor. *ἐωνησάμην* bruges hos Attikerne *ἐπριάμην, πρίασθαι.*

Om Adverbierne.

---

§. 43.

1. Adverbia ere enten primitiva, som *χθές* igaar, *νῦν* nu, *πάλιν* igjen, eller derivata. Disse komme deels af Verber, som *βάδην* (Skridt for Skridt) af *βαίνω; κρύβδην* (hemmeligen) af *κρύπτω; ὀνομαστί* (navnligen) af *ὀνομάζω;* — deels af Substantiver, som *βοτρυδόν* (drueviis) af *βότρυς; ἀμαχεί* (uden Kamp) af *μάχη;* — deels af Præpositioner, som *ἔξω* (udenfor) af *ἐκ; κάτω* (nedenfor) af *κατά;* — deels af Adjektiver, ved at lægge Endelsen *ως* til Adjektivets Stamme, f. Ex. af *φίλ-ος, φίλως;* af *σοφ-ός, σοφῶς;* af *σώφρων*, gen. *σώφρον-ος, σωφρόνως;* af *χαρίεις*, gen. *χαρίεντ-ος, χαριέντως* o. s. v.

Som Adverbier bruges ogsaa:

a) Visse Casus af Substantiver, f. Ex. Dativ. *κομιδῇ* med Omhyggelighed, meget; *σπουδῇ*

med Iver, Møie, neppe; Acc. ἀρχήν fra Begyndelsen, aldeles; προῖκα omsonst (προίξ Gave); endog sammensatte med den foregaaende Præposition, f. Ex. παραχρῆμα strax (ved Sagen selv), ἐκποδών bort (fra Fødderne).

b) Visse Casus af Adjektiver, hvorved Begrebet ὁδός (Vei) ligger til Grund, f. Ex. Dat. πεζῇ tilfods, ἰδίᾳ privatim, δημοσίᾳ publice; Acc. μακράν langt.

c) Neutrum af Adjektiverne saavel Sing. som Plural., f. Ex. ταχύ hurtigen, μικρόν eller μικρά lidet o. s. v.

2. Mange Adverbia derivata, især de, der komme af Adjektiver, kunne kompareres, almindeligst saaledes, at i Komparativ bruges Neutr. Sing. og i Superlativ Neutr. Plur. af Adjektiverne, f. Ex. σοφῶς, σοφώτερον, σοφώτατα; αἰσχρῶς, αἴσχιον, αἴσχιστα; ἀσφαλῶς, ἀσφαλέστερον, ἀσφαλέστατα. Sjeldne ere Komparativer paa ως, f. Ex. ἀγριωτέρως (ἄγριος), ἐνδεεστέρως (ἐνδεής), μειζόνως (μέγας); endnu sjeldnere Superlativer paa ως, f. Ex. ἱκανωτάτως (ἱκανός).

Anmærkn. De, som i Positiv endes paa ω, danne Kompar. og Superl. ligeledes paa ω, f. Ex. ἄνω, ἀνωτέρω, ἀνωτάτω; κάτω, κατωτέρω, κατωτάτω.

3. Ogsaa nogle Adverbia primitiva kompareres, som:

ἄγχι nær, ἆσσον, ἄγχιστα

ἐγγύς nær, ἐγγυτέρω ell. ἐγγύτερον, ἐγγυτάτω ell. ἐγγύτατα, ell. ἔγγιον, ἔγγιστα

μάλα meget, μᾶλλον, μάλιστα

πέρα hiinsides, *περαιτέρω*, uden Superl.
πλησίον nær, *πλησιαίτερον*, *πλησιαίτατα* eller *πλησιέστερον*, *πλησιέστατα*.

§. 44.

Particulæ Correlativæ.

1. Nogle Stedsforhold betegnes ved tilhængte Stavelser, nemlig:

paa Spørgsm. hvor? (*ποῦ; digt. πόθι;*) -*θι* f. Ex. *ἄλλοθι* andetsteds
— — hvorfra? (*πόθεν;*) -*θεν*, f. Ex. *ἄλλοθεν* andetstedsfra
— — hvorhen? (*ποῖ;* digt. *πόσε;*) -*σε*, f. Ex. *ἄλλοσε* andetstedshen.

Den foregaaende Stavelse forandres undertiden, f. Ex *Ἀθήνηθεν* fra Athen (*Ἀθῆναι*), *ἀγρόθι* paa Marken (*ἀγρός*), *ἑτέρωθι* paa den anden Side (*ἕτερος*).

Anmærkn. 1. De saaledes dannede Ord, der have *ο* i næstsidste Stavelse, ere deels proparoxytona deels paroxytona; de, der have en anden Vokal, rette sig med Hensyn til Accentens Stilling sædvanligt efter Stamordet.

Anmærkn. 2. Paa Spørgsm. hvor? faae adskillige Stæders Navne Endelsen *σιν* ell. *σι*, og det *ησι*, naar en Konsonant, *ασι*, naar en Vokal eller *ρ* gaaer foran; f. Ex. *Ἀθήνησι*, *Πλαταιᾶσιν*, *Ὀλυμπίασι* (af *Ἀθῆναι*, *Πλαταιαί*, *Ὀλυμπία*). Andre faae Endelsen *οι*, f. Ex. *Ἰσθμοῖ*, *Πυθοῖ*, *Μεγαροῖ* (af *Ἰσθμός*, *Πυθώ*, *τὰ Μέγαρα*); denne Endelse har stedse Cirkumflex, undtagen i *οἴκοι* (hjemme).

Anmærkn. 3. Paa Spørgsm. hvorhen? faae nogle Endelsen *δε*, der altid lægges til Ordets uforandrede

Akkusativ, f. Ex. οὐρανόνδε til Himmelen (οὐρανός), ἅλαδε til Havet (ἅλς), Ἀθήναζε til Athen, Θήβαζε til Theben (Θῆβαι); i hvilke sidste Akkusativens σ med δ er sammensmeltet til ζ.

2. Mange Partikler staae deels som Spørgsmaal og Svar deels som demonstrative og relative Begreber i samme Forhold til hinanden som de §. 33 omtalte Adj. og Pronom. correl.

Interrogat.	Indefin. alle enklit.	Demonstrat.	Relat. enkelt sammens.
πότε; naar?	ποτέ	τότε	ὅτε — ὁπότε
ποῦ; hvor?	πού	.... (sædv. ἔνθα)	οὗ — ὅπου
ποῖ; hvorhen?	ποί	....	οἷ — ὅποι
πόθεν; hvorfra?	ποθέν	τόθεν (sædv. ἔνθεν)	ὅθεν — ὁπόθεν
πῶς; hvorledes?	πώς	τώς (oftere ὥς)	ὡς — ὅπως
πῇ; hvorledes?	πή	τῇ	ᾗ — ὅπῃ
πηνίκα; naar?	....	τηνίκα	ἡνίκα — ὁπηνίκα

Anmærkn. 1. Brugeligere end de her anførte Demonstr. (undtagen τότε) ere de forstærkede Former: (sammenlign §. 33.)

τηνίκα (paa denne Tid)	τηνικάδε	τηνικαῦτα
ἔνθα (her)	ἐνθάδε	ἐνθαῦτα Jon. ἐνταῦθα Attisk.
ἔνθεν (herfra)	ἐνθένδε	ἐνθεῦτεν Jon ἐντεῦθεν Attisk.
τῇ (i denne Retning)	τῇδε	ταύτῃ
ὥς (saaledes)	ὧδε	οὕτως ell. οὕτω.

Anmærkn. 2. Adskillige af de enkelte Relativer forstærkes (ligesom Adjektiverne) ved Sammensætningen med πέρ, f. Ex. οὗπερ, ἧπερ, ὥσπερ.

3. Particulæ relativæ hænge ligesom Adjektiverne οὖν og δήποτε til, for at udtrykke Begrebets Almindelighed, f. Ex. ὁπουοῦν og ὁπουδήποτε ubicumque, o. s. v.; og paa samme Maade føie particulæ demonstrativæ ι demonstrativum (s. §. 33 Anm.

2.) til for at forstærke det Henpegende, f. Ex. οὑτωσί, ἐντευθενί, ὡδί (af ὧδε), ἐνθαδί (af ἐνθάδε).

Om Præpositionerne.

---

§. 45.

1. Præpositionerne ere følgende:

ἀντὶ, ἀπὸ, ἐκ (ἐξ), πρὸ, som staae ved Genitiv.

ἐν, σὺν (Attisk ξὺν), som staae ved Dativ.

ἀνὰ, εἰς, ὡς ved Accusativ.

διὰ, κατὰ, ὑπὲρ ved Genitiv og Accusativ.

ἀμφὶ, ἐπὶ, μετὰ, παρὰ, περὶ, πρὸς, ὑπὸ ved Genitiv, Dativ og Accusativ.

Om deres forskjellige Bemærkelse og Brug handles nedenfor i Syntaxen.

2. Adskillige Tostavelses-Præpositioner, som have Accent paa Endestavelsen, trække Accenten tilbage

a) naar de staae som Adverbier istedetfor det med dem sammensatte Præs. Ind. af Verbet εἶναι, f. Ex. ἐγὼ πάρα for ἐγὼ πάρειμι, ἔπι for ἔπεστιν, ἔνι (istedetfor ἐν) for ἔνεστιν.

b) naar de staae bag efter deres Kasus, f. Ex. τούτου πέρι for περὶ τούτου, θεῶν ἄπο for ἀπὸ θεῶν.

Anmærkn. Ved ἀμφὶ, ἀντὶ, διὰ, ἀνὰ iagttages denne Tilbagekasten af Accenten (anastrophe) sædvanligt ikke; ligesom heller ikke ved de øvrige Præpositio-

ner, naar de skilles fra deres Kasus ved et mellemkommende Ord, f. Ex. τῷ δ' ἐπὶ Τυδείδῃς ὦρτο.

Første Tillæg.

Om den Joniske og Doriske Dialekt.

Ved Siden af den episke og Attiske Dialekt optræde endnu som selvstændigt uddannede Dialekter den Joniske og Doriske. Men da begge — efter det, som ovenfor S. 1. 2 er bemærket om Dialekternes indbyrdes Forhold — ere udgaaede fra det episke Sprog som fra en fælleds Kilde, saa bliver her forbigaaet Alt det, som de have tilfælleds med hiint, og blot antydet den forskjellige Maade, hvorpaa de have uddannet sig, og de enkelte Særegenheder, hvorved de adskille sig fra hiint.

Anmærkn. Andre Dialekter, som f. Ex. den Æoliske, Boeotiske, Lakoniske o. fl., ere enten aldrig blevne uddannede i Skriftsproget, eller have efterladt sig saa faa Spor, at de ikke her kunne særskilt afhandles. De fleste Levninger, som vi endnu have af den Æoliske Dialekt, ere indflettede i den Doriske.

a. Den Joniske Dialekt.

1. Den Joniske Dialekt benytter, ifølge sin Stræben efter Blødhed, ikke saa almindeligt som f. Ex. den Attiske de ovenfor §. 14 anførte Midler til at forebygge Vokalernes Sammenstød. Saaledes bliver εε og ει ikke gjerne sammentrukne, f. Ex. ποίεε, ἐπολέμεε, κέρδεϊ, εἴδεϊ; ikke heller ε med en fol-

gende lang Stavelse, f. Ex. φοβέεαι, φανέεαι, ποιέω; — εο kontraheres ofte til ευ, f. Ex. πλεῦνες, ποιεῦσι, men blive endnu oftere ikke kontraherede. Ligeledes er **Elision** sjelden; hyppigere derimod **Krasis**, især Artiklens med et følgende Nomen, f. Ex. τοὔνομα, τὤγαλμα, ὦλλοι, οὕτερος, τὠρχαῖον.

2. Tvertimod søger den paa mange Maader at befordre det Blødе i Udtalen, idet den
   a) forlænger de korte Vokaler, især α til η, f. Ex. ἠήρ for ἀήρ; ε til η eller ει, f. Ex. θηησάμενος for θεασάμ., ἐπειρωτέοντας for ἐπερωτάοντας; ο til ου, f. Ex. οὖρος for ὄρος.
   b) ombytter Vokalerne med blødere lydende, f. Ex. χρειώ for χρεία, ζώω for ζάω, πλώω for πλέω, ἔρσην for ἄρσην, βύβλος for βίβλος. Ligeledes ombyttes Diphthongerne indbyrdes eller med enkelte Vokaler, f. Ex. δικαιεῦσι for δικαιοῦσι, φοβεῦ for φοβοῦ, θωῦμα for θαῦμα, χέρα for χεῖρα, ὦν for οὖν.
   c) indskyder Vokaler, især ε; f. Ex. ἀδελφεός for ἀδελφός, μνέαι for μναῖ, πολιήτης for πολίτης.
   d) opløser Diphthongerne ved Diæresis, f. Ex. ἀνθρωπήϊος for ἀνθρώπειος, πατρώϊος for πατρῷος, παΐς for παῖς, χρηΐζω for χρῄζω.
   e) udskyder Konsonanter eller ombytter dem med blødere lydende (især ofte π med κ), f. Ex. κέραα for κέρατα, ὀδμήν for ὀσμήν, ἴδμεν for ἴσμεν, κοῖος for ποῖος, κόσος for πόσος, βυσσός for βυθός; især bruges tenues for aspi-

ratæ i Sammensætninger, f. Ex. ἀπικόμην, ἐπημέριος, οὐκ οἷοί τε, men ikke i Flexionen, f. Ex. ἐγράφθην, ἀπηλλάχθην.

Anmærkn. Ligesom i den episke Dialekt bruges Endelserne αται og ατο istedetfor νται og ντο i Perf. og Plusq. Pass.; ηνται, ηντο forandres sædvanligt til έαται, έατο, f. Ex. οἰκέαται istf. ᾤκηνται, ἐτετιμέατο istf. ἐτετίμηντο; ogsaa findes έαται for ανται, f. Ex. πεπτέαται istf. πέπτανται (af πετάννυμι); ligeledes ἱστέαται istf. ἵστανται. Desuden forandres i den Joniske Prosa i Endelsen ντο af Impf. og Aor. 2. Med. ν til α, hvorved Bindevokalen ο gaaer over til ε, f. Ex. ἐβουλέατο istf. ἐβούλοντο. I verba pura findes Endelsen έατο for έοντο (ἐμηχανέατο istf. -άοντο).

3. Dog forekomme ogsaa Forandringer, der ere disse ganske modsatte (see S. 1. Anmærkn.). Saaledes staaer undertiden α for ε, f. Ex. τάμνω for τέμνω, μέγαθος for μέγεθος; α for η, f. Ex. μηδαμᾶ for μηδαμῆ, μεσαμβρίη for μεσημβρία; ε for η, f. Ex. ἕσσονες for ἥσσονες, ἔσαν for ἦσαν; ο for ω, f. Ex. ζόη for ζωή, λαγός for λαγώς. — Undertiden udstødes en Vokal, f. Ex. ὁρτή for ἑορτή, ἰρόν for ἱερόν, især ε af Diphthongen ει, f. Ex. προμηθίη for προμήθεια, δέξω for δείξω, og af Verbalendelserne έεαι og έεο, f. Ex. φοβέαι, αἰτέο, ἡγέο. — Undertiden tilføies en Konsonant, f. Ex. σμικρός for μικρός.

b. Den Doriske Dialekt.

1. Den ældre Doriske Dialekt (Pindar) slutter sig for største Delen nøie til det episke Sprog og indblander kun de Doriske Former, naar Indholdet fordrer strengere Alvor og Høitidelighed. Langt fjernere

fra det episke Sprog og mere selvstændigt uddannet er den senere Doriske Dialekt (Theokrit og de andre bukliske Digtere).

2. Charakteristisk for den Doriske Dialekt er den hyppige Brug af det lange α istedetfor η, f. Ex. ἁμέρα, ἀώς, κάρυξ, φάμα; saaledes i den 1ste Deklinations Endelser, ᾶτα, ᾶτας, ᾶταν, ᾶ, τᾶς, og i nogle Endelser af 3die Deklination, f. Ex. ποιμάν, γυνά, ταχυτάς. Fremdeles i Augmentum af de Verber, der begynde med α, f. Ex. ἄκουσα, ἆγον, ἄγαγον, ἀμείφθην (derimod ἦλθον, ἤθελον, ἧκον o. s. v.), i Verbalendelserne μην og (Dual-Endelserne) ην, f. Ex. ἱκόμαν, γενοίμαν, ἐφάμαν, ἐξικέσθαν. — Ligeledes opsluger α ikke blot et følgende ε, f. Ex. ποιᾶντα for ποιάεντα, men ogsaa en paafølgende O-Lyd, f. Ex. i Gen. sing. og plural. af 1ste Deklination: Ἀτρείδα (αο), Μοισᾶν, Ἀτρειδᾶν, πασᾶν; i Endelsen αος i 2den Deklination, f. Ex. Μενέλας, Ἀρκεσίλας, ligesom og i Dat. Μενέλᾳ, Ἀρκεσίλᾳ; i Endelsen άων, αον i den 3die Dekl., f. Ex. Ποσειδᾶν, -δᾶνος, -δᾶνι.

Anmærkn. Dorismen i de dramatiske Chorsange indskrænker sig næsten ene til den hyppige Brug af det lange α.

3. Andre Vokalforandringer ere: α for ε, f. Ex. φρασίν, τράφω, κά, γά; ω for ου, f. Ex. βῶς, δῶλος, saaledes ogsaa i Genit. sing. af den 2den Deklin., f. Ex. κόσμω, Πίνδω, og i Acc. Plur., f. Ex. τὼς ταύρως, hvor ω efter Versets Fornødenhed undertiden forkortes, f. Ex. τὰς ἀμπέλος; οι for ου, f. Ex. Μῶσα, Ἀρέθοισα, ποί; saaledes især i

Verbalendelsen ουσι, f. Ex. φυλάσσοισιν, og Participial-Endelserne i Fæm., f. Ex. ἀποθανοῖσα, ἔχοισα.

4. Af Konsonant-Ombytninger ere især at mærke: γ for β, f. Ex. γλέφαρον; ν for λ, f. Ex. ἦνθον, βέντιστος; π for μ, f. Ex. πεδάμειψαν; σδ for ζ, f. Ex. ἐσδώμεθα, ἐρίσδω.

5. Særegne Pronominalformer ere: 1 Pers. Sing. N. ἔγωγα, G. ἐμεῦς og ἐμοῦς, D. ἐμίν, Plur. N. ἁμές, Acc. ἁμέ. — 2 Pers. Sing. N. τύ, G. τεῦς og τεοῦς, D. τίν, Acc. τύ, τέ, τίν, Plur. N. ὑμές, Acc. ὑμέ. — 3 Pers. Sing. G. ἑοῦς, D. ἵν, Acc. νίν, Plur. Acc. ψέ.

6. Særegne Verbalformer ere: 2 Pers. Sing. Indic. ες for εις, f. Ex. ἀμέλγες, συρίσδες. 1 Pers. Plur. μες for μεν, f. Ex. ἤνθομες, καλέσωμες. 3 Pers. Plur. ντι med kort Bindevokal for σι med foregaaende lang Vokal, f. Ex. φιλέοντι, ἐπιτρέψοντι, ἐντί, ᾠδήκαντι.

I 3 Pers. Sing. Act. af Verberne paa μι findes Endelsen τι for σι, f. Ex. τίθητι, δίδωτι, φατί.

I inf. act. εν for ειν, f. Ex. βόσκεν, ἐρίσδεν; dersom ε er i Stammen, bliver εε forbundet til η, f. Ex. κοσμῆν, χωρῆν, εὑρῆν, εἰπῆν.

Som Doriske Særegenheder ere endnu med Hensyn paa Dannelsen af Fut. I. Act. og Med. at mærke:

a) At alle Verber paa ζω danne Fut. paa ξω (og tilsvarende Aorr. paa ξα).

b) At Endelserne i Fut. I. Act. og Med. cirkumflekteres og boies, som om de vare opstaaede ved Kontraktion, f. Ex. πεμψῶ, δοκασεῖς,

φιλασεῖ o. s. v., inf. νικασεῖν; Med. βασεῦμαι, κεισεῦμαι, λαψῆ o. s. v.

Anmærkn. Ogsaa udenfor den Doriske Dialekt have adskillige Verber beholdt denne Form i Fut. Med., f. Ex. πίπτω, πεσοῦμαι; θέω, θευσοῦμαι; πλέω, πλευσοῦμαι; πνέω, πνευσοῦμαι o. fl.

Andet Tillæg.

Om Endelserne som Udtryk for Begreber.

Formlæren har i hele det Foregaaende sysselsat sig med Læren om Endelsernes Forening med Stammen og de Forandringer, som derved foregik deels med Stammen deels med Endelserne. Men foruden at betragtes blot fra Formens Side, kunne Endelserne ogsaa betragtes som Udtryk for Begreber. Endelserne ere nemlig ligesom det Stempel, som paatrykkes Stammen, og een og samme Stamme udpræges ved Endelserne enten til Substantiv eller til Adjektiv o. s. v. (φιλ- φιλ-ία, φίλ-ος, φίλ-ως, φιλ-έω). Da Sproget udvikler sig analogt og stræber efter at betegne lignende Begreber med lignende Endelser, saa er det vigtigt at mærke sig i det Mindste de tydeligste og meest omfattende Analogier, hvorimod de mindre tydelige og omfattende maae overlades et fortsat Studium og egen Betragtning.

a) Substantiva.

1. Substantiva personalia have Endelserne εύς, της, τήρ og τωρ for Maskuliner, derimod εια, σσα,

ις, αινα, τειρα, τρια og τρίς for Fœmininer; f. Ex. ἱερεύς Præst, βασιλεύς Konge, δεσπότης Herrer, ὀρχηστήρ Dandser, μαθητής Lærling, σωτήρ Frelser, ῥήτωρ Taler, — ἱέρεια, βασίλισσα, δεσπότις, τέκταινα Kunstnerinde (af τέκτων), σώτειρα, ὀρχήστρια, μαθητρίς.

2. Diminutiva endes paa ιον, ίδιον (διον), άριον, ύδριον, ύλλιον; f. Ex. παιδίον og παιδάριον (παῖς ungt Menneske), μειράκιον og μειρακύλλιον (μεῖραξ Yngling), πινάκιον og πινακίδιον (πίναξ Tavle), ἰχθύδιον (ἰχθύς Fisk), μελύδριον (μέλος Sang); — fremdeles paa ίς, ίσκος (masc.), ίσκη (fœm.), ίχνη, ίχνιον, υλλίς; f. Ex. νησίς (νῆσος Ø), πινακίς (πίναξ), νεανίσκος (νέος Yngling), παιδίσκη (παῖς), πολίχνη og πολίχνιον (πόλις By), ἀκανθυλλίς (ἀκανθίς Stillits).

3. Amplificativa endes paa ων, ωνος; f. Ex. γάστρων Tykmave, κεφάλων Tykhoved.

4. Gentilia masculina endes paa εύς, ίτης, άτης, ήτης, ώτης, fœminina derimod paa ις eller άς; f. Ex. Μεγαρεύς, Δωριεύς, Ἀβδηρίτης, Σπαρτιάτης, Αἰγινήτης, Σικελιώτης — Μεγαρίς, Δωρίς, Σπαρτιᾶτις, Σικελιῶτις, Δηλιάς, Λημνιάς.

Anmærkn. Gentilia paa ιος, αῖος, ανός, ηνός, ῖνος o. s. v. ere egentligt Adjektiver af tre Endelser, f. Ex. Κορίνθιος, Ἀθηναῖος, Βακτριανός, Κυζικηνός, Ταραντῖνος.

5. Patronymica masculina endes paa ίδης (είδης), άδης, ιάδης, og hos Digterne ogsaa paa ίων, f. Ex. Κρονίδης og Κρονίων, Ἀτρείδης og Ἀτρείων, Πηλείδης, Πηληϊάδης og Πηλείων, Ἱπποτιάδης,

Μενοιτιάδης; — patron. fæm. derimod paa *ίς, ας, ίνη, ιώνη*, f. Ex. *Βρισηΐς, Ἀτλαντίς, Θεστιάς, Ἀδρηστίνη, Ἀκρισιώνη*.

6. Substantiva verbalia, der udtrykke en **Handlen, Virken**, endes især paa *σις*, hvorimod de, der udtrykke det **Iværksatte, Bevirkede**, endes paa *μα*; f. Ex. *πρᾶξις* Handlen, *ποίησις* Digten, *μίμησις* Efterlignen; *πρᾶγμα*, Handling, Begivenhed, *ποίημα* Digt, *μίμημα* et Værk, som er gjort i Efterligning af et andet.

7. Substantiva, der udtrykke en **Egenskab**, endes især paa *της* gen. *τητος, ία, εια, σύνη*; f. Ex. *ἰσότης* Lighed, *ταχυτής* Hurtighed, *δειλία* Feighed, *ἀλήθεια* Sandhed, *δικαιοσύνη* Retfærdighed.

8. Om Subst. numeralia er talt ovf. §. 31, 3.

b) Adjectiva.

1. Adjectiva, som betegne den eller det, som **stammer fra, hører til** o. s. v., endes paa *ιος, αιος, ειος, οιος, ῳος*, f. Ex. *οὐράνιος, ἀγοραῖος, ἀνθρώπειος, αἰδοῖος, ἠῷος*.

   Anmærkn. De Adjektiver af denne Art, som dannes af Nomina propria, have oftest Endelserne *ειος*, f. Ex. *Ὁμήρειος, Ἐπικούρειος* o. s. v.

2. Adject., som betegne **Materien**, hvoraf Noget er, endes gjerne paa *εος* contr. *οῦς* og *ινος*, f. Ex. *χρύσεος, χρυσοῦς; χάλκεος, χαλκοῦς; ἀργύρεος, ἀργυροῦς; ξύλινος, λίθινος*.

3. Adject., som betegne, at Noget er **fuldt af, har Rigdom paa**, endes sædvanligt paa *ρός, ερός, ηρός, αλέος, εις* (*όεις*) og *ώδης*; f. Ex. *οἰκτρός, φθο-*

νερός, νοσηρός, θαρσαλέος, χαρίεις, πυρόεις, ψαμμώδης, αἱματώδης; dog udtrykke de paa *ώδης* (egentligt af *οειδής, εἶδος* Skikkelse), at Noget har Skikkelse af, **Lighed med**; f. Ex. *ἰχθυοειδής* og *ἰχθυώδης, μειρακιώδης*.

4. Adject., som betegne, at Noget er **skikket** eller **beqvemt, brugbart til**, saavel active som passive, endes gjerne paa *ικός* og *ιμος*, f. Ex. *διδακτικός* som godt kan undervise, *κινητικός* let bevægelig, *ἐδώδιμος* spiselig, *πότιμος* drikkelig, *θανάσιμος* dødelig.

5. Om Adject. verb. paa *τός* og *τέος* s. ovf. Pag. 87. Om Adject. numeralia er talt i §. 31, 4.

c) Verba.

1. De afledede Verber endes sædvanligt paa *άω, έω, όω, εύω, άζω, ίζω, αίνω, ύνω*. Af disse udtrykke de paa *έω* og *εύω* sædvanligst en **Tilstand** eller en **Handling** af den, som Stamordet betegner, f. Ex. *κοιρανέω* er Herre (*κοίρανος*), hersker, *δουλεύω* er Slave (*δοῦλος*); desuden **Udøvelse** af det, Stamordet betegner, f. Ex. *πολεμέω* fører Krig (*πόλεμος*), *βουλεύω* fatter Beslutning (*βουλή*). De fleste af disse Verber ere **intransitive**, men nogle ogsaa **transitive**, f. Ex. *ἀριθμέω* tæller, *φονεύω* dræber. — De paa *άω* udtrykke at **have** en Ting eller Egenskab, at **udøve** en Handling, og ere deels **transitive** deels **intransitive**, f. Ex. *κομάω* har lange Haar (*κόμη*), *λιπάω* er feed (*λίπος* Fedt), *τολμάω* har Dristighed (*τόλμη*), vover. — De paa *όω* betegne at gjore til det, Stamordet udtrykker, eller at behandle, bearbeide det, der

ligger i Stamordet, eller at forsyne med det, Stamordet betegner; f. Ex. δουλόω gjør til Slave, δηλόω gjør bekjendt (δῆλος); χρυσόω forgylder (χρυσός Guld), πυρόω lægger i Ilden (πῦρ); στεφανόω forsyner med Krands (στέφανος). — De paa αίνω og ύνω betegne sædvanligst at gjøre til Noget, f. Ex. λευκαίνω gjør hvid (λευκός), κοιλαίνω gjør huul (κοῖλος), βαρύνω gjør tung (βαρύς), ἡδύνω gjør sød (ἡδύς); dog er af dem paa αίνω mange intransitive, f. Ex. δειμαίνω er bange, δυσχεραίνω er vred, χαλεπαίνω er haard. — De paa άζω og ίζω kunne ikke henføres under bestemte Betydninger, f. Ex. δικάζω dømmer (δίκη Ret), χειμάζω udsætter for Kulde (χεῖμα Vinter), θερίζω høster (θέρος Sommer), λακτίζω sparker (λάξ adv. med Hælen); adskillige paa ίζω betegne at gjøre til Noget, f. Ex. καινίζω gjør ny (καινός), πλουτίζω gjør rig (πλοῦτος Rigdom).

Anmærkn. Naar de paa άζω og ίζω ere dannede af Nomina propria, saa betegne de en Helden til, Holden med, f. Ex. ἑλληνίζω, δωριάζω ell. δωρίζω, μηδίζω jeg er Græsk, Dorisk, Medisk f. Ex. i Sprog, Tænkemaade o. s. v., φιλιππίζω jeg holder med Philip.

2. Desiderativa endes sædvanligen paa σείω, f. Ex. γελασείω vil gjerne lee, πολεμησείω gjerne føre Krig; eller paa άω, ιάω, f. Ex. θανατάω længes efter Døden, στρατηγιάω vil være Feldtherre, κλαυσιάω vil græde.

3. Frequentativa endes paa άζω, ίζω, ύζω, f. Ex.

στενάζω sukker ideligt, αἰτίζω forlanger ofte, trygler, ἑρπύζω kryber ideligen, frem og tilbage.

4. Inchoativa endes paa σκω, saavel intransitive, f. Ex. ἡβάσκω bliver voxen, γενειάσκω faaer Skjæg, som transitive, f. Ex. μεθύσκω gjør at Een bliver beruset.

d) Adverbia.

De Adverbia, der udtrykke en Beskaffenhed, endes, foruden paa ως, fornemmeligt paa ι, ει, τι, δην, δον; f. Ex. αὐτοχειρί med egen Haand, ἀμαχεί uden Kamp, ὀνομαστί ved Navn, ἀγελαστί uden at lee, συλλήβδην i Hob, κρύβδην hemmeligt, σποράδην adspredt, ἀναφανδόν aabenbart, διακριδόν særskilt.

Anmærkn. De Adverbia, der betegne Beskaffenheden ved en Sammenligning, endes gjerne paa δόν; f. Ex. βοτρυδόν drueviis, i Klasser ligesom Druer, κυνηδόν paa Hundeviis, ἀγεληδόν i Hjorder, σωρηδόν hobeviis.

2. Om Steds-Adverb. med Endelserne θεν, θι, σε o. s. v. er talt ovf. §. 44, 1. Om adverbia numeralia see §. 31, 5.

Tredie Tillæg.

Om Sammensætning af Ord.

---

1. Med en særdeles Lethed kan det Græske Sprog udtrykke sammensatte Begreber ved Sammensætning af flere Ord til eet. Dets Fortrin for andre Sprog i denne Henseende er især ioinefaldende ved Sam-

mensætninger med Præpositioner, f. Ex. ὑπεκπροφεύγω jeg flygter hemmeligt (ὑπὸ) ud (ἐκ) og iler bort (πρὸ); σμῶδιξ ἐξυπανέστη Vablen hævede sig op (ἀνὰ) ud fra Ryggen (ἐκ) under Slaget (ὑπὸ); ἡ προκατάληψις tidligere (πρὸ) Tagen i Besiddelse (κατὰ). Andre Ord sammensættes sædvanligviis kun to og to, undtagen i Digtersproget, især det komiske, f. Ex. Πυργοπολινίκης Muur- og By-Betvinger, Βατραχομυομαχία Frøernes og Musenes Kamp.

2. I mange Tilfælde er denne Sammensætning ikke mere end en blot Sammenstilling (παράθεσις), hvor begge de sammenstillede Dele beholde deres oprindelige Former, saaledes i Sammensætning med Præpositioner (og undertiden Adverbier) og Verber; f. Ex. εἰς-έρχομαι, ἀνα-λαμβάνω, αὐ-έρυσαν (ἐγκαλέω, προύχω, ἀνέρχομαι), og disse Sammensætninger findes derfor i det ældre Sprog hyppigt opløste ved tmesis (s. ndf. i Syntaxen). Men ofte lide begge de sammensatte Ord en Forandring, hvorved et tredie fremkommer, der omfatter begges Begreber (σύνθεσις). — Den sidste Deel af Sammensætningen er egentligt at betragte som den første Deels Endelse. — Den første Deel af Sammensætningen lider fornemmelig følgende Forandringer:

a) naar den er et Nomen, da lider dette i det Hele samme Forandringer som foran Flektions-Endelserne; f. Ex. πολί-πορθος (πόλις), παμ-φάγος (πᾶς, παντός), μελαγ-χολία (μέλας, ανος), βου-φορβός (βοῦς), ναυ-μαχία

(ναῦς), παιδ-αγωγός (παῖς), καχ-εξία (κακός); eller det føier et -ο- til sin Stamme, især naar den følgende Deel begynder med en Konsonant, sjeldnere naar den begynder med en Vokal, der da undertiden kontraheres med ο; f. Ex. λογ-ο-ποιός (λόγος), παιδ-ο-τρίβης, ἰχθυ-ο-πώλης (ἰχθύς), μην-ο-ειδής (μήν), ἀγαθ-ο-έργος (ἀγαθός), δημιουργός.

b) naar den er et Verbum, da lægger dette gjerne ε, ο, ι eller σι til den uforandrede Stamme, f. Ex. ἀρχ-έ-κακος (ἄρχω), δακ-έ-θυμος (δάκνω, ἔδακον), ἁμαρτ-ο-επής (ἁμαρτάνω, ἁμαρτών), τερπ-ι-κέραυνος (τέρπω), λυ-σι-μελής (λύω), δει-σι-δαίμων (δειω), παυ-σ-άνεμος (παύω).

c) naar den er et inflexibelt Ord, da bliver dette uforandret, med Undtagelse af de Forandringer, hvorved en mulig Mislyd ved de sammenstødende Konsonanter eller Vokaler hæves (§. 13, 14); f. Ex. ἀγχί-αλος, παλαι-γενής, ἐμ-βαίνω (ἐν), δι-ορθόω (διά).

3. Af Ord, der blot forekomme i Sammensætning med andre (uadskillelige Partikler), ere især mærkelige:

a) δυσ-, der udtrykker en **Vanskelighed**, **Besværlighed**, **Ulykke**; f. Ex. δύσβατος vanskelig (farlig) at betræde, δυστυχέω jeg er ulykkelig; og altsaa, eftersom den anden Deel af Sammensætningen har en god eller ond Betydning, enten ophæver hiin eller bekræfter denne; f. Ex. δυσάρεστος misfornøiet, δύσελ-

πις fortvivlet, δυσαλγής høist ulykkelig, δυσπονής meget møisommelig.

b) ἀ—, der igjen efter sin tredobbelte Oprindelse, enten af ἄνευ uden, eller af ἄγαν meget, eller af ἅμα tillige, er enten:

ἀ privativum, der ligefrem benægter det Begreb, som den anden Deel af Sammensætningen udtrykker; f. Ex. ἄβατος utilgængelig, ἄπαις barnløs, ἄδηλος usynlig; foran en Vokal tager det gjerne et ν til sig, f. Ex. ἀναίτιος uskyldig.

ἀ intensivum, der forstærker det Begreb, foran hvilket det staaer; f. Ex. ἀτενής meget anspændt, ἀσκελές meget haardt.

ἀ copulativum, der udtrykker en Forbindelse; f. Ex. ἄλοχος, ἄκοιτις som deler Leie med (λέχος, κοίτη Leie), ἀδελφός som er af samme Moderliv (δελφύς).

Anmærkn. Desuden kan endnu mærkes, især med Hensyn til det Homeriske Sprog, νη- der har benægtende Kraft, f. Ex. νήποινος ustraffet, νώνυμος navnløs (ὄνομα); og ἀρι, ἐρι, δα og ζα, som alle forstærke, f. Ex. ἀριπρεπής meget udmærket, ἐρίγδουπος høit larmende, δάσκιος meget skyggefuld, ζατρεφής vel næret.

Syntaxis.

Syntaxis.

1. Syntaxis er Læren om Taledelenes Forbindelse indbyrdes. Da denne afhænger deels af de enkelte Taledeles Natur, deels af de Forhold, hvori disse staae til hverandre, saa maa altsaa Syntaxen 1) udvikle de enkelte Taledeles Natur og Væsen, 2) opstille de forskjellige Forhold, hvori de kunne staae til hverandre, 3) give Regler for deres Forbindelse i de forskjellige Forhold.

2. Saavel de enkelte Taledeles Natur som de Forhold, hvori de kunne staae til hverandre, ere i alle Sprog næsten de samme, og den udførligere Udvikling af disse to Punkter hører altsaa hjemme i den almindelige Grammatik. Derimod er Forbindelsesmaaden forskjellig i de forskjellige Sprog. Det er altsaa den, der bliver den nærmeste Gjenstand for den specielle Grammatik, og af den almindelige Grammatik optages kun saa meget, som paa ethvert Sted synes nødvendigt for Tydeligheds Skyld, men alt det Øvrige forudsættes som bekjendt.

Anmærkn. Som bekjendt forudsættes i det følgende ogsaa Læren om Sætninger og deres Dele, Subjekt, Prædicat o. s. v.

3. I det Følgende vil det første Kapitel fremsætte Bemærkninger over de enkelte Taledeles Natur og Brug. Det andet og tredie Kapitel ville indeholde den egentlige Syntaxis, nemlig det andet Kapitel Læren om Ordenes Forbindelse til enkelte Sætninger, det tredie Kapitel Læren om Sætningernes Forbindelse. Det fjerde vil afhandle de syntaktiske Anomalier.

Første Kapitel.

Om de enkelte Taledeles Natur og Brug.

---

§. 1.
Om Adjektiverne.

1. Neutrum af Adjektiverne, saavel i Singularis som Pluralis, staaer ofte som Substantiv. Især staaer neutrum singulare for at udtrykke det abstrakte Begreb, f. Ex. *τὸ καλόν*, *τὸ σῶφρον*, *τὸ ὑγιές*, Skjønhed, Besindighed, Sundhed, i og for sig betragtet; *τὸ θεῖον* den guddommelige Natur, Guddommen; *τὸ τῆς γυναικὸς δοῦλον καὶ θεραπευτικόν* Qvindens slaviske og underdanige Natur.

2. Ofte bruges Adjektiver til at udtrykke saadanne Forhold, som ellers pleie at udtrykkes ved Adverbier eller Casus obliqui; f. Ex. *τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον* ɔ: *ἄγχι ἀλλήλων*. *ἐφέστιοι ἑζόμεσθα* ɔ: *ἐπὶ τῇ ἑστίᾳ*: især Adjektiver, der udtrykke en

Tidsbestemmelse, f. Ex. *χθιζὸς ἔβη* ɔ: *χθὲς*. *εὗδον παννύχιοι* ɔ: *νυκτί*. *δευτεραῖος ἀφίκετο* ɔ: *τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ*.

3. Hos Digterne staae Adjektiver, der ere dannede af Nomina propria, hvor den prosaiske Stil bruger Genitiven af disse Nomina; f. Ex. *Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν* ɔ: *Ποίαντος*. *Ἀγαμεμνονέην ἄλοχον* ɔ: *Ἀγαμέμνονος*. *Νεστορέῃ παρὰ νηΐ* ɔ: *Νέστορος*.

§. 2.

Om Pronominerne.

1. Den tredie Persons Pronomen *οὗ, οἷ, ἕ* er i det episke Sprog hyppigst et reent demonstrativum. I den Attiske Prosa er det et reflexivum, men bruges ikke saa hyppigt som compositum *ἑαυτοῦ*.

Anmærkn. Den tredie Persons Reflexiver referere sig undertiden ogsaa til 1ste og 2den Person, saa at altsaa ikke blot *ἑαυτοῦ* staaer for *ἐμαυτοῦ* og *σαυτοῦ*, f. Ex. *ἀρχόμεθα ἑαυτοὺς συνιστάνειν* (anbefale os selv). *ἀντιτείνετε εὐλαβούμενοι, ὅπως μὴ ἐγὼ . . ἅμα ἑαυτόν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας* (mig selv). *σοὶ ἑωυτῷ* (dig selv); men ogsaa *οὗ* og *ὅς* eller *ἑός* staae med det almindelige reflexive Begreb "egen, eget" til alle Personer, f. Ex. *ἀεὶ φρεσὶν ᾗσιν ἠλώμην* (i mit Sind). *δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις* (i dit eget Huus). *φύξιν βουλεύοιτε μετὰ σφίσιν* (hos Eder selv).

2. Pron. possessivum bruges i det Græske Sprog langt sjeldnere end hos os, nemlig kun da, naar det staaer i Modsætning eller paa anden Maade har et særdeles Eftertryk; f. Ex. *μὴ οἴου, τὸ σὸν μὲν ὄμμα δύνασθαι ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξικνεῖσθαι,*

τὸν δὲ τοῦ θεοῦ ὀφθαλμὸν κ. τ. ἑ. Derfor staaer ved Begreber som Fader, Søn, Ven, Herre, Haand, Fod o. m. fl. ikke pron. poss. men blot Artiklen, naar deres possessive Forhold ere tydelige, f. Ex. ὁ πατὴρ ἐκέλευσέ με ταῦτα ποιεῖν (min Fader). πάντες ἀγαπῶσι τοὺς φίλους (deres Venner).

Anmærkn. Istedetfor pron. poss. staaer hyppigt genitivus af pron. personale, f. Ex. ὁ υἱός μου. ὁ σοῦ δοῦλος. οἱ παῖδες ὑμῶν: og i den 3die Person genitivus af αὐτός eller, hvor Sammenhængen fordrer det, det reflexive ἑαυτοῦ, f. Ex. τὰ χρήματα αὐτοῦ, αὐτῶν (hans, deres Formue); ὁ Ζεὺς τὴν Ἀθηνᾶν ἔφυσεν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς.

3. Om Særegenheder i Brugen af pron. relativum see nedenfor Kap. 3 §. 8.

Anmærkn. Hos Homer staaer relativum ὅς o. s. v. ofte som demonstrativum; f. Ex. ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν. Ogsaa hos senere Skribenter er dette Tilfældet, især i Talemaaderne: καὶ ὅς, καὶ ἥ, ἦ δ' ὅς.

4. Pron. demonstrativa οὗτος og ὅδε staae ofte — henpegende — for Steds-Adverbier, f. Ex. οὗτος ὄπισθεν προσέρχεται, der kommer han bagefter; ξείνω δή τινε τώδε, her ere to Fremmede; ἀνδρὶ, ὅστις ὅδε κρατέει, som her er den mægtige; og saaledes især ὅδε med pron. personale, ὅδ' ἐγώ — ἡμεῖς οἵδε jeg, vi her. — δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν (εἰμί), jeg er her for at bringe.

§. 3.

Om Artiklen.

1. Den bestemte Artikel er oprindeligt et demonstrativt Pronomen, og som saadant forekommer det hos

ældre Skribenter, især hos Homer, hvor den i de fleste Tilfælde er et reent Pronomen.

Anmærkn. 1. I saadanne Homeriske Konstruktioner som: ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις, eller τὸν δ' αὐτοῦ κοίμησε Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ, Τηλέμαχον, er ἡ, τὸν ikke Artikel, men Pronomen, hvortil de følgende Proprier Ἶρις, Τηλ. staae i Apposition (hun... den hurtige Iris, ham... Telemachos). Dog er undertiden Tilnærmelsen til den Attiske Brug af Artiklen iøinefaldende.

Anmærkn. 2. Ogsaa i den Attiske Prosa staaer Artiklen som demonstrativt Pronomen, især hvor en Inddeling udtrykkes ved ὁ μέν–ὁ δέ, f. Ex. τὸν μὲν ἐτίμα, τὸν δὲ οὔ: eller–adverbialiter–ved τὸ μέν–τὸ δέ, τὰ μέν–τὰ δέ, deels–deels; ligeledes i den fortællende Stil, f. Ex. ὁ δὲ εἶπε. τὴν δὲ ἀποχωρῆσαι.

Anmærkn. 3. Hos ældre især Joniske Skribenter og Homer staaer Artiklen ofte som pron. relativum, f. Ex. τὰ μὲν πολίων ἐξεπράθομεν, τὰ δέδασται ɔ: ἃ μέν–ταῦτα. Derimod staaer især hos senere Skribenter ofte ved Inddelinger ὃς μέν–ὃς δέ, ἃ μέν– ἃ δέ for ὁ μέν– ὁ δέ o. s. v.

2. Den bestemte Artikel staaer foran sit Nomen. Hvis der til dette komme Tillægsord, saa sættes disse mellem Artiklen og Nomen, eller Tillægsordet sættes bag efter med gjentaget Artikel, naar Eftertryk eller Tydelighed fordrer det; f. Ex. ἡ πρὸς Γαλάτας μάχη. τὸ τῆς ἀρετῆς κάλλος. ὁ χιλίαρχος ὁ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων.

3. Naar den bestemte Artikel staaer ved Nomina propria, udhæver den Gjenstanden, enten som almin=

deligt bekjendt eller som den, der i det Foregaaende er omtalt; f. Ex. αἱ μέγισται τῆς Ἑλλάδος πόλεις ἦσαν ἡ Σπάρτη καὶ αἱ Ἀθῆναι (de velbekjendte Byer S. og A.). ὁ Κῦρος πολλὰ ἔθνη κατεστρέψατο (den berømte K.). Men hvis der til Propriet føies et andet Substantiv med Artiklen, da udelades Artiklen foran Propriet, f. Ex. Κῦρος, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.

4. Den bestemte Artikel sættes til Adjektiver, Participier, Infinitiver og hele Sætninger, naar de staae som Substantiver; f. Ex. οἱ θνητοί. οἱ φιλοσοφοῦντες. τὸ κακῶς λέγειν. τὸ μέμφεσθαι τῇ κακίᾳ. Ligeledes sættes Artiklen til Adverbier, der da staae som Adjektiver; f. Ex. οἱ πλησίον ἄνθρωποι (de nærboende...). ὁ μεταξὺ τόπος (det mellemliggende Sted).

Anmærkn. 1. Idet Artiklen lægges til Adjektiver, forandrer den undertiden ved sin demonstrative Betydning disses Bemærkelse, f. Ex. ἄλλοι andre, alii, men οἱ ἄλλοι de andre eller de øvrige, ceteri; πολλοί mange, men οἱ πολλοί Hoben, de Fleste; ὀλίγοι faa, men οἱ ὀλίγοι det mindre Partie ɔ: de Fornemmere, Oligarcherne.

Anmærkn. 2. Artiklen i Neutro sammensmelter ofte med Adverbier og Præpositioner, selv naar disse have en Kasus hos sig, til et eneste Adverbial-Udtryk, f. Ex. τὸ πάρος, τὸ πρίν forhen; τὸ πάλαι fordum; τὸ ἀπὸ τοῦδε derpaa; τὸ πρὸ τούτου fordum; τὸ πρῶτον ell. τὰ πρῶτα først.

5. Uden tilføiet Substantiv staaer Artiklen, naar Substantivet lettelig kan underforstaaes fra det Foregaaende og derfor udelades, f. Ex. ὁ ἐμὸς πατὴρ καὶ ὁ τοῦ φίλου: eller naar Substantivet

vel ikke staaer i det Foregaaende, men Sammenhængen dog tydeligt viser, hvilket Substantiv der maa tænkes til, f. Ex. Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου (sc. υἱός). πορεύεσθαι εἰς τὴν Ἀλεξάνδρου (χώραν). ἰέναι εἰς τὸν ἑταίρου (οἶκον). οἱ ἐν ἄστει (ἄνθρωποι). τῇ ἐπιούσῃ (ἡμέρᾳ). Saaledes ogsaa ved Adverbier, der da selv paa en Maade staae som Substantiver, f. Ex. ἡ αὔριον (ἡμέρα), οἱ πάλαι (ἄνθρωποι).

Anmærkn. Saaledes uden tilføiet Substantiv tjener Artiklen ofte til en Omskrivning, især hvor Begreberne af en Tings eller Persons Væsen og Natur eller Forhold skulle udtrykkes, f. Ex. τὰ τῆς ἀρετῆς. τὰ τῆς τύχης. τὰ πρός τινα (Forholdet til Een). τὰ παρά τινος (Efterretninger, Befalinger, Gaver fra Een).

6. Undertiden udelades Artiklen, hvor f. Ex. et almindeligt Begreb udtrykkes, θεῖον γὰρ ἀγαθόν που τιμή (Æren er dog vel et guddommeligt Gode); ligeledes i det sædvanlige Sprog meget ofte foran Ordene ἀνήρ, θεός, θεοί, βασιλεύς ell. μέγας βασιλεύς (Perserkongen).

§. 4.
Om Verberne.

Verbum udtrykker, at en vis Beskaffenhed eller Egenskab er hos Subjektet. Det indeholder altsaa et dobbelt Begreb: Begrebet af **Beskaffenhed** eller **Egenskab**, og Begrebet af **Væren**. Beskaffenhedens eller Egenskabens forskjellige Arter bestemmes ved Verbets Genera; Tiden, i hvilken, og Maaden, paa

hvilken disse ere forbundne med Subjektet, bestemmes ved Tempora og Modi.

§. 5.

Verba media og reciproca.

1. Medium er Udtrykket for den reflexive Handling ɔ: den Handling, hvori Subjektets Virksomhed gaaer ud paa det selv enten i engere eller videre Forstand. Medium udtrykker altsaa:

a) enten, at den Handling, som Subjektet foretager, gaaer ud paa Subjektet selv, f. Ex. *τρέπομαι* jeg vender mig (*τρέπω*); *λοῦμαι* jeg bader mig (*λούω*); *ἀπέχομαι* jeg afholder mig (*ἀπέχω*).

Anmærkn. Dette i strængeste Forstand reflexive Medium forekommer kun af et lidet Antal Verber, især saadanne, der udtrykke en Handling, som man hyppigt foretager paa sit eget Legeme, f. Ex. at klæde, bade, tørre sig o. desl. I andre Tilfælde udtrykkes det reflexive Begreb ved verbum activum med tilføiet pron. reflexivum; f. Ex. *ἀποκτείνειν ἑαυτόν* at dræbe sig selv.

b) eller, at den Handling, som Subjektet foretager, har Hensyn til Subjektet; f. Ex. *αἰτοῦμαί τι*, forlanger Noget for mig (*αἰτῶ*); *ἀμύνομαι λοιγόν*, afværger Fordærvelsen, holder den borte fra mig (*ἀμύνω*); *ὁ Κῦρος ἐπαίσατο τὸν μηρόν*, slog sig paa Laaret; *πᾶσαν τὴν Ἀσίαν κατεστρέψατο*, underkastede sig hele Asien; *θέσθαι νόμους*, at give sig selv Love, give Love, som man selv underkaster sig (*θεῖναι νόμους*, at give Andre Love).

Anmærkn. Undertiden forstærkes i dette Tilfælde Mediets reflexive Begreb ved et tilføiet pron. reflexivum; f. Ex. γέγραμμαι ἐμαυτῷ ταῦτα, jeg har optegnet mig dette.

c) eller, at Subjektet ikke selv foretager sig en reflexiv Handling, men lader en Anden foretage Noget for sig, med Hensyn paa sig; f. Ex. τράπεζαν Περσικὴν παρετίθετο, lod sætte for sig; οἱ φρόνιμοι τῶν γονέων καλῶς διδάσκονται τοὺς παῖδας, lade deres Børn undervise.

2. I mange verba media er det reflexive Forhold saa fjernt og svagt, at det er vanskeligt at opfatte og udtrykke; i nogle er det endogsaa ganske forsvundet; saaledes er f. Ex. ἰδεῖν og det episke ἰδέσθαι ganske det Samme, ligesom ofte i Prosa ἀποφαίνειν og ἀποφαίνεσθαι vise, παρέχειν og παρέχεσθαι række, o. fl. a. staae synonymt. Ofte er det Tilfældet, at Medium hyppigst bruges med visse specielle Betydninger af Verbet, f. Ex. αἱρεῖν at tage, αἱρεῖσθαι at vælge.

Fremdeles maa man erindre, at Medium ingenlunde virkeligt forekommer af alle de Verber, af hvilke man kan tænke sig det. Sprogbrugen er her den eneste Regel.

3. Forskjellige fra verba media ere de Verba, der udtrykke en reciprok (gjensidig) Handling, f. Ex. βουλεύεσθαι at raadslaae med hinanden (βουλεύειν raade, beslutte); διαλέγεσθαι samtale med hinanden (διαλέγειν sondre, adskille); διαλύεσθαι

forsone sig med hinanden (*διαλύειν* udsone Andre); o. fl. a.

§. 6.

Passiv- og Medial-Former. Deponentia.

1. Præsens, Imperfectum, Perfectum og Plusquamperfectum have Passivum og Medium tilfælleds; i begge Aoristerne derimod og i Futurum have de forskjellige Former.

2. Af disse sidste er igjen Aoristus 1. Medii det eneste, som aldrig forekommer undtagen med Medial-Betydning, medens derimod saavel Aor. 2. Med. som Fut. Med. forekomme med reen passivisk Betydning; hiint sjeldnere og næsten kun i det episke Sprog; Fut. Med. derimod ofte, især af de Verber, i hvilke det passiviske Futurums Form vilde blive langtrukken og tung, f. Ex. af *ἀμφισβητέω, ἀπαλλάττω, ὁμολογέω, ὠφελέω*, men ogsaa f. Ex. af *τρέφω, τιμάω, δηλόω*, i hvilke Sprogbrugen enten ganske foretrækker de mediale Former, eller dog bruger dem ved Siden af de passiviske.

3. Paa den anden Side staaer Aor. Pass. ofte som Medium, og i nogle Verber skeer dette regelmæssigt; f. Ex. *ἀπηλλάγην* jeg gik bort; *ἐπείσθην* jeg lod mig overtale; *ἐφοβήθην* jeg blev bange; *ἐκοιμήθην* jeg sov ind.

4. Fra Verba Media maae vel adskilles Deponentia ↄ: saadanne Verber, der have passivisk Form, men reen aktivisk (ikke reflexiv) Betydning; f. Ex. *αἰσθάνομαι* jeg fornemmer, *δέχομαι* jeg modtager,

δύναμαι kan, ἐργάζομαι arbeider, μάχομαι kæmper, o. m. a.

Anmærkn. Af mange verba activa, transitive saavelsom intransitive, er Fut. Act. slet ikke brugeligt, men i dets Sted Fut. Med., med reen aktivisk Betydning, altsaa som deponens; sædvanligen forekomme da af disse Verber ikke de øvrige mediale Former med deres reflexive Betydning. Saadanne Verber ere f. Ex. ἀκούω F. ἀκούσομαι; ᾄδω F. ᾄσομαι; βοάω F. βοήσομαι; fremdeles ἁμαρτάνω, βαίνω, γελάω, γιγνώσκω, εἰμί, θαυμάζω, κλέπτω, οἶδα, σιγάω o. m. a.

§. 7.

Transitiv og Intransitiv Bemærkelse.

1. En stor Mængde verba transitiva activa staaer tilsyneladende som Intransitiver, idet Objektet er blevet udeladt: saaledes f. Ex. ἄγε, φέρε, ἔχε i Opmuntringer, hvorved kan suppleres pron. reflex. σεαυτόν; fremdeles Verber, der udtrykke en Tilstand eller Sindsbeskaffenhed, som εὖ ἔχειν, κακῶς ἔχειν, προσέχειν, scil. ἑαυτόν eller τὸν νοῦν; eller saadanne, der udtrykke en Bevægelse, som ἐλαύνειν, ἄγειν, ἐκβάλλειν, κλίνειν o. fl. a.; f. Ex. ἐπὶ Σάρδεις ἦγεν ὁ Κῦρος sc. τὴν στρατιάν. ὁ ποταμὸς ἐκβάλλει εἰς θάλασσαν sc. ἑαυτόν eller τὸ ὕδωρ.

Anmærkn. 1. Undertiden have enkelte Former, nemlig Perf., Plusqpf. og Aor. 2., udelukkende den intransitive Betydning, medens derimod alle de øvrige af Verbets Former have transitiv Betydning. Dette er især Tilfældet med Verberne ἵστημι stiller, og φύω avler, frembringer, der i de oven:

nævnte tempora have Betydningen staaer, stod, er, var til.

Anmærkn. 2. Men især er mærkeligt Perf. 2., der i en stor Mængde verba transitiva har intransitiv Betydning, f. Ex. ἄγνυμι bryder, ἔαγα er brudt; ἀνοίγω, ἀνέῳχα aabner, ἀνέῳγα staaer aaben; δαίω brænder, δέδηα staaer i Brand; ἐγείρω, ἐγήγερκα vækker, ἐγρήγορα vaagner; ἔλπω giver Haab, ἔολπα haaber; ὄλλυμι, ὀλώλεκα ødelægger, ὄλωλα er ødelagt; ὄρνυμι opvækker, ὄρωρα er opvakt; πείθω, πέπεικα overtaler, πέποιθα sætter Lid til; πήγνυμι fæster, πέπηγα hænger fast i; ῥήγνυμι bryder, ἔῤῥωγα er brudt; σήπω gjør raadden, σέσηπα forraadner; τήκω smelter, τέτηκα smelter hen, opløses; φαίνω viser, πέφηνα er tilsyne; og fremdeles ἔφθορα og πέπληγα af φθείρω (fordærver) og πλήττω (slaaer), der have begge Betydninger ved Siden af hinanden.

2. Ofte lader Medium med sin reflexive Betydning sig opfatte som et intransitivum, medens Aktivet er transitivum, f. Ex. στέλλω sender, στέλλομαι reiser; παύω bringer til at høre op, παύομαι hører op; κοιμάω dysser i Søvn, med. sover; πείθω overtaler, med. adlyder; δαίνυμι beverter, med. holder Maaltid; δαίω brænder, antænder, med. er i Brand; πλάζω gjør vildfarende, med. farer vild; ἔλπω giver Haab, med. haaber; φαίνω viser, med. kommer til Syne; ὄλλυμι ødelægger, med. gaaer til Grunde; o. fl. a.

Anmærkn. Da Perf. 2. i Bemærkelsen slutter sig til medium (s. ovf.), saa har man ogsaa kaldet det perf. medium; men upassende, da det aldrig har reen reflexiv Betydning.

3. Undertiden staae verba intransitiva som transitiva og tage en Objekts=Accusativ til sig, som oftest af samme Stamme eller Betydning; f. Ex. κινδυνεύσω τοῦτον τὸν κίνδυνον. λῆρον ληρεῖς. ἠσθένησαν ταύτην τὴν νόσον. ζῇ βίον ἥδιστον.

4. Nogle intransitiva activa, der udtrykke et passivt Begreb, ɔ: betegne, at Subjektet lider Noget, konstrueres ligesom Passiver. Saadanne ere især θνήσκειν, ἐκπίπτειν, φεύγειν, f. Ex. Ἕκτωρ ἀπέθανεν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως. οἱ φυγάδες, οἱ κατὰ τὴν στάσιν ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκπεσόντες, κατῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Ἀχαιοὶ ὑφ' Ἕκτορος ἔφυγον: og ved φεύγειν, i Betydningen at være anklaget, er dette den regelmæssige Konstruktion.

§. 8.

Aktiviske og passiviske Sætninger.

1. Det Nomen, som i den aktiviske Sætning var Subjekt, sættes i den passiviske Sætning i Genitiv med Præpositionen ὑπὸ (sjeldnere πρὸς, παρὰ, ἐξ), som den Person eller Ting, hvorfra Subjektets Liden udgaaer; f. Ex. Ἕκτωρ κτείνεται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (active: ὁ Ἀχιλλεὺς κτείνει τὸν Ἕκτορα). οἱ Ἕλληνες ἠδικήθησαν πρὸς τῶν Περσῶν.

   Anmærkn. Ofte sættes ogsaa Aktivets Subjekt i den passiviske Sætning i Dativ uden Præposition, især ved perfectum pass., f. Ex. ἐκεῖνος ἐλήφθη ἔρωτι τῆς γυναικός. ταῦτα λέλεκται ἡμῖν, πέπρακταί μοι.

2. Det Nomen, som i den aktiviske Sætning var Objekt, bliver i den passiviske Sætning Subjekt. Og det er ikke blot, saaledes som i det Latinske Sprog, Objektets Accusativ, der i de passiviske Sæt=

ninger bliver Subjektets-Nominativ (see Ex. under 1.); men ogsaa af saadanne Verber, der i Aktiv tage Objektet til sig i Genitiv eller Dativ, danne Grækerne et Passiv, ved hvilket hiint Objekts-Genitiv eller Dativ sættes i Nominativ; f. Ex. *ἀμελεῖται τὸ ἀτιμαζόμενον (ἀμελεῖν τινος). ἡμεῖς ὑπ' Ἀθηναίων ἐπιβουλευόμεθα (ἐπιβουλεύειν τινι).*

Anmærkn. 1. De Verber, som i Aktiv tage en dobbelt Accusativ til sig, Personens og Tingens, sætte i Passiv Personens Objekt i Nominativ, men lade Tingens Accusativ uforandret; f. Ex. *ὁ παῖς διδάσκεται τὰς τέχνας. ἐγὼ ἐπείσθην ταῦτα ὑπὸ σοῦ. ὁ Κροῖσος, ἀφαιρεθεὶς τὴν ἀρχήν.*

Anmærkn. 2. Ogsaa da, naar de tvende Objekter ikke begge ere Accusativer, men Personens Objekt Dativ, Tingens Accusativ, bliver Personens Dativ i Passiv forandret til Nominativ, og Tingens Accusativ uforandret; f. Ex. *οἱ τῶν Ἀθηναίων ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν ἀπέκτειναν τοὺς ἐχθροὺς (ἐπιτρέπειν τινί τι). οἱ λῃσταὶ ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλάς.*

§. 9.

Tempora.

1. Enhver Handling eller Tilstand, som Verbet udsiger om Subjektet, foregaaer eller er i en vis Tid, enten den **nærværende**, **forbigangne** eller **tilkommende**. Men i enhver af disse Tider kan Handlingen eller Tilstanden igjen fremstilles enten som nu netop foregaaende, **ufuldendt**, eller som allerede **fuldendt**, eller som **forestaaende**. Enhver af de tre Tider har altsaa sine tre forskjellige Forhold at udtrykke. Deraf opstaae altsaa følgende Tempora:

Nærværende Tid.

a. ufuldendt, γράφω (Præsens)
b. fuldendt, γέγραφα (Perf.)
c. forestaaende, μέλλω γράφειν (Præs. periphrast.)

Forbigangen Tid.

a. ufuldendt, ἔγραφον (Imperf.)
b. fuldendt, ἐγεγράφειν (Plusqpf.)
c. forestaaende, ἔμελλον γράφειν (Impf. periphrast.)

Tilkommende Tid.

a. ufuldendt, γράψω (Fut. simplex)
b. fuldendt, γεγράψομαι, i activo periphrastisk γεγραφὼς ἔσομαι (Fut. exact.)
c. forestaaende, γράψων ἔσομαι (Fut. periphrast.)

2. Af disse Tempora opstiller Formlæren kun dem, der have selvstændigt dannede Former, og forbigaaer derimod dem, der ere dannede periphrastisk ved Hjælp af andre Verber, men de ligesaafuldt ere Tempora som hine.

Anmærkn. Naar Formlæren af adskillige Tempora, nemlig Aoristus, Perfectum, Futurum, opstiller dobbelte Former, saa maa man vel erindre, at de forskjellige Former i det Hele taget ikke udtrykke noget forskjelligt Tidsforhold (om Perf. 2 see nedenfor §. 10, 3.), men kun grunde sig paa en Forskjellighed i Formations-Maaden (oprindelige og udvidede Stammer). I de færreste Verber findes begge Formerne ved Siden af hinanden; i de fleste kun den ene (s. i Formlæren Bemærkningerne under de forskjellige Tempora). Med Hensyn paa Aoristus 1 og 2 og Futurum 1 og 2 i Passiv kan her endnu bemærkes, at Jonerne og de ældre Attikere gjerne bruge Aor. og Fut. 1, medens de yngre Attikere foretrække de blødere Aor. og Fut. 2.

3. Tempora udtrykke altsaa ikke blot Tidsbestemmelsen ɔ: Handlingens eller Tilstandens Forhold **til Tiden**, men betegne tillige de Forholde, hvori Handlingen eller Tilstanden i Tiden staaer **til andre Handlinger eller Tilstande.** Men jeg kan ogsaa blot fremstille en Handling o. s. v. i Forhold til Tiden, uden nøiere at betegne det Forhold, hvori Handlingen i den givne Tid staaer til andre Handlinger. For denne Art af Tidsbestemmelse have Grækerne i den forbigangne Tid et eget Tempus:

Aoristus

(*χρόνος ἀόριστος*, den ubestemte Tidsangivelse), der altsaa hensætter en Handling i den forbigangne Tid, uden at bestemme, i hvad Forhold denne Handling, da den foregik, stod til andre Handlinger, eller om den enten selv eller i sine Følger vedvarer eller ikke vedvarer, ɔ: staaer i Forhold til den nærværende Tid.

Anmærkn. 1. Denne Aoristets Natur bliver tydelig ved Sammenligning med andre Tempora, navnlig med Imperfektet og Perfektet:

Imperfektet er Udtrykket for den ufuldendte forbigangne Tid, ɔ: det betegner en Handling i den forbigangne Tid, der vedvarede, medens en anden tildrog sig, og derfor overhovedet en Handling, der fremstilles som vedvarende, om endogsaa den Handling, til hvilken Imperfektet staaer i Relation, ikke er udtrykt; f. Ex. *ὅτε ἔγραφον, παραγέγονέ τις. οἱ Πέρσαι ἐξέλαυνον ἐς Βοιωτούς.*

Perfektet forbinder den forbigangne Tid med den nærværende, idet det betegner en Handling, der i den forbigangne Tid er fuldendt og nu bestaaer i sin Fuldendthed eller i sin Virkning; *ἡ πόλις*

ἔκτισται (er opført, staaer fuldendt); ἡ ἧσσα ἡμᾶς ἀπεστέρηκε τῆς ἐλευθερίας (har berøvet os Friheden, saa at vi nu ere Slaver).

Forskjelligt herfra betegner Aoristet blot, at der i den forbigangne Tid var et Moment, i hvilket en Handling foregik, uden at bestemme denne Handlings Forhold til sin Tid eller til den nærværende Tid; f. Ex. τοὺς πελταστὰς ἐδέξαντο (modtoge dem, momentant) οἱ βάρβαροι, καὶ ἐμάχοντο (kæmpede med dem, vedvarende Handling). ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν (kom til, stode hos, vedvarende Tilstand), ἐτράποντο (toge Flugten, momentant), καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ εὐθὺς εἵποντο (forfulgte dem, vedvarende Handling). — πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ (uddøede lidt efter lidt og sluktes paa een Gang). — ἡ πόλις ἐκτίσθη (blev anlagt; om den endnu staaer eller ei, angives ikke).- ἔγραψα τὴν ἐπιστολήν, jeg skrev Brevet, hvad enten det nu er til eller ikke; derimod γέγραφα τ. ἐπιστ., her er et Brev, som jeg har skrevet.

Anmærkn. 2. Det kommer naturligviis ikke saa meget an paa, hvad der i og for sig selv er momentant eller vedvarende, som paa den Talendes eller Skrivendes Forestilling derom eller Fremstilling deraf; og saaledes kan da en Handling, der i og for sig ikke er momentan, dog fremstilles som saadan, idet Forestillingen ikke dvæler ved den, men strax forlader den, for at gaae over til noget Andet; f. Ex. ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων συλλέξας στράτευμα, ἐπολέμει τοῖς Θραξί. Καὶ μάχῃ τε ἐνίκησε, καὶ ἀπὸ τούτου ἔφερε καὶ ἦγεν αὐτούς. Saaledes staaer Aoristet ofte for Perfektet, naar f. Ex. den forbigangne Handlings Forhold til den nærværende Tid allerede er tydeligt, eller den Talende ikke finder det fornødent just at udhæve det; f. Ex. τοὺς θησαυροὺς τῶν πάλαι

σοφῶν, οὓς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βιβλίοις γράψαντες, διέρχομαι.

Anmærkn. 3. I det episke Sprog og overhovedet hos ældre Skribenter er Brugen af Aoristet ingenlunde uddannet i sin hele Bestemthed; især er det ofte vanskeligt at skjelne Imperfektet og Aoristet fra hinanden, s. f. Ex. Od. α. 437. β. 415–18. 425–26. γ. 540–41. Overhovedet er Aoristet i mange Verber slet ikke tilstede. Saaledes staae da selv i Attisk Prosa Imperfekter, som *ἦν*, *ἔφη*, ogsaa som Aorister; ligesom ogsaa paa den anden Side Aorister som *ἔστη*, *ἦλθε*, *ἔδυ* ogsaa staae som Imperfekter, idet den egentlige Imperfekt-Form enten slet ikke eller kun meget sjeldent forekommer.

4. I modi udenfor Indikativen gaaer Aoristet med sin momentane Tidsbestemmelse ofte over i de andre Tider. Saaledes staaer:

a) i **Konjunktiv, Optativ, Imperativ** og **Infinitiv** Aoristet med Præsens-Betydning, men stedse **momentan**, medens derimod det egentlige Præsens betegner en i den nærværende Tid **vedvarende** Handling; f. Ex. *τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαί* (momentan Handling) *φημι, εἶτ᾽ αὐτοὺς οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν* (vedvarende Stemning). *λοῦσον ποταμοῖο ῥοῇσιν, χρῖσον τ᾽ ἀμβροσίῃ, περὶ δ᾽ ἄμβροτα εἵματα ἕσσον. χαλεπὸν τὸ ποιεῖν, τὸ δὲ κελεῦσαι ῥᾴδιον.*

b) i **Infinitiv** staaer Aoristet ofte med Futurums-Betydning; f. Ex. *λέγων ἐν ἐλπίδι εἶναι ἀναλαβεῖν Νίσαιαν. ὅθεν οὐκ ἔλποιτό γε θυμῷ ἐλθέμεν.*

c) i Participiet forlader Aoristet vel aldrig den forbigangne Tid, men staaer derimod ofte ganske som et Perfektum; f. Ex. *μαθών* som har lært og altsaa veed; *θανών* som er dod; *οἱ πεσόντες* de Faldne, Dode; *οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδαιμονεῖν.* Tildeels ligger vel Grunden hertil i den aoristiske Forms Blodhed fremfor Perfektets Form.

§. 10.

Fortsatte Bemærkninger over Temporum Brug.

1. Præsens staaer i den fortællende Stil ofte istedetfor et Forbigangenheds Tempus, og hyppigt afvexle da Præsens, Imperfektum, Aoristus, uden nogen Forskjel i Tiden, blot ifolge den Skrivendes forskjellige subjektive Anskuelse.

Anmærkn. 1. J nogle Verber gaaer Præsens meer eller mindre over i Perfekts-Betydningen. Saaledes har *ἥκω* regelmæssigt Betydningen: jeg er kommen, er tilstede; *οἴχομαι*: jeg er gaaen bort, er borte; ligeledes *ἀκούω*: jeg har hort og horer endnu; og saadanne præsentia findes derfor forbundne med Perfekter og Aorister, f. Ex. *Μαρδόνιος, ὡς ἐπύθετο τοὺς Ἕλληνας ἀποιχομένους. Ἀτρεΐδην δὲ καὶ αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντα, ὡς ἦλθε. Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα.*

Anmærkn. 2. Mærkelig er overhovedet den Frihed, hvormed Grækerne midt i Forbigangenheds-tempora, selv midt i oratio obliqua, naar en Andens Tanker eller Ord anfores, gaae over til præsens; f. Ex. *εἷς δὲ εἶπε, στρατηγοὺς ἑλέσθαι ἄλλους ὡς τάχιστα, εἰ μὴ βούλεται Κλέαρχος ἀπάγειν.*

2. **Imperfectum**, der fremstiller en Handling som vedvarende og ufuldendt, bruges undertiden ogsaa til at udtrykke **Forsøget til eller Bestræbelsen for** at udføre en Handling, f. Ex. *ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος τὴν αὐλήν*: han vilde leie, handlede med Eiermanden om at leie sig o. s. v. — *Δαρεῖος — ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος καὶ αὐτὴν προσελθὼν ὠνέετο. ὁ δὲ Συλοσῶν — λέγει· Ἐγὼ ταύτην πωλέω οὐδενὸς χρήματος. — Στράτευμ' ἐπακτὸν ἐμβαλὼν ᾕρει πόλιν*, beleirede Byen.

3. Perfectum, der forbinder den forbigangne Tid med den nærværende, lader ofte den forbigangne Tid ganske af Syne og betegner blot det, der i den nærværende bestaaer som Følge eller Virkning af Handlingen i den forbigangne Tid, og (samml. §. 7, 1. Anm. 2.) ofte gaaer da Perf., især Perf. 2, over i den intransitive Betydning; f. Ex. *κτάομαι* erhverver, *κέκτημαι* besidder; *καλέω* kalder ved Navn, *κέκλημαι* hedder; *μνάομαι* og *μέμνημαι* husker; *εἴδω* seer, *οἶδα* veed; *δείδω* bliver bange, *δέδοικα* frygter; *πείθω* faaer til at troe, *πέποιθα* stoler paa; *ἵστημι* stiller, *ἕστηκα* staaer, o. fl. a. Plusqvamperfektet af disse Verber faaer da naturligviis Imperfekts-Betydning.

Anmærkn. Af de Verber, der betegne en Tonen, Lyden, har Perfektet ofte ganske Præsens-Betydning; f. Ex. *κέκραγα* raaber, af *κράζω*; saaledes ogsaa *γέγωνα, ἄνωγα, μέμηκα, κέκλαγγα, τέτριγα* o. fl. a. Ogsaa af nogle andre Verber staaer især hos Digterne Perfektet med samme Betydning som Præsens; f. Ex. *μέλει* og *μέμηλε* det ligger paa Hjerte; *δέρκω* og *δέδορκα* jeg seer.

4. Futurum 3. Til at fremstille en Handling som **fuldendt i den tilkommende Tid** har det Græske Sprog kun i passivum en selvstændig dannet Form, Fut. 3; f. Ex. *ἡ πολιτεία τελέως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ*, Staten vil være fuldkommen indrettet, naar en saadan Vogter forestaaer den. *μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται*, jeg vil have grædt forgjeves. Det er altsaa det naturlige Futurum til de Perfekter, der staae med Præsens-Betydning; f. Ex. *κεκτήσομαι* jeg vil have erhvervet mig, vil besidde; *μεμνήσομαι* jeg vil være kommen i Tanke om, vil erindre; o. s. v.

Anmærkn. Undertiden staaer dette Futurum som et fut. simplex, blot med mere Eftertryk og ligesom fremskyndende den tilkommende Handling; f. Ex. *φράζε καὶ πεπράξεται*, tal, og det skal øieblikkeligt skee. (Deraf den ofte forekommende Benævnelse Paullopostfuturum.) Men hos Attikerne bruges det af nogle Verber ganske som fut. simplex, uden noget saadant Eftertryk, f. Ex. af *πιπράσκω, παίω, κόπτω*.

5. Særskilt maae endnu mærkes de **periphrastiske Futurer**, som Verbet *μέλλω* (jeg staaer i Begreb med, er nu netop ifærd med) danner i Forbindelse med futurum infinitivi, sjeldnere med præsens og aoristus infin., f. Ex. *μέλλω, ἔμελλον, ἐμέλλησα γράφειν* scripturus sum, eram, fui. Disse Futurer ere deri forskjellige fra fut. simplex, at de knytte den tilkommende Tid til en anden Tid, medens derimod fut. simplex udtrykker den tilkommende Tid i Modsætning til den nærværende eller forbigangne.

6. Aoristus bruges til at udtrykke, at en Handling pleier at skee (momentant), ɔ: at den ofte er skeet og fremdeles ofte vil skee, f. Ex. μικρὸν παῖσμα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσε πάντα, en lille Forseelse har ofte rokket og omstyrtet det Hele og vil fremdeles ofte gjøre det, ɔ: rokker tidt og ofte. πολλὰ ἀνθρώποις παρὰ γνώμην ἔπεσε, falder tidt ud imod Forventning.

Anmærkn. En lignende Forestilling synes at ligge til Grund for Aoristets Brug i Sammenligninger og Lignelser, f. Ex. hos Homer: ὡς δ' ὅτε τίς τε δράκοντα ἰδὼν παλίνορσος ἀπέστη οὔρεος ἐν βήσσης, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα, ἄψ τ' ἀνεχώρησεν, ὠχρός τέ μιν εἷλε παρειάς o. s. v.; hvor Homer dog paa andre Steder bruger Præsens, enten udelukkende eller iflæng med Aoristet, f. Ex. Od. δ. 335-39. sammenlign Od. δ. 791-92. ε. 53. 328-29. 488 sqq. Il. ι. 320. Od. δ. 357.

§. 11.
Modi.

Modi ere de Former af Verbet, der tjene til at udtrykke **de Maader**, paa hvilke den Egenskab, som Verbet angiver, udsiges om Subjektet, eller overhovedet de Maader, paa hvilke Prædikatet udsiges om Subjektet. Disse Maader ere egentligt kun to, eftersom de enten maae være Udtryk for **Forestilling** eller for **Villie**. Men da hverken Forestilling eller Villie kan fattes og udsiges fuldkomment reent og ublandet, men der til begge hos det Individuum, der fatter og udsiger dem, knytter sig en mere eller mindre bevidst Følelse af **den Frihed** eller af **den Mangel paa Frihed** ɔ: Afhængighed, hvormed han fatter og udsiger dem, saa opstaaer en

dobbelt Række af Modi. Udtrykket for den med Frihed udtalte Forestilling er Indicativus, for den med Frihed udtalte Villie Imperativus. Udtales Forestillingen med Følelse af Afhængighed, bruges enten Optativus eller Conjunctivus, om hvis Forhold til hinanden strax nedenfor; naar derimod Villien udtales med Følelse af Afhængighed, har den ingen egen Modus; men da den netop ved denne Følelse af Afhængighed gaaer over til en Forestilling, udtrykkes den enten ved Optativus eller ved Conjunctivus.

I de Forestillinger, der udsiges med Følelse af Afhængighed, dele sig altsaa Opt. og Conj., og det saaledes, at Opt. udtrykker de blot subjektive, der ikke faktisk existere, men kun ere til for Tanken (absolut afhængige Sætninger); Conj. derimod de objektive, der fremstille et Faktum som det, hvis Existens er betinget af og knyttet til noget Andet (relativt afhængige Sætninger).

§. 12.

Om Brugen af Imperat., Optat., Conjunct. i de enkelte Sætninger.

1. Imperativus, Villiens Udtryk med Frihed, bruges i Bøn, Befaling og Forbud, f. Ex. *θήρα τὸ καλόν. πείθου τοῖς σοφωτέροις. ἄκουσον τοίνυν, ὦ Κροῖσε. μή μοι ἀντίλεγε.*

Anmærkn. 1. Ved Forbud, hvorved altid staaer *μή*, bruges kun Imperativens Præsens (vedvarende Forestilling); men hvis Aoristet udfordres (momentan Forestilling), da staaer dette i Conj., f. Ex. *σὺ μέντοι μὴ πάντα θυμῷ χρέω, μηδὲ πόλιν ἀρχαίην ἐξαναστήσῃς.* Dog findes ogsaa Aor. Imp.,

især hos ældre Digtere, f. Ex. *μή μοι πατέρας ποθ᾽ ὁμοίη ἔνθεο τιμῇ. μή τις ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆος ἀκουσάτω ἔνδον ἐόντος.* Præs. Conj. derimod kun hos senere Skribenter.

Anmærkn. 2. Naar der til Villiens Udtryk knytter sig en Følelse af Afhængighed, f. Ex. naar Høflighed eller Undseelse for den, jeg taler til, eller overhovedet Beskedenhed formilder det Bydende i Udtrykket, gaaer Villiens Yttring over til Forestilling og bliver enten:

a) Optat., naar Forestillingen fremsættes som Ønske, Anskuelse, f. Ex. *λέγοις ἂν ἃ δεῖ λέγειν. χωροῖς ἂν εἴσω.* eller:

b) Conjunct. i Opmuntringer (1 Perf. Plur.) og Advarsler (2 Perf.), f. Ex. *ἴωμεν. μὴ φοβηθῇς. μὴ φύγητε:* thi om Handlingen virkeligt vil indtræde, er uvist og tænkes afhængigt af dens Villie, til hvem Opfordringen skeer.

Ofte gaaer endog Villiens Udtryk over til en reen indikativisk Forestilling, der udsiges med fuldkommen Overbeviisning om, at den vil finde Sted, f. Ex. *γνώσεαι Ἀτρείδην*, du vil vist lære ham at kjende. *προμηνύσεις μηδενὶ τοὔργον, ἀλλὰ κεῦθε* (du vil ikke forraade det).

Anmærkn. 3. Kun tilsyneladende staaer Imperativ afhængigt af et foregaaende *οἶσθ᾽ ὅτι, ὅ, ὡς*, f. Ex. *οἶσθ᾽ οὖν ὃ δρᾶσον. οἶσθ᾽ ὡς ποίησον.* Ligesom ogsaa vi udtrykke os i fortrolige Opfordringer, f. Ex. veed du hvad? gjør det! o. s. v. Man gjør sig dette tydeligst ved Omsætning: *δρᾶσον, ποίησον, οἶσθ᾽ ὡς, ὅ.*

2. Optativus er Udtrykket for den subjektive Anskuelse, det reent **Tænkte**, og staaer altsaa for at udtrykke **Formodning, Haab, Frygt, Ønske** og overhovedet det, der synes muligt, sandsynligt,

hvor da ἄν ofte tilføies, f. Ex. ἴσως ἂν οὖν τινες ἐπιτιμήσειαν τοῖς εἰρημένοις (maaskee Nogen torde dadle). διὰ τοῦτο ἂν εἶεν μακρόβιοι (ere de maaskee). ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι (vil let, tænker jeg, kunne redde). τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν. Ved Ønske tilføies ofte εἰ, εἴθε, ὡς, f. Ex. ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι. εἴθε ἀφανισθείη τὸ κακὸν ἐξ ἀνθρώπων.

3. Conjunctivus, der udtrykker den med Afhængighed fremsatte Forestilling om det, som indtræder kun i Forbindelse med noget Andet som betinget deraf og det underordnet, har egentligt hjemme i de subordinerede Sætninger. I de enkelte Sætninger bruges den kun:

a. I **Opmuntring** og **Advarsel**, hvorom er talt ovenfor Nr. 1. Anm. 2, b.

b. I saadanne, blot formelle, Spørgesætninger, der udtrykke en Tvivl eller Frygt, f. Ex. ὤ μοι ἐγὼ δειλός, τί μοι μήκιστα γένηται; sagtens vil nu det Værste ramme mig. πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθηται; Ingen vil let kunne adlyde dig.

Anmærkn. 1. Da ogsaa det Tilkommende kan betragtes som noget Uvist, Uafgjort, saa staaer Conjunct. (Aor.) især hos Digterne, for at udtrykke det Tilkommende, f. Ex. οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἴδωμαι: og det endog midt imellem Futurer, f. Ex. πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὀνομήνω. οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνήρ, οὐδ' ἔσσεται, οὐδὲ γένηται.

Anmærkn. 2. Saaledes bruges ogsaa hos Attikerne Conj. om det Tilkommende i negative Sætninger, især efter *οὐ μή*, hvor jeg ikke bestemt nægter, men angiver Noget, som sandsynligviis ikke vil indtræffe, f. Ex. *οὐ μή σοι δύνωνται ἀντέχειν οἱ πολέμιοι. οὐ μὴ πίθηται.*

§. 13.
Infinitivus.

1. Naar det Begreb, som Verbet udtrykker, ikke forbindes med noget Nomen, men opstilles som selvstændigt Begreb, staaer det i modus infinitivus. Infinitiv er altsaa egentligt et nomen verbale, og dens Kasus bestemmes ligesom ethvert Nomens af Forholdets Natur; f. Ex. *τὸ ἐπίορκον καλεῖν τινα ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι, λοιδορία ἐστίν. ἐν τῷ φρονεῖν ἥδιστος βίος. τὸ μὲν εὐνοεῖν τε καὶ προορᾷν ἄγαμαι σοῦ. σὺ δὲ διὰ τὸ ξένος εἶναι, οὐκ ἂν οἴει ἀδικηθῆναι.*

Anmærkn. I det episke Sprog bruges Infinitiven saaledes uden Artiklen; f. Ex. *νύμφη πότνι' ἔρυκε λιλαιομένη πόσιν εἶναι* (ↄ: *τοῦ εἶναι αὐτόν οἱ πόσιν*). *μνηστῆρας ἀγήνορας οὔτι μεγαίρω, ἔρδειν ἔργα βίαια* (ↄ: *τῷ ἔρδειν ἔ. β.*). *μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν* (ↄ: *τὸ ἐπελθεῖν ἕσπ.*). I Prosa udelades Artiklen sædvanligt kun da, naar Infinitiven er Nominativ eller en Accusativ uden Præposition.

2. Infinitivus staaer især ved de Verba, der ikke udtrykke et fuldstændigt Begreb, men blot Villien eller Evnen til at gjøre Noget, og betegner da — supplerende — disses Hensigt eller Følge; f. Ex. *βούλομαι λέγειν. οὐ δύναμαι πείθειν.*

Anmærkn. 1. Ogsaa da, naar det ufuldstændige Begreb ikke udtrykkes ved Verber, men ved Adjektiver og Copula, staaer Inf. paa samme Maade; især ved de Adjektiver, der udtrykke en Dygtighed, Beqvemhed til; f. Ex. οὐ δεινός ἐστι λέγειν ἀλλ' ἀδύνατος σιγᾶν. οἷος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε. ἐπιτήδειος ταῦτα πράττειν.

Anmærkn. 2. Paa lignende Maade staaer Inf. efter Verber og Adjektiver, der i og for sig udtrykke et fuldstændigt Begreb, for at betegne det, hvorpaa der i det enkelte Tilfælde tages Hensyn (som fjernere Objekts-Accusativ; see ndf. Kap. 2, §. 6, 4.); f. Ex. ἐκαίνυτο φῦλ' ἀνθρώπων νῆα κυβερνῆσαι. ὁ γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο ὄρνιθας γνῶναι. θείειν ταχύς. θείειν ἀνέμοισι ὁμοῖοι.

3. Som absolut Verbalform staaer Infinitiv ofte

a) i Bon og Befaling, ligesom Imperativen, især hos Digterne; f. Ex. σῆμά τέ οἱ χεῦαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερεΐξαι, καὶ ἀνέρι μητέρα δοῦναι. σὺ δ', ἄν τι ἔχῃς βέλτιον ποθὲν λαβεῖν, πειρᾶσθαι καὶ ἐμοὶ μεταδιδόναι. πάππα, λαλεῖν τι ἡμῖν.

Anmærkn. Man har forklaret dette ved at supplere ἔθελε, κελεύω o. s. v., og ofte findes disse og lignende Ord virkeligt tilføiede, saaledes ἔθελε hyppigt hos Homer, f. Ex. μήτε σύ, Πηλείδη, ἔθελ' ἐριζέμεναι βασιλῆϊ. χάζεο μηδὲ θεοῖσιν ἶσ' ἔθελε φρονέειν. Men Brugen af Inf. som Imper. synes saa vel begrundet i Infinitivens Natur som absolut Verbalform, at man ikke behøver at tage sin Tilflugt til nogen Ellipse, for at forklare den.

b) I Udraab især af Forundring og Uvillie, med eller uden tilføiet Artikel; f. Ex. σὲ ταῦτα δρᾶσαι! ἐμὲ παθεῖν τάδε!

c) I Tidsbestemmelser ved *πάρος* og *πρίν*, f. Ex. *ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι. ἐμὲ γαῖα καλύπτοι πρίν γε πυθέσθαι.* Egentligt er dette at betragte som en Tidens-Genitiv, hvorved Artiklen er bortfaldet: *πάρος τοῦ ἱκέσθαι. πρὶν τοῦ πυθέσθαι.*

d) Ofte staaer Infinitiven *εἶναι* med eller uden Artikel absolut ved Adjektiver og Adverbier, f. Ex. *ἑκὼν εἶναι* for sin Deel gjerne. *σέ γ' εἶναι* hvad dig angaaer. *τὸ νῦν εἶναι* for Øieblikket. *τὸ σύμπαν εἶναι* i det Hele taget.

§. 14.
Particulæ orationis.

Om Særegenheder i Adverbiernes Brug og Forbindelse see Kap. 1. §. 1, 2; §. 3, 4 og Anm. 2; Kap. 2 §. 9, g. Anm. 2. Om Præpositionerne see ndf. Kap. 2. §. 11. ff.

§. 15.
Om Conjunctionerne.

1. Om de Conjunctioner, der tjene til at forbinde de subordinerede Sætninger, see ndf. Kap. 3 §. 2. Af dem, som tjene til at forbinde coordinerede Sætninger, maae her korteligt omtales de copulative og adversative, som i Brugen ere de hyppigste og mærkeligste, nemlig *καί, τε* og *μέν, δέ.*

2. a) *Καί* (et) og *τε* (que) ere begge copulative Conjunctioner, med den Forskjel, at *καί* forbinder Begreber, som i og for sig ere forskjellige, *τε* derimod beslægtede og af Naturen sammenhørende.

Anmærkn. I det ældre Sprog er τε det hyppigste Mærke for enhver naturlig, let forstaaelig Forbindelse, og hos Homer findes det derfor forbundet med andre Conjunctioner, f. Ex. μέν τε, δέ τε, γάρ τε for det blotte μέν, δέ, γάρ: især med relative Pronominer og Partikler, f. Ex. ὅστε, ἥτε, ὅτε, ὅσος τε, οἷός τε o. s. v. for det blotte ὅς, ὅσος o. s. v., og fra denne Sprogbrug stammer endnu i den almindelige Prosa Brugen af τε i Talemaaderne οἷός τε, ἐφ' ᾧτε, ligesom og i Partiklerne ὥστε og ἅτε. — Sædvanligviis gjentages τε ved ethvert af Ordene, f. Ex. πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μαχαί τε. Undertiden følger paa det flere Gange gjentagne τε et καί: undertiden afvexle τε-καί-τε. I Prosa findes det fordobblede τε sjeldnere.

b) τε -καί forbinder eftertrykkeligere end det enkelte καί, f. Ex. αὐτός τε τύραννος ἐγένετο, καὶ τοῖς παισὶ τὴν τυραννίδα κατέλιπε (ikke blot - men ogsaa). αὐτοί τε καὶ ἵπποι: og det bruges derfor især da, naar det er hinanden ganske modsatte Begreber, som forbindes, f. Ex. ἀγαθά τε καὶ κακά. χρηστοί τε καὶ πονηροί.

c) καί-καί forbinder ikke beslægtede, men kun forskjellige Begreber, f. Ex. ἀπέκτειναν καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας. ἀνθρώπους εὑρήσεις καὶ ἀγαθοὺς καὶ κακούς. For καί-καί bruger det Homeriske Sprog overalt τε-τε.

3. a) Adversative Conjunctioner ere μέν og δέ. Den Modsætning, hvori Begreber kunne staae til hinanden, er enten en stærkere eller en

svagere. I begge Tilfælde bruge Grækerne *μέν-δέ*, og disse maae derfor snart oversættes ved **vel-men** (stærkere Modsætning), snart ved **deels-deels**, **saavel-som** ogsaa o. s. v., eller blot enkelte ved **og**, **men**, **fremdeles** o. a. fl.

b) Naar i det første Led af en Sætning staaer *μέν*, maa derpaa egentligt stedse følge en Modsætning med *δέ*. Men ofte bliver dette *δέ* udeladt, naar det allerede af Stilling og Indhold er tydeligt, at der er en Modsætning, og *δέ* altsaa kan undværes, f. Ex. i saadanne Forbindelser, som *πρῶτον μέν- ἔπειτα*: ofte staaer ogsaa istedetfor *δέ* en anden Conjunction, f. Ex. hos Homer *αὐτάρ, ἀτάρ*, i Prosa *ἀλλά* og især *μέντοι*. Ofte udelades ogsaa den hele Modsætning og ligger da blot i Tanken; f. Ex. *ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ*, jeg for min Deel seer det ikke (men Andre see det maaskee); *καὶ ταῦτα μὲν δὴ τοιαῦτα*, hermed forholder det sig saaledes (men med Andet anderledes).

c) *δέ* betegner vel for det Meste en **Modsætning**, og den dertil svarende Forsætning betegnes regelmæssigen, i det Mindste i Prosa, ved *μέν*. Men meget ofte betegner *δέ* blot Sætningens **Forskjellighed** fra det Foregaaende, og *δέ* er derfor i det ældre Sprog ikke blot adversativ Conj., men overhovedet Tegnet for Overgangen fra det Foregaaende til noget Andet, hvor vi enten bruge **og** eller slet ingen Conjunction; sammenlign f. Ex. Od. χ. 1-14. Ofte staaer *δέ* i det ældre Sprog i

saadanne Forbindelser, hvor det uddannede Sprog bruger andre Conjunctioner, især γάρ, f. Ex. Od. δ. 369. Exempel paa δέ som adversativ, copulativ og causal Conjunction indeholder Od. α. 432-433.

§. 16.
Tillæg til Læren om Partiklerne.

a) Particulæ affirmandi γέ, πέρ, δή.

1. Γέ (enklitisk), egentligt **i det Mindste**, udhæver stedse det Ord, efter hvilket det følger, og forstærker saaledes dets Begreb ved at henlede Tanken til det i Særdeleshed (det forstærker altsaa, idet det **indskrænker**, modsat πέρ, som forstærker ved at **udvide** Begrebet; see ndf.). Det forbindes ikke blot med nomen og pronomen, men ogsaa med andre Partikler, fra hvilke det dog gjerne skilles ved eet eller flere mellemkommende Ord. Det lader sig ofte oversætte ved **vistnok, jo, dog,** o. a., men ofte lader dets Eftertryk sig kun gjengive ved at **betone** det Ord, hvorefter det staaer. F. Ex. προθυμήσομαι τό γ᾽ ἐμὸν μέρος, i det Mindste saameget som staaer til mig. ἔγωγε, σύγε, ὅσγε, jeg for min Deel, o. s. v. ὣς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι, der gjør **Saadant**. σὺ δὲ θάρσει τόνδε γ᾽ ἄεθλον, οὔτις Φαιήκων τόνγε ἵξεται, vær du trøstig, hvad **det** Kast angaaer, **det** vil Ingen naae. παρῆσάν τινες, καὶ πολλοί γε, ja mange. πάνυ γε, ganske vist.

2. Πέρ (enklitisk) har egentligt Begrebet af det Omfattende (περὶ), og tjener ligesom γέ til Forstærk-

ning. Det forbindes ofte med Relativer og med Tids-, Aarsags- og Betingelses-Partikler, og kan ligesom *γέ* ofte kun gjengives ved den forstærkede Betoning. F. Ex. *ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐῤῥύσατο ἱέμενός περ*, hvor meget han end ønskede det. *τρυχόμενός περ*, hvor meget du end lider. *ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο*, skjøndt ilende med Reisen. *ὅσπερ*, quicunque. *εἴπερ*, om endog. *καίπερ*, omendskjøndt.

3. *Δή*, nu, dog, vel, forstærker og bekræfter ligeledes, f. Ex. *πολλάκις ἐθαύμασα, τίσι δή ποτε λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν*, ved hvilke Grunde de vel, dog have overtalt. *πειράσομαι δὴ καὶ ἐγώ*, visselig, ogsaa jeg vil forsøge. Saaledes især ved Imperativer, *σκόπει δή*, betragt dog; *φέρε δή, ἄγε δή, ἴθι δή*. Ogsaa forbindes det ofte med Tids- og Steds-Adverbier, f. Ex. *δὴ τότε, νῦν δή*, og med Relativer, f. Ex. *ὅστις δή* hvo saa end, *ὅπου δή* hvor som helst.

b) Particulæ negandi *οὐ* og *μή*.

1. *Οὐ* benægter ubetinget, objektivisk, ɔ: benægter ligefrem en Tings Tilværelse; *μή* derimod benægter betinget, subjektivisk, ɔ: benægter Forestillingen om en Ting, medens det lader dens Tilværelse uafgjort.

Anmærkn. 1. Jeg siger altsaa: *οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη*, Fleerherredømme er noget Slet. *οὐκ ἂν ἀγαπῴην καλεῖσθαι ἄπιστος*, jeg vilde nødig kaldes troløs. *τί γὰρ οὐ πάρεστι;* hvorfor er han borte? — men derimod: *οὐ λήψομαι, εἰ μὴ*

οὐ κελεύεις, hvis ikke, med mindre (Betingelse). *οὐδεὶς λήψεται χρήματα, ὅστις μὴ παρέσται*, naar, i det Tilfælde, at han ikke er tilstede (Forudsætning). *Σόλων ἀπεδήμησε ἔτεα δέκα, ἵνα δὴ μή τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῇ λῦσαι, τῶν ἔθετο* (Hensigt). *μὴ γένοιτο*, gid det ikke skee (Ønske). *μή μ' ἐρέθιζε. μὴ νομίσῃς* (Befaling). *δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι* (Frygt, Bekymring); og saaledes: *μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω*. Ligeledes staaer *μή* overalt ved Infinitiver, f. Ex. *ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν. ἀνάγκη τοῦτο μὴ ποιεῖν*: og det selv da, naar det, der fremstilles benægtet, er et reent Faktum, f. Ex. *τὸ μὴ πεισθῆναί μοι αἴτιόν σοι τῶν κακῶν*, at du ikke har adlydt mig o. s. v.

Anmærkn. 2. Hvad der i og for sig er ubetinget (reelt), kan den Talende eller Skrivende fremsætte betinget (som Forestilling), og omvendt for Eftertryks eller Tydeligheds Skyld fremsætte det Betingede som ubetinget, f. Ex. *Ξέρξης βουληθεὶς τοιοῦτον μνημεῖον καταλιπεῖν, ὃ μὴ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς ἐστι*, da X. (nemlig ved at gjennemgrave Athos) vilde efterlade sig et Mindesmærke, quod non esset, som i hans Tanker overgik o. s. v. *προθυμήσομαι ὅπως οὐχ ὑστερήσω*, jeg skal gjøre mig Umage derfor og nok komme til rette Tid; derimod *προθ. ὅπ. μὴ ὑστ.* jeg skal gjøre mig Umage for ikke at komme for sildigt. Saaledes er det endogsaa almindeligt i oratio obliqua, hvor den nægtende Sætning staaer som Eens Mening, Formodning, dog at bruge *οὐ*, f. Ex. *νομίζει οὐ καλὸν εἶναι* ɔ: han mener: "det er uskjønt." (Derimod *ν. μὴ καλὸν εἶναι*, han mener, at det ikke er skjønt-subjektiv Forestilling).

Anmærkn. 3. *Οὐ* og *μή* sammensmelte ofte med det Ord, hos hvilket de staae, til et eneste negativt Begreb, for hvilket andre Sprog ofte have særskilte negative Udtryk, f. Ex. *οὐ πάνυ*, ingenlunde (og ikke: ei aldeles); *οὔ φημι, οὐ λέγω*, nego, jeg nægter; *οὐκ ἐάω*, veto, jeg forbyder; og i afhængige Sætninger: *δίδαξον, ἵνα μὴ φῶ*, ut negem. *ἂν δὲ μὴ φῶσιν*, si vero negaverint. Paa samme Maade sammensmelte *οὐ* og *μή* med Substantiver og Adjektiver og danne ligesom negative composita, f. Ex. *ἡ τῶν γεφυρῶν οὐ διάλυσις*, Broernes Ikke-Afbryden. *ἡ οὐκ ἐμπειρία*, Mangel paa Erfarenhed, Uerfarenhed; derimod *ἡ μὴ ἐμπειρία*, det tænkte Tilfælde, at Erfarenhed mangler. *ὁ οὐ φιλοσοφῶν*, den, som ikke philosopherer; *ὁ μὴ φιλοσοφῶν*, naar Een ikke philosopherer.

Anmærkn. 4. I Spørgesætninger staaer *οὐ*, naar Svaret tænkes bekræftende, derimod *μή*, naar Svaret tænkes benægtende; f. Ex. *οὐ καὶ καλόν ἐστι τὸ ἀγαθόν;* er ikke det Gode ogsaa skjønt? *μὴ δοκεῖ σοι τοῦτο εἶναι εὔηθες;* det synes dig dog vel ikke o. s. v.? *ἦ μή πού τινα δυσμενέων φάσθ' ἔμμεναι ἀνδρῶν;* I troe dog vel ikke o. s. v.?

Anmærkn. 5. Alle de nærmere Bestemmelser, som føies til Negationen, f. Ex. nogensinde, nogensteds o. fl., maae være composita af den Negation, der nægter Sætningen; f. Ex. *οὐκ ἐποίησε τοῦτο οὐδαμοῦ οὐδείς*, det har ikke nogensinde Nogen gjort; og saaledes ogsaa, naar den i Almindelighed nægtende Paastand opløses i sine Dele, f. Ex. *οὐ δύναται οὔτ' εὖ λέγειν, οὔτ' εὖ ποιεῖν τοὺς φίλους* (hverken-eller). *οὐδεὶς πώποτε Σωκράτους οὐδὲν ἀσεβὲς οὐδὲ ἀνόσιον οὔτε πράττοντος εἶδεν οὔτε λέγοντος ἤκουσεν. μὴ δύνασθαι μήτε γνῶναι μήτε ποιῆσαι.*

2. Nægtelsen forstærkes ved Forbindelsen af οὐ og μή til οὐ μή og μὴ οὐ, hvor den samme Forskjel gjelder, som mellem οὐ og μή; f. Ex. οὐ μὴ δυσμενὴς ἔσῃ φίλοις, du vil visselig ikke. οὔποτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ μάθῃς τόδε, aldrig skal du i Sandhed høre dette af mig. αἰσχύνομαι μὴ οὐ ποιεῖν τοῦτο. δυσάλγητος ἂν εἴην τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτείρων ἕδραν, dersom jeg ikke ynkede o. s. v.

Anmærkn. 1. I det ældre Sprog og hos Digterne forstærkes Nægtelsen ved Gjentagelsen af οὐ og μή, f. Ex. οὐ γὰρ οἴω οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι. μὴ μὴ καλέσῃς: eller ved οὐ-οὐδέ, μή-μηδέ, f. Ex. οὐ μὲν οἴομαι οὐδὲ πεπύσθαι ἀγγελίης. μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιτο.

Anmærkn. 2. Ofte bliver til et Verbum, der allerede i og for sig har et nægtende Begreb, f. Ex. at nægte, forbyde, undgaae, endnu føiet en Nægtelse, f. Ex. ἀρνοῦσι, ὡς οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι. μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ καταπετρωθῆναι. ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν.

3. Derimod ophæve tvende Nægtelser hinanden, naar de høre til tvende forskjellige Verber, selv naar det ene er et Participium, f. Ex. οὐκ ἂν ἴδοις Ἀγαμέμνονα... οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι. Sædvanligviis bliver dog i saadanne Tilfælde, for Tydeligheds Skyld, den ene Nægtelse udtrykt ved det forstærkede μὴ οὐ, f. Ex. μὴ οὐχὶ μισεῖν αὐτὸν οὐκ ἂν δυναίμην, jeg maa hade ham.

Anmærkn. Naar μή staaer ved de Verber, der udtrykke en Frygt, Bekymring o. s. v. foran οὐ, taber det sin nægtende Kraft, f. Ex. φοβοῦμαι μὴ οὐ καλὸν ᾖ (ne non), jeg er bange for, at det er uskjønt. δέδοικα μὴ οὐ φάνῃ, jeg frygter, at

han ikke døer (δέδ. μὴ θάνῃ, jeg frygter, at han døer). Og saaledes ogsaa naar μὴ staaer ene, med Underforstaaelse af et Frygts-Verbum, f. Ex. μή νύ τοι οὐ χραίσμῃ σκῆπτρον θεοῖο, (jeg frygter for) at Gudens Stav ikke vil frelse dig, hvor altsaa et δέδοικα eller ὅρα (vide) er at underforstaae.

c) Particula ἄν.

Ἄν- episk κε, κεν- giver Verbalformen, hvortil det føies, noget Betinget og Ubestemt, idet det netop udhæver den Følelse af Mangel paa Frihed eller Afhængighed (see ovenf. §. 11), som stedse ledsager de optativiske og konjunktiviske Forestillinger. Derfor staaer det sædvanligst til Optativer og Konjunktiver, og naar det forbindes med Indikativer og Imperativer, formilder og svækker det det Bestemte i Udtrykket; f. Ex. οὐκ οἶδ' ἄν, jeg veed ikke ret. οἶμαι ἄν, jeg troer næsten. τάχα κέν ἑ γῦπες ἔδονται, snart, tænker jeg, skulle... καί κέ τις ὧδ' ἐρέει, og saaledes vil maaskee Een sige. εὖ τοῦτ' ἴσθ' ἄν, det maa du nok troe.

Anmærkn. 1. Naar ἄν staaer ved et indikativisk Imperfektum, Plusqvamperfektum eller Aoristus, tilkjendegiver det, at Handlingen ikke virkeligen skeete eller er skeet, men at den under visse Betingelser vilde skee eller være skeet; f. Ex. πολὺ ἂν διέφερον, de vilde have udmærket sig. τῷ κέν οἱ τύμβον ἐποίησαν Παναχαιοί, da skulde de have opkastet ham en Gravhøi.

Anmærkn. 2. I Forbindelse med ethvert indikativisk Tempus, især med Imperfektet, udtrykker ἄν ofte, at en Handling ikke tildrog sig en enkelt Gang, men saa ofte, som Omstændighederne medforte det; f. Ex. ὁ δέ, ὁκὼς ἔλθοι ἐς ἄλλην οἰκίαν,

ἀπελαύνετ' ἂν ἀπὸ ταύτης, ἀπελαυνόμενος δ' ἂν ᾔει ἐπ' ἑτέρην, blev han hvergang bortjaget og gik hvergang til et nyt Huus.

Anmærkn. 3. Forbundet med Infinitiver og Participier giver *ἄν* disse Verbalformer noget Betinget og Ubestemt, saa at de altsaa have samme Betydning, som Indikativ, Konjunktiv, Optativ med *ἄν* vilde have, naar den infinite Sætning forandredes til finit; f. Ex. *οὐκ ἔστιν ἕνα ἄνδρα ἂν δυνηθῆναί ποτε ἅπαντα ταῦτα πρᾶξαι*, det er ikke muligt, at een Mand skulde kunne udføre Alt dette (finite *οὐ δύναται ἄν* han vil ikke kunne, kan neppe). *οἱ ῥᾳδίως ἀποκτιννύντες, καὶ ἀναβιωσκόμενοι γ' ἄν, εἰ οἷοί τ' ἦσαν*.... og som igjen gjerne vilde bringe til Live (finite *ἀνεβιώσκοντ' ἄν*). *τοὺς Ἀθηναίους ἤλπιζεν ἴσως ἂν ἐπεξελθεῖν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἂν περιϊδεῖν τμηθῆναι* (fin. *ὅτι ἐπεξέλθοιεν ἄν—περιΐδοιεν ἄν*). *εὑρίσκω ταύτην ἂν μόνην γενομένην τῶν κινδύνων ἀποτροπήν* (fin. *αὕτη ἂν μόνη γίνοιτ' ἀποτροπή*).

§. 17.

Om Interjektionerne.

1. Interjektionerne ere ikke som de øvrige Ordklasser Udtryk for klare og tydelige Forestillinger, men kun for Følelser. De ere derfor egentligt at betragte som Lyd, der undslippe Følelsen, naar den bevæges af Glæde, Smerte, Forundring, Uvillie o. s. v., og kunne ikke optages under nogen af de foregaaende Ordklasser, men danne ligesom et eget Sprog for sig selv.

Anmærkn. Paa det allerlaveste Trin af Udvikling vilde Sproget ikkun være en Række af Interjektioner; i den Dannedes Sprog, hvor Forestillingerne meer eller mindre have Overvægten over Følel-

ſerne, fremtrænge Interjektionerne ſig kun i enkelte, meer eller mindre hyppige, lidenſkabelige Udbrud, der indſkudviis afbryde de klare Foreſtillingers Række. Deraf deres Benævnelſe (interjicere).

2. Da Interjektionerne ikke udtrykke nogen Foreſtilling, kunne de hverken ſtyre Kaſus, eller ſelv ſtyres. Imidlertid findes de dog ofte forbundne med casus obliqui. Om denne Forbindelſes Natur ſee nedenfor Kap. 4. §. 2 under Ellipſe.

Andet Kapitel.

Om Ordenes Forbindelſe i de enkelte Sætninger.

1. De Forhold, under hvilke Ordene forbindes med hinanden, ere af et dobbelt Slags, idet Ordene enten coordineres eller ſubordineres hinanden. Tvende Ord coordineres hinanden, naar deres Begreber ikke ſtaae i et Afhængigheds-Forhold til hinanden, men derimod ſtemme overeens og ligeſom falde ſammen til eet, f. Ex. *Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἦν Μακεδών*: derimod bliver det ene Ord ſubordineret det andet (Hovedordet), naar hiints Begreb fremſtilles i et Afhængigheds-Forhold til dettes Begreb og altſaa ikke ſtemmer overeens med dette, men beſtemmes og ſtyres af dette, f. Ex. *Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου μάχῃ ἐνίκησε τοὺς Πέρσας.*

2. Paa dette dobbelte Forhold grunder sig en dobbelt Forbindelsesmaade. De coordinerede Ord udtrykke deres Overeensstemmelse i Begreberne ved den størst mulige Overeensstemmelse i Formerne (concordantia verborum). Herunder hører Læren om Apposition, om Hovedordets Overeensstemmelse med Tillægsord og Prædikat i Genus, Numerus o. s. v. De subordinerede Ord udtrykke de forskjellige Maader, hvorpaa det ene Ord er afhængigt af det andet, ved de afhængige Former (regimen verborum). Reglerne herfor indeholdes i Læren om Casus obliqui.

A. Concordantia verborum.

§. 1.

Om Apposition.

1. Naar Nomen staaer i Apposition til et pron. possessivum, da sættes det i Genitiv, eftersom Possessivet udtrykker Genitivforholdet; f. Ex. *τὰ ἐμὰ τοῦ κακοδαίμονος. ἄπιτε ἐφ᾽ ὑμετέραν τῶν βαρβάρων χώραν.*

   Anmærkn. Af samme Natur ere saadanne Homeriske Appositioner, som: *Νεστορέῃ παρὰ νηΐ, Πυλοιγενέος βασιλῆος. Γοργείη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου.*

2. I det ældre Sprog sættes ofte saadanne Begreber som apposita ved Siden af hinanden, som det uddannede Sprog med strengere Nøiagtighed underordner hinanden, enten som Deel under sit Hele, eller som Følge under Hensigten; f. Ex.

Ἴδην δ᾽ ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν, Γάργαρον, hvor Γάργ. er en enkelt Deel af det hele Bjerg. πρῶτον γάρ μιν ἰόντα βάλε στῆθος (ham..... i Brystet). Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον (enhver af Troernes Lemmer); i hvilke Exempler apposita στῆθος, γυῖα, ἕκαστον indskrænkende bestemme den Deel af det først angivne Hele, hvorpaa Handlingen nærmest gaaer ud. — θάνατόν νύ τοι ὅρκι᾽ ἔταμνον (jeg sluttede Forbund til din Død), hvor θάν. er det, som blev Virkningen af ὅρκια. — Undertiden staaer et Substantivum i Apposition til et enkelt Ord i en Sætning, uagtet det indeholder en Udvikling ikke af dette Ord alene, men af det Begreb, som hele Sætningen udtrykker; f. Ex. Ἑλένην κτάνωμεν, Μενελέῳ λύπην πικράν ɔ: ὃ (sc. τὸ κτείνειν Ἑλ.) λύπη π. ἔσται. ἤ τις Ἀχαιῶν ῥίψει (sc. μιν) ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον ɔ: ὃ (sc. τὸ ῥίπτειν αὐτόν) λυγρὸς ὄλεθρος ἔσται.

Anmærkn. 1. Ogsaa i den Attiske Prosa findes Appositioner af samme Natur, f. Ex. Πελοποννήσιοι καὶ ξύμμαχοι τὰ δύο μέρη ἐσέβαλον for Πελοποννησίων καὶ ξυμμάχων. ὑμᾶς ἐνίους for ὑμῶν. Især ved ὁ μέν – ὁ δέ, f. Ex. οἱ ξυνόντες τῇ φιλοσοφίᾳ οἱ μὲν οὐδενός, οἱ δὲ πολλοὶ πολλῶν κακῶν ἄξιοί εἰσι.

Anmærkn. 2. Som en lignende Apposition maa det betragtes, naar i Prosa et Adjektiv neutrius generis med sin Artikel indskydes i en Sætning saaledes: ὑμῶν οἱ πρόγονοι, τό γε μέγιστον, ἔσωσαν ἀπὸ βαρβάρων τοὺς Ἕλληνας. καὶ, τὸ πάντων κεφάλαιον, σκόπει.

§. 2.
Om Numerus.

1. Ved neutrum plurale staaer, især hos Attikerne, Prædikats-Verbet i Singularis, f. Ex. τὰ ζῶα τρέχει. πάντα ἐγένετο. ἀληθῆ ἐστιν, ἃ σὺ λέγεις.

Anmærkn. Afvigelser herfra ere hyppige hos Digterne og forekomme ogsaa i Prosa, især da, naar Begrebet indeholder en Samling af Enkeltheder, der tydeligen bestaae hver for sig, f. Ex. φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἴχνη πολλά: eller naar det plurale Neutrum betegner Personer, f. Ex. τοσάδε ἔθνη ἐστράτευον. τὰ τέλη (magistratus) τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχοντο αὐτοῖς.

2. Ved collectiva i Singularis staae Tillægsord og Prædikat ofte i Pluralis; f. Ex. ἡ βουλὴ ἡσυχίαν εἶχεν.... οὐκ ἀγνοοῦντες. ἔχομεν τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν πλείους καὶ ἀμείνους. τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρουν. ὥς φάσαν ἡ πληθύς.

3. Dualis-Formerne ere kun almindelige hos Attikerne, men udenfor denne Dialekt mindre hyppige og af mange Ord slet ikke i Brug. Derfor finder man til Substantiver i Dualis undertiden Tillægsord og Prædikat i Pluralis, ligesom ogsaa til Substantiver i Pluralis Tillægsord og Prædikat i Dualis, naar Pluralet kun betegner tvende Personer eller Ting, f. Ex. τὼ δὲ τάχ' ἐγγύθεν ἦλθον. τὼ δ' ἔσταν.... μένοντες. δύω δέ οἱ υἱέες ἤστην. δύο χάσματα ἐχομένω ἀλλήλοιν. Saaledes ogsaa: Ξάνθε τε καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων Λάμπε τε δῖε, νῦν... ἀποτίνετον: hvor Hektor synes at

tiltale Hestene to og to. — Derimod findes yderst sjeldent Tillægsord eller Prædikat i Dualis til Subjekter, som ere bestemte Pluraler; f. Ex. Il. ε. 487 sq., ι. 182 sqq.

4. Naar flere Subjekter forbindes, staae Tillægsord og Prædikat i Pluralis. Men ofte rette de sig, især naar de staae foran, efter det nærmeste Substantiv og blive derved Singularis; f. Ex. *σοὶ γὰρ ἔδωκε νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων. ἀνίστατο ἐκ τοῦ συμποσίου ὁ Τίμαρχος καὶ ὁ Φιλήμων, ἀποκτενοῦντες Νικίαν. αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε.*

5. Undertiden retter Numerus sig ikke efter Subjektet, men efter det Substantiv, der staaer som Prædikat; f. Ex. *τὸ πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο.*

6. Ofte staaer neutrum plurale af Adjektiverne, hvor vi sætte Singularis; f. Ex. *τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδύνατά ἐστι ἀποφυγέειν καὶ θεῷ. οὐκ ἂν ἦν βιώσιμα ἀνθρώποις.* Især er dette Tilfældet med Verbalierne, f. Ex. *ἡμῖν εἰσι ξύμμαχοι ἀγαθοὶ, οὓς οὐ παραδοτέα, ἀλλὰ τιμωρητέα ἐν τάχει.*

§. 3.

Om Genus.

1. Adjektivet som Prædikat (ikke som Tillægsord) staaer undertiden i Neutrum Singulare uden Hensyn paa Subjektets genus; f. Ex. *οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη. ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρός. αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν.*

Anmærkn. 1. I disse Tilfælde er Subjektet altsaa betragtet i Almindelighed som en Ting; og endskjøndt i slige Forbindelser ofte er tilføiet f. Ex. τί, πρᾶγμα, χρῆμα, som δεινόν τι ἡ γυνή. σοφόν τι χρῆμ' ἄνθρωπος, saa følger dog ikke deraf, at disse Ord maae suppleres der, hvor de ikke findes.

Anmærkn. 2. Paa samme Maade staaer undertiden pron. relativum og demonstrativum ikke i det Substantivs genus, hvorpaa de vise tilbage, men i neutrum; f. Ex. τυραννίδα θηρᾶν, ὃ πλήθει χρήμασίν θ' ἁλίσκεται. — πῶς οὖν λέγεις περὶ ἀνδρίας; ἐπὶ πόσῳ ἂν αὐτοῦ δέξαιο στέρεσθαι;

2, Prædikatet retter sig ofte i genus efter Subjektets Begreb, og ikke efter dets Form, f. Ex. τὸ μειράκιον ἐγένετο καλός. Det Samme er ofte Tilfældet med Tillægsord og Relativer, f. Ex. τὸ παιδίον, ἧς ἐρᾷ ὁ ἀδελφός. φίλε τέκνον. ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες.... ἐλπόμενοι.

3. Ved Substantiver fæminini generis i Dualis staae Tillægsordene ofte i masculino, f. Ex. Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη... πληγέντε κεραυνῷ. ἀμφὼ τούτω τὼ πόλεε. τὼ χεῖρε.

Anmærkn. Naar i det ældre Sprog og hos Digterne Adjectiva masc. generis forbindes med Substantiver fæm. generis, f. Ex. θῆλυς ἐέρση. θήλεας ἵππους. ἡδὺς ἀϋτμή. ἡμίσεος ἡμέρας. ὀλούτατος ὀδμή. ἁλὸς πολιοῖο. ταύτῃ δυσεσβολώτατος ἡ Λοκρίς: da synes dette at maatte forklares deraf, at disse Adjektiver, som i det senere Sprog stedse have 3 Endelser, i hine Tilfælde ere brugte som communia.

4. Pron. relativum retter sig undertiden i genus ikke efter det Ord, hvorpaa det viser tilbage, men efter det følgende Prædikats-Nomen; f. Ex. *ὁ φόβος, ἣν αἰδῶ εἴπομεν.*

B. Regimen verborum.

§. 4.

Om Casus obliqui i Almindelighed.

1. Casus obliqui ere de Former af Nomina, som betegne **de subordinerede Forhold, under hvilke disse forbindes indbyrdes eller med andre Taledele.**

2. Disse Forhold ere, med Hensyn paa de Ting, mellem hvilke de finde Sted, af et dobbelt Slags: materielle, som finde Sted imellem Legemer i Rummet, og immaterielle, der finde Sted imellem saadanne Ting, som vi ikke kunne opfatte gjennem den ydre Sands, f. Ex. mellem Tanker, Begreber, Forestillinger.

3. De Forhold, som Menneskene først blive sig bevidste, ere naturligviis de materielle eller Rumsforholdene, og naar de siden hæve sig til Forholdene mellem det Immaterielle, saa opfatte de disse ganske analogt med hine første materielle. Saaledes see de f. Ex. i Aarsagsforholdet en **Udgaaen fra**, i Objekts-forholdet en **Gaaen hen til**, i Lighedsforholdet en **Staaen ved Siden af**, o. s. v. Saaledes er det da tydeligt, hvorledes Rumsforhold kunne eftervises selv mellem Ting, der ikke existere i Rummet.

Anmærkn. Til ligesom at forvandle det Immaterielle til Materielt, eller, med andre Ord, til at give det Aandelige og Ulegemlige en Plads i Rummet, tjene Præpositionerne, der alle betegne Rumsforhold; f. Ex. ἡ ἀμφὶ τῆς ἀρετῆς σπουδή. τὸ πρὸς τοὺς κακουργοῦντας μῖσος. ἡ ἐκ τοῦ ἀκολάστου αὐθάδεια: og saaledes ogsaa i Sammensætninger med andre Ord, f. Ex. ἔννοια, πρόνοια, μετάνοια, παράνοια, ἐπιμέλεια, ὑπερήφανος, ἀντάξιος, ἀποστίλβω, διαφαίνω, συγγιγνώσκω.

4. Forholdene kunne alle henføres til 3 Klasser: 1. en Samværen (a er hos b), 2. en Hengaaen til (a gaaer til b), 3. en Udgaaen fra (a gaaer fra b).

Anmærkn. I Adverbialendelserne θι, θεν, δε eller σε, ved Hjælp af hvilke det ældste Sprog dannede Kasus, ere disse tre Klasser af Forhold tydeligt betegnede; f. Ex. κεῖται ἀγρόθι. φεύγει ἀγρόθεν. ἔρχεται ἀγρόνδε.

5. Men de Forbindelser, som finde Sted under disse Forhold, ere igjen af en dobbelt Natur: enten ydre Forbindelser, hvorved Tingene underordnes hinanden, uden at de gribe ind i hinanden og blive deelagtige i hinandens Væsen, f. Ex. Oxen ligger ved Roden; han gaaer til Huset; eller indre — partitive — Forbindelser, hvorved Tingene gribe ind i hinanden og blive deelagtige i hinandens Væsen, f. Ex. han attraaer Ære; han var Persernes Konge.

6. Saaledes opstaaer altsaa en dobbelt Række af Forhold: 1. Samværen i ydre Forbindelse, 2. Samværen i indre — partitiv — Forbindelse;

3. Hengaaen til i ydre Forbindelse, 4. Hengaaen til i indre — partitiv — Forbindelse; 5. Udgaaen fra stedse kun i indre — partitiv — Forbindelse, eftersom Forestillingen er den, at af tvende Personer eller Ting, som oprindeligviis tilsammentagne have udgjort et eneste Hele, den ene losriver sig og gaaer ud fra den anden.

7. Til at betegne disse 5 Klasser af Forhold har det Græske Sprog imidlertid kun 3 Former: Dativus til at betegne den ydre Samværen, Accusativus til at betegne en Hengaaen til i ydre Forbindelse, og Genitivus til at betegne først en Udgaaen fra og dernæst ogsaa begge de andre Klasser af Forhold, naar Forbindelsen er en indre — partitiv —.

	Samværen	Hengaaen til	Udgaaen fra
Ydre Forbindelse	Dativus	Accusativus	— —
Indre — partitiv — Forbind.	Genitivus	Genitivus	Genitivus.

8. Hvorledes Præpositionerne slutte sig til Kasus og tjene til noiere at bestemme og tydeliggjore de Forhold, som Kasus udtrykke i Almindelighed, ja ofte endogsaa i denne eller hiin Betydning ere uadskillelige fra disse, see derom nedenfor umiddelbart efter Læren om Kasus, af hvilken Læren om Præpositionerne udgjor en væsentlig Deel.

§. 5.

Om Dativus.

Dativus er Udtrykket for tvende Personers eller Tings Samværen i ydre Forbindelse. Men

denne Samværen er af forskjellig **Beskaffenhed**, eftersom hine Personer eller Ting ere enten materielle eller immaterielle, i Hvile eller i Bevægelse, i Ro eller i Virksomhed, hinanden gunstige eller fiendske. I alle disse Tilfælde staaer den Person eller Ting i Dativ, som i Forholdet er **den underordnede**, ɔ: den Person eller Ting, **hos**, **med**, **for hvem**, eller overhovedet **i Anledning af hvem**, **med Hensyn paa hvem** en anden er eller **virker**. Altsaa

1. a. Den Person eller Ting, hos hvem en anden **staaer**, **sidder**, **ligger** eller overhovedet **er**, f. Ex. som Eiendom, Beskaffenhed o. s. v.; f. Ex. *ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη. ἔνθ' ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος. ἀκτὴ κεῖθ' ἁλὶ κεκλιμένη. εἰσί μοι δώδεκα ἵπποι. εἴ μοι δέκα γλῶσσαι εἶεν.*

   Anmærkn. Den samme Forestilling ligger til Grund ved Angivelse af Stedet, paa hvilket, og Tiden, i hvilken Noget foregaaer; f. Ex. *στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ. οὐκ ἐτόλμησε βοηθῆσαι αἰσχυνομένη τὰ τρόπαια τά τε Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς. τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ εἶδον τήν θ' ἑαυτῶν σωτηρίαν καὶ τὴν τῶν ἐχθρῶν τιμωρίην. παρῆν νυκτί.* Dog findes i Prosa sædvanligst Præp. *ἐν* tilføiet.

   b. Hvem en anden **staaer bi**, **hjælper**, eller overhovedet er **til Nytte**, **Skade**, **Behag** eller **Mishag** (Dat. Commodi), og overhovedet den, **med Hensyn paa hvem**, i **Betragtning af hvem** en anden gjør Noget; f. Ex. *Τρωσὶ παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν ἐπέτελλεν. Σωκράτης καὶ παίζων καὶ σπουδάζων ἐλυσιτέλει τοῖς συνδιατρίβουσι. θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις ἀρέ-*

σκει ἀνὴρ καλὸς κἀγαθός. ἐγὼ μὲν φίλος ἦν ἐκείνῳ. ἐμοὶ μὲν πολέμιοι Ἀσσύριοι, σοὶ δὲ ἐχθίονές εἰσιν ἢ ἐμοί.

Anmærkn. Som en saadan Dat. Com. er det ligeledes at betragte, naar Dat. af det personlige Pron. indskydes i Sætningen for at betegne den Person, som tager Andeel i eller er interesseret ved den Handling, som Verbet udtrykker; f. Ex. *μή μοι πατέρας ποθ' ὁμοίῃ ἔνθεο τιμῇ. ἀπ' ἐκείνου τυφλός εἰμί σοι, ὦ Πόσειδον.*

c. **Hvem en anden staaer ved Siden af, med hvem den er lig eller gjør lig, stemmer overeens, for hvem den passer sig, skikker sig, og det Modsatte;** f. Ex. *δούλῳ ἔοικας. ὁ σίδηρος ἰσοῖ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς ἰσχυροῖς. ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο Κηρὶ μελαίνῃ. χάριν σοι ἔχω πλείστην, ὅτι τοὺς πολλοὺς ὁμογνώμονας ἡμῖν ἐποίησας. ὑμεῖς τἀναντία πράττετε ἐκείνοις. ὁ θώραξ ἥρμοσεν αὐτῷ. θνητὰ θνητοῖς πρέπει.*

Anmærkn. Paa samme Maade staaer Dativ ved *ὁ αὐτός*, da det udtrykker den fuldkomne Overeensstemmelse; f. Ex. *οὗτός ἐστιν ὁ αὐτὸς ἐκείνῳ. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ κρητῆρος τῇ ἁρπαγῇ.*

d. **Hvem en anden følger med, kommer sammen med, møder, træffer paa, omgaaes med, bruger;** f. Ex. *ἕπεσθέ μοι. ἐγὼ μὲν συντυχὼν τῷ ἀδελφῷ κάρτα ἔχαιρον. Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης. ὁρῶ ἡμῖν ἀντιπάλους προσιόντας. ὁμιλεῖτε τοῖς ἀγαθοῖς. μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὶν ἂν ἐξετάσῃς, πῶς*

κέχρηται τοῖς προτέροις φίλοις. χρῆσθαι πόλει, ὀργῇ. φρεσὶ γὰρ κέχρητ᾽ ἀγαθῇσιν.

e. **Hvem en anden forbinder, sammenfoier Noget med, blander Noget med, giver, skjenker Noget, eller det Modsatte;** f. Ex. *τράπεζάν, σῖτόν, οἱ παρέθηκεν. Ζεὺς ἐνέδησέ με ἄτῃ. πάντα ἥρμοσε ἀλλήλοισιν. οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν. αἴ κέν μοι κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ. μίσγειν ἄνδρας κακότητι καὶ ἄλγεσι.*

f. **Hvem en anden taler til, beder til, byder, befaler, dadler, bebreider, vredes paa, misunder;** f. Ex. *διελέγετο τοῖς τεχνίταις. εὔχονται πᾶσι θεοῖς. Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον. αὐτὰρ ὁ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε. οὐ μέμφομαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις. τί χαλεπαίνεις τῷ θεράποντι; οὐ φθονεῖτε τούτῳ τῆς δυνάμεως.*

g. **Med hvem en anden strider, kæmper;** f. Ex. *μὴ ἔριζε τοῖς γονεῦσι. ἄλλοις μὲν πολεμοῦσι, τοῖς δὲ Σκύθαις οὐκ ἐθέλουσι διαγωνίζεσθαι.*

2. I alle de hidtil anførte Tilfælde blev Forholdets Beskaffenhed udtrykkeligt angiven ved Verber eller Adjektiver med Copula. Men ofte findes og Dativus der, hvor Forholdets Beskaffenhed ikke ved noget eget Ord udtrykkeligt er angiven, eftersom den af Sammenhængen er klar og ikke let kan mistydes. Saaledes staaer Dat. til at udtrykke:

a. **Værktoi, Redskab, Middel;** f. Ex. *πελέκκησεν χαλκῷ. τοῖν ὀφθαλμοῖν ὁρῶμεν. οἱ πολέμιοι ἔβαλλον λίθοις καὶ ἔπαιον μαχαίραις.*

b. **Art, Maade, Beskaffenhed, Anledning;** f.

Ex. ταῦτα ἐγένετο τῷδε τῷ τρόπῳ. δρόμῳ παρῆλθον. ὁ Κῦρος ἐπιμελείᾳ τοῦτο ἐποίει. φόβῳ ἀπῆλθον, οὐκ ἀμελείᾳ. ἀγάλλονται τῇ νίκῃ: og saaledes især Sindsstemningens Udtryk; f. Ex. θυμῷ, φθόνῳ, ὀργῇ τοῦτο ἐποίει.

Anmærkn. 1. Saavel ved Redskab og Middel som ved Art, Maade o. s. v. staaer undertiden Participium af Verbum χρῆσθαι til at betegne Forholdets Beskaffenhed; f. Ex. παρέδωκεν δολίαις τέχναις χρησάμενος. βίᾳ χρώμενος εἰσῆλθε. θείῃ πομπῇ χρεώμενος παρίσταται Πεισιστράτῳ. ὅσοι δὲ φθόνῳ καὶ διαβολῇ χρώμενοι ὑμᾶς ἀνέπειθον.

Anmærkn. 2. Ogsaa i andre Tilfælde end de ovenanførte findes i det ældre Sprog Dativer, uden at Forholdets Beskaffenhed er udtrykt ved noget eget Ord, især hvor et Følgeskab udtrykkes; f. Ex. δίω ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσφιν (sc. δώσω). αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ' (sc. ὑμᾶς) αὐτῇ τε θαλάσσῃ (Eder tilligemed Jorden o. s. v.).

*** *** ***

3. I det ældre Sprog og især hos Digterne findes to Personer eller Ting undertiden forbundne i en ydre Samværens Forhold, uagtet Forbindelsen egentligt var en indre eller partitivisk, hvorfor ogsaa den uddannede Prosa i saadanne Tilfælde regelmæssigt vilde bruge Genitiv, og ikke Dativ; f. Ex. ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην ɔ: ὄσσε αὐτοῦ. Θήβαισιν εὐίπποις ἄναξ ɔ: Θηβαίων. ὃς πρῶτον Μίνωα τέκε, Κρήτῃ ἐπίουρον ɔ: Κρήτης. πολέεσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα ɔ: ἀνδρῶν. Θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ δέκτο δέπας ɔ: Θέμιστος. Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο ɔ:

Πορθέος. Om Levninger af denne gamle Konstruktionsmaade i den senere Prosa see ovf. Kap. 1. §. 8. 1 Anm.

§. 6.

Om Accusativus.

Accusativus er Udtrykket for en Persons eller Tings Hengaaen til en anden, enten i egentlig Forstand, naar et Legeme igjennem Rummet bevæger sig hen til et andet, eller i uegentlig Forstand, hvor dette Udtryk betegner, at en Persons eller Tings Virksomhed gaaer ud paa, over paa en anden. I Accusativ sættes den, som i Forholdet er den underordnede, ɔ: den, som er Bevægelsens Maal eller Virksomhedens Gjenstand. Accusativ er altsaa Objektets Kasus. I Accusativ staaer derfor:

1. Den Person eller det Sted, til hvem eller hvorhen en anden Person eller Ting gaaer, kommer, føres, bringes o. s. v.; f. Ex. *ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο. κνίσση δ' οὐρανὸν ἷκε. αὐτοὺς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. ὅσοι κεκλήατο βουλήν. βέλος δ' ἴθυνεν Ἀθήνη ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν.* (Ofte føies hertil en Præposition, og i Prosa er dette det Sædvanligste.)
2. Objektet ved verba transitiva, hvilket ikke behøver videre Udvikling.
3. Objektet ved verba intransitiva, naar de staae som transitiva; f. Ex. *δορυφορέω*, jeg er Spydbrager, men *διὰ τῆς Θρῄκης πορευόμενον αὐτὸν Μῆδοι ἐδορυφόρουν*, M. beskyttede ham; *ἐπιτροπεύω*, jeg er Formynder, men *τὴν σεαυτοῦ πατρίδα ἐπετρόπευσας*, du har bestyret; *βλέπω*, jeg

seer, men ὁ λέων φόνον βλέπων, Blikket bebuder Mord o. s. v. Især er dette Tilfældet:

a. ved de Verba, der betegne en **Bevægelse**, hvorved Stedet eller Rummet, henover eller gjennem hvilket Bevægelsen finder Sted — **Udstrækning i Rummet** —, sættes som Objekt i Accusativ; f. Ex. ἀλίην ὁδὸν εἶσιν. πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα. περᾶν τὸν ποταμόν.

b. ved de Verba, som betegne en **Dvælen**, **Toven**, og overhovedet en **Vedvaren i Tiden**, ved hvilke da Tiden, i hvilken eller gjennem hvilken Handlingen vedvarer — **Udstrækning i Tiden** —, sættes som Objekt; f. Ex. τρεῖς ὅλους μῆνας παρέμεινεν. πολλὰ ἤδη ἔτη ἀποδημεῖ. εὕδειν νύκτα o. s. v.

Anmærkn. I Analogie hermed staaer ogsaa Afstanden — ligeledes en Udstrækning i Rummet — i Accus.; f. Ex. ἡ πόλις ἀπέχει ὀκτὼ ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ Βαβυλῶνος.

4. Selv med virkelige intransitive Verber forbinde Grækerne en Objekts-Accusativ. Nemlig den Ting, med **Hensyn** paa hvilken Subjektets Tilstand finder Sted, eller til hvilken den nærmere kan **henføres**, sætte Grækerne gjerne i Accus., idet de i **Hensynet** og **Henforelsen** gjenfinde Objektivforholdet. (Disse **Objekter ved** Verba intransitiva kalder man gjerne til Forskjel fra de andre de fjernere **Objekter**.) F. Ex. τὸν δάκτυλον ἀλγῶ τοῦτον, jeg lider Smerte (Angivelse af Subjektets Tilstand i Almindelighed), og denne yttrer sig paa min Finger (nærmere Henforen af den almindelige An-

givelse). *κάμνω τοὺς ὀφθαλμούς. θάρσει τόνδε γ' ἄεθλον*, vær ved godt Mod med Hensyn paa dette Kast, hvad dette Kast angaaer. *οἱ περὶ μὲν βουλὴν Δαναῶν, περὶ δ' ἐστὲ μάχεσθαι. Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας. τὸ δένδρον πεντήκοντα ποδῶν ἐστι τὸ ὕψος. τὸ μὲν σῶμα πονεῖ, τὰς δὲ φρένας ὑγιαίνει.* Neutra af Adjektiver og Pronominer staae da ofte ligesom adverbialiter; f. Ex. *πάντα εὐδαιμονεῖ* (ɔ: stedse). *τί χρῶμαι αὐτῷ;* (ɔ: hvortil?) *τό μοί ἐστι ταλαύρινον πολεμίζειν* (ɔ: derfor).

Anmærkn. 1. Ogsaa ved Adjektiver staaer denne Accusativ; f. Ex. *πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. δεινὸς ταύτην τὴν τέχνην. οὔ ἑθεν ἐστὶ χερείων, οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτε τι ἔργα.*

Anmærkn. 2. Undertiden staaer ved denne Accusativ en Præposition, f. Ex. *αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν. ἐπὶ νῶτα δαφοινός*: men deraf følger ingenlunde, at en saadan skal underforstaaes der, hvor den ikke staaer.

5. **To Objekts-Accusativer** ved eet og samme Verbum, hvoraf den ene betegner **Personen**, den anden **Tingen**, hvorpaa Subjektets Virksomhed gaaer ud, forekomme ikke sjeldent i det ældre Sprog og hos Digterne; f. Ex. *κεῖνόν τε καὶ τοὺς Κορινθίους πολλά τε καὶ κακὰ ἔλεγε. Τυδείδην μέθεπεν κρατερώνυχας ἵππους. ὄφρα κεν ἦγε διατρίβῃσιν Ἀχαιοὺς ὃν γάμον. πολλὰ κακὰ ἔοργε Τρῶας.* Den dannede Prosa har vedligeholdt denne Konstruktionsmaade som regelmæssig ved mange af de Verber, som bemærke at skjule, dølge, lære, undervise, sige, sporge, forlange, tilføie, fra-

tage, iføre, afføre, nemlig: κρύπτειν, ἀποκρύπτειν, διδάσκειν, παιδεύειν, λέγειν, ἐρωτᾷν, ἔρεσθαι, αἰτεῖν, ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, ἀφαιρεῖσθαι, ἀποστερεῖν, ἐνδύειν, ἀμφιεννύναι, ἐκδύειν. F. Ex. οὔ σε ἀποκρύψω τὴν ἐμεωυτοῦ οὐσίην. παιδεύουσι τοὺς παῖδας τρία μοῦνα. τοὺς μαθητὰς ἐδίδαξε τὴν σωφροσύνην. τὰ ἔσχατα ἔλεγον ἀλλήλους. ἅπαντας ἐν οἴκῳ εἴρετο παῖδα. Καμβύσης αἴτεε Ἄμασιν θυγατέρα. τί ποιήσω αὐτόν; σὲ τεύχεα συλήσω. τὸν παῖδα ἀφείλετο θυμόν. παῖς μέγας, μικρὸν ἔχων χιτῶνα, ἕτερον παῖδα μικρὸν, μέγαν ἔχοντα χιτῶνα, ἐκδύσας αὐτὸν, τὸν μὲν ἑαυτοῦ ἐκεῖνον ἠμφίεσε, τὸν δὲ ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδυ. Dog findes selv de fleste af disse Verber hyppigt konstruerede paa anden Maade i Analogie med andre Verber af samme Betydning, f. Ex. λέγειν, ποιεῖν τινί τι. ἐρωτᾷν, αἰτεῖν, ἀφαιρεῖσθαι, ἀποστερεῖν τινά τινος.

*** *** ***

6. Ofte forbindes enten eet og samme Verbum eller forskjellige Verba af samme Betydning snart med Dativ snart med Accusativ. Grunden hertil ligger i det første Tilfælde i den forskjellige Maade, hvorpaa det enkelte Verbum bruges ifølge den forskjellige subjektive Forestilling, som den Talende eller Skrivende forbinder dermed paa ethvert Sted. Saaledes siger jeg f. Ex. ὑπηντίαζον ἡμῖν intr. de kom os i Møde, men derimod οἱ Σκύθαι ὑπηντίαζον τὴν Δαρείου στρατιὴν transit. mod=

satte sig, hindrede den fra at rykke frem; ἐνοχλεῖν τοῖς ἀκούουσιν intr. falde til Besvær, men derimod οἱ Θηβαῖοι ἠνώχλουν τὰς πόλεις transit. hærjede Byerne; νῦν δέ μοι τὸ γῆρας ἐμποδίζει intr. er mig til Hinder, men derimod ἐκεῖνο δὲ μόνον ἐμποδίζει με transit. afholder mig; κελεύειν τινι at tilraabe Een, opmuntre ham ved Tiltale, men derimod κελεύειν τινα, at sætte Een i Bevægelse, tilskynde Een til Noget. — I det andet Tilfælde er Overeensstemmelsen i Betydningen af de paa forskjellig Maade konstruerede Verba kun tilsyneladende, og Konstruktionsmaaden retter sig ogsaa her efter de forskjellige Forestillinger, som oprindeligviis forbindes med Verbet. Saaledes betyde f. Ex. Verberne προστάττειν, ἐπιτέλλεσθαι, παραινεῖν, προτρέπεσθαι, ἐποτρύνειν allesammen at byde, befale, og Verberne λυσιτελεῖν, ὀνινάναι, ὠφελεῖν allesammen at nytte, gavne; men de konstrueres forskjelligt, eftersom de oprindelige Forestillinger i dem ere forskjellige; saaledes siger jeg f. Ex. προστάττειν, ἐπιτέλλεσθαι, παραινεῖν τινι, hvor Forestillingen egentligt er at stille, holde Een Noget for Øie, med Opfordring til at gjøre det, men προτρέπεσθαι, ἐποτρύνειν τινα, hvor Forestillingen egentligt er at sætte Een i Bevægelse hen til Noget; λυσιτελεῖν τινι at være nyttig for Een, men ὀνινάναι, ὠφελεῖν τινα virke paa Een til hans Fordeel. Dog siger man ogsaa, skjøndt sjeldent, ὠφελεῖν τινι, hvor da den oprindelige Forestilling er tabt af Syne.

§. 7.
Om Genitivus.

At Genitivus ikke blot tjener til at betegne den 3die Klasse af Forhold, nemlig en Udgaaen fra, hvori Forbindelsen stedse er partitivisk, men ogsaa saavel en Samværen som en Hengaaen til, saasnart som Forbindelsen i disse Forhold er en partitivisk, er allerede sagt ovf. §. 4 Nr. 7. Til Grund for Brugen af Genitivus ligger altsaa overalt Forestillingen om **Deel** og **Deelagtighed**, og Genitivus betegner stedse det **Hele**, a) fra hvilket Noget løsriver sig og udgaaer som en Deel deraf eller som deelagtigt deri, eller b) ved Siden af hvilket Noget staaer som Deel deraf eller deelagtigt deri (partitivisk Samværen), eller c) paa en Deel af hvilket eller paa Deelagtighed i hvilket en Bevægelse eller Virksomhed gaaer ud (partitivisk Hengaaen til).

§. 8.
I. Om Genitivus til at betegne en Udgaaen fra.

At en Person eller Ting gaaer **ud** fra en anden, siges enten i egentlig eller i uegentlig Forstand. I sidste Tilfælde betegner Udtrykket enten en Bortfjernen, Affondring, eller en Oprindelse, Nedstammen, Herkomst og overhovedet et **Aarsagsforhold**. I Genitivus staaer da den Person eller Ting, som i Forholdet er den **underordnede**, altsaa:

a) Stedet, hvorfra Noget gaaer **ud**, bringes, drages **ud** (i Prosa langt oftere med tilføiet Præposition); f. Ex. *βλεφάρων ἐξέσσυτο ὕπνος. νηὸς ἀποβαίνειν, ἀποθρώσκειν. τέγεος πέσεν. δόμων φέρειν. πόληος.*

μεγάροιο, μάχης μιν ἐξήγαγε. στόματος ἐξέπτυσεν ἅλμην.

b) Den Person, fra hvem Een bortfjerner, affondrer, borttager Noget, fra hvem Een afstaaer, med hvem Een hører op, fra hvem Een afviger, er forskjellig; eller fra hvem Een tager, modtager Noget, af hvem Een fordrer, forlanger Noget, hvem Een sporger, udforsker om Noget; f. Ex. *οἱ Ἕλληνες τοὺς Πέρσας εἶρξαν τῆς θαλάσσης. Ζεὺς Κῆρας ἄμυνε παῖδος ἑοῦ. Νεῖλος, ὁ τὴν Ἀσίην διουρίζων τῆς Λιβύης. με στερέσαι τῆς ληΐδος ἤθελε πάσης. λῆγ' ἔριδος. Μοῦσαι Θάμυριν παῦσαν ἀοιδῆς. ἐπαύετο ὀργῆς. φείδομαι τοῦ λέγειν. διαφέρειν τῶν ἄλλων ζώων. κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο. αἰτεῖν τί τινος. δέομαί σου. πολλάκι γὰρ τόγε μητρὸς ἐπεύθετο.*

c) Den Person eller Ting, fra hvem Noget udspringer, oprinder, nedstammer; f. Ex. *Διὸς ἐξεγένοντο. Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα. πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε φιτρῶν καὶ λάων. κεφαλαὶ τρεῖς ἑνὸς αὐχένος ἐκπεφυυῖαι. δεινὴ δὲ θεείου γίγνεται ὀδμή. δεινὴ δὲ κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο. τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικής. τὸ δένδρον ἐστὶ τριήκοντα ἐτέων* (et Produkt af 30 Aar).

d) Aarsagen, hvorfor Noget er, f. Ex. med Begreberne at beundre, prise lykkelig, misunde, vredes paa; f. Ex. *οὐ μεγαίρω τοῦδέ σοι δωρήματος. Ποσειδάων Κύκλωπος κεχόλωται. ζηλῶ σε τοῦ πλούτου.* Saaledes ogsaa ved Interjektioner, der udtrykke Forundring, Smerte, Affkye; f. Ex. *φεῦ τοῦ ἀνδρός! οἴμοι τῶν ἐμῶν κακῶν!*

e) **Værdien eller Prisen**, hvorfor Noget erhverves, kjøbes, sælges, da denne er at betragte som det, hvorfra Erhvervelsen o. s. v. gaaer ud; f. Ex. οἱ Θρᾷκες ὠνοῦνται τὰς γυναῖκας χρημάτων μεγάλων. δόξα χρημάτων οὐκ ὠνητή. τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγάθ' οἱ θεοί. πόσου πιπράσκεται;

Anmærkn. Ogsaa ved Begreberne omtuske, ombytte, udvexle for, sætte istedetfor, staaer af samme Grund Genitiv; f. Ex. τεύχε' ἄμειβεν, χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων. ὦ Ἀχιλλεὺς ἔλυσεν ἀποίνων. χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα (tog Guld for sin Mand, solgte ham for Guld).

§. 9.

II. Om Genitivus til at betegne en partitivisk Samværen.

Naar af tvende Personer eller Ting, der staae i en Samværens Forhold til hinanden, den ene fremstilles som Deel af den anden, eller dog som deelagtig i den anden, og Forbindelsen altsaa er en indre eller partitivisk, saa sættes den Person eller Ting, som i Forholdet er den underordnede, ɔ: den, af hvem den anden er en Deel eller i hvem den er deelagtig, i Genitiv.

I Genitivus staaer altsaa:

a) **Det, hvoraf Nogen eller Noget er en Deel:**

α) **Materien og Stoffet**, hvoraf Noget er; f. Ex. σταγόνες ὕδατος. στέφανος ὑακίνθων. ῥάβδος σιδήρου πεποιημένη.

β) De Personer eller Ting, af hvilke et Antal, en Deel udhæves, f. Ex. ved Adjectiva partitiva og Numeralia; f. Ex. *οὐδεὶς τῶν Ἑλλήνων. τῶν πολεμίων οἱ μὲν ἀπολώλασιν, οἱ δὲ διέφυγον. τῶν ἱππέων πεντήκοντα.*

γ) De Personer eller Ting, imellem, iblandt hvilke en anden Person eller Ting befinder sig; f. Ex. *αὐτὸς ἤθελε τῶν μενόντων εἶναι. τῶν χρηστῶν τις εἶ.* Hvilken Plads eller Rang den enkelte indtager iblandt de øvrige, betegnes ved Superlativer, og kun for saavidt kan man sige, at Superlativer tage Genitivus til sig; f. Ex. *ἡ μεγίστη τῶν νόσων ἀναίδεια. πρεσβύτατον τῶν ὄντων θεός.*

Anmærkn. 1. I Analogie hermed staaer Genitiv ved de Verber og Talemaader, der bemærke at være den første, staae i Spidsen for, anføre, beherske, overgaae, eller de modsatte Begreber staae under, adlyde o. s. v., saasnart en Enkelt udhæves imellem Flere; f. Ex. *Ἕκτορος ἥδε γυνή, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι Τρώων. περίεσσι γυναικῶν. Ἀστυάγης Μήδων ἦρξε. οἱ Ἕλληνες ἐκράτησαν τῶν βαρβάρων. ἐπιθυμιῶν ἡττᾶσθαι.* Hvor derimod en saadan partitivisk Udhæven ikke finder Sted, men Forholdet er en ydre Samværen, staaer Dativ ved disse Verber; f. Ex. *πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν, πᾶσι δὲ σημαίνειν* (være den første iblandt Alle — befale, byde over Alle); s. ovf. §. 5. 1. f.

Anmærkn. 2. I Analogie med disse Genitiver maae ligeledes forklares de Genitiver, som staae ved Komparativerne, da ogsaa her en partitivisk Udhæven finder Sted; f. Ex. *ὁ πατὴρ σοφώτερός*

ἐστι τῶν παίδων. μείζων ἐμοῦ ἐστι. Ἀρίονα — κιθαρῳδὸν τῶν τότε ἐόντων οὐδενὸς δεύτερον. Og saaledes ogsaa selv da, naar to Gjenstande ikke umiddelbart sammenlignes med hinanden, men kun en Egenskab eller Beskaffenhed hos begge, hvor Grækerne foretrække Brugen af Genitiv for Konstruktionen med *ἤ* (quam); f. Ex. *Ἀριστείδης ἔργα λαμπρότερα ἐπεδείξατο τοῦ Ἀλκιβιάδου. πλείων ἐστι χρόνος, ὃν δεῖ μ' ἀρέσκειν τοῖς κάτω τῶν ἐνθάδε.*

δ) Den Person eller Ting, hvis **Andeel, Lod, Eiendom,** eller hvis **Sag, Pligt, Vane** o. s. v. Noget er; f. Ex. *πάντα τοῦ ἄρχοντός ἐστι. ἔστιν δικαίου ἀνδρός. πολλῆς ἀνοίας ἐστι καὶ τὸ θηρᾶσθαι κενά.*

Anmærkn. Saasnart disse Begreber ikke fremstilles i en partitivisk Forbindelse, men f. Ex. Andeel, Eiendom opfattes som Noget, der er hos eller for Een, til Eens Bedste, Brug o. s. v., eller Sag, Pligt som Noget, der skikker, passer sig for Een, altsaa i en ydre Samværens Forhold, bruges Dativ (s. ovf. §. 5. 1. a. c.).

ε) Steds- og Tidsbestemmelserne paa Spørgsmaalene **hvor? naar?** thi da **Sted, Rum** og **Tid** ere ligesom de Grundlag, i og paa hvilke Noget er eller skeer, saa kan ogsaa det, som er eller skeer i eller paa dem, tænkes som en Deel af dem; f. Ex. *οἴη νῦν οὐκ ἔστι γυνὴ κατ' Ἀχαιΐδα γαῖαν, οὔτε Πύλου ἱερῆς, οὔτ' Ἄργεος, οὔτε Μυκήνης. τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐγένετο. τοῦ χειμῶνος, ἔαρος, νυκτός, ἠοῦς* o. s. s. (Om Tids- og Stedsbestemmelser i Dativ s. ovf. §. 5. 1. a. Anm.)

Anmærkn. 1. Ogsaa paa Spørgsmaalene for hvor lang Tid siden? inden hvilken Tid? staaer Tidsbestemmelsen i Genitiv; f. Ex. οὔτε τις ξένος ἀφῖκται χρόνου συχνοῦ ἐκεῖθεν. τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας ἀπίτω.

Anmærkn. 2. Hvor Genitiv staaer ved Tids- og Steds-Adverbier, der udpege netop Adverbierne det enkelte Punkt af det Hele; f. Ex. πανταχοῦ τῆς γῆς. ἄλλοθι γαίης. ὀψὲ τῆς ἡμέρας. πόῤῥω τῆς ἡλικίας. πρόσω ἀρετῆς ἀνήκειν.

b) **Det, hvori Nogen eller Noget er deelagtigt.**

α) Den Person eller Ting, til hvilken en anden grændser, støder op, med hvilken den er i Beroring; f. Ex. λίμνη ἔχεται τοῦ σήματος μεγάλη. Ἐλευσὶς Ἀθηνῶν ἐγγὺς κεῖται. πολλάκις οἱ πλησίον ἀλλήλων οἰκοῦντες εἰς ἔχθραν καθίστανται.

β) Den Ting, hvori Een har Andeel, hvoraf Een har Overflod, hvorpaa han har Mangel, som han savner, trænger til, overhovedet er udeelagtig i, altsaa ogsaa som han forfeiler, gaaer glip af; f. Ex. ὁ ἄνθρωπος μετέχει τῆς θείας φύσεως. μέτεστί μοι τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων. εἰρήνης πάντα πλέα ἦν. χρημάτων πένητες. λόγων ἀπορεῖτε. πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἀρετὴ, ἢ ἀλλοῖον ἐπιστήμης. εἴ τινος ἔτι ἐνδεῖσθαι δοκεῖτε, πρὸς ἐμὲ λέγετε. χῶρος λεῖος πετράων. οὐδὲν τούτων ἄνευ θεοῦ. σφάλλεσθαι τῆς ἐλπίδος. σκοποῦ, γνώμης ἁμαρτάνειν.

Anmærkn. Som saadanne Deelagtigheds Genitiver maae betragtes de Genitiver, som staae ved ἔχω

og *ἥκω* med bestemmende Adverbier; f. Ex. *ὡς ποδῶν εἶχον. μετρίως ἔχειν βίου. εὖ ἔχειν φρενῶν. εὖ ἥκειν γένους, δυνάμεως, σοφίας.*

γ) Den Ting, hvori Een har Indsigt, **Kundskab, Erfaring**, eller som Een faaer **Kundskab** om, **hører, mærker**, eller som Een **bekymrer** sig om, **har Omsorg for, ponser, tænker paa**, og saaledes ogsaa **erindrer** eller **forglemmer**; f. Ex. *τὰς τέχνας μαθήσει παρὰ τῶν ἐπιστημόνων ἑκάστης τῶν τεχνῶν. τοῦ πάντων ἡδίστου ἀκούσματος, ἐπαίνου σεαυτῆς, ἀνήκοος εἶ, καὶ τοῦ πάντων ἡδίστου θεάματος ἀθέατος. μάχης εὖ εἰδότε πάσης. τὸν στρατηγὸν εἶναι χρὴ ποριστικὸν τῶν ἐπιτηδείων τοῖς στρατιώταις. παντὸς βασιλεὺς ἀκούει. κλύε στεναγμῶν τῶν ἐμῶν. καὶ κωφοῦ συνίημι καὶ οὐ φωνεῦντος ἀκούω. ᾔσθοντο τειχιζόντων. οἱ πατέρες προνοοῦσι τῶν παίδων. οὐδενὸς ὀλιγωροῦσιν. τῶν οὐκ ἀλεγίζεις. μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς. Θέτις δ' οὐ λήθετ' ἐφετμέων.*

δ) Den Ting, hvortil Een er **skikket** eller **uskikket, værdig** eller **uværdig** til at deeltage i; f. Ex. *παρθένος γάμου ὡραίη. ἄξιος τιμῆς.*

ε) Den Ting, hvorfor man **anklager, frikjender**, hvorom man **overbeviser**, hvori man **dømmer skyldig** (eftersom her stedse er Forestillingen om Deelagtighed, nemlig i Brøde eller Straf); f. Ex. *γράφομαί σε φόνου. ὁ μὲν θανάτου ἐκρίθη, ὁ δὲ ἀφέθη τῶν ἐγκλημάτων. Ἀναξίλαος ὑπαγόμενος θανάτου ἀπέφυγεν. τιμᾶταί μοι ὁ ἀνὴρ θανάτου.*

§. 10.

III. Om Genitivus til at betegne en Hengaaen til.

Naar den Forbindelse, i hvilken en Person eller Ting fremstilles som Gjenstanden for en andens Bevægelse eller Virksomhed, er en indre eller partitivisk, og Forestillingen altsaa er den, at en Persons eller Tings Bevægelse eller Virksomhed gaaer ud efter, ud paa blot en Deel af en anden eller paa Deelagtighed i en anden, saa bliver den, der i Forholdet er den underordnede Person eller Ting, altsaa den, i hvem en anden søger eller tager Deel — ɔ: det partitiviske Objekt — sat i Genitivus. I Genit. staaer altsaa det partitiviske Objekt ved de Verba, som bemærke:

a) At gaae efter, stræbe, tragte, hige efter, attraae, begjere; f. Ex. *ἐσσείοντο ἱέμενοι πόλιος. τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐφίεσαι, φιλοτιμίας, παῖ; μήτις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος μετόπισθε μιμνέτω. Αἰνείαο δ' ἐπαΐξαι μεμνημένος ἵππων. ὀρεχθῆναι τῶν καλῶν ἔργων. οὐδὲ δύνανται ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν. ἐπείγεσθαι ὁδοῖο. μὴ μεγάλων δεῖ ἐπιθυμεῖν. πεινῶσι, διψῶσι τῶν σίτων, τῶν ποτῶν, τοῦ ἐπαίνου.*

Anmærkn. Paa Grund af samme Forestilling staaer ogsaa en Genitivus objectivus ved de Verber sigte, kaste, skyde efter eller paa; f. Ex. *ὀΐστευσον Μενελάου κυδαλίμοιο. τοῦ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδέος υἱός. ἐκ δὲ (ἱστοῦ) τρήρωνα πέλειαν δῆσεν ποδός, ἧς ἄρ' ἀνώγει τοξεύειν. πρῶτον μὲν αὐτοῦ χερμάδας ἔῤῥιπτον.*

b) **gribe i, tage fat i;** f. Ex. *μέσσου δουρὸς ἑλών. ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης. ῥῖψε ποδὸς τεταγών.*

c) **spise af, drikke af, og overhovedet nyde af;** f. Ex. *ἐσθίουσι κρεῶν ὀπτῶν καὶ πίνουσιν οἴνου. ἀπολαύει τῶν τῆς ἀρετῆς καρπῶν.*

Anmærkn. 1. Saasnart Forestillingen ikke er en partitivisk, staaer ved alle disse Verber ikke en Genitivus, men Accusativus objecti. Saaledes siger man f. Ex. *πίνειν, ἐσθίειν τι*, naar det ikke betyder at drikke, spise af Noget, men at have Noget til Næringsmiddel, sædvanligt at spise Noget, eller ogsaa at spise, drikke op, fortære det hele tilstedeværende Forraad, f. Ex. *ἐσθίειν κρέα* at nære sig af Kjodspiser; *τὸ κώνειον πιεῖν* at tømme Giftbægeret. Paa samme Maade konstrueres de Verber **gribe, tage**, naar Forestillingen ikke er at gribe og tage fat i en Deel af det Hele, saaledes som i de ovenfor anførte Exempler, men i Almindelighed at tage, bemægtige sig, f. Ex. *χερμάδιον λάβε. αἱρεῖν πόλιν, ἄνδρα* o. s. v.

Anmærkn. 2. Man har stundom søgt at forklare denne Genitiv elliptisk ved at underforstaae *τι* eller *μέρος*. Men om endogsaa denne Underforstaaelse maaskee kan tjene til at anskueliggjøre denne Genitivs Natur, saa vilde det dog være ganske urigtigt at troe, at Grækerne virkeligen havde underforstaaet et saadant Ord.

§. 11.

Præpositiones.

1. Præpositionerne ere Partikler, som betegne et Forhold i Rummet. De slutte sig derfor ganske naturligen til Casus obliqui og tjene da enten til nærmere

at bestemme eller til at udmale og anskueliggjore det Forholds Natur, som hine antyde i Almindelighed og derfor ofte mindre noiagtigt eller anskueligt.

2. Da nemlig Casus obliqui ikke betegne enkelte bestemte Forhold, men **hele Klasser af Forhold**, der, som vi i det Foregaaende have seet, hver for sig indbefatte en stor Mængde specielle Tilfælde, saa bliver det ofte vanskeligt at bestemme, paa hvilken Maade Forholdet skal opfattes. Saaledes f. Ex. naar jeg siger: *κεῖται οἴκῳ*, da udtrykker Dativformen vel tydeligt nok, at et Samværensforhold finder Sted mellem Subjektet og *οἶκος*, men ikke, hvorledes dette Forhold nærmere er at opfatte, og om jeg skal tænke mig Tingen liggende **i**, **ved**, **paa** o. s. v., hvilket kun kan betegnes ved de tilkommende Præpositioner *ἐν, παρὰ, ἐπὶ* o. s. v. Saaledes kan i Ex. *χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος* Genitiven enten udtrykke Personen, hvis Guldet er, eller af hvem jeg modtager det, eller for hvem jeg faaer det; og hvor altsaa Sammenhængen ikke noksom viser, hvilket af disse Genitivforholde finder Sted, der bliver det nodvendigt noiere at bestemme det ved en tilfoiet Præposition, f. Ex. i de to sidste Tilfælde *παρὰ* og *ἀντὶ*. I saadanne Tilfælde ere altsaa Præposit. **nodvendige**, for at kunne betegne Forholdenes Art med Bestemthed.

3. Men ogsaa da, naar Forholdets Art enten i og for sig selv eller af Sammenhængen er let at opfatte, blive dog Præposit. ofte tilfoiede, og der tjene de da kun til at udmale og anskueliggjore.

Naar man f. Ex. siger: ἔρχεται Ἀθήνας, er Forholdets Art tydelig nok, og de tilføiede Præpositt. εἰς, πρὸς o. s. v. forandre ikke Betydningen, men udmale kun enten Retningen hentil (εἰς), eller Bevægelsen fremad (πρὸς). I ῥίπτειν τινα πέτρας er Genitiven ikke at misforstaae; men tilføier man ἀπὸ, ἐκ, κατὰ, da udmale de enten i Almindelighed Bevægelsen bortfra (ἀπὸ), eller fraoven nedad (κατὰ), eller ligesom Stødet udfra (ἐκ). I saadanne Tilfælde kunne altsaa Præpositt. udeblive, Meningen uskadt, men ikke uden Skaar i Fremstillingens Livlighed og Anskuelighed.

Anmærkn. Ved at forbinde Præpositioner, som betegne en Væren paa Stedet, med Kasus, som betegne en Bevægelse (fra eller til Stedet), eller omvendt Præpositioner, som betegne en Bevægelse, med den Kasus, der betegner en Væren paa Stedet, udtrykker det Græske Sprog med den største Lethed og Tydelighed saadanne Nuancer i Forholdene, som hverken Præposition eller Kasus hver for sig var istand til at udtrykke; f. Ex. βῆ παρὰ (hos) θῖνα (henover Stranden) ɔ: langs med Strandbredden. ἔρχεσθαι μεθ' (ved) ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν (hentil, efter) ɔ: ved Siden af. βῆ μεθ' (hos) ὅμιλον (til Skaren) ɔ: ind imellem. κεῖται πρὸς (fremad) ἁλὸς (ved Havet) ɔ: mare versus. Denne sammentrængte Korthed, hvormed Sproget kan udtrykke en Fylde af Forestillinger, kunne andre Sprog sædvanligen kun gjengive ved lange Omskrivninger; f. Ex. φάσγανον ἐρύσσασθαι παρὰ μηροῦ, hvor Forestillingen egentligt er: fra Lænden (Stedets Genitiv- hvorfra?) at drage Sværdet, som hænger ved Lænden (παρὰ). πρὸς γαίῃ βάλλειν, at kaste Een til

Jorden, saa at han bliver liggende der. *ἐκ τῶν ζωστήρων φορεῖν*, at bære Noget i Bæltet, saaledes at det hænger ud, ned derfra.

4. Hvor Præposit. skulle tages til Hjælp, og hvor ikke, beroer altsaa paa den større eller mindre Grad af Bestemthed eller Anskuelighed, hvormed den Talende eller Skrivende kan eller vil udtrykke sig; Brugen af Præposit. er derfor forskjellig i Sprogets forskjellige Tidsaldre og hos de forskjellige Skribenter. I det episke Sprog og overhovedet hos Digterne staae Præposit. ofte i saadanne Forbindelser, hvor Prosaen udelader dem, f. Ex. (*ἐν*) *ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι*. (*ἀμφὶ* eller *περὶ*) *τάρβει*. (*σὺν*) *βίᾳ*. I den prosaiske Stil uddannede Brugen af Præposit. sig snart til større Bestemthed, og i visse Forbindelser bleve Præposit. i Reglen stedse tilføiede. Især dannede sig en overordentlig stor Mængde Sammensætninger af Præposit. og andre Ordklasser, fornemmelig Verber.

Anmærkn. 1. Naar i det ældre Sprog og overhovedet hos Digterne saadanne Sammensætninger af Præpositioner og Verber, der i Prosa ere regelmæssige, findes opløste, og Præpositionen skilt fra sit Verbum ved eet eller flere mellemkommende Ord: kaldes det en Tmesis; f. Ex. *κατὰ δ' ἔκτανε* ɔ: *κατέκτανε δέ*. *ἀπὸ μὲν ἔθανε ὁ στρατηγός*. *ἐν γάρ τοι στήθεσσι μένος πατρώϊον ἧκα* ɔ: *ἐνῆκα*. *κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων* ɔ: *κατέθηκε*. *πρίν γ' ἀπὸ πατρὶ φίλῳ δόμεναι ἑλικώπιδα κούρην*. Men man maa vel vogte sig for, i det Mindste hos ældre Skribenter, at ansee dette for nogen kunstig Figur i Talen; tvertimod er dette den oprindelige og simple Brug af Præ-

positionerne, før Sammensætninger havde uddannet sig. Hos senere Digtere er det derimod for en Deel Efterligning; i den dannede Prosa forekomme saadanne Tmeses yderst sjeldent.

*** *** ***

Anmærkn. 2. Naar Præpositioner skulle gjentages, sættes de ofte blot paa det første Sted og underforstaaes ved det andet; f. Ex. *πρὸς τοὺς νουθετοῦντας ὑμᾶς διατίθεσθε δυσκόλως, ὡς τοὺς κακόν τι τὴν πόλιν ἐργαζομένους* ɔ: *ὡς πρὸς τοὺς* o. s. v.; og det endogsaa da, naar det Nomen, der staaer først, ikke er Hoved-Nominet, men et appositum til det; f. Ex. *ὡς πρὸς εὖ βουλευομένους τοὺς ἐναντίους παρασκευαζόμεθα* ɔ: *πρὸς τοὺς ἐναντ., ὡς πρὸς εὖ βουλ.* Hos Digterne udelades Præpositionen undertiden paa det første Sted, f. Ex. *ἢ ἁλὸς ἢ ἐπὶ γῆς.*

Anmærkn. 3. I det ældre Sprog findes Præpositionen undertiden dobbelt, baade i Sammensætning med Verbet og enkeltviis foran Kasus; f. Ex. *ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε. ἐν δ' ὑπέρας τε κάλους τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ.*

§. 12.

Præpositt., som staae ved Dativus alene.

Ἐν, i, paa, staaer 1) ved Stedsbestemmelser: *ἐ. νήσῳ, ἐ. μεγάρῳ, ἐ. Ἀθήνησι, Τροίῃ. ἐν ἵπποις, θρόνοις. ἐ. χερσί, θυμῷ.* 2) ved Tidsbestemmelser: *ἐ. τούτῳ τῷ χρόνῳ.* 3) om Tilstand, Stilling, Art, Maade, Omstændighed, Beskaffenhed, udvortes saavelsom indvortes: *ἐ. πολέμῳ, ἔργῳ, δαιτί, εἶναι. οἱ ἐ. φιλοσοφίᾳ, νόσῳ ὄντες. ἐ. στεφάνοις, ἐ. τόξοις* (bekrandset, rustet med Bue). Især til at udtrykke, hvad der er i Eens Værge, Magt: *νίκης πείρατ' ἔχονται ἐ. θεοῖσι. ἐ. σοί ἐστι.* 4) Ofte, og især hos Digterne, ved Verber, der

udtrykke en Bevægelse til Stedet, hvor da Dativen betegner Stedet, hvorhen en Person eller Ting er kommen, og hvor den altsaa nu befinder sig: *βάλλειν ἐν κονίῃσι* (eg. kaste Een til Jorden, saa at han ligger i Støvet). *ἐ. χερσὶ τιθέναι, βάλλειν. ἐ. τῷ ποταμῷ ἐνέπεσον.*

Σὺν med. 1) ved Overeensstemmelse, Forening, Følgeskab: *σ. θεῷ, δαίμονι. σ. τοῖς νόμοις. σ. τῷ βαρβάρῳ εἶναι. οἱ σ. τινι* Eens Venner, Stalbrødre. 2) ved ledsagende Art og Maade: *σ. κόσμῳ, τάχει*: og saaledes ogsaa: *σ. τεύχεσι, δουρί, σκήπτρῳ. σ. ἵπποισι καὶ ὄχεσφι.* 3) ved Middel og Værktøi (hos Digterne): *σ. βίᾳ, σ. μάχαις.*

§. 13.

Præpositt., som staae ved Accusativus alene.

Ἀνὰ opad, henad. 1) ved Udstrækning i Rummet, hvormed da gjerne forbinder sig Forestillingen om en Bevægelse til flere Sider, frem og tilbage: *ἀ. δῶμα* overalt i Huset. *ἀ. στρατόν, ὅμιλον, μάχην. ἀ. στόμα ἔχειν* have, føre i Munden. 2) ved Udstrækning i Tiden: *ἀ. πᾶσαν ἡμέραν* Dag for Dag. *ἀ. νύκτα* hele Natten. 3) adverbialiter: *ἀ. κράτος* eg. ad Magtens Vei, med Magt. *ἀ. μέρος* deelviis, afvexlende.

Anmærkn. Hos Homer staaer *ἀνὰ* undertiden med Dativ ved Stedsbestemmelser: *χρυσέῳ ἀ. σκήπτρῳ* paa, *ἀ. Γαργάρῳ.*

Εἰς til. 1) ved Lande, Steder, Personer, Ting, mod hvilke en Bevægelse eller Virksomhed er rettet: *εἰσῆλθον ἐ. τὴν πόλιν. ἐ. ἡμᾶς, ἐ. Ἀχιλῆα. ἱκετεύειν ἐ. τινα* komme ydmygbedende til Een. *πιπράσκω τινα ἐ. τόπον* bortsælge til et Sted. *ἐ. πόλεμον θωρήξομαι*: og saaledes *εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν, εἰς ἀγαθὰ μυθεῖσθαι*, om Hensigt og Formaal. 2) ved Tiden: *ἐ. ἠῶ, ἐ. ἠέλιον καταδύντα. ἐ. τί;* paa hvor lang Tid? *ἐ. ἐνιαυτόν* paa et Aar. *ἐ. ἀεί* for bestandigt. 3) ved fjernere Objekts Accusativer: *ἐ. μὲν ταῦτα* hvad dette angaaer. *ἐ. πάντα*

πρῶτον εἶναι i Alt at være den første. 4) ved Verber, der udtrykke en Væren, Opholden paa Stedet, hvor altsaa Forestillingerne om en forudgaaende Bevægelse hen til og en Ankomst paa Stedet ere sammensmeltede (sammenlign ovf. Brugen af *ἐν* ved Verber, der udtrykke en Bevægelse): *ἐ. θρόνους ἕζοντο* de sade paa Stole. *ἐφάνη λῖς ἐ. ὁδόν* viste sig paa Veien.

Anmærkn. I saadanne Konstruktioner som: *ἐ. Ἀΐδαο, Ἀθηναίης, διδασκάλων, φιλοσόφου,* er *δόμον, ἱερόν, οἶκον* at underforstaae.

Ὡς til, sædvanligt kun ved Personer: *εἰσῆλθεν ὡς ἐμέ, ὡς τὸν βασιλέα.*

§. 14.

Præpositt., som staae ved Genitivus alene.

Ἀντὶ for. 1) ved Stedet, foran, ligeoverfor: *ἀ. ὀφθαλμοῖϊν ἔχειν. ἀ. τινος στῆναι.* 2) istedetfor, ved Begreberne Ombytning, Vurdering, Erstatning: *δοῦλόν σε ποιήσει ἀ. βασιλέως* (fra Konge skal han gjøre dig til Træl; Konge—Træl, modsatte Yderligheder). *βασιλεὺς ἀ. μυρίων ἐστὶ στρατιωτῶν. ἀ. οὗ, ἀ. ὧν.*

Ἀπὸ fra. 1) ved Stedsbestemmelser paa Spørgsmaalet hvorfra? *ἀ. ἵππων ἆλτο χαμᾶζε. ἀ. κρατὸς εἵλετο κόρυθα. ἀ. ὀρέων ἔκτυπε Ζεύς*: og saaledes; *πέφνεν ἀ. ἀργυρέοιο βιοῖο* (ved Skudet fra, med Buen). 2) ved Begreberne afsondre, bortfjerne, afholde fra: *κεκρυμμένος ἀ. ἄλλων. νεῶν ἀ. καὶ κλισιάων* afsides fra. *ἀ. θυμοῦ* fremmed, forhadt. *ἀ. ὀφθαλμῶν* ud af Sigte. 3) ved Begreberne oprinde, udspringe, nedstamme: *οὐκ ἀ. δρυὸς οὐδ᾽ ἀπὸ πέτρης ἐστι. κάλλος ἀ. Χαρίτων. ὁ ἀ. τῶν πολεμίων φόβος. οἱ ἀ. Πλάτωνος, ἀ. Ἀκαδημίας, ἀ. Στοᾶς,* Platons, Akademiets o. s. v. Disciple. 4) ved Aarsag, Anledning: *ἐθαύμαζον τὸν Ἑρμογένη ἀ. τῆς φιλοσοφίας. ἀ. δικαιοσύνης. ἀ. ἑαυτοῦ* af egen Drift. *ἀ. ἐλπίδος* tilskyndet af Haabet. 5) ved Materien, Stoffet: *ἀ. κέδρου.* 6) ved den partitive Udhæven af en Deel af et

Hele: οἱ ἀ. βουλῆς. 7) ved Tidsbestemmelser: ἀ. ἡμέρας πίνειν. ἀ. δείπνου θωρήσσοντο.

Ἐκ udfra, udaf. 1) ved Stedsbestemmelser: ἐ. πεδίου, δίφρου, μάχης ἰέναι, φεύγειν o. s. v.; og saaledes med malerisk Livlighed ἐ. πασσαλόφι κρέμασεν φόρμιγγα, paa Knagen, saa at den hang ned derfra. ἐ. ἄντυγος ἡνία τεῖνε. στᾶσ' ἐ. Οὐλύμποιο. φέρειν ἐ. τῶν ζωστήρων. 2) ved Tiden: ἐ. ἀρχῆς, ἐ. παίδων fra Begyndelsen, fra Barn af. ἐ. δακρύων γελᾶν. ἐ. οὗ, τοῦ, τούτων. 3) ved Affondring, Bortfjernen: ἐ. βελέων εἶναι udenfor Pilene, ude af Skudvide. ἐ. καπνοῦ κατέθηκε. 4) ved Oprindelse, Udspring: ἐ. ἐμοῦ γένος ἐσσί. ἐ. θυμοῦ φιλεῖν. τὰ ἐ. ἀνθρώπων πράγματα. 5) ved Aarsagen: μήνιος ἐ. ὀλοῆς. ἐκ καύματος. 6) ved Materien, Stoffet: πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν. ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι σκεῦος. 7) ved partitiv Udhæven: ἐ. πάντων. ἐ. πολέων πίσυρες.

Πρὸ foran. 1) ved Sted og Tid: π. δωμάτων. π. ἡμέρας: og saaledes ogsaa π. παίδων μάχεσθαι til Forsvar for. ὀλέσθαι π. πόληος i Kamp for Byen. 2) ved Aarsagen: π. φόβοιο af Frygt. 3) ved Begreb af Ombytning, Erstatning: δοῦλος π. δεσπότου. πρὸ ἑωυτοῦ. 4) ved partitiv Udhæven: π. πολλοῦ ποιεῖσθαι agte fremfor.

§. 15.

Præpositt., som staae baade ved Genitivus og Accusativus.

Διὰ igjennem. A) ved Genitiver. 1) ved Stedsbestemmelser: τὸ ἔγχος ἦλθε δ. τοῦ θώρακος, δ. ἀσπίδος, κυνέης. δ. προμάχων, νηὸς ἔβη ɔ: iblandt Forkæmperne, gjennem dem, paa Skibet, igjennem det, altsaa henigjennem Forkæmperne, henad Skibet. δ. χειρὸς ἔχειν i længere Tid at have Noget i Hænder, at sysle med Noget. δ. τιμῆς ἔχειν holde i Ære. 2) ved Tidsbestemmelser: δ. νυκτὸς om Natten, igjennem den, ɔ: hele Natten. δ.

βίον, δ. πολλοῦ χρόνου. 3) ved Tingen, hvorfra en Virksomhed udgaaer, naar den betragtes som Middel: *δ. τῶν ὀφθαλμῶν ὁρῶμεν. αἱ ἡδοναὶ δ. τοῦ σώματος:* eller som Art og Maade: *δ. γραφῆς, στόματος, δ. σπουδῆς ἐποίησε τοῦτο.* Ofte danner Præpos. da med *εἶναι* og *γίγνεσθαι* en Omskrivning: *δ. ὀργῆς, φόβου εἶναι* være vred, bange. 4) ved Materien, Stoffet: *δ. ἐλέφαντος, λίθων.*

B) ved Accusativer. 1) ved Stedsbestemmelser kun hos Digterne, ligesom ellers med Genitiv. 2) ved Personer og Ting, igjennem hvilke ɔ: ved hvilke Noget skeer: *νικῆσαι δ. Ἀθήνην. δ. μῆτιν, βουλάς.* 3) ved Aarsag: *δ. ἀτασθαλίας, ἀφραδίας ἔπαθον κακόν* (eg. igjennem ɔ: ved deres Daarskab). *δ. τοῦτο. δι' ὅ* og *διό.*

Κατά nedad. A) ved Genitiver. 1) ved Stedsbestemmelser, saavel paa Spørgsmaalet hvorfra? om en Udgaaen: *βῆ δὲ κ. Οὐλύμποιο καρήνων* (nedad). *δάκρυα κ. βλεφάρων ῥέε:* som ved Spørgsmaalet hvorpaa? om en Samværen: *κ. ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς* (nedpaa): og ved Spørgsmaalet hvorhen? om en Hengaaen: *κ. σκοποῦ τοξεύειν* ned mod, hen mod; og saaledes overhovedet om Retning mod en Gjenstand, især i fjendtlig Betydning: *λέγειν, ψεύδεσθαι κ. τινός.* 2) ved Anledningen, hvorfra Noget gaaer ud: *λέγειν κ. τινός* tale om, med Hensyn paa Nogen. 3) I Forbindelse med Adjektiver danner den en Omskrivning af Adverbiet: *κ. ὅλου, κ. παντός* ɔ: *ὅλως, πάντως.*

B) ved Accusativer. 1) ved Udstrækning i Rummet, nedad, henover: *κ. ῥόον ἔφερε κῦμα. πλεῖν κ. πόντον. κ. γῆν, θάλασσαν, ὅμιλον, στρατὸν πορεύεσθαι:* og overhovedet ved den ubestemte Angivelse af en Udstrækning, hvor intet enkelt Punkt bestemmes, og derfor ogsaa da, naar man samler en Mængde Afdelinger under eet Overblik: *κ. φῦλα, φρήτρας, ἴλας. κ. ἄνδρα.* Hertil hører da ogsaa *κ. φρένα, θυμόν, νοῦν.* 2) ved Udstræk-

ning i Tiden: *κ. τὸν βίον. κ. Κροῖσον. οἱ κ. ἡμᾶς* vore Jevnaldrende. 3) ved Retning henimod, om Hensigt, Maal: *πλεῖν κ. πρῆξιν. πλάζεσθαι κ. ληΐδα.* Forestilling om Retning henimod ligger ligeledes til Grund i saadanne Homeriske Konstruktioner som: *βάλλειν κ. στῆθος, γαστέρα, ὦμον* eller *ἀσπίδα, ζώνην* o. s. v. 4) ved Hensynets Accusativ, hvor *κατὰ* da betegner en Følgen nedad, hen med, og altsaa og en Overeensstemmelse: *κ. τὴν τέχνην* efter Kunstens Regler. *κ. ἐμὲ* hvad mig angaaer. *κ. ἄνθρωπον, φύσιν* menneskeligviis, naturligviis. *κ. μοῖραν, αἶσαν, κόσμον* efter Skjebnens Villie, efter hvad der er sommeligt. 5) ved Talangivelser, henimod: *κ. ἑξήκοντα ἔτεα.*

Ὑπὲρ over. A) ved Genitiver. 1) ved Stedet: *ὑ. κεφαλῆς στῆναί τινι. ὁ ἥλιος πορεύεται ὑ. ἡμῶν*: og saaledes især ved Begreberne at værne, beskytte: *τεῖχος ὑ. νεῶν ἐποιήσαντο* til Værn om Skibene. *ὑ. τῆς πατρίδος ἀμύνειν.* 2) ved Aarsag: *ὑ. ἀλγέων* af Smerte. *ὑ. τοκέων λίσσομαι* for dine Forældres Skyld. *θύειν ὑ. τῆς πόλεως.*

B) ved Accusativer. 1) ved Udstrækning i Rummet, enten i egentlig Forstand: *ῥιπτέουσιν ὑ. τὸν δόμον. ὑ. Ἑλλήσποντον οἰκοῦσι* ovenfor, langs med Hellespонten. *ὑ. οὐδὸν ἐβήσατο* steeg over Tærsklen: eller i uegentlig Forstand, til at betegne en Overdrivelse, Overskriden, hvilken sidste Forestilling vi sædvanligt gjengive ved imod, stridende med: *ὑ. ἡλικίαν* meer end hans Ungdom lod formode. *ὑ. δύναμιν* over Evne. *ὑ. μοῖραν, ὅρκια,* imod Skjebnens Villie, imod Forbundet. 2) ved Udstrækning i Tiden: *ὑ. τὰ τεσσεράκοντα ἔτεα.*

§. 16.

Præpositt. ved Genitivus, Dativus, Accusativus.

Ἀμφὶ om, omkring (sign. ndf. *περὶ*). A) ved Genitiver. 1) ved Stedet: *ἀ. ταύτης οἰκέουσι τῆς πόλεως.* 2) ved Aarsag og Anledning: *ἀείδειν ἀ. Ἄρεος φιλότητος* (Sangeren be-

geistres af Kjærligheden, og hans Sang dvæler om, ved denne). *ἀ. πόλεως μάχεσθαι.*

B) ved Dativer. 1) ved Stedet: *ἱδρώσει τελαμὼν ἀ. στήθεσσιν*, Remmen, som omgiver Brystet. *ἀ. πυρὶ στῆσαι τρίποδα. ἀ. αὐτῷ ἤριπε* ved Siden af ham. 2) ved Anledning (oftere Genitiv): *ἀ. Ἑλένῃ μάχεσθαι. ἀ. τάρβει* af Frygt.

C) ved Accusativer. 1) ved Stedsbestemmelser (Udstrækning i Rummet) enten i egentlig Forstand: *ἀ. τε ἄστυ ἔρδομεν ἱρὰ θεοῖσιν* omkring i Byen, i hele Byen. *ἀ. ῥέεθρα* ved Floden: eller i uegentlig Forstand, f. Ex. i Talemaaderne: *ἀ. τι ἔχειν, εἶναι, διατρίβειν* at være sysselsat om, med Noget. Talemaaden *οἱ ἀμφί τινα* betegner egentligt Eens Omgivelse, Følge, Venner, men oftere den nævnte Person tilligemed hans Omgivelse: *οἱ ἀ. Ὀδυσσῆα ἄνακτα* O. og hans Følge. Hos Attikerne betegner Talemaaden ofte den nævnte Person alene, dog saaledes, at der ikke saameget betegnes hans Personlighed, som snarere hans Egenskaber, som han tænkes at have tilfælleds med Flere, saa at f. Ex. *οἱ ἀ. Εὐθύφρονα, οἱ ἀ. Θεμιστοκλέα* betyder E., Th. og Saadanne, som ligne dem, tænke som de, o. s. v. 2) ved Udstrækning i Tiden: *ἀ. δείλην, χειμῶνα* ved Aftentide, henimod. 3) ved Talbestemmelser, henimod, omtrent: *ἀ. τὰς δώδεκα μυριάδας.*

Ἐπὶ paa. A) ved Dativer. 1) ved Stedsbestemmelser: *ἄγγος ἐ. τῇ κεφαλῇ ἔχειν. ἐ. φρεσὶ θεῖναι.* 2) ved Tidsbestemmelser: *ἐ. ἤματι τῷδε, νυκτί.* 3) ved Forbindelse og Følge: *ἐφ᾽ ἡμῖν ἐστι* staaer til os. *ἄλλος ἐ. ἄλλῳ. ὄγχνη ἐ. ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ᾽ ἐ. μήλῳ* Æble paa, efter Æble. *ἐ. πᾶσι τούτοις πληγὰς ἐνέτεινέ μοι* til alt dette, desuden. *ταχὺς ἔσκε θέειν ἐ. εἴδεϊ τῷδε* foruden Skjønhed besad han ogsaa Hurtighed. Saaledes især ved mange underordnede Forbindelser, f. Ex. Hensigt: *ἄγειν τινα ἐ. θανάτῳ. ἦλθον ἐ. ἀρωγῇ. ἐ. τουτῷ, ἐ. ᾧ*: Betingelse, Vilkaar: *ἐ. τούτοις εἰρήνην ἐποιήσαντο.*

Πρωταγόρᾳ πολὺ ἀργύριον δέδωκας ἐ. σοφίᾳ for at lære dig Viisdom: Løn, Betaling: *ἐ. μισθῷ, ἐ. ἀέθλῳ*: Anledning: *ἐ. σοὶ μάλα πόλλ' ἔπαθον. μογεῖν ἐ. τινι. γελᾶν ἐ. τινι*: ledsagende Omstændigheder: *ζῆν ἐ. παισίν* vivere liberos habentem. *ἐ. δυσκλείᾳ* med slet Rygte.

B) ved Genitiver. 1) ved Stedsbestemmelser saavel i egentlig som uegentlig Forstand: *ἐ. ἠπείρου, πύργων, νηῶν, ὤμων. οἱ ἐ. τῶν πραγμάτων* summæ rerum præfecti. *ἐ. ἑαυτοῦ, ὑμείων* for sig selv, Eder selv ɔ: særskilt (Affondring). *ἐ. πολλῶν, μαρτύρων* coram. 2) ved Tidsbestemmelser: *ἐ. εἰρήνης, ἐ. πολέμου, προτέρων ἀνθρώπων.* 3) ved Tilgrændsen, Stødcn op til: *ἐ. ποταμοῦ, ἐ. Θρᾴκης.* 4) Naar *ἐπὶ* med Genitiv forbindes med Verber, som betegne en Bevægelse, en Retning hentil, udtrykker det altsaa den virkelige Ankomst til, Opnaaelse af det Maal, hvorpaa Bevægelsen gik ud: *πλεῖν ἐ. Σάμου* komme til Skibs til Samos (*π. ἐ. Σάμον* seile til Samos). *γεγωνεῖν ἐ. Αἴαντος κλισίης* at raabe henimod Teltet, saa at man bliver hørt der.

C) ved Accusativer, hvor altsaa Begreberne af Bevægelse henover, hentil, Udstrækning i Rum og Tid, forbindes med Begrebet af Ro, Væren paa et vist Punkt i Rum og Tid. 1) ved Stedsbestemmelser: *πλεῖν ἐ. οἴνοπα πόντον* henover, paa. *ἐ. ἐννέα κεῖτο πέλεθρα* var udstrakt henover og laa paa. *κλέος πάντας ἐ. ἀνθρώπους ἵκει* naaer til og er udbredt hos Alle. 2) ved Tidsbestemmelser: *ἐ. χρόνον* en Tid lang. *ἐ. δύο ἡμέρας* i to hele Dage. 3) ved Maal og Hensigt: *ἐ. ὕδωρ ἰέναι* hente Vand. *ἐ. τί;* til hvad Ende? *στέλλειν ἐ. ἀγγελίην* sende Een for at bringe eller faae Budskab. 4) ved fjernere Objekter: *τὸ ἐ. ἐμέ* hvad mig angaaer. *ἐ. στάθμην ἰθύνε* ad amussim. 5) ved Adjektiver adverbialiter: *ἐ. ἶσα* ɔ: *ἴσως. ἐ. μέγα, πολύ.*

Μετά imellem, med. A) ved Genitiver. 1) ved Personer og Ting, imellem, iblandt hvilke Een befinder sig: *μ. ἄλλων λέξο ἑταίρων*: og derfor ogsaa ved Forestillingerne

om Berøring, Deelagtighed, Forbindelse: *μ. τινος εἶναι* at være paa Eens Partie. *μ. Βοιωτῶν ἐμάχοντο* i Forbund med. *μ. νόμων* i Medhold af Lovene: om Hjælp, Bistand: *μ. Ἀθηναίης. μ. σοῦ* ved din Hjælp. 2) ved Aarsag: *μ. ἀρετῆς πρωτεύειν.*

B) ved Dativer kun hos Digtere om Forbindelse i Tid og Rum: *μ. ἀθανάτοις, μ. Ἀχαιοῖς* blandt. *μ. κύμασι, μ. στρατῷ* i. *πηδάλιον μ. χερσὶν ἔχων* imellem.

C) ved Accusativer. 1) ved Bevægelse hentil, især Middelpunktet af Noget, derfor fornemmelig ved Pluraler og Kollektiver: *ἦλθε μ. Ἀχαίους, ἔθνος ἑταίρων, λαόν, ὅμιλον* midt ind imellem: ogsaa om enkelte Personer: *βῆ μ. Νέστορα* for at besøge eller for at angribe. 2) ved Maal og Hensigt: *πλεῖν μ. χαλκόν, μ. πατρὸς ἀκουήν*, for at hente, høre. 3) ved Efterfølgen i Rum og Tid: *μ. ἡμιόνους καὶ ἄμαξαν ἔρχεσθαι. μ. ταῦτα. μ. Πάτροκλον θανόντα*: eller i Rang og Værd: *κάλλιστος μ. ἀμύμονα Πηλείωνα* i Skjonhed var han den næste efter, kom ham nærmest: eller i Tanker og Villie ɔ: ved Overeensstemmelse med: *Ποσειδάων μεταστρέψειε νόον μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ.*

Παρά hos, ved. A) ved Dativer ved Begrebet af en umiddelbar Nærhed: *ἤειδε π. μνηστῆρσιν. τὰ π. τινι* Eens Formue, Omstændigheder, Stilling. *π. σοί ἐστι* det er i din Magt. Ved Verba, der udtrykke en Bevægelse, betegner Dativ med *παρά* den rolige Tilstand, som maa tænkes at følge ovenpaa Bevægelsen hentil (smlign. ovf. *εἰς, ἐπί*): *ἰέναι π. Τισσαφέρνει* gaae til T. for at blive hos ham.

B) ved Genitiver, som betegne den Person eller Ting, fra hvis umiddelbare Nærhed Noget gaaer ud: *οἱ π. τῶν Περσῶν ἄγγελοι. ἡ π. τινος εὔνοια. π. ἑαυτοῦ* af sin egen Formue, ogsaa af egen Drift. *τὰ π. τινος*, Ærinde, Befaling, Beslutning, Løfte, Gave fra eller af Een. *φάσγανον ἐρύσσασθαι π. μηροῦ*: og saaledes

især ved Begreberne lære, høre, erfare: *μανθάνειν, ἀκούειν π. τινος.*

C) ved Accusativer. 1) ved Udstrækning i Rummet, om Personer og Ting, til hvis Nærhed en Bevægelse er rettet: *ἦλθε π. ξανθὸν Μενέλαον* kom til M. og stod hos ham. *βῆ π. θῖνα* gik langs med Stranden. *παρὰ τοῦτο γέγονε*, dertil, saavidt er det kommet. Hermed hænger noie sammen Præpositionens Brug ved Begreberne: gaae ved Siden af, gaae forbi, forfeile (om Pilen, som er rettet mod Maalet, men gaaer forbi): *ἐς θάλαμον δ' εἰσῆλθε π. κληῖδος ἱμάντα* (om Drømmebilledet Od. δ. 802). *π. τὴν Βαβυλῶνα παριέναι. π. δόξαν* præter opinionem. *π. φύσιν, μοῖραν, μέλος.* Forestillingen om en Udstrækning i Rummet ligger ligeledes til Grund ved Brugen af Præp. ved Sammenligninger, hvor det Ene stilles ved Siden af det Andet: *π. τὰ ἄλλα ζῶα* i Sammenligning med de andre Skabninger. *αὐτὸς π. ἑαυτόν* sammenlignet med sig selv. *π. μικρόν, ὀλίγον, πολύ* næsten, neppe o. s. v.: eller foretrækkes for det Andet: *π. τοὺς ἄλλους πονεῖν* fremfor alle Andre. 2) ved Udstrækning i Tiden: *π. ὅλον τὸν βίον. π. οἶνον* inter bibendum. 3) ved de fjernere Objekter: *ἀθυμεῖν π. τινα* være modfalden med Hensyn paa, over Een. *π. τί;* hvorfor? *π. τοῦτο* derfor.

Περὶ, om, uden om, staaer i det Hele taget i samme Forbindelser som *ἀμφὶ*, og desuden endnu ved Genitiver til at betegne en partitiv Udhæven: *π. πάντων ἔμμεναι*, overgaae alle Andre: eller en Vurderen: *π. πολλοῦ ἐστιν. π. πολλοῦ, π. οὐδενὸς ποιεῖσθαι.*

Πρὸς fremad. A) ved Genitiver. 1) ved Stedet, hvorfra Noget gaaer ud: *ξεῖνος ἵκετ' ἐμὸν δῶ ἠὲ πρὸς ἠοίων ἢ ἑσπερίων ἀνθρώπων* fra Østen eller Vesten. Forestillingen om fra en Side af, og til, mod den samme smelte ofte sammen (a–versus): *π. ἁλὸς* a mari eller mare versus, *π. βορέαο, π. νότου.* 2) ved Personen, fra

hvem en Handling gaaer ud: *τὸ ποιεύμενον π. Λακεδαιμονίων. ἀποθανεῖν π. τινος. δόξα π. ἀνθρώπων*: eller paa hvis Bud, Befaling Noget skeer: *π. Διός.* Saaledes ogsaa ved Begreberne have, faae, høre, erfare Noget fra, af Een: *τιμὴν ἔχειν π. Ζηνός. διδάσκεσθαι π. τινος.* 3) ved Forestillingen om Sted eller Standpunkt, hvorfra Noget betragtes, bedømmes: *ἄδικον π. θεῶν καὶ π. ἀνθρώπων* for Guder og Mennesker, hvad enten man betragter det fra et guddommeligt eller menneskeligt Standpunkt. Saaledes ogsaa ved Begreberne være sømmeligt, passende for: *π. ἀνδρὸς σοφοῦ ἐστι, π. γυναικός, π. σοῦ*: og især ved Bønner, Eder: *λίσσομαι π. τ' ἀλόχου καὶ πατρός. π. σε θεῶν αἰτῶ*, hvor Tingen ligesom hensættes under et vist Synspunkt: for Gudernes Skyld, saa sandt som Guderne see det, ere Vidner dertil. 4) ved underordnet Forbindelse: *πρὸς Διός εἰσι ξεῖνοί τε πτωχοί τε* under Beskyttelse. *εἶναι π. τινος* stare ab aliquo.

B) ved Accusativer. 1) ved Sted, Person eller Ting, mod hvilke en Bevægelse eller Virksomhed er rettet: *π. ἠῶ τ' ἠέλιόν τε* (ligesom ellers ved Genitiv). *βῆ π. μακρὸν Ὄλυμπον. π. Τρῶας μάχεσθαι. φέρεσθαι π. τι* gaae løs paa Noget. *μυθήσασθαι π. τινα, ἀγορεύειν π. ἀλλήλους.* 2) ved Tiden: *π. ἑσπέραν, ἡμέραν* (henimod). 3) ved Hensynets Accusativer (de fjernere Objekter): *τὰ π. τοὺς θεούς, π. τοὺς φίλους* Pligterne imod Guderne o. s. v. *π. τὸ παρόν* med Hensyn paa Omstændighederne. *π. τί; π. ταῦτα.* Saaledes ved Sammenstilling, Sammenligning: *οἱ κακοὶ π. τοὺς ἀγαθούς.* 4) til Omskrivninger af Adverbier: *π. εὐσέβειαν, βίαν, χάριν, ἀνάγκην* o. s. v.

C) ved Dativer. 1) ved Personer og Ting, hos, ved, for hvem Noget er: *π. τοῖς κριταῖς* for Dommerne. *τὰ π. ποσί.* 2) med hvem Noget forbinder sig, hvortil det slutter sig: *π. τούτοις* til dette, desuden. *π. τοῖς ἄλλοις κακοῖς* til, foruden. 3) med hvem Een er sys=

selsat: *π. τούτῳ ὅλος εἰμι. γίγνεσθαι π. τῷ σκοπεῖν.* 4) Naar *πρὸς* staaer med Dativer ved Begreberne af en Bevægelse hen til, saa udtrykker altsaa Dativen den derpaa følgende Væren paa Stedet: *βάλλειν π. γαίῃ, π. πέτρῃ. εἷλεν π. οἱ* traf til sig, greb. (sign. ovf. *εἰς*).

Ὑπὸ under. A) ved Dativer. 1) ved Stedsbestemmelser (hvor?): *ὑ. ποσσὶ μέγα στεναχίζετο γαῖα. ὑ. χερσὶ, δουρὶ δαμῆναι.* 2) ved Personer eller Ting, hvem Nogen er underordnet, afhængig af: *γίγνεσθαι ὑ. τινι. ὑφ᾽ ἑαυτῷ εἶναι. φέβεσθαι ὑ. τινι. ὑ. κήρυκι* efter Heroldens Bud. 3) ved ledsagende Omstændigheder: *ὑ. αὐλῷ* efter Fløiten. *ὑ. δαδί, λαμπάδι* under Fakkelskin.

B) ved Genitiver. 1) ved Stedet, hvorfra Noget gaaer ud: *ὑ. χθονὸς ἧκε φόωσδε,* nedenfra ud, op. *λύειν ἵππους ὑ. ζυγοῦ* fra Aaget; men ogsaa ganske almindeligt ved Stedet hvorunder, ligesom ved Dativ: *ὑ. γῆς* under Jorden. 2) ved Personen, hvorfra Noget gaaer ud, især ved Begrebet af et lidende (passivisk), underordnet Forhold: *εἶναι, πάσχειν, φεύγειν, θνήσκειν ὑ. τινος.* 3) ved Aarsagen: *ὑ. δέους, χαρᾶς, ὀργῆς.* 4) ved ledsagende Omstændigheder, under hvilke Noget skeer (ligesom ved Dativ): *δαΐδων ὑ. λαμπομενάων. χωρεῖν ὑ. αὐλητῶν. πίνειν ὑ. σάλπιγγος. ὑ. μαστίγων ὤρυσσον οἱ δοῦλοι.*

C) ved Accusativer. 1) ved Udstrækning i Rummet, indunder, hen under: *ὑ. Ἴλιον, τεῖχος ἦλθον. ἰέναι ὑ. γαῖαν.* 2) ved Udstrækning i Tiden: *ὑ. νύκτα. ὑ. τὴν εἰρήνην* henimod, imedens. 3) sjeldent om underordnet Forhold og ledsagende Omstændigheder: *ὑπ᾽ αὐγὰς ὁρᾶν τι.*

Tredie Kapitel.

Om Sætningernes Forbindelse indbyrdes.

§. 1.

1. Ligesom de enkelte Ord, saaledes ere ogsaa de enkelte Sætninger enten **coordinerede** hinanden ɔ: staae i et Uafhængighedsforhold til hinanden, f. Ex. de copulative, adversative, disjunktive Sætninger, hvis Forbindelse ikke have noget Særegent, eller **subordinerede** ɔ: staae i et Afhængighedsforhold.

2. De forskjellige Arter af Afhængighedsforhold, under hvilke de subordinerede Sætninger forbindes med Hovedsætningen, kunne ligesom de forskjellige Afhængighedsforhold, under hvilke Nomina forbindes med Hovedordet, henføres til 3 Klasser: en **Udgaaen fra**, en **Hengaaen til**, en **Samværen**. Til den første af disse Klasser henhøre: **Tids-**, **Aarsags-** og **Betingelses-Sætninger**; thi fra Tid, Aarsag og Betingelse udgaaer Hovedsætningen og udvikler sig ligesom af dem; til den anden Klasse henhøre **Objekts-**, **Hensigts-** og **Følge-Sætninger**, eftersom Objekt, Hensigt og Følge ere det, hvorpaa Hovedsætningen gaaer ud eller hvortil den gaaer over; den tredie Klasse endeligen udgjøre de **relative Sætninger**, der, som nærmere bestemmende og forklarende Tillæg, slutte sig til Hovedsætningen og danne en Samværens Forhold med denne.

3. Men til at betegne disse tre Klasser af subordinerede Forhold have de subordinerede Sætninger ikke, saaledes som Nomina, særegne Former. Den Modus, hvori den subordinerede Sætning staaer, bestemmes ikke af Forholdets Beskaffenhed, men af Sætningens egen Natur. Conjunctionerne og de Ord, som træde i deres Sted, nemlig de relative Pronomina og Adverbier, ere det eneste Middel, hvorved Sproget betegner, til hvilken Art af de subordinerede Sætninger denne eller hiin henhører; og disse Conjunctioner blive endda undertiden udeladte, og adskillige af dem ere tilfælleds for flere Arter af subordinerede Sætninger, saaledes ἐπεί, ὅτε tilfælleds for Tids- og Aarsags-Sætninger, ὡς for Tids-, Aarsags-, Objekts-, Hensigts- og Følge-Sætninger.

Anmærkn. Hvilke de Conjunctioner ere, som tjene til at forbinde de forskjellige Arter af subordinerede Sætninger med Hovedsætningen, vil i det Følgende blive bemærket særskilt under de enkelte Arter.

4. Paa den anden Side bestaaer derimod ved Siden af denne løsere Forbindelsesmaade en synlig Stræben i Sproget efter at forbinde den subordinerede Sætning ret nøie med Hovedsætningen. Hertil tjene saavel andre Midler (see ndf. §. 3, a. Anm. 2, §. 4, d.) som især Brugen af Infinitiver og Participier, ved Hjælp af hvilke de subordinerede Sætninger indlemmes i Hovedsætningen som Dele af denne og altsaa give Slip paa al Selvstændighed som egne Sætninger. Naar dette skeer og hvorledes, see derom nedf. §. 5.

***   ***   ***

5. Ligesom i enkelte Sætninger saadanne Begreber, som egentligen skulde subordineres hinanden, ofte i det ældre Sprog, med mindre Bestemthed i Tanken, coordineres hinanden (see Kap. 2. §. 1. 2), saaledes blive ofte, f. Ex. hos Homer, flere Sætninger løseligen opstillede ved Siden af hinanden som coordinerede, uden Hensyn til det indre Forhold, i hvilket de staae til hinanden, og som det uddannede Sprog, med større Nøiagtighed, vilde tydeliggjøre ved at subordinere Sætningerne hinanden; f. Ex. *φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη τηλεθόωσα φύει· ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη....* og Foraarets Tid nærmer sig ɔ: naar den nærmer sig. *αἰεὶ περὶ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός....* ɔ: eftersom Hunger nagede Bugen; sammenlign Od. *α*. 319-331. *β*. 416 sqq.

A. Om de selvstændige subordinerede Sætninger.

§. 2.

a) Tids- og Aarsags-Sætninger.

(Fælleds for Tids- og Aarsags-Sætninger ere Conjunctionerne *ἐπεί, ἐπειδή, ὡς, ὅτε*: blot Tids-Conjunctioner ere *ἡνίκα, ὁπότε, ἕως*: blot Aarsags-Conjunctioner *ὅτι, διότι.*)

α) Naar Tid og Aarsag fremsættes med Bestemthed som noget virkeligt Existerende, staae Sætningerne i Indikativ; f. Ex. *οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους*

ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες. χαῖρε δ' Ἀθηναίη, οὕνεκά (ɔ: ὅτι) οἱ προτέρῃ δῶκε χρύσειον ἄλεισον. οὐ δοκεῖ σοι τόδε προνοίας ἔργῳ ἐοικέναι, τὸ, ἐπεὶ ἀσθενής ἐστιν ἡ ὄψις, βλεφάροις αὐτὴν θυρῶσαι;

β) Naar Tid og Aarsag fremsættes med Ubestemthed som Tilfælde, Mulighed, staae Sætningerne i Conjunctiv, og Conjunctionerne forbinde sig da gjerne med ἄν; f. Ex. τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα κατευνηθέντα ἴδησθε, καὶ τότ' ἔπειθ' ὑμῖν μελέτω κάρτος τε βίη τε. θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς ἡμῖν, εὖτ' ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας. Κῦρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἑκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς, ἐπὰν εἰς Βαβυλῶνα ἥκωσι.

γ) Naar Tid og Aarsag fremstilles blot som Tanke og Forestilling, staae Sætningerne i Optativ; f. Ex. ταῦτα λέγων ὁ Σωκράτης οὐ μόνον τοὺς συνόντας ἐδόκει ποιεῖν, ὁπότε ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὁρῷντο, ἀπέχεσθαι τῶν ἀνοσίων, ἀλλὰ καὶ ὁπότε ἐν ἐρημίᾳ εἶεν, ἐπείπερ ἡγήσαιντο μηδὲν ἄν ποτε, ὧν πράττοιεν, θεοὺς διαλαθεῖν.

Anmærkn. Derfor bruges Optativ ogsaa da, naar man vil udtrykke, at en Ting tildrog sig, ikke en enkelt Gang, men flere, forskjellige Gange, hvilke man da i sin Forestilling ligesom samler under Eet og fremstiller som det blot Tænkte; f. Ex. αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆάς τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν o. s. v. saa ofte han saae; sammenlign Od. γ. 283. δ. 191.

b) Betingelses-Sætninger.

(Betingelses-Sætninger forbindes med Hovedsætningen med εἰ.)

α) Naar Betingelsen fremsættes med Bestemthed enten som vis og almeengjeldende eller som den, der ikke finder Sted, staaer Betingelses-Sætningen i Indikativ, Hovedsætningen i det første Tilfælde i Indikativ eller Imperativ, i det andet Tilfælde i Indikativ med ἄν; f. Ex. εἰ ἐβρόντησε, καὶ ἤστραψεν (dersom, saasandt som). εἴ τι ἔχεις, δός. εἴ τι εἶχεν, ἐδίδου ἄν (men han havde Intet). εἰ ἐπείσθην, οὐκ ἂν ἠῤῥώστουν (men jeg adlød ikke).

β) Naar Betingelsen fremsættes med Ubestemthed som mulig eller tilfældig, staaer Betingelses-Sætningen i Conjunctiv, sædvanligt med ἄν, men Hovedsætningen i Indikativ eller Imperativ; f. Ex. ἐάν τι ἔχωμεν (i det Tilfælde), δώσομεν. αὐτοῦ δ᾽ ἰχθυάᾳ δελφῖνάς τε κύνας τε, καὶ εἴ ποθι μεῖζον ἕλῃσιν (hvis maaskee). ἐάν τίς τινα τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ καλῶς ἔχειν ἡγῆται (sæt at Nogen mener), γραφέσθω.

γ) Naar Betingelsen blot fremstilles som Tanke eller Forestilling, staaer Betingelses-Sætningen i Optativ, og Hovedsætningen i Optativ med ἄν; f. Ex. σὺ δ᾽ ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλῳ, εἴ τινά που μεθιέντα ἴδοις στυγεροῦ πολέμοιο. εἴ τις ταῦτα πράττοι, μέγα μ᾽ ἂν ὠφελήσειε. οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ δίκαιος;

§. 3.

a) Objekts-Sætninger.

(Objekts-Sætningen forbindes med Hovedsætningen ved Conjunctionerne *ὅτι* og *ὡς*.)

α) Naar den objektive Sætning fremsættes med Bestemthed som faktisk existerende, staaer den i Indikativ; f. Ex. *πάντες ὁμολογοῦσι, ὡς αἱ μάχαι κρίνονται μᾶλλον ταῖς ψυχαῖς ἢ ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμαις. οἶδα γὰρ, ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο.*

β) Naar den objektive Sætning fremstilles som Mening eller Forestilling, staaer den i Optativ; f. Ex. *Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ὡς ἐπιβουλεύοι αὐτῷ. Κύρου τεθνηκότος οἱ στρατηγοὶ ἐθαύμαζον, ὅτι οὔτε ἄλλον πέμποι, οὔτ' αὐτὸς φαίνοιτο.*

Anmærkn. 1. I oratio obliqua staaer altsaa regelmæssigt Optativ efter *ὅτι* og *ὡς*: f. Ex. *οἱ Ἰνδοὶ ἔλεξαν, ὅτι πέμψειε σφᾶς ὁ Ἰνδῶν βασιλεὺς καὶ κελεύσειεν ἐρωτᾶν, ἐξ ὅτου ὁ πόλεμος εἴη Μήδοις*: men ogsaa Indikativ, naar noget Faktisk eller ubetinget Vist fremstilles, eller man tænker sig Personen, om hvem der handles, selv talende; f. Ex. *οὗτοι ἔλεγον, ὅτι Κῦρος μὲν τέθνηκεν* (faktisk), *Ἀριαῖος δὲ πεφυγὼς εἴη* (subjektiv Forestilling). *Θηραμένης συμβουλεύων τοῖς Ἀθηναίοις ἔλεγεν, ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις*: og *ὅτι* staaer ofte, naar den Talendes egne Ord anføres, ligesom for at betegne, hvor disse begynde; f. Ex. *Κῦρος ἰδὼν τὸν Τιγράνην εἶπε, ὅτι εἰς καιρὸν ἥκεις.*

Anmærkn. 2. Undertiden bliver Subjektet i den objektive Sætning trukket ind i Hovedsætningen som

dennes Objekt; f. Ex. ὁρᾷς τὸ πῦρ, ὡς πάντας καίει ɔ: ὁρ. ὡς τὸ πῦρ καίει. οἶδα γῆν, ὁπόση ἐστι. λέγουσι δ' ἡμᾶς, ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν. Uagtet den subordinerede Sætning her endnu stedse bestaaer som selvstændig, er den dog kommen i en engere Forbindelse med Hovedsætningen end forhen (see ovf. §. 1. Nr. 4).

b) Hensigts-Sætninger.

(Hensigtssætningerne forbindes med Hovedsætningen ved Conjunctionerne ἵνα, ὅπως, ὄφρα, ὡς, ἕως og μή.)

α) Enhver Hensigtssætning er egentligt ifølge sin Natur conjunctivisk; thi Hensigtens Opnaaelse er afhængig af Handlingen, kan ikke indtræde, med mindre Handlingen skeer; f. Ex. πάρειμι, ἵνα ἴδω. λέγω, ἵνα εἰδῇς. δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδησθα θεοῖσιν.

β) Men naar den Handling, hvortil Hensigten er knyttet, allerede er skeet, saa bestaaer Hensigten ikke mere, men er kun tilstede i min Forestilling, og Hensigtssætningen bliver altsaa udtrykt ved Optativ; f. Ex. παρῆν, ἵνα ἴδοιμι. ἔλεξα, ἵν' εἰδείης.

Anmærkn. 1. Da det i denne Klasse af subordinerede Sætninger mere end i nogen af de andre Klasser er ioinefaldende, at Conjunctiv nærmest har hjemme i den nærværende og tilkommende Tid, medens Optativ derimod fornemmeligt strækker sig over den forbigangne Tid, saa udtrykker man ogsaa ofte Reglen for disse Sætningers Forbindelse med Hovedsætningen saaledes: Hensigtssætningen sættes i Conjunctiv, naar Hovedsætnin-

gens Verbum enten er et Præsens eller Futurum, i Optativ derimod, naar Hovedsætningens Verbum er et Præteritum (smln. de ovenfor under α og β anførte Exempler). Men herfra finder, i det Mindste tilsyneladende, en stor Mængde Undtagelser Sted. Saasnart nemlig Hovedsætningens Præteritum blot i Formen er et Præteritum, men dets Betydning er præsentisk eller futurisk, saa staaer naturligviis Hensigtssætningen i Conjunctiv; f. Ex. σοὶ ἅμ' ἑσπόμεθ' ὄφρα σὺ χαίρῃς (vi have fulgt dig, ere hos dig). φίλους κέκτηνται (besidde) οἱ ἄνθρωποι, ἵνα ἔχωσι βοηθούς. ἤλυθες (du er her) ὄφρα ἴδῃ. λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω.— Paa den anden Side følger ogsaa Optativ efter et Præsens eller Futurum i Hovedsætningen, naar Præsens (historicum) staaer som Aoristus; f. Ex. πολὺν δὲ χρυσὸν ἐκπέμπει πατὴρ, ἵνα τοῖς ζῶσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου: eller naar det ikke saa meget er den enkelte Hensigt, der betegnes, som snarere i Almindelighed en Forestilling om det, som kunde indtræffe; f. Ex. δὸς τοῖς πτωχοῖς, ἵνα καὶ αὐτὸς παρ' ἄλλων λάβοις πένης γενόμενος. Sammenlign Od. ε. 16, 17.

Anmærkn. 2. I den fortællende Stil bliver med den det Græske Sprog særegne Livlighed det, der egentligt er forbigangent, trukket frem i den nærværende Tid som noget endnu Bestaaende, og Conjunctiven kommer altsaa ogsaa her til at staae efter et Præteritum i Hovedsætningen; f. Ex. ἐμίμνομεν λοχόωντες ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες. τοὺς ἀμφὶ Λεωνίδην πρώτους ἀπέπεμψαν Σπαρτιῆται, ἵνα τούτους ὁρῶντες οἱ ἄλλοι σύμμαχοι στρατεύωνται. Dette finder naturligviis kun da Sted, naar Talen er om det reent Faktiske; hvorimod det, der i og for sig selv er Forestilling, Anskuelse, staaer i Optativ; f. Ex. ᾤχετο γὰρ κεῖσε, ὄφρα οἱ εἴη

ἰοὺς χρίεσθαι χαλκήρεας (Hensigten, der svævede den Handlende for Øie).

Anmærkn. 3. Kun i saadanne enkelte Tilfælde, hvor Hensigten fremsættes med en fuldkommen subjektiv Overbeviisning om, at den vil blive opnaaet, sættes Hensigtssætningen i Indikativ, sædvanligst med Conjunctionerne ἵνα (især ved tempora præterita) og ὅπως (især ved Futura), der da egentligt staae mere som rene relativiske Adverbier end som Hensigtsconjunctioner; f. Ex. εἰ γὰρ ὤφελον οἷοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἷοί τε ἦσαν καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα (thi da vilde de ogsaa være istand til). τί οὐκ ἐν τάχει ἔῤῥιψ' ἐμαυτὴν τῆσδ' ἀπὸ στυφλοῦ πέτρας, ὅπως τῶν πάντων πόνων ἀπηλλάγην, hvorved jeg da vilde være bleven befriet. ἐχρῆν σε Πήγασον ζεῦξαι, ὅπως ἐφαίνου τραγικώτερος, hvorved du vilde have faaet et mere tragisk Udseende. σκοπεῖν ἀξιῶ καὶ σὲ καὶ ἐμὲ, ὅπως (hvorlunde) σε μὴ ἐπιλείψει χρήματα. εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρα (=ὅπως hvor da) με μήτηρ ὄψεται.

c) Følgesætninger.

Da disse hyppigst udtrykkes ved Infinitiver, afhandles de nedenf. §. 6. b.

§. 4.

Relative Sætninger. Attraktion.

a) Naar Relationen fremsættes med Bestemthed som faktisk eller vis, staaer den relative Sætning i Indikativ; f. Ex. λέξω, ἃ ἤκουσα. ὡς ἦλθον οἱ κληθέντες ἐπὶ τὸ δεῖπνον, οὐχ ὅπου ἔτυχεν, ἕκαστον ἐκάθισεν, ἀλλ' ὃν μάλιστα ἐτίμα, παρὰ τὴν ἀριστέραν Κύρου χεῖρα.

b) I Conjunctiv derimod, og da sædvanligst med ἄν, naar Relationen fremsættes som tilfældig eller mulig; f. Ex. ὃν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νοήσω μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὔ οἱ ἔπειτα ἄρκιον ἐσσεῖται φυγέειν κύνας ἠδ' οἰωνούς. λύουσι σπονδὰς, οὐχ οἱ δι' ἐρημίαν ἄλλοις προσιόντες, ἀλλ' οἱ μὴ βοηθοῦντες οἷς ἂν ξυνομόσωσι.

c) I Optativ, naar Relationen er en blot tænkt, altsaa, og det i Særdeleshed, naar den betegner et oftere indtrædende Tilfælde, der da i Tanken samles og opfattes under eet Overblik; f. Ex. ὅντινα μὲν βασιλῆα καὶ ἔξοχον ἄνδρα κιχείη, τὸν δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παραστάς. περὶ τῶν ἀδήλων, ὅπως ἀποβήσοιτο, μαντευσομένους ἔπεμπεν, εἰ ποιητέα.

***   ***   ***

d) Ved de relative Sætninger viser sig mere end ved nogen anden Art af subordinerede Sætninger Sprogets Stræben efter at knytte den subordinerede Sætning paa det Nøieste sammen med Hovedsætningen, uden at den derfor opgiver sin Selvstændighed som Sætning (see ovenf. 3 Kap. §. 1. 4.):

α. Naar det relative Pronomen eller Adjektiv af sit Verbum skulde styres i Accusativ, og det Nomen i Hovedsætningen, hvorpaa det viser tilbage, staaer i Genitiv eller Dativ og ikke har noget demonstrativt Pronomen hos sig, saa sættes Relativet i den Kasus, i hvilken Nomen i Hovedsætningen staaer. Denne tiltrækkende Kraft, som Nomen i

Hovedsætningen over over Relativet, kaldes Attraktion; f. Ex. μεταδίδως αὐτῷ τοῦ σίτου, οὗπερ αὐτὸς ἔχεις. κάλλιστος Μήδων, ὅσων ἑώρακα. εὖ προσφέρεται τοῖς φίλοις, οἷς ἔχει. τοιούτοις ἤθεσιν, οἵοις Εὐαγόρας εἶχε.

Anmærkn. 1. Ofte udelades uagtet Attraktionen det Nomen i Hovedsætningen, hvorpaa Relativet gaaer tilbage; f. Ex. μέμνημαι ὧν ἔπραξα ɔ: μέμν. τῶν πραγμάτων, ὧν ἔπραξα: og, hvis der ved det udeladte Nomen stod en Præposition, da drages denne hen til Relativet; f. Ex. τοῦτον ἐκπιεῖν σήμερον σὺν οἷς μάλιστα φιλεῖς. ὅταν τὰ ἀρχαῖα προσαπολλύωσιν πρὸς οἷς ἐκτήσαντο: og det endogsaa da, naar Relativet fordrede en egen, ganske forskjellig Præposition; f. Ex. ταῦτα ἐμηχανᾶτο — πρὸς τὸ πρωτεύειν παρ' οἷς ἐβούλετο ἑαυτὸν φιλεῖσθαι (ɔ: παρ' ἐκείνοις ὑφ' ὧν).

Anmærkn. 2. Paa den anden Side finder denne Attraktion undertiden ogsaa Sted, uagtet der ved Nomen i Hovedsætningen staaer et pron. demonst.; f. Ex. τούτων τῶν κακῶν, ὧν σὺ νῦν διῆλθες.

Anmærkn. 3. Ogsaa ved Adverbier finder Attraktionen Sted; f. Ex. ἐμβάλου μ' ὅπῃ θέλεις ἄγων, ἐς ἀντλίαν, ἐς πρῷραν, ἐς πρύμνην, ὅποι ἥκιστα μέλλω τοὺς παρόντας ἀλγυνεῖν. διεκομίζοντο εὐθὺς, ὅθεν ὑπεξέθεντο, παῖδας (ἐκεῖθεν, οὗ).

β. Omvendt øver undertiden Relativet en tiltrækkende Kraft over det Nomen, hvorpaa det viser tilbage, saa at dette altsaa antager Relativets Kasus (attractio inversa); f. Ex. ἄλλου δ' οὔ τευ οἶδα, τεῦ (ɔ: οὗ) ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω. ἔχεις εἰπεῖν ἄλλου ὁτουοῦν πράγματος, οὗ οἱ φάσκοντες διδάσκαλοι εἶναι ὁμολογοῦνται οὐκ ἐπίστασθαι τὸ πρᾶγμα; Sædvanligviis bliver da Hovedsætningens Nomen

trukket ind i den relative Sætning; f. Ex. οὐκ ἔχω, ᾧτινι πιστεῦσαι ἂν δυναίμην φίλῳ. οὗτός ἐστιν, ὃν εἶδες ἄνδρα: og den relative Sætning ofte sat foran, f. Ex. ὃν εἶδες ἄνδρα οὗτός ἐστιν.

Anmærkn. En lignende omvendt Attraktion findes ogsaa ved Adverbier; f. Ex. πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσε, ὅποι ἂν ἀφίκῃ, ἀγαπήσουσί σε ɔ: ἀλλαχοῦ, ὅποι eller ὅποι ἄλλοσε. βῆναι κεῖθεν ὅθεν περ ἥκει ɔ: κεῖσε ὅθεν.

γ. Forbundet med Relativer, saavel singularis som pluralis numeri, staaer ἔστι, meget sjeldent ogsaa ἦν, og betyder: Nogen, Nogle; f. Ex. οὐκ ἔσθ' ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι (ɔ: οὐκ ἐστίν τις, ὃς...), ikke vil Nogen bortjage Hundene fra dit Hoved. ἔστιν οἷς οὐχ οὕτως ἔδοξεν (ɔ: εἰσί τινες, οἷς οὐκ...), Nogle syntes det ikke saaledes. ἔστιν οὕστινας ἀνθρώπους τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ; τῶν πολεμίων ἦν οὓς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. Dog findes ogsaa, skjøndt meget sjeldent, εἰσί ved Relativerne i Pluralis; f. Ex. εἰσὶ δ' αὐτῶν (τῶν ποταμῶν) οὓς οὐδ' ἂν παντάπασι διαβαίητε. οἱ ὕστερον ἥκοντες εἰσὶν οἳ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν.

Anmærkn. Paa samme Maade staaer ἔστι ved relative Adverbier; f. Ex. ἔστιν ἵνα est ubi, ἔστιν ὅτε est quando, undertiden. οὐκ ἔσθ' ὅπως paa ingen Maade. ἔστιν ᾗ paa nogle Steder.

B. Om de subordinerede Sætningers Indlemmelse i Hovedsætningen.

§. 5.

1. Naar det Nomen, som er Subjekt i den subordinerede Sætning, allerede forekommer i Hovedsætningen enten som dennes Subjekt eller som en Deel af dens Prædikat, saa bliver det gjerne udeladt, og dets verbum finitum forandres enten til Infinitiv eller til Participium, hvorved da, som allerede ovf. §. 1. 4. er bemærket, den subordinerede Sætning ophører at være til som selvstændig Sætning og indlemmes i Hovedsætningen som en Deel af denne.

2. Til Infinitiv forvandles Verbum i den subordinerede Sætning i saadanne Tilfælde, naar dets Begreb kan opfattes som et Supplement til Hovedsætningens Verbum (see ovf. 1 Kap. §. 13. 2.); til Participium forvandles det derimod da, naar dets Begreb kan opfattes som Egenskab eller Beskaffenhed hos Nomen i Hovedsætningen. Infinitivens Gebeet strækker sig altsaa over Objekts-, Hensigts- og Følge-Sætningerne, Participiets derimod over Tids-, Aarsags-, Betingelses- og relative Sætninger, men tillige ogsaa over Objekts- og Hensigts-Sætningerne, eftersom disse ogsaa kunne opfattes som Egenskab eller Beskaffenhed ved Hovedsætningens Nomen.

Anmærkn. 1. Om Infinitivi og Participii Brug endogsaa i saadanne subordinerede Sætninger, som have et eget fra Hovedsætningens Subjekts- eller Prædikats-Nomen forskjelligt Subjekt, see ndf. §§.

7 og 9 under Accusativus cum Infinitivo og Casus absoluti med Participier.

Anmærkn. 2. Det er især ved Brugen af Participierne, at det Græske Sprog paa een og samme Tid opnaaer den største Korthed og den største Klarhed og Anskuelighed i sine Forbindelser, og det har derfor mere end noget andet Sprog uddannet disse Taledele til en saadan Rigdom i Former, at næsten ethvert Tempus har en egen participialsk Form.

3. Idet den subordinerede Sætning opgiver sin Selvstændighed som Sætning, slutte alle de Ord, der som Prædikater rettede sig efter dens Subjekt, ved en Attraktion lig den, vi have omtalt under de relative Sætninger (§. 4. d.), sig til det Ord i Hovedsætningen, under hvilket dens Subjekt indbefattes. Den fuldkomne Overeensstemmelse, der ved Attraktion tilveiebringes mellem de enkelte Dele, fuldender Sætningernes Sammensmelten til et Hele og udsletter ligesom Sporene af de enkelte Sætningers forrige Grændser.

§. 6.

Exempler paa Brugen af Infinitiver i de subordinerede Sætninger. Attraktion ved Infinitiver.

a) i Hensigts-Sætninger, især efter de Verber give, sende, gaae; f. Ex. *Ἑλένην δώομεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν*, for at føre hende hjem. *ἔπεμπε Ξέρξης κατάσκοπον ἰδέσθαι, ὁκόσοι τέ εἰσι....*, for at see. *οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐτράποντο φονεύειν*, for at dræbe dem.

b) i Følge-Sætninger, hvor Infinitiven da gjerne har *ὥστε*, sjeldnere *ὡς* hos sig; f. Ex. *Σωκράτης*

ἦν πεπαιδευμένος οὕτως, ὥστε πάνυ ῥᾳδίως ἔχειν ἀρκοῦντα. νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστε εἰδέναι οἵων πατέρων ἐστέρηνται.

Anmærkn. 1. Hvor Talen er om en reel, faktisk Følge, staaer dog ὥστε med Indikativ; f. Ex. οὐχ ἧκεν Τισσαφέρνης, ὥσθ' οἱ Ἕλληνες ἐφρόντιζον: og Infinitiv staaer sædvanligviis kun da, naar Følgen er en saadan, som man blot tænker sig eller uddrager som Slutning af det Foregaaende, saaledes som i de ovenfor anførte Exempler. — Er Følgen fremsat som sandsynlig, formodet, staaer Følge-Sætningen i Optativ; f. Ex. ἰσχυρόν ἐστιν, ὥστ' οὐκ ἂν καταγείη, saa at det ikke let, eller vist ikke sønderbrydes.

Anmærkn. 2. Saadanne Hensigts- og Følge-Infinitiver staae ofte i korte Mellemsætninger; f. Ex. ἁπλῶς εἰπεῖν, for at tale ligefremt. ὡς ἔπος εἰπεῖν, for saa at sige eller for at tale kort, bestemt. ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν. ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι. Derimod maae saadanne Infinitiver, som: ἐμοὶ δοκεῖν, som mig synes, ὅσον γ' ἐμὲ εἰδέναι, saa vidt jeg veed, o. fl. desl., forklares som Hensyns-Akkusativerne (Kap. 2. §. 6. 4.).

c) i objective Sætninger efter verba sentiendi og declarandi; f. Ex. ὁμολογῶ ἀδικεῖν, jeg tilstaaer, at jeg gjør Uret. ἔφη σπουδάζειν, han sagde, at han havde travlt; og med Attraktion af Objekts-Sætningens Prædikat: ὁ Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱός. ἐδέοντο αὐτοῦ εἶναι προθύμου. ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμονι.

Anmærkn. Undertiden gjentages Subjektet, uagtet Attraktion finder Sted, for Eftertryks Skyld, f. Ex. i Modsætninger, som: εἶπε φὰς, αὐτὸς μὲν ἀμφοτέρων ἤδη πεπειρῆσθαι, κεῖνον δὲ οὔ.

§. 7.

Om Accusativus cum infinitivo.

Men selv i saadanne Tilfælde, hvor den objektive Sætning efter verba sentiendi og declarandi har et fra Nomen i Hovedsætningen ganske forskjelligt Subjekt, gaaer den ofte over til Infinitivus. Her bliver nemlig, i Overeensstemmelse med hvad vi have seet ovenf. §. 3. a. Anm. 2, Subjektet i den objektive Sætning trukket ind i Hovedsætningen som dennes Objekt, og, efterat saaledes den forrige Hindring er ryddet af Veien, og den objektive Sætnings Subjekt ikke længer er forskjelligt fra Nomen i Hovedsætningen, gaaer dens verbum finitum over til Infinitivus; saaledes bliver altsaa f. Ex. *ὁρᾷς ὡς τὸ πῦρ πάντας καίει* til *ὁρ. τὸ πῦρ, ὡς καίει*, og *ὁρ. τὸ πῦρ καίειν. λέγουσιν ὡς ἡμεῖς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν* til *λέγ. ἡμᾶς, ὡς ἀκ. βίον ζῶμεν*, og *λέγ. ἡμᾶς ἀκ. β. ζῆν*. Disse sidste Constructionsmaader kaldes gjerne **Akkusativer med Infinitiver** og ere iøvrigt langt hyppigere, end de §. 3. a. Anm. 2. anførte, der ligesom danne en Overgang til dem.

Anmærkn. 1. Efter mange verb. sent. og decl. følger uden Forskjel snart en selvstændig Sætning med *ὅτι* eller *ὡς*, snart accus. c. infin.; efter andre staaer den ene af disse Constructioner oftere end den anden, og saaledes staaer f. Ex. efter de Verber ville, begjære, stedse Objektssætningen i Infinitivo. Undertiden afvexle begge Constructioner. naar flere Objektssætninger stode sammen; f. Ex. *ἔστι δὲ λόγος ὡς Ξέρξης ἐκομίζετο ἐς τὴν Ἀσίην· πλώοντα δέ μιν ἄνεμον ὑπολαβεῖν μέγαν, καὶ δὴ τὸν βασιλῆα εἴρεσθαι*: eller den objektive Sætning,

begynder vel endogsaa med ὅτι eller ὡς, men ender i en acc. c. infinit.; f. Ex. εἰδώς, ὅτι, ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν ἐς τὸ ἄστυ, θᾶττον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι.

Anmærkn. 2. Ogsaa efter verba passiva, f. Ex. λέγεται, ἀγγέλλεται o. desl., følger ofte en acc. c. infin.; f. Ex. Ξέρξεα λέγεται ἀκούσαντα ταῦτα εἶπαι (d. s. s. Ξέρξης λέγεται ἀκούσας). τὸν Ἀσσύριον εἰς τὴν χώραν ἐμβάλλειν ἀγγέλλεται (d. s. s. ὁ Ἀσσύριος.... ἀγγέλλεται).

Anmærkn. 3. Undertiden findes en acc. c. infin. der, hvor man efter den foregaaende §. 6 kunde vente den enkelte Infinitiv med Attraktion; f. Ex. Κροῖσος ἐνόμιζε ἑωυτὸν εἶναι πάντων ὀλβιώτατον. οὐδὲ γάρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς. ἔξεστι τοῦτο ποιοῦντα εὐδαίμονα εἶναι. δέομαι ὑμῶν τὰ δίκαια ψηφίζεσθαι, ἐνθυμουμένους, ὅτι...

§. 8.

Exempler paa Brugen af Participier i de subordinerede Sætninger. Attraktion ved Participier.

a) i Tids- og Aarsags-Sætninger; f. Ex. ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεούς, οὐ νομίζων. τοῦτο ποιοῦντι ἆρα ἄξιόν σοι ζῆν ἔσται; χαλεπόν ἐστι λέγειν πρὸς γαστέρα, ὦτα οὐκ ἔχουσαν.

b) i Betingelses-Sætninger; f. Ex. οὐ κέν οἱ κεχάροιτο γυνή, μάλα περ χατέουσα, ἐλθόντι ɔ: ἐὰν ἔλθῃ.

c) i Hensigts-Sætninger (futurum partic.); f. Ex. βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων. ἔπεμπε τὸν Γωβρύαν ἐποψόμενον.

d) i Relativsætninger; f. Ex. *ἀδύνατον πολλὰ τεχνώμενον ἄνθρωπον πάντα καλῶς ποιεῖν. ἐν τῇ Θεράπνῃ καλουμένῃ πόλει.*

e) i Objektivsætninger; f. Ex. *αἰσχύνομαι ταῦτα ποιῶν. μέμνησο ἄνθρωπος ὤν. μηδέποτε μετεμέλησέ μοι σιγήσαντι, φθεγξαμένῳ δὲ πολλάκις.* Naar Objektssætningen har et fra Nomen i Hovedsætningen forskjelligt Subjekt, da trækkes dette ind i Hovedsætningen som dennes Objekt, og den objektive Sætnings verbum finitum slutter sig som Participium til dette (sammenl. ovenf. §. 7); f. Ex. *λέγουσιν ἡμᾶς ἀκίνδυνον βίον ζῶντας. ἤκουσα τὸν Δημοσθένη λέγοντα* o. s. v.

Anmærkn. 1. Undertiden finder Attraktionen ikke Sted; f. Ex. *ὁρῶ δέ μ' ἔργον δεινὸν ἐξειργασμένην. περιεῖδον αὐτοὺς γήρᾳ ἀδυνάτους γενομένους.*

Anmærkn. 2. Naar ved Hovedsætningens Verbum staaer et pron. reflexivum, saa kan Participiet enten rette sig efter dette eller efter Subjektet; f. Ex. *σύνοιδα ἐμαυτῷ σοφὸς ὤν* eller *σοφῷ ὄντι. ἑαυτὸν οὐδεὶς ὁμολογεῖ κακοῦργος ὤν* eller *κακοῦργον ὄντα.*

* * *

Anmærkn. 3. Hensigts- og Objekts-Sætninger kunne altsaa indlemmes i Hovedsætningen paa en dobbelt Maade, enten ved Hjælp af Infinitiver eller af Participier. I Hensigtssætningerne er det ligegjeldende, om man opfatter den Virksomhed eller Tilstand, som deres Prædikatsverbum udtrykker, enten som Egenskab og Beskaffenhed ved Hovedsætningens Nomen eller som et Supplement til den Virksomhed o. s. v., som Hovedsætningens Verbum betegner, og Meningen er da den sam-

me, enten jeg siger: *πάρειμι ταῦτα ἰδεῖν* eller *πάρειμι ταῦτα ὀψόμενος*, jeg er her for at see, eller som den, der vil see. Men i Objektssætningerne medfører den forskjellige Forestilling, som ligger til Grund for Infinitiver og Participier, sædvanligviis en noget forskjellig Mening. Saaledes betyder *αἰσχύνομαι ταῦτα ποιῶν* jeg, som gjør dette, eller idet jeg gjør det, skammer jeg mig derover; jeg gjør det og føler med Skamfuldhed, at jeg gjør Uret deri; derimod *αἰσχ. ταῦτα ποιεῖν* jeg skammer mig for at gjøre det, betragter en saadan Adfærd med Undseelse og gjør det derfor ikke; *μέμνησο ἄνθρωπος ὤν* du er et Menneske, erindre dig det! derimod *μέμνησο ἀνὴρ ἀγαθὸς εἶναι* glem ikke at være brav; *ἤρχετο λέγων* han begyndte med at sige, sagde i Begyndelsen (af sin Tale), derimod *ἤρχετο λέγειν* han begyndte paa at tale; *ἤκουσα τὸν Δημοσθένη λέγοντα* D. har sagt, hvilket jeg har været Vidne til, jeg har hørt ham sige; derimod *ἤκ. τ. Δ. λέγειν* jeg har hørt, man har sagt mig, at D. har sagt; og saaledes ogsaa ved verba passiva: *ἀπηγγέλλετο Ποτίδαια πολιορκουμένη* P. beleiredes, og der kom Efterretning derom; derimod *ἀπ. Π. πολιορκεῖσθαι* Rygtet sagde, man berettede, at Potidæa beleiredes. Dog falder ogsaa her Meningen ofte sammen, og der er f. Ex. ingen Forskjel, enten jeg siger *λέγουσιν ἡμᾶς ἀκίνδυνον βίον ζῆν* eller *λέγ. ἡμᾶς ἀκ. β. ζῶντας*.

§. 9.

Om Casus absoluti med Participier. Absolute Participier.

Selv da, naar Tids- og Aarsags-Sætningerne have et fra Nomen i Hovedsætningen forskjelligt Sub-

jekt, opgive de dog ofte deres Selvstændighed, idet deres Subjekt sættes i Genitiv, sjeldnere i Dativ, som de Kasus, der tjene til at udtrykke Tid og Aarsag, men deres Prædikatsverbum forandres til Participium, der da som Prædikatsbestemmelse retter sig efter sit Nomen (Genitivi og Dativi absoluti eller consequentiæ); f. Ex. *ἐκείνου εἰπόντος πάντες ἐσίγων. τούτων οὕτως ἐχόντων βέλτιον ἔσται περιμένειν. περιιόντι τῷ ἐνιαυτῷ φαίνουσι πάλιν οἱ ἔφοροι φρουρὰν ἐπὶ τὴν Ἦλιν. εἰργομένοις αὐτοῖς τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις, ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν.*

Anmærkn. 1. Undertiden gaaer Tids- og Aarsags-Sætningen over til en Genitivus absolutus med Participium, uagtet den ikke har et eget fra Nomen i Hovedsætningen forskjelligt Subjekt; f. Ex. *ὀφείλεις γάρ, ἐμεῦ προποιήσαντος χρηστὰ ἐς σέ, χρηστοῖσί με ἀμείβεσθαι*: og med Underforstaaelse af Genitiven: *ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ, δεισάντων* (sc. *ἡμῶν*) *φθόγγον τε βαρὺν αὐτόν τε πέλωρον. σέ, ἀέκοντος* (sc. *σοῦ*), *ἀπηύρα νῆα μέλαιναν. καὶ ὑμῖν μὲν ἐοῦσι Περσέων ἀπείροισι πολλὴ ἔκ γε ἐμεῦ ἐγένετο συγγνώμη' ἐπαινεόντων* (sc. *ὑμῶν*) *τούτους.*

Anmærkn. 2. Uden Nomen staaer Participiet i Genitiv: 1) naar Subjektet er ubestemt eller dog ikke tænkt tydeligt som Individuum, f. Ex. *σαλπίζοντος*, da Trompeteren blæste Signal ɔ: da man gav, eller da der blev givet Signal. *ὕοντος πολλῷ* (sc. *ὄμβρῳ*), da det regnede meget (*ὁ Ζεὺς ὕει*): 2) eller naar Subjektet kan underforstaaes fra det Foregaaende, f. Ex. *οὕτως ἔχοντος* sc. *τούτου*, da det forholder sig saa. *οὕτω μὲν γιγνομένων* sc. *τῶν πραγμάτων*, naar det gaaer saaledes til.

Derimod staae de i indskrænket Forstand saakaldte impersonalia, ligesom ogsaa adjectiva neutr. gener. med ἐστί, naar de staae impersonalt, i accusativo (absoluto); f. Ex. ἐξόν, παρόν, da det er tilladt; τυχόν, da det træffer sig; δέον, da det er Pligt; μεταμέλον αὐτοῖς, da det fortryder dem; αἰσχρὸν, οἷον, ἀδύνατον ὄν, da det er skjendigt, muligt, umuligt; og i Analogie dermed neutrum af perf. partc. pass., f. Ex. εἰρημένον, γεγραμμένον, διηγγελμένον, δεδογμένον, da det er sagt, skrevet o. s. v. Selv da, naar de verba, der sædvanligt staae impersonalt, faae et Subjekt til sig, findes en acc. absol.; f. Ex. μέλον αὐτοῖς ἄλλο (μέλει). δόξαν ἡμῖν ταῦτα (δοκεῖ).

Anmærkn. 3. Ved de relative Partikler ὡς og ὥσπερ staae Participier i genitivus eller accusativus absolut., naar en Bevæggrund anføres, som man tænker sig at være hos en Anden; f. Ex. ἐσιώπα, ὡς πάντων εἰδότων, eller ὡς πάντας εἰδότας, han taug i den Tanke at eller fordi dog Alle vidste. τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν ἄνθρωποι, ὥσπερ ἐκ τούτων οὐ γιγνομένους φίλους, ret ligesom om (fordi de troe) o. s. v.

§. 10.

Fortsatte Bemærkninger over Participiernes Brug.

1. Jo større Sprogets Forkjærlighed er for Participierne, og jo hyppigere altsaa de participialske Constructioner ere, desto flere Særegenheder maae nødvendigviis findes ved disse. Vi ville her anføre de vigtigste.

2. Ofte staaer i Græsken det Verbum, som efter vor Forestilling er udtrykt som Hovedbegreb, i Participium, og derimod det, der hos os betegner Om-

stændigheden, i mod. finitus. Dette er fornemmeligt Tilfældet ved de verba λανθάνω, τυγχάνω, φθάνω, διατελέω: f. Ex. ἔλαθε ὑπεκφυγών, egentl. han undgik Opmærksomheden, idet han sneg sig bort, ɔ: sneg sig ubemærkt bort. φονέα τοῦ παιδὸς ἐλάνθανε βόσκων, egentl. skuffede sig selv, mærkede ikke selv, at han nærede, ɔ: nærede sig selv uafvidende. ἐτύγχανε παρών, det var et Tilfælde, at han var tilstede, ɔ: han var just tilstede. ἔφθη βαλών, han kom de Andre i Forkjøbet med at kaste ɔ: han kastede først. διατελεῖ παρών, han vedbliver at være der ɔ: er der bestandigt. Dog finder man ogsaa f. Ex. ἀπὸ τείχεος ἆλτο λαθών. ἔβαλε φθάμενος. φθάνοντες δῃοῦμεν τὴν ἐκείνων γῆν.

3. Ofte staaer et Participium ligesom blot for at udmale og anskueliggjøre Hovedhandlingen, især hos Digterne, hvor derimod hos os saavel Hovedhandlingen som den ledsagende Omstændighed udtrykkes ved verbum finitum; f. Ex. στῆ δὲ θέων, han løb hen og stillede sig. ἔγχος ἔστησε φέρων πρὸς κίονα, tog og satte den op til. οἴκαδ' ἰὼν Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε, gaae hjem og hersk. καί με καθίζει ἄγων, han fører mig hen og sætter mig.

4. Participierne forbindes ofte med verba finita og danne Omskrivninger. Saaledes staae de f. Ex. ofte:

a) med εἰμί, γίγνομαι, ὑπάρχω (er) i samme Betydning som tempus finitum af Verbet selv; f. Ex. τετληότες εἰμέν d. s. s. τέτλαμεν. ἀπαρνεόμενός ἐστιν d. s. s. ἀπαρνεῖται. μισοῦντε

γίγνονται d. s. s. μισοῦσι. τὰ τῆς πόλεως οὕτως ὑπῆρχεν ἔχοντα d. s. s. εἶχε.

b) med ἔχω, hvor dog Omskrivningen gjerne udtrykker en Varighed eller fortsat Tilværelse af Handlingen, som det enkelte Verbum ikke vilde have udtrykt; f. Ex. τοιαῦτά φασι τὸν Κρέοντα κηρύξαντ' ἔχειν, har ladet udgaae dette Bud, som endnu bestaaer, hvilket κηρῦξαι ikke vilde have udtrykt. τοῦτο θαυμάσας ἔχω, jeg har beundret og beundrer endnu. τοὺς εὐσεβεῖς ἐκβαλοῦσ' ἔχεις, du har udstødt dem, og de ere endnu stedse udelukkede.

c) med de verba, som bemærke gaae, komme o. desl., især οἴχομαι og βαίνω, f. Ex. ᾤχετ' ἀποπτάμενος, ᾤχοντο ἀποθέοντες, βῆ φεύγων, βῆ ἀΐξασα o. s. v.

§. 11.

Sammentrukne og forkortede Sætninger.

Endnu staaer tilbage at afhandle adskillige Tilfælde, hvori tvende Sætninger — en Hovedsætning og en subordineret Sætning — uden Hjælp af Infinitiver eller Participier sammentrænges og forkortes til en eneste Sætning. Dette finder fornemmeligt Sted ved de relative subordinerede Sætninger, og det paa en dobbelt Maade, saaledes at enten den relative Sætning opgiver sin Selvstændighed og slutter sig som en Apposition til det Nomen i Hovedsætningen, hvorpaa Relativet viser tilbage, eller omvendt Hovedsætningen opgiver sin Selvstændighed og slutte sig som Apposition til Relativet.

1. Den relative Sætning gaaer over i Hovedsætningen som Apposition til dennes Nomen; f. Ex. istedetfor Σωκράτης, ὃς σοφὸς ἦν, ἐδίδασκε τοὺς νέους, kan man sige Σ., ὁ σοφὸς, ἐδίδασκε o. s. v.; istf. οἱ Ἕλληνες ἐνίκησαν τὸν Ξέρξην, ὃς βασιλεὺς ἦν τῶν Περσῶν, kan man sige ἐνίκησαν τὸν Ξέρξην, τὸν βασιλέα o. s. v.

Anmærkn. De relative Sætninger, som forbindes ved οἷος og ὅσος, gaae paa samme Maade over til en Apposition; men da οἷος og ὅσος ikke kunne bortfalde uden at skade Meningen, saa blive de staaende og forandres ved en Art af Attraktion til samme Kasus, som Nomen i den relative Sætning; f. Ex. πάνυ ἡδέως χαρίζονται οἵῳ σοὶ ἀνδρί ɔ: τοιούτῳ, οἷος σὺ εἶ. γνόντες τοῖς οἵοις ἡμῖν χαλεπὴν πολιτείαν εἶναι ɔ: τοιούτοις, οἷοι ἡμεῖς ἐσμεν. τὴν δὲ γυναῖκα εὗρον ὅσην τ' ὄρεος κορυφήν ɔ: τόσην, ὅση ἐστιν ὄρεος κορυφή. Paa samme Maade: ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλίκοισιν νῷν ɔ: τηλικούτοις, ἡλίκοι νῷ ἐσμεν.

2. Omvendt opgiver Hovedsætningen sin Selvstændighed, og dens Nomen gaaer over i Relativets Kasus; f. Ex. τοῦτο μὲν οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις ɔ: οὐδὲν θαυμαστόν ἐστι τοῦτό, ὃ λέγεις. τίνα ταύτην ἀγγελίαν φέρεις; ɔ: τίς ἐστιν αὕτη ἡ ἀγγελία, ἣν φέρεις; τίνα τοῦτον ἄγει βεβλημένον ἐκ πολέμοιο; ɔ: τίς ἐστιν οὗτος, ὃν ἄγει.

Anmærkn. 1. I Analogie hermed maae forklares endeel Talemaader, hvor ὅσος staaer ligesom et forstærkende Tillæg til andre Adjektiver; f. Ex. θαυμαστὸν ὅσον προυχώρησεν. ἔδωκεν αὐτῷ πλεῖστα ὅσα. χρήματα ἔλαβε θαυμαστὰ ὅσα. πράγματα αὐτῷ παρίσχε μυρία ὅσα. τοιαῦτα δὴ προφασίζεται, καὶ ἄλλα ὅσα. Thi disse og lignende

Talemaader maa man tænke sig oploste saaledes: *ὅσον προυχώρησεν, θαυμαστόν ἐστι. ὅσα αὐτῷ ἔδωκεν, πλεῖστά ἐστι. ὅσα χρήματα ἔλαβε, θαυμαστά ἐστι.*

Anmærkn. 2. I Talemaaden *οὐδείς ἐστιν, ὅστις* eller *ὅς οὐ* over Relativet paa lignende Maade en tiltrækkende Kraft over Nomen i Hovedsætningen; f. Ex. *οὐδενὸς ὅτου οὐ πάντων ἂν ὑμῶν καθ' ἡλικίαν πατὴρ εἴην* ɔ: *οὐδείς ἐστιν πάντων ὑμῶν, ὅτου* o. s. v. *οὐδενὶ ὅτῳ οὐκ ἀρέσκει. κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα ὅντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων.*

Anmærkn. 3. Det relative Adverbium *ὡς* drager endogsaa Hovedsætningens Adjektiv over i Adverbialformen; f. Ex. *ὑπερφυῶς ὡς βούλομαι* ɔ: *ὑπερφυές ἐστιν, ὡς β. θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονεν.*

*** *** ***

3. De impersonale Sætninger, f. Ex. det er billigt, aabenbart, langt fra og flere deslige, sammentrækkes sædvanligviis med den subordinerede Sætning saaledes, at der af begge dannes en eneste personal Sætning; f. Ex. *ἄξιοί ἐσμεν ἀπολαῦσαί τι ἀγαθόν* ɔ: *ἄξιόν ἐστιν, ἡμᾶς ἀπολ. δίκαιός εἰμι τοῦτο πράττειν* ɔ: *δίκαιόν ἐστι, ἐμὲ πρ. δῆλος ἦν ψευδόμενος* ɔ: *δῆλον ἦν, ὅτι. ἐπαίτιος ἐγένετο τοῦτο ἐργασμένος* ɔ: *ἐπαίτιον ἐγέν., ὅτι. πολλοῦ, ὀλίγου δέω ποιεῖν τοῦτο* ɔ: *πολλοῦ, ὀλίγου δεῖ ἐμὲ ποιεῖν.* Til Grund for denne Constructionsmaade synes at ligge samme Anskuelse, som ligger til Grund for de participialske Constructioner; thi ligesom i disse sidste, saaledes bliver ogsaa her det Begreb, som udtrykkes ved en egen Sætning, opfattet som

Egenskab eller Beskaffenhed ved Nomen i den anden Sætning.

Fjerde Kapitel.

Særegenheder i Forbindelsen af Ord og Sætninger.

---

§. 1.
Anakoluthie.

1. Efterat vi i det Foregaaende have opstillet de Regler, som Sproget følger i Forbindelsen af Ord og Sætninger, og i tilføiede Anmærkninger have bemærket, hvorledes disse Regler i dette eller hiint specielle Tilfælde ere at forstaae og anvende: saa staaer endnu tilbage at omtale en Række af Constructioner, i hvilke Sproget, for at undgaae enten en **Vidtløftighed**, der ikke vilde bidrage Noget til Tydeligheden, eller en **Eensformighed**, der let vilde udbrede sig over det Hele, hvis man med alt for stor Ængstelighed vilde forbinde en større Række af Enkeltheder, og der snarere skader end befordrer Forstaaeligheden, forbinder Ord og Sætninger paa en friere og mindre regelmæssig Maade, hvorved da Foredraget vinder i Korthed, Livfuldhed og Klarhed. Alle disse Constructioner, hvor forskjellige de end ere indbyrdes, kunne dog henføres til eet og samme Begreb, nemlig Anakoluthie

ɔ: Mangel paa Overeensstemmelse i Forbindelsen (ἀ priv. og ἀκολουθέω, følger), og enhver af de enkelte Constructioner, som indbefattes under dette Begreb, kaldes et Anakoluthon. De vigtigste af disse ville vi i det Følgende anføre.

a) Ofte forbindes et Verbum, der udtrykker en Bevægelse, med en Kasus, der betegner en rolig Tilstand, eller omvendt; f. Ex. ἔπεσεν ἐν κονίῃσι ɔ: han faldt (til Jorden, og laae) i Støvet (ἐν κον.), hvor altsaa Skribenten fra Forestillingen om en Bevægelse hentil ligesom er sprunget over til Forestillingen om den derpaa følgende rolige Tilstand og med udtryksfuld Korthed har sammentrængt begge Forestillinger i en eneste Construction; saaledes βάλλειν πρὸς γαίῃ, og omvendt ἔστι δέ τις λισσὴ εἰς ἅλα πέτρη, ɔ: der er en Klippe (som løber ud) i Havet. ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα ɔ: han var udstrakt (henover og laae) paa. θεωρεῖν ἐς Πάρον. εἰς Σικελίαν τριήρεις ἐπλήρουν. — Denne Art af Anakoluthie belægges særskilt med Navnet Brachylogie.

Anmærkn. Paa lignende Maade forbindes Verber, der betegne en Bevægelse, med Adverbier, der betegne en rolig Tilstand; f. Ex. γέρας οἴχεται ἄλλῃ. ᾗ πῇ με προτέρω... ἄξεις. μηδέ σε δαίμων ἐνταῦθα τρέψειε.

b) Til Anakoluther kunne ogsaa henregnes saadanne Constructioner, hvori mere er taget Hensyn til Ordenes Mening end til deres Form (Constructioner κατὰ σύνεσιν), eftersom Foredraget, om

endogsaa Tydeligheden ikke derved befordres, dog vinder i Tvangloshed og Liv; f. Ex. *ἐννῆμαρ μὲν πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ, τῇ δεκάτῃ δ᾽ ἀνεφαίνετο....* (sc. *ἡμέρᾳ*, som ligger i Adverbiet *ἐννῆμαρ*). *φάρμακα οἱ Πολύδαμνα πόρεν Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα...* (Ægypterinden, der hvor... ɔ: i Ægypten, hvor); og saaledes med Hensyn paa Genus og Numerus; f. Ex. *λέων κατὰ σταθμοὺς δύεται, τὰ δ᾽* (nemlig *μῆλα*) *ἔρημα φοβεῖται· αἱ μέν τ᾽ ἀγχιστῖναι ἐπ᾽ ἀλλήλῃσι κέχυνται* (hvor det synonyme *ὄϊες* har svævet Digteren for Tanken), sammenlign 2 Kap §. 2 og 3.

c) I Sætningernes Forbindelse opstaaer Anakoluther især ved Mellemsætninger, naar Skribenten ligesom falder ud af den begyndte Construction og gaaer over i en anden; f. Ex. *ὥσπερ οἱ ἀθληταὶ οὐχ ὅταν ἰδιωτῶν γένωνται κρείττους, τοῦτο αὐτοὺς εὐφραίνει, ἀλλ᾽ ὅταν τῶν ἀνταγωνιστῶν ἥττους, τοῦτ᾽ αὐτοὺς ἀνιᾷ* (for *τούτῳ εὐφραίνονται, ἀνιῶνται*). *ἀποβλέψας γὰρ πρὸς τοῦτον τὸν στόλον, οὗ πέρι διαλεγόμεθα, ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι* (for *ἀποβλέψας.... ἡγησάμην*). *μνηστῆρας μὲν... σκίδνασθαι ἄνωχθι· μητέρα δ᾽, εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι, ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον* (for *μητέρα.... ἰέναι*). Af samme Natur ere saadanne Anakoluther, hvor den objektive Sætning begynder med *ὡς* eller *ὅτι*, men, efter en Mellemsætning, gaaer over i en Acc. cum infin. (s. 3 Kap. §. 7 Anm. 1.)

Anmærkn. Ved saadanne Anakoluther fremkomme Nominativi og Accusativi absoluti (οἱ ἀθληταί- ἀποβλέψας- μητέρα); men man maa vel lægge Mærke til, hvor forskjellige disse i deres Oprindelse og Natur ere fra de Casus absoluti, om hvilke er talt ovenfor 3 Kap. §. 9.

d) Ofte bestemmer den indskudte Mellemsætning Constructionen af den følgende Deel af Hovedsætningen; f. Ex. ἀνὴρ ὅδ᾽, ὡς ἔοικεν, οὐ νεμεῖν ἐμοὶ φθίνοντι μοῖραν for νεμεῖ. ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι, νεώτατον ἁπάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον for ἐστί.

e) Ofte gaae de relative Sætninger over i demonstrative Sætninger, hvorved da en trættende Eensformighed undgaaes; f. Ex. ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη — πολλὰ δ᾽ ὅγ᾽ ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν. ὃς μέγα πάντα Ἀργείων κρατέει, καί οἱ πείθονται Ἀχαιοί. ἀντίθεον Πολύφημον, ὅου κράτος ἐστὶ μέγιστον πᾶσιν Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε Νύμφη.

§. 2.

Ellipsis.

1. Ordene i deres Forbindelse danne en fortløbende, sammenhængende Række, hvori det ene bestemmes (concordantia verb.) og styres (regimen verb.) af det andet, f. Ex. Adjektivet bestemmes af Substantivet, Prædikatet af Subjektet, det underordnede Begreb i cass. obliqui styres af det overordnede Hovedbegreb. Af denne Række bliver ofte det bestemmende og styrende Ord udeladt, saasnart

det af Sammenhængen er tydeligt nok, hvilket det er og hvad Indflydelse det har paa det Følgende; især skeer dette naturligviis da, naar Talen iler frem med en høiere Grad af Livlighed, f. Ex. i det affektfulde Foredrag og i Dialogen. En saadan Udeladelse af det bestemmende og styrende Ord kaldes **Ellipsis**, og **elliptisk** staaer ethvert Ord eller Sætning, som bestemmes eller styres af et udeladt Ord eller Sætning. — Imidlertid maa man ikke tænke sig Ellipserne som vilkaarlige, saa at det skulde være den Enkelte tilladt efter eget Tykke at udelade dette eller hiint, som kunde synes ham undværligt. Tvertimod ere Ellipserne indskrænkede til et vist ikke synderligt stort Antal af Tilfælde, som have faaet Fasthed ved Sprogbrugen.

Anmærkn. Af saadanne Ord, som udtrykke et tilfældigt Begreb, det er et saadant, hvortil man ikke kan slutte sig af Sammenhængen, kan altsaa ingen Ellipse finde Sted; altsaa ikke af Adjektiver, Adverbier, Præpositioner. Ikke heller af Conjunktioner og Interjektioner kan nogen Ellipse finde Sted, eftersom disse Ordklasser aldrig bestemme eller styre andre Ord.

2. Exempler paa Ellipsis i Forbindelsen af de enkelte Taledele ere følgende:

a) Det bestemmende Substantiv udelades ved Adjektiver, naar enten disse udelukkende tilkomme visse Gjenstande, saa at Substantivets Begreb er gaaet over i dem, f. Ex. *χείμαῤῥος* (*ποταμός*), *τριήρης* (*ναῦς*). *ἡ ἤπειρος*, *ἡ οἰκουμένη*, *ἡ πατρίς* (sc. *γῆ*): eller naar de vel kunne tillægges flere Gjenstande, men det i den enkelte

Forbindelse er tydeligt, hvilket Substantivs Begreb de have optaget i sig; f. Ex. *τὴν αὐτὴν ἰέναι (ὁδόν). τὴν ἐναντίαν θέσθαι (ψῆφον). αὐτίκα κερτομίοισι, μειλιχίοισι Δία Κρονίωνα προσηύδα* (sc. *ἔπεσι*). Saaledes staae især Adjektiver elliptisk til at betegne **Festers Navne**, f. Ex. *Ὀλύμπια, Πύθια, Παναθήναια* (sc. *ἱερά*): og **Tidsbestemmelser**, som: *ἡ ἐπιοῦσα, τῇ δεκάτῃ, ἧκεν ἐς τρίτην*, (sc. *ἡμέρα*): **Maal og Vægt**, f. Ex. *πυρῶν μυριάδες δέκα* (sc. *μεδίμνων*). *Ὠνεῖσθαι τρισχιλίων* (sc. *δραχμῶν*): **Legemsdele**: *ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων* (sc. *χερσίν*). *τυφλὸς ἐν ἀμφοτέροισι* o. s. v.

Anmærkn. Om Ellipse af Substantivet ved Artiklen er talt ovenfor 1 Kap. §. 3. 5.

b) Subjektet udelades; f. Ex. *λέγουσι (οἱ ἄνθρωποι). ὕει, βροντᾷ (ὁ Ζεύς).*

c) Det styrende Nomen udelades; f. Ex. *υἱός, θυγάτηρ, ἀνήρ, γυνή, πατήρ, μήτηρ, ἀδελφός, διδάσκαλος*, fremdeles *μαντεῖον, ἱερόν, δῶμα* o. fl. deslige udelades efter Artiklen og en Genitiv, som *Τηλέμαχος ὁ Ὀδυσσέως. Ἑλένη ἡ Μενελάου. εἰς Ἀΐδαο. ἐν Διός.*

d) Det styrende Verbum udelades især i Eder og Bønner; f. Ex. *νὴ τὸν Δία. μὰ τοὺς θεούς. πρὸς θεῶν* (sc. *ὄμνυμι* eller *ἱκετεύω*). *πρός σε γονάτων (λίσσομαι)*: i Ordsprog, f. Ex. *ἐξ ὀνύχων λέοντα (γιγνώσκειν). ὗς τὴν Ἀθηνᾶν (διδάσκει)*: og overhovedet i affektfulde Udraab, hvor da sædvanligt en Interjektion

slutter sig til den elliptiske Kasus, f. Ex. ὦ τῆς τύχης! (ἄγαμαι). φεῦ τοῦ ἀνδρός! (οἰκτείρω). οἴμοι τῶν ἐμῶν κακῶν! (ὀδύρομαι). ὦ ἐμὲ δειλόν! (ὅρα).

Anmærkn. At det ikke er Interjektionerne, der styre Kasus, er ovenfor 1 Kap. §. 17. 2 bemærket. Men Interjektionen antyder dunkelt den samme Forestilling, som, naar Ellipsen ikke fandt Sted, vilde udtrykkes klart ved Verbet.

3. Ogsaa hele Sætninger staae elliptisk; f. Ex.

a) accus. c. infinit. i Udraab, som: ἐμὲ παθεῖν τάδε! (κλαίω). σὲ ταῦτα δρᾶσαι! (θαυμάζω).

b) Sætninger med μή til at udtrykke Frygt og Bekymring: μὴ τοῦτο ἄλλως ἔχῃ (φοβοῦμαι): eller Advarsel: μή σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχείω (ὅρα): eller Bøn: μή, πρός σε θεῶν, τλῇς με προδοῦναι (ἱκετεύω).

c) I den dialogiske Stil udelades ofte saadanne smaae bekræftende eller benægtende Sætninger, som det af hele Sammenhængen er let at supplere, og som af det γάρ, hvormed den følgende Sætning begynder, tydeligt sees at ligge i den Talendes Tanker; f. Ex. καὶ ἄλλα πολλὰ φῇς εἶναι ὅσια; καὶ γὰρ ἔστιν. (ja vist siger jeg det,) thi der er meget andet Fromt ɔ: ja vist er der o. s. v. ὦ Κίρκη, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει; (derhen kan jeg ikke gaae,) thi hvo skal vise mig Veien?

Anmærkn. I Opfordringer eller Opmuntringer med εἰ, som εἰ δ' ἄγε, εἰ δ' ἄγετε, er Betingelses-Sætningens Verbum udeladt (ἐθέλειν); f. Ex.

εἰ δ', ἄγε, μοι τόδε εἰπέ (hvis du vil). εἰ δ', ἄγετ', ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν. Sjeldnere i andre Forbindelser, f. Ex. εἰ δέ, σὺ μέν μευ ἄκουσον.

4. En Ellipse er det ligeledes, skjøndt af noget forskjellig Natur, naar det bestemmende og styrende Ord vel er udeladt, men staaer i det nærmest Foregaaende og derfra letteligt kan suppleres; f. Ex. ὁ σὸς πατήρ, καὶ ὁ ἐμός. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ ἐναντία τούτων νόμον ἔθεντο· οὐ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου, ἀπὸ τούτου κομᾶν sc. νόμον ἔθεντο.

Anmærkn. Ofte maa fra det nærmest Foregaaende ikke suppleres det samme Ord, men et andet i Begreb dermed beslægtet; f. Ex. ἡ μὲν (Θέτις) ἔπειτα εἰς ἅλα ἆλτο βαθεῖαν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου, Ζεὺς δὲ ἑὸν πρὸς δῶμα (ἔβη). Ligeledes bliver ofte efter et foregaaende negativt Begreb ikke dette, men det modsatte affirmative at supplere; f. Ex. ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ φεύγειν ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι (sc. ἀνώγει).

* * *

5. Forskjellig fra Ellipsis er Aposiopesis (ἀπό- σιωπάω, tier), hvorved Talen, idet den rask iler til det Følgende, afbrydes og lades ufuldendt i saadanne Sammenhæng, hvor det er let at slutte sig til hvad der er udeladt. Saaledes især ved dobbelte Betingelses-Sætninger, f. Ex. εἰ μὲν δώσουσι γέρας… εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἕλωμαι: fornemmeligt hvor et Ønske udtrykkes, f. Ex. εἰ γὰρ γένοιτο egentligt: dersom det skeete (saa vilde

jeg være lykkelig, *εὐδαίμων ἂν εἴην*) ɔ: gid det skee!

6. Til Ellipsis maae heller ikke henregnes alle slige Constructioner, hvor et eller andet Ord er udeladt, som kunde være tilføiet og vel ogsaa paa andre Steder i lignende Sammenhæng er tilføiet. Man siger saaledes: *ὄφρ᾽ Ἑκάεργον ἱλάσσεαι ἱερὰ ῥέξας*, og uden *ἱερά*: *ἄλλος δ᾽ ἄλλῳ ἔρεξε θεῶν αἰειγενετάων. θύοντι οὐκ ἐγίγνετο ἱερὰ καλά*, og uden *καλά*: *θ. οὐκ ἐγίγνετο ἱερά. ὑμῖν γῆ τε καρπὸν ἐκφέροι*, og uden *καρπόν*: *ἡ γῆ σφιν ἔφερε.* Men i disse og lignende Tilfælde finder ingen Ellipse Sted, men blot en større eller mindre Udførlighed eller Fylde i Talen. Da disse Udeladelser altsaa ere rhetoriske og ikke grammatikalske, kunne de ikke her udførligere afhandles, ligesaalidt som paa den anden Side alle de Tilfælde, hvor et Ord staaer i grammatikalsk Henseende overflødigt, pleonastisk, f. Ex. *ἄνδρες δικασταί. ἄνθρωπος γέρων*: thi Pleonasmus er egentligt stedse rhetorisk, og aldrig grammatikalsk.

Tillæg
om den Nygræske Udtale.

Allerede ovenfor Pag. 4, §. 2, have vi omtalt de tvende ved Siden af hinanden bestaaende Arter af Udtale, den Erasmiske og den Reuchlinske eller Nygræske, og tillige bemærket, at ingen af disse giver os det, som vi først og fremmest maatte spørge efter, nemlig den Udtale, som de dannede Grækere fulgte i Folkets og Sprogets meest uddannede Periode. Men hvis vi dernæst sammenligne disse tvende Udtaler indbyrdes og spørge, hvilken af dem der giver os det Meste og kommer nærmest til det, vi søge, da synes det aabenbart, at den Nygræske fortjener Fortrinet. Thi deels er den Nygræske Udtale af Konsonanterne (see strax nedenfor) den ene mulige for en Sydeuropæers Organer, medens den Erasmiske er hentet fra Nordboens Organer og uddannet i Analogie med dennes Udtale af tilsvarende Bogstaver, deels er, hvad Udtalen af Vokaler og Diphthonger angaaer, den Nygræske Udtale af disse en saadan, som beviisligen har fundet Sted, i det Mindste i sine Hovedmomenter, hos det samme Folk, ihvorvel i en senere Periode, og som i en Række af Aarhundreder har vedligeholdt sig og endnu vedligeholder sig blandt det Folk, som er hiin Slægts Efterkommere, medens den Erasmiske Udtale af Vokaler og Diphthonger er hentet fra en ganske anden Slægts og en ganske anden Tids Forestillinger om Mellyd og uddannet i Analogie med Sprog, der tilhore en langt senere Tid og en

hoist forskjellig Slægt. — Med Hensyn herpaa ville vi her opstille den Nygræske Udtale udførligere end ovenfor er skeet, og tydeliggjøre den ved tilføiede Prøvestykker, der saavelsom Bestemmelserne af Udtalen ere uddragne af Hr. Professor Blochs Revision der Lehre von der Aussprache des Altgriechischen P. 358 sqq.

α udtales som a.

β — — v, ligesom hos os b mellem to Vokaler: skrabe, Skibet.

γ — — gh foran α, ο, ω; men svagere, næsten som j foran αι, ε, η, ι, ει, οι (ɔ: foran æ, e og i). Foran γ, κ, χ, ξ lyder det som ng.

δ — — dh, som vort d i Enden af Ordet eller mellem to Vokaler, f. Ex. Brod, æder.

ε — — e.

ζ — — z; men imellem to Vokaler blødere, som s.

η — — langt i.

ϑ — — th, ths, som det Engelske th, men med en Hvislen, hvorved det adskiller sig fra δ.

ι — — i. I Forbindelse med forskjellige Bogstaver udtales det med nogle smaae Forskjelligheder, som dog ikke lade sig opfatte i Regler.

κ — — k foran α, ο, ω, ου; men blødere foran ι, η, ε, υ, ει, οι, αι; efter ν og κ ligesom vort g, f. Ex. ἄγκιστρον (angistron).

λ udtales som l.
μ — — m.
ν — — n; men foran Ganebogstaver som ng, foran Læbebogstaver som m: *καλὸν κἀγαθὸν* kalong kag., *τὸν πατέρα* tom batéra.
ξ — — x.
ο — — kort o, som vort dunklere u.
π — — p; men efter μ og det som μ udtalte ν som vort b; f. Ex. *ἄμπελος* ambelos, *ἐν πόντῳ* em bonto.
ρ — — r, men blødt, som Tungebogstav.
σ — — s.
τ — — t; men efter ν som vort d, f. Ex. *ἐναντίον* enandion.
υ — — y, men fiint og næsten ganske som i. Efter Vokalerne α, ε, η, ω, som v, og i visse Tilfælde som f. See strax nedenfor under Diphthongerne αυ og ευ.
φ — — ph, f.
χ — — ch.
ψ — — ps, men saaledes at p tydeligt høres.
ω — — langt o.

Diphthongerne.

αι udtales som æ.
ει — — i.
οι — — i eller maaskee endnu nøiere som υ med en Lyd mellem i og y.

αυ udtales som av foran Vokaler, liquidæ og mediæ, f. Ex. αὔω avo, αὔριον avrion, αὐγή avgi. Derimod foran ξ, σ, τ, ϑ, χ (maaskee og saa foran δ) som af, f. Ex. αὐτός aftos.

ευ — — ev; lyder som ev eller som ef efter de samme Bestemmelser, som ovenfor ere givne om Udtalen af αυ.

ηυ — — iv eller if i Analogie med den ovenfor angivne Udtale af αυ og ευ.

ωυ — — ov eller of, ligesom ovenfor αυ, i hvis Sted det staaer i den Joniske Dialekt.

ου — — u.

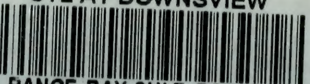
Ilias I. 1—7.

Minin aïdhe, thsea, Pilîiadheo Achilîos
Ulomenin, hî myri' Achæis alghe' ethîken,
Pollas dh' iphthimus psychas Aïdhi proïapsen
Hîroon, aftus dhe heloria tefche kynessin
Vionisi te pasi, Dhios dh' etelieto vuli,
Ex hu dhî ta prota dhiastîtîn erisande
Atridîs te, anax andron, kæ dhios Achillefs.

Odyss. I. 1—7.

Andra mi ennepe Musa polytropon, hos mala polla
Planchhî, epi Tro-jîs hierom btoliethron epersen,

Pollon dh' anthropon idhen astea kæ noon egno,
(enjo?)
Polla dh' ogh em bonto pathen alghea hong kata thymon,
Arnymenos hîn te psychîng kæ noston hetæron.
All' udh hos hetarus errhysato, hiemenos per,
Aftong gar sfeterisin atasthaliisin olondo.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 07 06 16 023 7